

Seria de
autor

MIHAIL
DRUMEȘ

*Scrisoare de
dragoste*

MIHAIL DRUMEȘ

SCRISOARE DE DRAGOSTE

Editura: Jurnalul Național
2009

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI.....	5
Un băiat și o fată se întâlnesc, se iubesc și se iau..	5
CAPITOLUL 1.....	6
Elev de liceu și student.....	6
CAPITOLUL 2.....	28
Amintirile unei școlărițe.....	28
CAPITOLUL 3.....	50
Necunoscuta.....	50
CAPITOLUL 4.....	53
O convorbire în tren.....	53
CAPITOLUL 5.....	59
Cinema Fantasio.....	59
CAPITOLUL 6.....	84
Lanțul eșecurilor.....	84
CAPITOLUL 7.....	139
Tribulațiile iubirii.....	139
PARTEA A DOUA.....	166
CAPITOLUL 1.....	167
O soție „activă”.....	167
CAPITOLUL 2.....	177
„Profesia de soție”.....	177
CAPITOLUL 3.....	188
Fiica lui Apelevianu.....	188
CAPITOLUL 4.....	213
Scrisoarea.....	213
CAPITOLUL 5.....	218
Alarma.....	218
CAPITOLUL 6.....	224
Învoiala.....	224
CAPITOLUL 7.....	231
O căsnicie sfărâmată.....	231
CAPITOLUL 8.....	252
Codașă la măritș.....	252

CAPITOLUL 9.....	256
Ciudatele căi ale vieții.....	256
CAPITOLUL 10.....	263
Nuntă particulară.....	263
CAPITOLUL 11.....	279
Recăsătorită la Paris.....	279
PARTEA A TREIA.....	288
Dragostea călcată în picioare se răzbună, iar cel ce	
a călcat greșit pierde totul.....	288
CAPITOLUL 1.....	289
Pisc și prăpastie.....	289
CAPITOLUL 2	320
Montefiore.....	320
CAPITOLUL 3.....	325
O întâlnire neașteptată.....	325
CAPITOLUL 4.....	337
Alba noapte.....	337
CAPITOLUL 5.....	360
Sinucigașii.....	360
CAPITOLUL 6.....	363
Pentru ce?.....	363

PARTEA ÎNTÂI

**Un băiat și o fată se întâlnesc, se
iubesc și se iau**

CAPITOLUL 1

Elev de liceu și student

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

I

Tata și mama erau învățători în comuna Apelevii din județul Romanați. Părinții lor au fost tot învățători. Și chiar bunicul dinspre partea mamei. Cobor, așadar, din trei generații de dascăli. Dacă trăia tata, poate ajungeam și eu învățător. A murit în războiul din 1916.

Mama și cu mine, rămași sub ocupația nemțească, am dus-o tare greu. Eu abia terminasem patru clase la Școala Normală din Craiova. Ea, deși n-are nici patruzeci de ani, s-a gârbovit, arată ca o femeie bătrână. Suferă de inimă, de stomac, de plămâni. Vai de zilele ei! Parcă toate bolile și-au dat întâlnire în trupul ei firav! Vestea că tata s-a stins în Moldova a fost o lovitură de măciucă drept în moalele capului. Și, ca o culme a nenorocirii, mai trebuie să răbdăm și de foame.

Leafa nu primește de nicăieri, școala au transformat-o în cazarmă pentru ocupanții nemți. Noroc că oamenii din sat ne mai întind o mână de ajutor, fiecare după putere. Dar nici ei n-au de unde. Odată, țin minte, o săptămână întreagă ne-am hrănit cu pâine făcută din tărâțe. Până atunci, habar n-aveam că se poate face pâine din tărâțe.

Nu numai noi, ci toată lumea din sat o ducea greu. Doar o singură faptură a dat grijile la spate: boieroaica Elencu. O cheamă, de fapt, Elena. Nu știu nici până acum de ce sătenii îi spun Elencu. Nu locuiește chiar la Apelevii,

are conacul ceva mai departe, la vreo trei kilometri de sat. Bărbatul ei, Barbu Apelevianu, s-a refugiat în Moldova, la Iași, cu fetița, singura odraslă a familiei. Boieroaica nu și nu, că ea nu pleacă prin străini cu cortul, că nu-și lasă averea vraște pe mâna slugilor, să se aleagă praful și pulberea de bunuri. A rămas pe loc, neclintită, să țină piept urgiei. Știe germana de când era mică, de la dădaca ei, și o să se-nțeleagă cu nemții, că doar sunt popor civilizat. E aprigă și nu-mi dau seama de ce în mintea mea o asemuiesc mereu cu vestita Doamnă Chiajna.

În tot timpul restriștei, are cartiruiți la conac ofițeri fie germani, fie austrieci, așa că jocurile de cărți, seratele și petrecerile se țin lanț.

Trimis de mama, mă duceam uneori la „curte” după alimente. Boieroaica, ce-i drept, poruncește câteodată argaților să-mi umple traista cu faină ori mălai, ca să nu murim de foame, dar mă izgonește, în cele din urmă. O fi fost supărată, probabil i se întâmplase ceva. Strigă la mine, ca scoasă din minți:

— Isprăvește odată cu cerșetoria! Dacă te mai prind pe-aici, îți rup picioarele, pui de năpârcă!...

Și le poruncește slugilor să nu mă mai lase să intru la curte.

— Lăsați, că nu mai vin, îi spun, săgetând-o crunt din ochi.

Rușinat până în măduva oaselor că fusesem izgonit și, mai ales, că mă făcuse pui de năpârcă mă rog, de ce pui de năpârcă? -, fac calea-ntoarsă. Când dau să ies pe poartă, întorc dușmănos capul și scuipe spre castel. Nu știu dacă a observat gestul. Mă bucuram dacă îl observa. Uriașa clădire cu zeci de odăi și saloane, să tot zbori cu avionul prin ele, parcă tresare zgâlțâită sub puterea disprețului meu.

Cui i-ar fi trăsnet prin minte că acest conac va deveni, cândva, al meu? O, cât de ciudate sunt căile vieții!

Ceea ce mi-a rămas adânc întipărit în minte de pe urma calamității războiului a fost o stare de neliniște în privința zilei de mâine. Grija aceasta nu m-a slăbit nici când nu aveam asigurată existența, nici când am ajuns putred de bogat. Devenise o stare permanentă, așa zice un organ special al făpturii mele, căruia îi simțeam oricând prezența și care, în orice ocazie, trebuia să-și spună cuvântul său autorizat.

Războiul și-a dat sufletul, pacea mult așteptată se încheie. Viața începe să curgă iar pe vechea-i albie. Școlile își redeschid porțile zăvorâte doi ani de zile. Dar eu nu mai vreau să mă fac învățător. Lucrul nu-i prea anevoios: un examen de diferență la câteva materii și iată-mă trecut într-a cincea la Liceul „Carol I” din Craiova. Mama nu se împotrivește fiindcă râvnesc mai sus decât părinții. E, pesemne, și ea sătulă de atâta apostolat și mizerie, întreținerea și taxele școlare se rezolvă și ele, căci pun mâna pe o bursă de stat, ca orfan de război. La drept vorbind, o obțin destul de scump, cu prețul vieții tatălui meu.

În cursul superior, am un coleg de clasă care poartă un nume sonor și destul de cunoscut pentru mine. Îl strigă la catalog Apelevianu I. Relu. Știu că boierul nostru, Apelevianu, are un frate, undeva, prin părțile Mehedințiului. Așadar, acest Relu trebuie să fie odrasla aceluia moșier. Îi ascund că sunt de fel din Apelevii. Nu-mi vine deloc la îndemână să mă privească de sus, dându-și aere de superioritate, fiindcă se trage din nobilimea rurală. Ce, nașterea presupune vreun merit? Îi spun că tata a fost maior în armată, că în urma actelor de eroism pe care le-a săvârșit l-au avansat colonel, iar în lupta de la Muncel, unde nemții au fost zdrobiți, tata și-a pierdut viața, răpus de un șrapnel. L-au decorat post-mortem cu „Mihai Viteazul”.

Adevărul e că bietul tata n-avea decât gradul de sublocotenent în rezervă și murise nu luptând, ci

contaminat de tifos exantematic, un dușman mai puternic decât armata germană din Moldova.

Născocirile mele nu-mi place deloc să le spun minciuni se înmulțesc ca ciupercile, însă nu impresionează pe nimeni. Mulți își pierduseră viața în război! Cât privește actele de vitejie care nu se văd cu ochii, cine să le mai țină minte?

Dau sfoară printre colegi că mama are o moșioară arendată undeva într-o comună din sudul Olteniei, nu departe de Dunăre, și trăiește din venitul ei. Asta nu-i încă nimic. Din pricina acestui nesuferit de coleg, se petrece în mine un fenomen care îmi dă mult de furcă. Chiar din prima zi, când „Moș Goriot” de franceză îl scoate la lecție, Relu turuie la perfecție conjugările. Cât îl sucește și-l învățește profesorul, nu-i chip să-l încurce. Până la urmă, îl felicită în auzul clasei întregi:

— Bravo, Apelevianu, îți dau nota 10!

Urmăresc din bancă, numai ochi și urechi, examinarea lui Relu. Nu știu cum de nu mă îmbolnăvesc. Sunt fiert, roșu de invidie, în stare să-l sugrum pe colegul care a dat răspunsuri atât de perfecte. Uneori îmi vin în fire, raționez, parcă, mai sănătos. Știu, îmi dau seama, că franceza e pentru el o joacă de fiecare zi, fiindcă o cunoaște din familie. Dar asta n-aș zice că e o consolare pentru mine.

Ce-i de făcut ? Nimic alta decât să m-așez cu burta pe carte. De aceea, m-apuc și învăț zi și noapte, noapte și zi, ca un disperat care va fi osândit la moarte dacă nu i-o ia rivalului înainte la învățătură, dacă eu, Gherghel - pricăjitul, nu voi fi deasupra odraslei Apelevienilor. Crâncena invidie care mă copleșește și-mi ia mințile e, fără doar și poate, prima treaptă a scării pe care încerc să urc. Acest suiş al ambiției, sprijinit de o forță organică uriașă, nu pare lipsit de sens la o analiză mai atentă. Admit ca alți colegi să mă depășească la învățătură, nu mi pasă de ei... Însă Relu n-are voie să mi-o ia înainte.

Nu! Pentru nimic în lume!... Nu pot să-i iert meritele, în ruptul capului.

Îmi dau destul de bine seama că nu numai invidia și ambiția mă înverșunează împotriva acestui coleg, ci și ura. E, în orice caz, un sentiment complex, febril, care nu mă va slăbi de-a lungul anilor. Și continui a învăța pe deșelate, amestecând ziua cu noaptea, până la istovire. E curată nebunie, recunosc, dar nu pot face altfel.

În nopțile mele albe, mult îmi dau de gândit cele două procese sufletești care mă hărțuiesc: chinuitoarea teamă a zilei de mâine și organica nevoie de a-l domina pe Relu. Se leagă aceste acte unul de celălalt ? Sigur că da, altfel, ura mea mocnită împotriva lui Relu ar părea de neînțeles. Sămânța acestui sentiment căzuse pe teren fertil în timpul războiului, când — după cum spuneam — trimis la boieroaica Elencu să-i cer un ciur de faină, ea mă izgonise. Am uitat să adaug că un dulău scăpat nu știu cum din lanț era cât p-aci să mă sfâșie, dacă nu-l pocneam în cap cu o scurtătură de lemn găsită pe neașteptate. Dulăul a fugit schelălăind jalnic, și eu, tot așa, am zbughit-o pe poartă.

De-atunci n-am mai călcat pe la castel. Ura mi-a încolțit, cuprinzând tot ceea ce avea vreo legătură cu Apelevienii de pretutindeni. Așa se explică aversiunea mea față de Relu, care niciodată n-a știut ce sentimente nutresc împotriva-i. Încolo, mă port destul de corect cu el, schimbăm între noi fraze uzuale, însă evit sistematic o apropiere care n-ar duce nicăieri. Suntem numai colegi de clasă, atâta tot. De altfel, nici Relu nu-mi întinde vreo punte, ci stă față de mine într-o rezervă care se poate schimba în orice.

După vacanța de Crăciun, ceva neprevăzut îmi vine în ajutor. Aflu că în oraș e o franțuzoaică get-beget, care primește băieți în gazdă. Mă mut fără întârziere la ea. Are o nepoată, Jeannine, sosită de curând din Franța. Nu știe o boabă românește. E exact ceea ce îmi trebuie. Bineînțeles, pun numaidecât mâna pe prețioasa comoară.

De la Jeannine învăț de drag limba lui Moliere, precum și alte lucruri pe care încă nu le știam...

În sfârșit, *marea răsplată* care mă unge cu miere pe suflet nu zăbovește să vină pe firul timpului. În ziua aceea — 14 mai 1919, mi-o amintesc perfect — „Moș Goriot” mă scoate la tablă. Culmea ciudățeniei: îl pofteste și pe Apelevianu odată cu mine. Spun „culmea ciudățeniei”, pentru că profesorul nostru n-are obicei să examineze decât un singur elev. Ce l-o fi găsit de astă dată să ne scoată pe amândoi la lecție?

Examinarea ține mai bine de o jumătate de oră. Nu rămân de căruță, mă țin dârz tot timpul. Vasăzică, egalitate până acum. Și, deodată, când mă aștept mai puțin, adversarul confundă o poezie de Verlaine, atribuind-o lui Baudelaire. Ii, mămulică Doamne, l-am băgat în cofă!

— Greșeală! ripostez, fără a-i da răgaz să-și îndrepte eroarea. Chanson d'automne nu e de Baudelaire, ci de Verlaine. E drept că și Baudelaire are o poezie Chant d'automne. Dar asta e altceva!

Confuzia nu e chiar atât de gravă, însă foarte binevenită, căci iau un mic avans față de potrivnic. Pentru toată clasa e o dovadă peremptorie că am răspuns mai bine decât el. „Moș Goriot” judecă tot așa: îmi pune nota 10, iar colegului meu 9. Are totuși o reținere:

— Ar trebui, băieți, să vă consider pe amândoi de aceeași forță! Dar apreciez că Gherghel a depus eforturi mai mari decât tine, Apelevianu, care vorbești franceza în familie.

Am sărit în sus ca fript:

— Vă înșelați, domnule profesor, și eu vorbesc franceza în familie...

E o gravă imprudență din parte-mi! Singur îmi tai craca de sub picioare! Dar nevoia organică de a modifica realitatea pe măsura dorințelor mele actuale nu cunoaște margini, merge până la mistificare.

În recreație, culmea-culmilor. Relu mă feliită. Și pare voios, sincer, deschiș! Nu descopăr pe fața lui nici urmă de invidie. Faptul mă uluiește, de-a dreptul! Cine se aștepta la o astfel de comportare leală din partea lui ? Mă jur pe toți sfinții din calendar că eu n-aș fi făcut așa ceva! Dar trebuie să recunosc, n-am încotro, că el, având o educație aristocratică, știe să se poarte în toate ocaziile ca un adevărat gentleman.

De altfel, Relu mai are și alte superiorități asupra mea. De pildă, știe pe de rost nenumărate poezii din clasicii francezi, pe care le debitează fără efort în orice împrejurare. Mă mir cum a memorat atâtea mii de versuri! Și pentru ce? Dar râvna mea de a-l întrece pe toate planurile nu se împiedică nici de stupidități. Mă apuc și eu să învăț pe dinafară poezii franțuzești, mai ales că găsisem la Jeannine o antologie a clasicilor francezi.

La unele materii, în special, la matematici și fizico-chimie, Relu se dovedește surprinzător de slab. Aici îl călăresc zdravăn. Și mai am o „superioritate”: scriu mai frumos decât el. Incomparabil mai frumos! Chiar profesorul de desen și caligrafie se miră de această îndemânare a mea. Pot să aștern litere ca de tipar, fără multă osteneală. Dobândisem de mic această dexteritate. Mi se părea foarte firesc, ca și când mi s-ar fi cuvenit de drept. De altfel, nici nu știu dacă îmi va folosi vreodată, pentru că nu-mi trece deloc prin minte să mă fac caligraf. La desenul propriu-zis sunt mediocru.

Numai în ceea ce privește frumusețea fizică nu pot să-l depășesc pe Relu, n-am cum! E chipeș, afurisitul, ca o vedetă de cinema! N-am văzut la altcineva păr mai negru și mai strălucitor, ochi mai mari și luminoși și un trup tras prin inel așa cum are el. Cu sănătatea însă o duce prost, lipsește uneori de la școală, ba gastrită, ba criză de ficat. În schimb, eu — sănătos tun, nicio boală nu se lipsește de mine.

Odată mă întreabă dacă am fost în străinătate! Cum să-i spun că nici nu călcasem cu piciorul peste hotare? Doamne păzește! Îi răspund:

— Am stat un an la Paris, când eram mic, împreună cu unchiu-meu.

— Pe ce stradă? mă descoase.

— Pe rue Danton 21, în Montmartre.

Am reținut asta de la Jeannine. Ea locuise la această adresă.

— Ce-i unchiul tău?

— Cum, nu știi? Acum a ajuns ditamai ministrul! N-ai auzit de Dimitrie Gherghel?

Desigur, auzise, cum nu? Întâmplarea făcuse ca un membru marcant al guvernului de pe atunci să poarte același nume de familie ca și mine. Nu eram niciun fel de rudă cu el. Dar Relu, naivul, crede și asta! Le crede pe toate.

Orgoliul meu nesățios plutește într-o călduță baie de satisfacție, datorită acestor mistificări neconținute.

//

Abia după terminarea liceului, Relu dispare din actualitatea mea. Desigur, plecase la Paris, să-și urmeze studiile universitare. Toți feciorii de bani gata ca el nimereau, de regulă, în capitala Franței, ca să se întoarcă de acolo cu o patalama.

Ciudat, foarte ciudat: îmi pare rău că nu mai suntem colegi.

Chiar destul de rău! El nu era numai calul meu de bătaie, ci o sursă vie care îmi trezea ambițiile și chiar le întreținea până la epuizare.

Eu nu pot pleca în străinătate. Mă înscriu la Facultatea de Drept din București, fără să mă gândesc la avocatură sau la vreo funcție administrativă. Urma alege, îmi spun, de ce aș opta de pe acum pentru o profesie anume? Îmi place să audiez prelegeri și la Facultatea de Filozofie și

Litere, unde sunt câțiva profesori a căror faimă a trecut de mult granițele. Acolo ascult o prelegere despre nașterea lui zero, care, pur și simplu, mă uluiește. Timp de o oră și jumătate, un tânăr conferențiar, stând pe scaun, nemișcat, vorbește de evoluția în gândirea matematică a omenirii a acelui miraculos fenomen care se cheamă zero. Frazele îi curg izvor din gură, așa de perfecte, de parcă le-ar citi de undeva dintr-o carte nevăzută care-i stă dinaintea ochilor. „Ce creier organizat! gândesc răpit de elocință. Sunt sigur că nu voi putea vorbi niciodată așa de fluent, jonglând cu noțiuni abstracte, aproape imposibil de îmbrăcat în haina cuvântului.”

Cu toate astea, nu exclud profesoratul de pe lista profesiunilor probabile, pentru că și eu am — cât de cât — darul vorbirii.

În primul an de facultate, locuiesc la căminul studentesc din strada Sfinții Voievozi. La prânz mănânc la cantina Gutenberg, iar seara, pe unde apuc. Nu-mi place nici la cămin, nici la cantină. Pretutindeni gălăgie, chefuri și, mai ales, risipă de timp. Singurul „student” conștiincios e chiar portarul căminului, Ilie Brotac, un om trecut de 40 de ani, care are cinci diplome și acum se pregătește pentru al șaselea doctorat. Făcuse dreptul, filologia clasică, cea modernă, electrotehnica și filozofia. După astea, se apucase de matematici. Ca portar avea leafa și, mai ales, timp berechet să tot studieze. Dacă vreunul dintre studenți nu știe ceva, fuge la el.

— Nene Brotac, ajută-mă să descurc problema asta...

Și Ilie Brotac, toabă de carte, îl luminează pe tot studentul cu știința sa. Mi-e tare simpatic, însă nu pot înțelege meteahna lui de a acumula diplome universitare. Odată îi pun întrebarea:

— De ce, nene Brotacule, nu-ți iei o slujbă onorabilă, la nivelul dumatăle, ci te complaci să rămâi într-un serviciu minor?

— N-am încotro, mânzule! Sufăr incomensurabil de sete!

— Cum adică... sete ?

— Da, sete de... cunoaștere. Adevărată boală, greu de vindecat, pentru că îți produce o bucurie imensă...

Înțeleg. Datorită exemplului său magnific, mă hotărâsc și eu să fac două doctorate: în drept și litere. Povestea doctoratului în litere e ceva mai complicată. Într-o seară, pe când îl citeam pe Emile Faguet, îmi vine în minte o idee năstrușnică: ce-ar fi să fac o istorie a literaturii universale? Noi nu avem încă o asemenea lucrare și de ce n-aș scrie-o eu? Îmi dau seama, firește, de imensitatea ei, mi-ar trebui vreo 10-15 ani de muncă, poate mai mult. Și, ce-i cu asta? Îi consacru, la urma urmei, toată existența. Atunci știu că las drept moștenire o operă de care viitorimea va ține seama, în loc să mă strecor neștiut prin viață ca prin pustiul Saharei...

Ideea prinde aripi, mă pasionează, nopți întregi Țes febril planuri: ce va cuprinde primul volum, apoi al doilea și așa ajung la șaptesprezece volume compacte. Măcar de-aș fi sigur că vor fi numai atâtea!

Mă gândesc la Relu! Uite, ăsta, prin situația lui privilegiată, se poate apuca de o asemenea muncă gigantică, fără să-l doară capul. Numai că prin creierii lui nu se plimbă idei ca asta. Pe când eu trebuie, în primul rând, să-mi asigur existența și abia după aceea să consacru operei mele timpul rămas liber.

Dar, nu! Nu se poate! Voi da o lovitură cu înșurătoarea, altfel nu ajung stăpânul timpului meu, și, în acest caz, șansele unui asemenea proiect se micșorează, dacă nu dispar chiar cu totul.

După planul meu provizoriu, primul volum va fi consacrat indienilor, al doilea — grecilor antici. Îi propun profesorului meu să tratez în teza de doctorat materia acestui al doilea tom (Homer, Hesiod, Herodot, Esop, Pindar, apoi tragicii greci și, în fine, filozofii și istoricii). Acceptă, spre bucuria mea, așa că lucrarea îmi slujește să

obțin examenul de doctorat și, totodată, s-o folosesc ca o carte separată din ciclul istoriei literaturii universale. Cu un singur glonț, s-ar zice, împușc doi iepuri.

Pus pe treabă, părăsesc căminul studentesc, unde nu aveam condiții de lucru, și mă mut pe strada Rozelor, la o nemțoaică, Grete Erdmann, care primește studenți în pensiune. Prefer o gazdă străină, ca să mă perfecționez și în limba germană, așa cum făcusem cu Jeannine în ceea ce privește franceza. De altfel, un coleg de la cămin, întors din Franța, îmi spusese cândva:

— Măi, doi ani am stat la Paris, fără să rup o boabă franțuzește, fiindcă mă tot învăTEAM în Cartierul Latin printre români de-ai noștri. Am pus însă mâna pe-o midinetă și asta m-a învățat în trei luni să ciripesc cea mai neaoșă franțuzească. Dacă nu era ea, mă întorceam tufă de Veneția.

Nemțoaica, văduvă la 30 de ani, închiria trei camere mobilate, ca să-și asigure existența. În prima ședea un sârb sexagenar, Milan Nenovici, grafician de meserie, într-a doua — un fost coleg de la litere, Bob Geamănu, rămas de căruță, care, de fapt, mă adusese acolo, iar pe-a treia, o odaie destul de spațioasă și de curățică, o ocup eu.

Nici gazda nu e de lepădat. Blondă ca toate nemțoaicele, cu trăsături regulate, pare chiar frumușică. Nu-i lipsește o anume ingenuitate și cochetărie. Păcat că-i prea durdulie, predispusă la obezitate. Deși femeie simplă - n-are decât patru clase primare urmate la Sibiu, unde s-a născut - e, într-un fel, autodidactă, citește romane, chiar poezii nemțești și, în orice caz, face față unei conversații de nivel mediu. Chiar în prima zi prind de veste că trăiește cu prietenul meu, Bob.

Sărăcuța, îmi spun în sinea mea, o să aibă multe de tras din pricina acestui terchea-berchea, dacă îl iubește cu adevărat!

Căci Bob ăsta, un băiat chipeș, prea chipeș pentru un bărbat, nu poate să fie numai al unei singure femei.

Trebuie să se împartă darnic aventurilor amoroase, mai ales că la Facultatea de Litere, unde își face veacul, e înconjurat de un regiment de studenți.

Nu credeam c-o să mă împrietenesc vreodată cu bătrânul Nenovici. Fizicește e o făptură jalnică: scund, cocoșat, cu fața scofâlcită și gura cât o șură. Un adevărat Quasimodo în viziunea lui Hugo, care îți face greață la cel dintâi contact. Dar după ce stai de vorbă cu el și începe să-și deșire ghemul amintirilor, și când îți spune că odată, la Moscova, a cântat aria calomniei din Bărbierul chiar în fața lui Șaliapin, iar celebrul cântăreț rus a exclamat uluit: „Nu eu sunt cel mai mare bas din lume, ci dumneata, prietene!” — deodată nu ți se mai pare atât de respingător, îl rogi să cânte ceva și, după ce termină, devii sclavul său. Are încă o voce formidabilă, cu care ar fi cucerit universul, dacă fizicul nu-l împiedica s-o valorifice pe scenă. Dar și așa cântă în corul Patriarhiei. Tot Bucureștiul îl cunoaște, credincioșii și ateii aleargă buluc în Dealul Mitropoliei, ca să-l audă. Nu trăiește numai din leafa de corist, nici n-ar putea. Mai are un dar, e și grafician. Face desene pentru reviste, coperte de cărți și, mai cu seamă, scrie caligrafic diplomele tuturor facultăților. E ocupat toată ziua, abia prididește cu lucrul.

Odată, îmbolnăvindându-se și speriat că n-o să mai poată isprăvi unele lucrări cu termen fix, mă roagă să-i găsesc un ajutor.

— L-am găsit, îi spun, chiar eu sunt.

— Cum așa? se miră.

— Mă pricep și eu la caligrafie, dar nu ca dumneata.

Fac pe loc o probă, două, trei. Meșterul se uită și nu-i vine a crede ochilor.

— Nu-i rău! Ai mână! Poți câștiga bani frumoși.

Chiar așa se întâmplă. Nu mă gândisem până acum că îndemânarea mea la scris mi-ar putea aduce foloase. Bunul vecin de cameră îmi încredințează în exclusivitate scrierea diplomelor universitare. Nu vrea să rețină niciun câștig pentru sine, abia îl conving să primească măcar

zece la sută. În șase zile dau gata toate patalamalele Facultății de Drept, care la fiecare sesiune scoate cei mai mulți absolvenți, și pun mâna pe 30.000 de lei. Bună treabă! Suma o depun la Banca Marmorosch Bank, cu dobândă. Sunt primii bani pe care îi câștig.

Toate bune, dacă în pensiunea noastră ar sălășlui pacea. Dar la două-trei zile se iscă certuri violente între Grete și Bob, care degenerază în bătăi soldate cu geamuri, farfurii sparte și alte pagube materiale. Meșterul Milan intervine pe loc să împace beligeranții, eu fac la fel. Inutile strădanii! Ziua următoare ostilitățile încep din nou și mai vârtos.

— Măi Bob, de ce naibilor nu vă astâmpărați, omule! Îl ocărăsc pe fostul coleg. Vreți să ajungeți de râsul lumii? Au aflat și vecinii. Isprăviți bre, odată!

— Ce să fac, Dinule, a înnebunit săsoaica asta! E de o gelozie feroce. Și-apoi, ce, crede că-s obligat s-o iau de nevastă? Doar n-am băut mătrăgună!

Într-o noapte, femeia încearcă să se sinucidă, înghițind o doză de sublimat. Țipete, zarvă, tapaj. Noroc că Salvarea sosește la timp. O ridică și o duce la Spitalul de Urgență.

Două săptămâni avem liniște deplină. În timpul ăsta, Bob își găsește altă cameră, într-un cartier boieresc. Mă pune să-i jur că nu voi da nimănui în vileag noua sa adresă, mai ales săsoaicei, sau „nebuna din amor”, cum a poreclit-o.

Când Grete se întoarce acasă și află de plecarea ibovnicului, altă zarvă! De rândul ăsta, ponosul cade pe capul meu: să-i spun unde s-a mutat.

— Nu știu, Grete, îți jur că habar n-am. A șters-o noaptea, pe furiș, și... dus a fost.

Mă imploră într-un chip lamentabil, plângând cu lacrimi cât mărgeaua, agățându-se de gâtul meu ca de un colac de salvare. Chiar mă sărută, nefericita, crezând că așa mă va îndupleca. E cât p-aci să-l trădez pe Bob, și nu o dată,

ci de mai multe ori, însă mă stăpânesc, până la urmă. Nu știu cum de am avut o asemenea tărie.

Mai vine și meșterul Milan, care, fără să țină seama de starea bolnavei, o admonestează aspru:

— Nu înțeleg ce fel de femeie ești dumneata, Frau Grete. Cum e cu puțință să n-ai un pic de demnitate, să cazi atât de jos din pricina unui sentiment? Dar dă-o dracului de iubire, stăpânește-te, nu mai ești adolescentă! Și pentru cine te topești atât? Pentru o secătură, pentru un flușturatic și neisprăvit? Nu mai găsești alt bărbat, ce naiba, s-au isprăvit bărbații de pe lumea asta? Haide, fii serioasă, Frau Grete, dacă vrei să te mai consider în rândul oamenilor...

Cade parcă un duș rece pe vâlvătaia unei flăcări, așa amuțește femeia. Tace în seara aceea, ca să reînceapă mai abitir a doua zi și în zilele următoare. Isprăvisese cu adresa, de astă dată îmi povestește frânturi de scene petrecute între ei, ce i-a spus Bob într-o împrejurare sau alta, cum au fost amândoi într-o excursie la Rusciuc. E un potop de fraze, care nu mai isprăvește...

Îmi găsisem beleaua. Uite, gândesc, am devenit acum, în fața acestei femei, „simulacrul” lui Bob, datorită faptului că acela mi-este prieten. Și nu m-aș mira dacă subconștientul ei ar vrea să-l înlocuiască pe fostul amant cu propria mea persoană. Nu, nici prin gând nu-mi trece să mă pretez acestui joc. E o femeie-crampon, de care trebuie să mă feresc. Avusesem destule exemple ca să-mi fac convingerea ce consecințe voi avea de îndurat dacă mă leg de ea. Așa că, încetul cu încetul, răresc convorbirile prelungite din dormitorul ei. Mă bucur că nu mă atrage fizic, cu toate că slăbise mult după ieșirea din spital.

III

Într-o seară, după propunerea gazdei, ne ducem toți trei să cinăm la grădina Blanduzia. Mai fusesem înainte și

cu Bob, așa că ieșirea noastră nocturnă n-are nimic neobișnuit. Foame nu ne este, mai mult bem decât mâncăm. Are o excelentă bere Pilsen. Cum, într-un timp, conversația lânzește, Grete mă întreabă:

— Nu vrei să dansăm?

— Da, de ce nu?

În timpul dansului, se lipește de mine, obraz pe obraz, și mă strânge cu zeci de brațe, ca o meduză, gata să-mi taie respirația.

Și deodată, fără a se sinchisi de puzderia perechilor care ne înconjurau, rostește pe limba ei cu un ușor oftat:

— *Ich liebe dich, mein schatziche!*

Surâd crispat, auzind neașteptata declarație. Când ea pornește din partea unei femei, parcă s-ar prăbuși cerul pe capul bărbatului. Nu știu ce să fac. Deocamdată, nu-i răspund nimic, ca și când n-aș fi auzit-o. Cred că e cea mai potrivită comportare. S-o fi amețit, probabil, de bere, mai știi ? Dar nu băuse decât două halbe.

Această penibilă scenă m-a scos din fire. Așadar, săsoaica mi-a pus gând rău, crede că are de-a face cu Bob numărul doi. Bine, vom vedea! La întoarcere, intru în odaia ei și o iau în primire fără niciun menajament:

— Ascultă, frau Grete, mi-ai spus la restaurant că mă iubești. Oricare alt tânăr ar profita de acest lucru, dar eu sunt cinstit și nu vreau să te angajez într-o aventură care ți-ar aduce numai necazuri. Mai întâi, pentru că nu pot să te iau de nevastă. În privința căsătoriei, am gânduri preconcepute, din care înțeleg să nu ies. Dacă simți nevoia unui bărbat, poftim, îți stau la dispoziție. Inșă fără nici o altă pretenție din partea dumitale. Altfel, sunt nevoit să mă mut. E mai bine să lucrăm deschis, cu cărțile pe față. Doar nu vei fi având poftă să pățești ceea ce ai pățit cu păcătosul de Bob...

— Nu, nu vreau să pleci. Am nevoie de un bărbat. Mi-e indiferent cum îl cheamă.

Acum e limpede! Nu-mi dau seama dacă ceea ce fac aduce cu o prostie, dacă nu cad într-o capcană deschisă fără abilitate. Cred că nu.

Într-o după-amiază, trecând prin Cișmigiu, o văd pe Grete stând pe o bancă, într-o atitudine de intimitate fără echivoc cu un tânăr care seamănă cu Bob Geamănu, încât crezusem, la un moment dat, că-i chiar el. Mă prefac că n-am observat nimic, ca să n-o pun pe gazda mea într-o situație critică. Ea, probabil, își dă seama că am văzut-o și adoptă de aci înainte o atitudine mai rezervată față de mine, ceea ce îmi convine, fiindcă, de un timp încoace, lucrez intens la teză și simt nevoia unui climat de antrenare. Mi-a sosit din Franța un vraf de cărți comandate la Hachette, împreună cu o succulentă bibliografie cu lucrările de care aș mai avea nevoie. Strașnică librărie! Concomitent, scriu și diplome pe capete. Din pricina asta sunt mereu în criză de timp.

De când mă știu pe lume, niciodată n-am lucrat mai cu spor ca în aceste câteva luni. Depunerile cresc, la bancă, văzând cu ochii, se ridică acum la 150.000 de lei. Bani, nu glumă! Posed, și eu, în sfârșit, o bază materială solidă și pot călca pe pământ sănătos. Cred că de-acum înainte nu se mai pune pentru mine problema existenței. N-am decât să fac caligrafie toată viața, dacă nu voi izbuti să creez opera mea capitală, care mă va rândui pe treptele cele mai de sus ale ierarhiei sociale. Ce-ar fi s-o scriu în franțuzește (uite idee!) și, odată ce apare la Paris, iată-mă devenind o personalitate europeană!

Da, da, trebuie să-mi întetesc eforturile în această direcție, care conduce cu pași mari la cucerirea gloriei. Nenea Brotacu poate să șadă până la adânci bătrâneți în postul de portar al căminului studentesc, având șase diplome universitare în buzunar și mulțumindu-se cu bucuria cunoașterii multiple. Treaba lui! În fond, e un egoist, ca o fântână care acumulează apă din belșug, însă o păstrează pentru sine, nu dă nimănui de băut.

Pentru mine, problema de căpetenie e asigurarea independenței materiale, care să-mi aducă pe tavă timpul necesar pentru căsătoria-lovitură! A doua cale nu există! Ei bine, voi rezolva problema punând la bătaie toate resursele de care dispun, ferindu-mă, în primul rând, de imixtiunea primejdioasă a dragostei. Oh, în privința asta mă pot considera imun, iubirea nu mă preocupă, ca și când nici n-ar exista pe lumea asta!

Până în prezent, când împlinesc 24 de ani, încă n-am făcut o pasiune. Jeannine, prima legătură, nu-mi încălzise inima. Când era lângă mine, o doream, când se afla departe, o uitam cu desăvârșire. Cât o privește pe Grete, bălaia gazdă, mă lasă rece, ca o stâncă. Așa încât pot susține că incendiul iubirii nu va atinge stânca mea și, chiar dacă ar atinge-o, tot degeaba: piatra nu ia foc. Uneori, citind romane cu iubiri mari, totale, zâmbesc sceptic pe sub mustață, neconvins. Unde or fi văzut autorii ăștia asemenea iubiri? Le-au scos din închipuirea lor, creând oameni și fapte ireale, neverosimile. Simple pretexte pentru fetele bătrâne ca să-și trăiască imaginar dragostea de care au fost lipsite.

Admit, firește, iubiri de scurtă respirație, asta da. Inșă ele nu angajează decât parțial, fără a reteza aripile, târând omul într-o mocirlă degradantă pentru demnitatea sa. Într-un cuvânt: iubire-voluptate, nicidecum iubire-maladie, așa cum a avut un unchi al meu, care, însurându-se cu o prostituată, a dus o viață infernală și a terminat curmându-și zilele. În privința asta, băteam în strunele mamei. Ori de câte ori venea în discuție problema însurătorii, ea era gata cu sfaturile:

— Caută o fată bogată, cu scaun la cap. Nu lua una doar cu cămașa pe ea, c-o să plângeți unul de mila altuia. Viața e aspră, o trăiești o singură dată. Nu te lega de prima fantezie, ca toți neisprăviții...

Dumnezeule, de câte ori n-am auzit aceste îndemnuri perseverente, formulate mereu cu alte fraze, dar având același conținut. Uneori, le ilustra cu exemple:

— Uite, Costel, băiatul unei colege de-a ei, învățătoare într-o comună vecină, a luat-o pe fata Roșculeștilor. Zestre: o moșie de o mie două sute de pogoane, nici mai mult, nici mai puțin. Acum trăiește pe picior mare, ca un pașă. Și dacă ar fi vreo scofală de capul lui! Un avocat, acolo, de mâna a treia. Vezi, asta lovitură. Toată viața nu mai are nevoie să miște un deget...

Îmi înșiră și alți tineri care izbutiseră performanțe în căsătorie. Mă miram de unde și cum ajunsese în posesia unei asemenea liste, dar se vede că veștile nu întârzie să vină, atunci când le cauți cu lumânarea.

— Dacă știi să vrei, e imposibil să nu găsești ceea ce cauți. Un flăcău chipeș și învățat ca tine musai trebuie să pretindă miresei atâta aur cât cântărește ea.

— Bine, mamă, toate bune, dar nu pot să mă însor cu o ciumă sau cu o prostănacă. Dacă nu ne înțelegem, cum o să trăim? Unul hăis și altul cea, nu se poate.

— Vezi, aici stă deșteptăciunea omului: să fie și cu slănina în pod, și cu sufletul în rai. E bine?

Asta era! Nu abdica de la convingerile ei, s-o pici cu ceară. Trăsese zdravăn mâța de coadă, avea experiență și voia să-mi îndrume pașii pe pământ tare. De-aia mă tot dăscălea, încât îmi făcuse capul calendar.

IV

Într-una din zile, o nenorocire ne arată colții: bătrânul Milan are o hematemeză¹. Grete îl găsește întins pe jos, în camera lui. Chem numaidecât Salvarea și îl ducem la Spitalul Colentina. E galben ca o lumânare, pesemne a pierdut mult sânge. Cred că e vorba de un ulcer, adeseori se plângea că-i umblă cuțite prin stomac. Din păcate, în timpul nopții, se produce o altă hematemeză, de astă dată fatală.

Sunt zguduit de moartea lui neașteptată. Sărmanul meu prieten ar fi putut să mai trăiască încă un deceniu

¹ Hemoragie pe traiectul tubului digestiv, eliminată pe gură (n. red.).

sau două dacă își supraveghea sănătatea. Dar sănătatea asta e un bun de care nimeni nu-și dă seama, decât după ce o pierde. Grete e și ea afectată de tragicul eveniment. La cimitir a plâns încontinuu.

Și totuși, după o săptămână-două, totul reintră în normal, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Milan Nenovici a plecat în eternitate cu nume cu tot. Numai numele oamenilor de seamă rămân mai departe, pe pământ. În camera lui se mută o femeie bătrâioară, slabă și urâtă foc. O cheamă Sorana Lambru. Aflu că e funcționară la Ministerul Instrucțiunii.

Dau o fugă la rectoratul universității, ca să rezolv problema scrierii diplomelor pe contul meu. E o sursă bună de venituri și ar fi o prostie s-o scap din mână. Stupefacție: în locul decedatului Milan a și fost numit un nou caligraf. Cum s-a aflat așa de iute de moartea prietenului meu? Se vede că cineva pândise să-i ia locul, căci așa se întâmplă, fiecare dintre noi împiedicăm pe câte cineva, care abia așteaptă moartea noastră. Vasăzică, diplomele s-au dus pe copcă! Credeam că darul caligrafiei înseamnă oricând un izvor de câștig, însă nu e așa. În complexul social, cu adevărat eficiente nu sunt decât platforma politică, relația, cointeresarea, interesul reciproc. Fără concursul acestor factori, orice însușiri rămân în umbră, amorfe, nevalorificate.

Acum trebuie să fac altceva, să-mi iau, deocamdată, o slujbă. Nu-i chip să stau în aer, fără niciun venit. Ce-i drept, am strâns o sumă bunicică, peste 150.000 de lei, cu care aş putea rezista doi sau trei ani buni. Dar nu e o socoteală să topesc acești bani pentru existență, ca să rămân, după aceea, din nou, la voia întâmplării. Mă decid să iau în mod provizoriu o slujbă, oricare, numai ca să nu atac depozitul.

Noua locatară, doamna Lambru, mă informează că la ministerul unde lucrează e vacant un post de subșef de birou. Bun și ăsta. Crede că am șanse mari, auzind de studiile mele. Chiar a doua zi, îi cer o audiență

directorului personalului, care se lasă greu, probabil are pe altcineva în vedere. Merg mai sus, la secretarul general, îi arăt actele și, în fine, după două săptămâni de tergiversări, obțin decizia de numire.

Atâta alergătură și atâta timp pierdut pentru un biet post de subșef, plătit cu 6.700 de lei lunar! Firește, slujba e un provizorat, n-o să m-apuc a urca treptele ierarhiei timp de douăzeci de ani, cât ar trebui, după statut, ca să ajung până la postul de director. Voi pune mâna pe un post mai mare numai într-o singură zi.

V

Înainte de Paști, răsfoind ziarul *Universul*, citesc la rubrica deceselor că moșierii Elencu Apelevianu s-a stins din viață, în urma unei grele suferințe, și a fost înmormântată la Apelevii, în cavoul familiei. Vestea mă zguduie, ca tot ceea ce vine din împărăția morții și este ireversibil. După aceea, își face loc indiferența. Poate nu chiar indiferența, deoarece simt cât de cât o undă ușoară de satisfacție. Îmi amintesc de pățania din timpul războiului, când îi cerusem faină și ea m-a izgonit ca pe un cerșetor. Ce mare și tare era pe-atunci cucoana Elencu, trăind în devălmășie cu bogăția! Și, uite, îi venise și ei rândul să dea ortul popii, moartea o făcuse egală cu toți dezbrăcații și flămânzii care o împrejmuiau! Ce egală? Mai prejos decât ei, pentru că mulți din aceștia trăiesc încă, pe câtă vreme boieroaica a devenit un lucru netrebnic, cu care se putea face orice, chiar îngropa în pământ.

Mi-aduc aminte de bunul meu vecin, bătrânul Milan, și mă scutur de aceste gânduri negre. Revenind la cucoana Elencu Apelevianu, convin că a supraviețui unei vrăjmașe nu constituie, desigur, o superioritate, ar fi pueril să susțin așa ceva. Însă, orice s-ar spune, tot înseamnă ceva. E măcar o piedică mai puțin...

VI

Alt bucluc: primesc o telegramă de acasă, numai de două cuvinte: *Sunt bolnavă*. Semnat: *Mama*. Nu-mi spune vino, dar pot să stau cu brațele încrucișate? Pentru ce îmi trimite depeșă, dacă n-are nevoie de ajutorul meu? E cu ochi și cu sprâncene!

Mă hotărâsc să plec chiar a doua zi. Și Grete e de părerea asta. Îmi sugerează s-o aduc la București, ca s-o vadă un medic specialist. Chiar așa am să fac. Dacă e nevoie, o internez într-un spital, de ce nu?

Mi-e inima strânsă de neliniște, mă gândesc numai la lucruri grave. Săraca mama! Ce boală o fi pocnit-o peste cele pe care le are ? Trecuse de 60 de ani. Or, la vârsta asta, poți să te aștepți la orice. Și acolo, la țară, singură-singurică! Mai bine aș lua-o la mine...

Îi cer directorului meu o învoire de două zile și plec. Am un tren potrivit la 10:20, care ajunge după-amiază la Apelevii. Mă duc la un birou de voiaj, să cumpăr bilet.

— Clasa întâi ? mă întreabă impiegata de la ghișeu.

Aveam de gând să iau unul de clasa a doua, dar văzând că ochiul expert al funcționarei mă evaluează mai sus, probabil, după îmbrăcăminte — eram, cum ar spune francezul, tiri â quatre epingles — confirm:

— Da, clasa întâi.

Voi călători, așadar, pentru prima dată la clasa întâi, ca boierii de rang și nu e rău să mă obișnuiesc așa pentru viața care mă așteaptă.

Cumpăr câteva lucrurișoare pentru bătrână și haidem la gară. Tramvaiul 15 tocmai se apropie lunecând pe liniile lucii.

— Ce faci, băiețaș ? Dai înapoi ?

Reținerea o formulasem în gând. Și tocmai la timp, căci trece pe lângă mine o mașină de piață.

— Taxi! Taxi!

Șoferul mă duce în câteva minute la Gara de Nord.

— 10:20? Cum se poate?

Ei drăcovenie! Ceasul meu rămăsese în urmă. Un hamal îmi ia geamantanul, pe care pot să-l duc și singur, n-atârână nici zece kilograme, dar e mai bine să-l ducă altcineva, dacă, bineînțeles, te ține cureaua.

— Nu vă grăbiți așa, spune hamalul, o stârpitură de om la care dacă te uiți nu-i vezi decât ochii bulbucăți ca de broscui, 1001 pleacă la 10:30, pe linia 5. Are o întârziere de 10 minute.

Întârziere? Încă n-am auzit de așa ceva! Știam că toate trenurile pleacă din stația de pornire la ora anunțată. Pesemne că ăsta m-a așteptat pe mine. Mulțumesc pentru amabilitate.

În starea mea sufletească, desigur că nici în turnul gândurilor nu era loc pentru glume de astea nevinovate, dar, în sfârșit, se poate trece cu vederea peste lucrurile care nu angajează.

CAPITOLUL 2

Amintirile unei școlărițe

Din corespondența Andei Brădeanu

Scrisori către o fostă colegă

I

Fulgușor scumpă,

De când ai dat bir cu fugiții din internatul oropsiților sorții (mătușă-ta să trăiască), a fost pe-aici o mare sărăcie de evenimente, timpul s-a scurs gol, fără fapte, plictisitor, insipid. În fine, din mila pronei cerești, mi s-a întâmplat și mie una bună, să-ți stea mintea-n loc. Află, sublimo, că nu mă mai strigă la catalog Opriș Anda, ci Brădeanu Anda.

S-a luat notă de comunicarea mea? Stai, nu te mira așa, am să-ți explic, de-a fir-a-păr. Ca să înțelegi mai bine despre ce e vorba, fă bine și citește capodopera alăturată. Bineînțeles, eu am scris-o, mă jur pe moaștele Sfântului Dimitrie Basarabov că nu te mint. O revistă din Craiova, văzând că e genială, a binevoit s-o publice și, astfel, am făcut primul pas în nemurire. La statuie încă nu mă gândesc.

Până una-alta, las gluma la o parte, ca să nu-ți tulbur lectura. Hai, dă-i drumul! Atenție deosebită!

DIRECTOAREA

Schiță de Anda Brădeanu

Când pedagoga intră în cancelarie, directoarea școlii noastre corecta de zor lucrările scrise la limba română. Cam enervată că o întrerupsese tocmai în toiul muncii, ridică brusc capul, își scoase ochelarii și întrebă cu voce aspră, puțin răstită:

— Ce este, Cojocaru?

— Am venit să v-o reclam pe eleva Ionașcu A. Margareta, dintr-a opta. Făcând adineauri fetelor inspecție la pupitre, i-am găsit o scrisoare.

— O scrisoare?! Ce fel de scrisoare?

Pedagoga șovăi puțin:

— E de la un... băiat. O scrisoare de... dragoste.

Termină fraza cu o sfortare, roșind toată, ca și când ea ar fi fost vinovată. În același timp, înmână superioarei sale o bucată de hârtie roz.

Directoarea încercă să se ridice pe picioare, fără a izbuti. În mișcarea ei, cârjele sprijinite de scaun alunecară pe podea cu zgomot. Mâniată și din pricina cârjelor, se răsti la pedagogă:

— Cum se poate așa ceva? La mine în școală se petrec astfel de lucruri? Și voi, pedagogelor, ce-mi păziți aici? Tăiați frunze la câini, ce faceți? Spune-mi, cum a ajuns scrisoarea în mâinile elevei?! E ceva nemaipomenit ce se întâmplă! Trimite-mi-o numaidecât pe vinovată. Cum ai spus că o cheamă?

— Ionașcu A. Margareta.

— Hm! Asta e o elevă silitoare. Mi-a făcut cea mai bună teză la română.

— Ce-i drept, are însușiri, dar... bâigui pedagoga cu jumătate de glas, fără a isprăvi fraza.

— Nu! țipă directoarea bătând cu pumnul în masă, nu-mi trebuie asemenea elemente! Astea le strică și pe celelalte. Trebuie s-o pedepsesc. Să se învețe minte! Auzi, nerușinata, îi arde, la vârsta ei, de... de...

Voise să pronunțe „dragoste”, dar se opri îngrozită în pragul magicului cuvânt, parcă ar fi fost ceva de spaimă. Se mulțumi doar să repete pe ton imperativ:

— Trimite-o numaidecât!

Pedagoga ieși călcând ușor, în vârful picioarelor, ca să nu facă zgomot, și închise ușa cu grijă. Strășnicia domnișoarei directoare, căreia i se spunea impropriu doamnă, băgase spaima în tot personalul liceului-internat. Chiar și profesoarele tremurau în fața ei. Împlinise de câteva luni vârsta pensionării, dar ministerul, prețuind deosebitele-i însușiri didactice și administrative, îi îngăduise să-și continue activitatea. Sexagenara era spirt și, dacă n-ar fi fost beteșugul care o stânjenea amarnic, s-ar fi luat la întrecere în vioiciune cu propriile ei eleve. Dar și așa, în cârje, o vedeai mișcându-se pretutindeni, veșnic neobosită, inspectând, observând, dându-le porunci sau muștrându-le pe subalterne. Cu mâna ei de fier, întronase o disciplină severă în școală. Personalul și cadrele didactice îi îndurau asprimea. De altfel, era dreaptă, nu părtinea pe nimeni și nu vâna greșeli. Singurul ei cusur era... severitatea.

*

În așteptarea „vinovatei” privirile directoarei căzură pe hârtia care zăcea pe un colț al biroului. O luă și-i netezi cu mâna încrețiturile, după care, potrivindu-și ochelarii pe vârful nasului, o cercetă cu luare-aminte, ca pe un lucru straniu.

Citi începutul: *Iubită mică* și tresări speriată. Șopti cele două cuvinte și i se păru că le-a spus altcineva. Apoi, prinse de veste că mâna care ținea „corpul delict” îi tremura ușor. Când isprăvi de citit, păru răscolită de o tulburare fără seamăn. Rușinată de fapta ei, se admonestă pe sine și cercetă grijulie în juru-i, să n-o fi surprins cineva. Își lăsă capul greu în podul palmelor. Un val de amintiri prinse viață și bătu la poarta conștiinței.

*

Acum 45 de ani... Umblând prin amintiri, se revăzu elevă în rochița de uniformă cu gulerăș alb și pălăriuță de catifea trasă ștângărește pe-o ureche, tot aici, la școala unde ajunsese azi directoare. Era înaltă, mlădie ca o nuielușă de salcie, cu ochii luminoși de soare și năsuc în vânt. Colegele o pizmuiau pe față. Aveau și de ce.

Și din noaptea trecutului, peste care cursese atâta pustiu de ani, se desprinsese vie, ca o rază de lumină, dragostea ei dintâi. El era elev și învăța la școala militară. Ziua îi răsărea din rândurile geografiei sau din desenele geometriei, iar noaptea îi umplea visele. Odată, când profesoara de istorie le vorbi despre bătălia de la Războieni, voievodul Ștefan cel Mare luă deodată chipul iubitului ei.

Inima i se strânse dureros, când își aduse aminte de ziua aceea. Pedagoga clasei a opta, o făptură rea și uscată, facându-i o inspecție corporală, dădu peste o scrisoare primită cu o oră înainte.

Se stârni zarvă mare, parcă ar fi luat școala foc. Urmă ancheta directoarei — o cercetare cumplită prin sufletul elevei - după aceea conferința profesoarelor — un areopag inchizitorial, care tăia în carne vie. Ascultând îndemnul firii, fata încălcăse disciplina școlară și fu pedepsită cu eliminarea din școală pe timp de două săptămâni. Când află vestea, o negură mare coborî în mintea ei fragedă. Nu-și mai aducea aminte cum, strivită de deznădejde, se furișase pe coridor și, deschizând o fereastră, sărise în gol de la primul etaj.

Căzuse în grădină, peste câțiva crini plăpânzi. De-acolo, ridicaseră o grămadă de carne mutilată. Crinii se preschimbaseră în maci.

Scăpase totuși cu zile. Își schilodise numai trupul și, după ce zăcu un an și jumătate prin spitale, reveni în lume infirmă, cu un picior amputat. În lupta pentru existență, răzbatu aproape singură. Sufletul ei în atingere cu vitregia sorții se înăsprise, se închisese, parcă, într-o

crustă protectoare de piatră, din pricina căreia nu mai putea tresări, nu se mai înduioșa de suferința altuia.

*

Era atât de adâncită în gândurile ei, care-i stârneau dureri nemistuite încă, încât directoarea nici nu simți când intră vinovata, care, cu capul plecat, tremurând de spaimă, aștepta din clipă în clipă să izbucnească mânia tiranei. Ridicând întâmplător privirile, o zări pe elevă lângă ușa cancelariei, ca și cum ar fi vrut s-o zbughească de teamă. Ciudat, și ea, când fusese chemată în cancelarie de directoarea de atunci, se oprise, parcă, tot în locul acela și așteptase împietrită de groază cele ce aveau să se întâmple.

Vru s-o întrebe: Aștepți de mult? dar își înghiți întrebarea și o pornire stranie o îndemnă să repete scena care se petrecuse cu patru decenii în urmă. Îi făcu semn elevei să vină mai aproape, tot așa cum îi făcuse și ei directoarea. Și simți o plăcere ciudată în repetarea aceasta a faptelor.

Fata înaintă clătinându-se, ca o halucinantă, cu pași mărunți și șovăitori, privind-o adânc, cu ochii măriți de groază, și se opri aproape de birou. Directoarea o cercetă pe sub ochelari într-ascuns, cu priviri lacome și curioase, ca și cum acum o zărea pentru întâia dată.

„Ce fată frumoasă! Își șopti sieși, cu ciudă, parcă. Abia acum bag de seamă cât e de frumoasă! Și cât are să se bucure de viață, de frumusețea ei! Pe când eu, cât am avut de suferit! De ce a trebuit să sufăr atâta din pricina dragostei?”

Un alt gând potrivit i se încrucișă în minte:

„Nu, n-am suferit din pricina dragostei, ci a răutății oamenilor, din pricina directoarei, care m-a pedepsit cu o asprime prea mare față de greșeala mea, dacă greșeală este să iubești. Ah! doamnă directoare!”

Atunci, se petrecu în ea ceva neobișnuit. I se păru că gândul o trezește dintr-un coșmar înfricoșat care-i pocise sufletul și cuibărise în ea o ființă străină de simțirea ei. Acum, în trezire, se regăsea pe sine, așa cum fusese. Era cu sufletul copilă, ca odinioară. Doar trupul îi îmbătrânise de apăsarea vremii în coșmarul acela, care durase aproape o viață întreagă. Se cutremură de târziul regăsirii și o cuprinse o remușcare grea. Lacrimile îi podidiră ochii, dar nu izbuteau decât în parte să potolească pârjolul dinăuntru.

— Margareto, drăguța mea! strigă copleșită directoarea și, apucând fata cu brațele-i uscate, o îmbrățișă.

Acum, bătrâna avu simțământul limpede că repară o mare nedreptate. În închipuire, o înlocuia pe directoarea de altădată și ea se închipuia în locul elevei de acum. Simțea o revoltă care o făcea să tremure. „Iată cum trebuia să mă judece nelegiuita aceea!” își spuse în sine ea.

Fata, uluită de neașteptata schimbare a lucrurilor, primi îmbrățișarea directoarei fără să simtă, fără să priceapă ceva.

— Stai aici, lângă mine, și spune-mi: *e frumos?*

Și, întrebând cu o sfială copilărească, în mintea directoarei apăruse chipul iubitului ei de odinioară. Dar, ciudat: de astă dată găsea în suferință o plăcere, o alinare nemaîntâlnită.

Copila rămase mai departe de marmură.

— Haide, drăguț, spune-mi totul. Nu te teme de mine. Nu-ți fac niciun rău.

Fata șopti un *da* abia auzit și se făcu roșie ca macul.

Și bătrâna, punându-i astfel de întrebări, simțea o voluptate rară.

— Doamnă directoare, de ce mă chinuiți așa? izbucni eleva, podidind-o plânsul.

— Dragă fetiță, îmi dau seama! o dezmierdă ea cu blândețe și dreptate.

După o tăcere lungă, îngândurată, luând mâinile elevei și mângâindu-le, adăugă încet, cu sfială:

— Margareto, ascultă, fata mea. Și eu am fost ca tine, și eu am... și se opri brusc, simțind cum i se urcă un nod în gât, care o îneca.

Două lacrimi mari, sclipitoare, îi lunecară pripit la vale pe obraji.

Margareta Ionașcu făcu ochii mari, mai mari decât îi avea, pricepând tot ceea ce până acuma fusese pentru ea taină, neîncrederea îi pieri și se însenină ca un cer fără ploaie. Curajul îi crescă, și-ntr-un avânt nestăvilit, izbucni cu nevinovăție:

— Cât sunteți de bună, nu mi-aș fi închipuit! și cu un gest brusc îi apucă mâna uscățivă și i-o sărută.

— Da, da, de aceea te înțeleg și te iert! continuă directoarea, cu gândurile împrăștiate.

Apoi, zărind scrisoarea, o luă de pe birou și i-o dădu.

— Păstrează-o bine. Să nu ți-o mai găsească afurisitele astea de pedagogie.

— O, doamnă directoare, ciripi copila și în ochii ei se ivi o lumină mare, lăsați, acum știu eu cum să mă feresc. Am s-o port mereu în sân.

Directoarea surâse cu bunătate.

— Când ai să pleci în vacanța mare, e mai bine s-o lași acasă.

— Dar eu nu plec nicăieri, doamnă directoare.

— Ești orfană?

Eleva plecă în piept capul.

— Da.

Se lăsă o tăcere de plumb... Fata nu știa ce să facă. Ar fi vrut să plece, dar nu îndrăznea. Întrebă cu vocea scăzută, aproape în șoaptă:

— Doamnă directoare, îmi dați voie să...?

— Nu, mai rămâi... rosti pripit bătrâna, muncită de un gând proaspăt... Uite ce este, Margareto... N-ai vrea să stai cu mine, să fim împreună... până la măritișul tău?... Eu tot sunt singură pe lume, tu la fel... Ce ar fi, dacă...

— Doriți să mă adoptați? se miră fata, care nu-și credea încă urechilor o veste atât de neașteptată.

— Da, Margareto... Dacă tu vrei.

*

Când pedagoga intră să afle rezultatul anchetei, o găsi pe directoare scriind de zor o petiție.

— Ascultă, Cojocar, zise directoarea, am pedepsit-o pe eleva Ionașcu Margareta cu eliminarea din internatul școlii.

— Cum, o dați afară din internat ? se miră pedagoga. Dar ce-o să facă fata? Unde o să locuiască?

— De-acum înainte, va locui la mine...

— La dumneavoastră? în localul școlii ? întrebă pedagoga uluită.

— Nu... în oraș... îmi cer scoaterea la pensie.

*

Timp de o săptămână, domni în toată școala o fierbere nemaipomenită pe tema adopțiunii elevei Ionașcu Margareta și a retragerii directoarei. Nimeni nu află ce se petrecuse cu bătrâna directoare atât de severă și neînduplecată față de tot ce era greșeală și încălcare de disciplină și nici n-avea să afle vreodată.

Ce zici, ți-a plăcut schița? Nu-i așa că o citești pe nerăsuflăte, fără s-o lași din mână? Și eu am compus-o tot așa, fără să răsuflu. Parcă mi-o dicta cineva nevăzut, care ședea în spatele meu, atât de aproape, încât îi simțeam respirația fierbinte. Exact așa cum i se întâmpla lui Maupassant înainte de a muri. Și am fost nebună de bucurie, când a apărut. Dar asta-i altceva!

Ceea ce vreau să-ți spun e că povestea asta se bazează pe o întâmplare adevărată. Eu sunt Ionașcu Margareta, iar scârba de Sticlete e pedagoga Cojocar,

turnătoarea, căreia, de necaz, i-am lăsat numele neschimbat, deși ar fi trebuit să-i folosesc porecla.

Acum, ascultă cum s-a întâmplat tărașenia: într-o dimineață, în recreația de la 11, vine Sticlete, pedagogașefa, c-o falcă-n cer și una în pământ și ne face fetelor inspecție la pupitre. Mie mi-a găsit o scrisorică prăpădită, zice-se, de dragoste. Tu știi povestea cu nătăntocul de frate al Auricăi Geambașu, care venea duminica la vorbitor, s-o vadă pe soră-sa, dar mai mult venea fiindcă i se aprinseseră călcâiele după mine. Și se apucă dumnealui, tâlharul, să mă bombardeze cu răvașe, pe care mi le dădea Aurica în mare taină. Adică, ce taină! Tot ea a bătut toba în clasă, iar fetele mă tachinau, parcă eram calul lor de bătaie. Cel puțin Popescu Grăsana și Cap Pătrat, tâmpită aia, mă strigau de la distanță:

— Madame Geambașu! Madame Geambașu!

Altele făceau glume idioate:

— Tu, genialo, dacă te măriți cu geambașu' de cai, vei fi călare pe situație.

— Uite, sunt acum călare pe situație, fără să-l fi luat pe răpitorul Geambașu, care nu-mi place nici de frică.

Și cum îți spuneam, Sticlete aia dă peste scrisoarea cu pricina și fuga la doamna directoare, să mă pârască. Și doamna mă pofteste numaidecât în cancelarie. Tu, Fulguleț, ce spaimă am tras, măi fato! Gata, ziceam, mă elimină o săptămână-două și mă nenorocește băbăția. Cu doamna directoare nu se joacă nimeni, severitatea ei știi ce ravagii făcea în toată școala! Și tocmai acum să pățesc rușinea, la spartul târgului, în clasa a opta, în ajun de bacalaureat? Măcar dacă aș fi avut ceva cu seducătorul meu, dar eram bună-nevinovată, nu-i cunoșteam nici culoarea ochilor! Zău, să mor dacă te mint!

Pe când mă gândeam la toate astea, iaca, se produce o teribilă lovitură de teatru, care mă năucește pe termen nelimitat. Doamna directoare uită de severitate, de disciplină, uită de ea și mă ia în brațe, mă strânge la piept și mă sărută țoc! țoc! foc!

Doamne, ce s-o fi întâmplat cu ea? Ce miracol? N-o fi înnebunit! Ca o femeie atât de echilibrată să deraieze, apucând-o brusc pe altă linie, trebuie să fie la mijloc un motiv puternic, nu? Și chiar era! Auzind că sunt orfană, mi-a propus, hodoronc-tronc, să mă înfieze. Mă uitam la ea ca picată din cer. Mi-era și frică, tu, s-o refuz. Cine ar fi îndrăznit? După asta, a cerut să fie scoasă la pensie. Era trecută de 60 de ani. A închiriat un apartament în cartierul Cotroceni, într-o vilă cochetă. După asta, un avocat pe care îl cunoștea a făcut la tribunal actele de adopțiune, și așa am devenit domnișoara Anda Brădeanu, fiica doamnei directoare. Acum, poți să-mi zici sărumâna.

Asta nu-i încă totul, Fulgușorule mic și dulce. Spuneam un pic mai sus că mă frământam al naibilor, mă tot gândeam și zbuciumam ce s-o fi întâmplat cu mămica, de m-a iertat, înfiat și mutat. Misterele Curții din Versailles! Văzând că nu dezleg enigma, am lăsat-o baltă, ca să zic așa, și ce mi-a venit? Hai, domnișoară Brădeanu, să scriem ceva despre măreața cotitură din existența Domniei Voastre. Ce părere aveți? Sunt pentru, mi-am răspuns mie însămi, și pune-te, fato, pe treabă. În timp ce scriam, îmi veniră câteva idei psihologice gigea, fără să le chem, așa... din inițiativa lor proprie. Le-am cântărit, le-am judecat pe-o parte și pe alta.

— Bune! zic, rezistă la logică, hai să le folosim.

Era vorba tocmai de motivarea de care aveam nevoie pentru eroină și pe care imaginația mea mi-a servit-o ca pe tavă. Am pus-o deci pe directoare, așa după cum ai citit, într-o situație asemănătoare, ca să legitimez gestul final, marea surpriză.

Și ce să vezi, fato? Domnișoara mama, nu știu cum a făcut și ce a dres, că a dat peste revista cu corpul delict. A citit schița. Ait! zic, acum să vezi muștruluială! Sfinte Shakespeare, ferește-mă de o nouă tragedie! Când colo, nimic. Singura imputare: De ce nu i-am spus? De ce am lucrat pe ascuns? Iaca, na, poftim de vezi!

Dar stai, acum vine partea interesantă. Ciulește, tu, urechile și ascultă următorul dialog:

— De unde ai aflat tu de pățania mea? Cine ți-a spus?

— Nimeni. Nu știu nimic. Ce ați pățit?

— Într-adevăr, nu ți s-a spus nimic?

— Repet că n-am habar. Tot ce am pus în povestire pe seama dumneavoastră a fost din imaginație. Trebuia o motivare — nu?

— N-aș fi crezut una ca asta! Ai o imaginație bogată și un simț logic surprinzător pentru etatea ta. Ei bine, află că ceea ce ai scris acolo mi s-a întâmplat în realitate.

Asta-i bună! Să cad pe jos de amețală! Nu-mi venea să cred. Nici că era de crezut!

— Chiar așa, doamnă? Nu mă amăgiți?

M-a certat că-i spun doamnă și dumneavoastră, ca unei străine. Dar ce să fac, dacă m-am obișnuit de ani de zile să-i spun doamnă și să folosesc pronumele de reverență?

Am luat-o în brațe și am pupat-o de zece ori. S-a îmbunat și mi-a zâmbit.

— Acum, vă rog să-mi povestiți povestea dumneavoastră.

Am ajutat-o să se așeze pe un fotoliu; eu stăteam pe un scăunel în fața ei.

— Da, zise. Eram și eu ca tine, elevă la Liceul de fete „Domnița Ruxandra”. Aveam, tot așa, o pedagogă ca a voastră...

— Ca Sticlete? Așa o poreclisem pe Cojocarul.

— Și o directoare, biciul lui Attila. Se dezumanizase, era lipsită de simțire ca o piatră: din cauza unei scrisori, de altfel, inocentă, m-a eliminat până la sfârșitul anului. Pedepsa nedreaptă mi-a zdruncinat ființa până la rădăcini. O negură mi s-a pus pe ochiși, fără să mă gândesc la urmări, m-am aruncat în gol. În clipa când mă aflam la fereastră, mi-a trecut fulgerător prin minte că, poate, nu mor căzând de la primul etaj, mai bine m-aș urca la al treilea sau al patrulea. Am pregetat, nu știu de ce, uite, chiar așa s-a întâmplat. N-am murit, drăguța

mea, mi-am mutilat doar trupul și trăiesc și astăzi simțind apăsarea celor două greșeli: a mea, dar, mai ales, a fostei mele directoare.

Ce spui, Fulgulișo, de spovedania asta șterpelită dintr-o tragedie? M-a emoționat așa de mult, încât m-a podidit plânsul!

Of, sărăcuța de tine, nu-mi ceri îndurare? Nu de alta, dar ți-am împuiat capul numai cu ale mele, ca o egoistă înspăimântătoare. Cu dragostea chioară și amorul ghebos, gen Creangă, cum o mai duci? În ultima epistolie, n-ai mai pomenit nimic de Făt-Frumosul tău din tei, gen Eminescu. Rugăm respectuos a nu neglija în viitor.

Pa! Pa! Pa! Te pup pe botișor.

A ta,

Anda Andaluza

II

Mă întrebi, Fulgușor dragă, cum mă simt în noua mea căsnicie cu doamna-mama, având sediul la Cotroceni? Hei, mai e vorbă! O duc împărătește, budoar gigea, mobilă de granda, garderobă personală, în fine, mai mult decât în visul meu, cum i-ar spune stăpânului El-Zorab. Stau câteodată și mă mir, ca proasta-n bâlci, ce e cu mine, ce m-a găsit? Căci eram o biată orfană, singură pe lume, ca băiețelul lui Hector Malot, habar n-am cine sunt părinții mei, de ce m-au abandonat, nu știu nici dacă ei mai trăiesc, și, uite, acum, de bine, de rău, am o mămică, un sprijin, în sfârșit, un rost pe lumea asta. Și, în plus, bani de buzunar, să-mi cumpăr tot ce-mi pofteste inimioara. Îmi dau silința s-o iubesc pe mămica-dulcica, să se simtă bine lângă mine, dar nu pot, cât aș vrea. Mi se pare că-mi este mai mult profesoară decât mamă. Atunci fug de ea, o evit, mă retrag în singurătatea odăiței mele și citesc, citesc, citesc! Noroc că avem o bibliotecă, maică, măculiță!

Mai e și ceva care mă respinge: Tu, fato, prea e slută și dizgrațioasă. Infirmitatea ei mă... mă... mă îngrozește. Chiar când râde, i se strâmbă fața, parcă ar plânge. Auliu! Doamne, iartă-mă!

Știi, a luat și pe portar cu nevastă-sa la noi, pentru a avea, mă rog, personal de serviciu. Să vezi și să te crucești cum o cară Ursa Mare pe măicuța în brațe, ca pe un țânc neputincios și inocent.

Ah, cum mai tânjesc acum după internatul copilăriei, unde se afla lumea noastră! Unde-i Năsoasa cea mucalită, care ne făcea seara, în dormitor, să ne stricăm de răs, când imita o scenă de amor dintre un cotoi și o pisică? Unde-i Nitouche, mironosița, s-o aud cum spune bancuri piperate, încât ar roși chiar un bărbat! De unde naiba le auzise, zăpăcita? Sau Gheață, care se ținea numai de farse, ori Țicnită zurbagie, o ființă a chiuitului, a joacă-i și a setei de viață, în fine, tu, Fulgușor, pe care eram gata să te omit la numărătoare, dar cine poate să uite scena teribilă de la ora de română, când doamna Procopiu, știind că te îndeletnicești cu lectura proverbelor populare, te-a pus să dai câteva exemple dintre cele care ți-au plăcut mai mult, și tu i-ai trântit-o hodoronc-tronc:

— Nu umbla cu fundu-n două luntre.

Vai, cât am răs! Mă mir că n-a crăpat fierea în mine. Ce mutră a făcut profesoara!

— Nerușinato, obraznico! Unde te trezești?

— Stați, doamnă, nu vă supărați, așa scrie aici, negru pe alb. Și sunt altele și mai și... Să vi le citesc?

— Nu! Nu! Te rog!

Dacă ar fi știut că noi, fetele, cunoșteam toate proverbele astea pentru că cele nouă volume din culegerea lui Zanne se aflau chiar în biblioteca școlii!

Da, Fulgule, de ce să nu recunoaștem, viața de internat, deși goală de căldura și grija părintească, se umplea fără să ne dăm seama de farmecul copilăriei și adolescenței. De aceea tânjeam după colege, prezența lor îmi devenise necesară ca aerul pe care îl respiram. N-

am oftat prea mult, pentru că dragele de ele veneau la mine în vizită în fiecare duminică. Le vedeam de departe, ivindu-se în grup, după colțul străzii, două câte două, ca la paradă. Odată au venit paisprezece la număr, n-aveam nici scaune să le dau să șadă. Nu mai spun ce tămbălău a fost, mi-au răsturnat casa pe dos. Doamna-maman se ducea la o vecină, tot profesoară, și ne scutea, astfel, de prezența ei paralizantă. Avea, ce-i drept, foarte mult tact. Ursa Mare făcea o tavă cu prăjituri, un chec cu stafide, am să-ți dau rețeta, dacă te interesează, și ne așterneam la taifas, vorbind câte-n lună și-n stele, râzând ca nebunele de orice. Năsoasa era, ca de obicei, în vervă; întâi spunea:

— A, știi, Albuțo, că am făcut și eu o victimă?

— Da? Felicitările mele. Cine e prea fericitul?

— Mai ușurel cu felicitările. Preafericitul e Ilie, covrigarul de la poarta școlii. Îmi dă produsele pe gratis. Așa că sunt asigurată la capitolul covrigi cu susan.

— Ba nu zău! Cu ce l-ai cucerit?

— Cu ăsta! a spus Năsoasa, arătându-și cu un deget nasul cât o pătlăgea.

Am leșinat toate de râs.

— Dacă mă duc la Cărbuș, îl fac praf chiar pe... Tănase².

Alte râsete. Una dintre fete, Contesa de Pompadour, se tăvălea pe jos de râs.

— Mai isprăvește, Năsoaso, că leșină contesa!

— Contesa leșinată! Uite un titlu de roman pentru tine!

Glume naive, la îndemâna oricui. Dar ne distram copios cu ele. După aceea, fetele plecau și tăcerea se lăsa grea în urma lor.

Fiindcă Năsoasa a adus vorba de roman, află că lucrez la unul, dar, bineînțeles, cu alt titlu. Scriu pe apucate, nu prea am timp din cauza cursurilor de la facultate. Până

² Aluzie la nasul exagerat de mare al lui Constantin Tănase, actor comic și director al Teatrului Cărbuș (n. red.).

acum, nici nu m-am decis asupra titlului. Dragostea doctorului Rank sau Două iubiri. În fine, unul din astea două, văd eu mai târziu. Cred că ai ghicit, e vorba de un personaj din piesa Nora de Ibsen. Piesa am văzut-o împreună când ne-am dus cu clasa la Național. Dacă vrei să fii sinceră, tu mi-ai atras atenția asupra doctorului. Ți-aduci aminte că mi-ai șoptit la ureche:

— Tu, ăsta să știi c-o iubește pe Nora, pun pariu!

Chiar așa a fost. M-a impresionat foarte mult drama din sufletul doctorului, care iubise o singură femeie pe lume, și asta, din nefericire, era soția celui mai bun prieten al său. Domnul dramaturg a trecut ușor peste dramă, pe el îl preocupa mai mult aspectul social, adică ridicarea condiției femeii în societate. Dar mie mi-a plăcut mai mult dragostea doctorului Rank și, dacă autorul n-a făcut-o, lasă, stimabile Ibsen, c-o fac eu.

Oho, prea mare curaj la fetița asta! gândești tu, probabil, citind rândurile de față. La urma urmei, de ce n-aș încerca? Ce, comit o crimă? Și am început să cuget la mare adâncime. Par eu superficială, râd de toate prostiile fetelor, dar să știi că undeva, în ființa mea, există un locșor foarte serios. Acolo mă retrag, în altarul meu tainic, și mă tot frământ și mă tot gândesc, până iese ceva cumsecade. Nu-ți mai spun că am văzut încă o dată piesa, am citit-o apoi în Biblioteca pentru toți cu multă luare-aminte și, în timpul acestei citiri, mi-au venit cele mai bune idei. Și așa, încet-încet, am schițat în linii largi subiectul. Vreau să pun în sufletul doctorului Rank ceea ce mi se pare esența iubirii, adică ceva eteric, fără obiect, care îți aduce stări paradisiace, chiar extazul, dar care are și reversul durerii, în fine, un sentiment prelungit prin el însuși.

Nu știu dacă mă înțelegi. Nu cred, pentru că nici eu nu înțeleg prea bine, simt ceva care este inexprimabil prin cuvinte. Știu toate astea pentru că acum doi ani l-am iubit așa pe un băiat, fiul doamnei Mărgineanu, de franceză. Era student la nu știu ce facultate și venea

deseori cu mașina s-o ia pe maică-sa de la școală. Ah, cum îl iubeam, tu, nu-ți dai seama! Așteptam ore întregi la fereastră, să-l văd apărând la volan. La franceză eram slabă, aveam note proaste, numai cinciuri pe toată linia. Și deodată se iviră, poate, din cer, trei opturi, un nouă și chiar un domn zece, cu baston și burtică. Se tot mira profesoara, bravo, Anda, te-ai dat pe brazdă. De unde să știe că pricina motivului era chiar fiul său, Făt-Frumosul Rudolf Valentino.

Singură Filosoafa mi-a ghicit taina.

— Ce faci aci, Adormito din pădure?

— Nimic. Mă uit în curtea noastră școlară.

— Degeaba te uiți, că azi nu vine.

Am tresărit mirată:

— Cine nu vine?

— Haide, nu face pe proasta, că te spui Mărginencei!

Am roșit până în străfundul ființei. Trebuia să tăgăduiesc, dar n-am mai putut. Uluirea îmi luase piuitul și, mai mult decât atât, faptul că altcineva îmi cunoștea marele secret era ca și cum pe rochia mea albă de mireasă o mână rea ar fi turnat un clondir cu cerneală. Filosoafa din păpușoi nu putea să conceapă un simțământ atât de pur, care îmi aducea o fericire fără seamăn, scurtă și nesatisfăcătoare. De altfel, sunt sigură că o fericire care te satisface pe deplin nici nu e fericire, trebuie să-i dai alt nume.

Ei bine, Fulgușor scumpă, o dragoste ca a mea i-am rezervat dragului meu doctor Rank pentru draga lui, Nora. Am așternut vreo zece pagini, dar a doua zi, recitindu-le, nu mi-au mai plăcut. La gunoi cu ele! Am scris altele, o folie! Ah, de-aș putea merge numai pe piscuri! Nu, nu mă las, trebuie să izbutesc: cerul, luna, stelele, toată gastronomia îmi șoptește că voi reuși.

Ia stai, să te întreb ceva: Ce crezi, n-ar fi cazul ca Nora să afle că doctorul ei o iubește? Adică nu, nu-i bine. Mai degrabă, o pun în situația de a fi bolnavă. Să zicem că i se întâmplă un accident — mașină, tramvai, ce-o fi! e

transportată la spital, iar doctorul o îngrijește tremurând, cu sufletul la gură, stând zi și noapte la căpătâiul ei... Nora vede, aude totul. I se pare cât se poate de normală comportarea doctorului, nu-și dă seama că el face mult mai mult decât trebuie. Firește, ei i se cuvine orice, e frumoasă, în fața ei se pleacă oricine și primește tot, fără să dea nimic în schimb. Mai târziu, când doctorul, el însuși lovit de boală, își ia rămas-bun de la femeia vieții sale, lăsându-i cartea de vizită îndoliată, pentru că se duce să moară, abia atunci Nora își dă seama ceea ce a pierdut, își dă seama că îl iubește și plânge... plânge... plânge... Nu-i pasă de nimeni și de nimic. De-acum, pentru ea e totul degeaba, dar în dragoste nu-i nimic degeaba, dragostea ține loc de orice prin ea însăși. Și iată, în fine, a doua iubire mare, născută din cea dintâi, care va rămâne tot fără obiect...

Nu-i sublim ? Spune, tu. Ce, adică iubirea trebuie să fie numaidecât drumul către sexualitate, căsnicie și progenituri?

O fi, poate, o prostie ceea ce susțin, dar așa simt și așa gândesc. E bine?

.....
Am pus puncte, puncte. Nu mai pot. Sunt obosită. Închei scrisoarea, lungă cât o zi de post, rugându-te să-mi răspunzi f.f. urgent. Apropo, cum mai stai cu dragostea? Evoluezi tot în azur, printre luceferi, sau ai coborât jos, pe pământ? Dă-mi o veste, mor de curiozitate.

În așteptare, te pupă a ta prietenă pe veci,

Anduța

III

O, tu, victimă a disperării!

Am citit îngrozită ceea ce-mi scrii, că adică s-a întâmplat evitabilul între voi.

Vai! Vai! Vai! Cum ai făcut prostia să pleci cu el în excursie, și cu plecatul încă nu-i prea grav, dar să dormiți

Împreună?! Nu te-ai temut de inevitabil? Ce te faci acum? Ești nefericită rău, sărăcuța de tine? Dacă nu te măriți cu Jupiter al tău, cine te mai ia? Asta era suprema ta zestre, și tu, ca o proastă! Of, victimă ce ești, te plâng din toată inima sufletului! Te rog, scrie-mi, în ce constă acest act nefast? Și mai spune-mi dacă, după asta, nu-ți vine să mori de rușine?! Mă interesează foarte mult!

Cât despre mine, trebuie să-ți mărturisesc că mă ocup cu trei lucruri deodată: romanul, lecturile și facultatea.

Vorbesc cu câteva colege de an, dar nu știu ce-o fi, parcă fetele mă ocolesc. N-or fi, tu, invidioase, pentru că studenții mă asaltează și îmi fac curte pe capete? Ce să-ți spun, roiesc în juru-mi, ca musculițele pe-o prăjitură. Mulți sunt nesuferiți, chiar obraznici. Ori de câte ori mă văd, strigă la mine:

— Venus din Milo!

Unul mi-a spus odată:

— Săru-mâna, țațo!

Îi las în plata Domnului, altfel mi-aș aprinde paie în cap. Un coleg veteran îmi cam face ochi dulci. Trebuia să termine facultatea demult, dar e abia în anul doi. Pare simpatic, afurisitul, fetele sunt moarte după el, dar eu îl țin la distanță, fiindcă e neserios. Îl cheamă Bob Geamănu și aud că scrie poezii. N-am citit încă nici o poezie, ca să-mi dau seama dacă e ceva de capul lui. Aud că era încurcat cu una din anul doi, Liliana Albu, o blondă frumoasă, dar cam prostuță, care vine la facultate arborând în fiecare zi toalete noi. La început, mai schimbam cu ea câte o frază, dar când a văzut că Bob învârte macazul, mi-a întors spatele. Dă-o-ncolo de netoată!

Acum, n-am încotro, trebuie să-ți mărturisesc ceva important: mi-a intrat în cap că sunt frumoasă! Iaca, na, poftim de vezi! E un simțământ ciudat, care-mi dă preț în propriii mei ochi, și din pricina asta calc, parcă, numai pe pământ tare. Și când eram la orfeline mă încerca acest sentiment, dar îndoiala îmi tot puneă bețe în roate: O fi

adevărat? N-o fi adevărat? Acum însă, având o largă confirmare din partea masculinilor de la facultate, m-am dumirit, în fine.

Știi că la școală aveam multe porecle. Fetele îmi spuneau mai de mult Frumoasa din pădurea adormită și, fiindcă porecla era prea lungă, o rezumau, strigându-mă Adormita.

Bineînțeles, se potrivea ca nuca în perete, numai adormită nu eram, ci dimpotrivă, vioaie, spirt. După asta, m-au botezat Alba-ca-Zăpada și am rămas Alba, pentru toate, până în zilele noastre. Colegele mă îndrăgiseră, în frunte cu Domnia Ta, Fulgușor, deșteptăciunea pământului. Aveam simpatii la fiecare etaj și făceam chiar victime externe în amor, cum a fost cu idiotul de Geambașu și alte specimene, e jusdem farinae.

Sâmbăta, la ora de baie cu clasa, altă nebunie. Toate suratele tăbărau pe mine, zgâind ochii la nudul meu, mirându-se că am pielea albă ca hârtia velină. Nu eram Alba? De ce, tâmpitele, mă porecliseră astfel! Mămăliguța de Ștefanache m-a întrebat odată:

— Cum faci tu, că ai sâni pietroși?

Auzi, ce idioțenie!

— Îi descânt cu apă neînțelepută, i-am răspuns.

Alta, nebuna de Crăznaru, cu burta cât toba — parcă era însărcinată, Doamne ferește! — zor-nevoie să-mi măsoare mijlocul cu centimetrul. Iar nefericita de Găman a izbucnit odată în plâns, pentru că... eram neverosimil de subțirică, iar ea nu era.

Să-ți spun drept, n-aveam deloc conștiința că sunt răpitoare. Parcă mă vedea la școală vreun băiat care să mi-o spună? Unde mai pui că mă îmbrăcam ca o șleampătă, încât adio, voi, formelor sculpturale și celorlalte momeli specific feminine.

Dar de când am devenit studentă, s-a schimbat povestea! Văzând că sunt anturată de băieți la modul superlativ, în timp ce altele rămân în umbră, nebăgate în seamă, ehe! mi-am zis, e ceva de capul meu, mama

Natura mi-a dat o bună scrisoare de recomandăție! Cu toate astea, să știi, nu-s cochetă, zău așa! Până azi, nici n-am pus pudră pe față, nici roșu pe buze. Nu mai vorbesc de smuls sprâncenele și făcut genele cu rimei. Chiar tu, deșteptăciunea pământului, spuneai că tocmai lipsa fardului sporește farmecul Evelor noastre!

Iartă-mă, ți-am înșirat până acum numai sminteli. Hai să-ți aduc la cunoștință și ceva foarte grav. Știi că am isprăvit de scris romanul? Da, Fulgușor! Și-mi place, îmi place nevoie mare! Inșă mi-e frică să nu fi ieșit vreo bâzdâganie! Are aproape 150 de pagini mari și late, n-a fost chip să-l fac mai voluminos. Doamna-maman m-a convins să i-l citesc. Lectura a durat, cu mici întreruperi, trei zile de-a rândul, până noaptea târziu. Tot credeam că are să se plictisească și să renunțe la audiție. N-a fost așa. Dimpotrivă, asculta cu atenție și răbdare de înger. Câteodată, mă întrerupea, legându-se de câte o frază rău construită, formația ei didactică nu suferă greșeli gramaticale. Când am terminat cu cititul, nu mi-a făcut nicio critică, după cum mă așteptam. A întins mâna, ca să-i dau manuscrisul, apoi mi-a spus:

— Am auzit lucrarea cu auzul, acum vreau s-o citesc cu văzul. Mă tem că muzicalitatea frazelor mă fură. După asta, stăm pe îndelete de vorbă. Mi-a mai spus: Drăguța mea, din capul locului, am impresia că te-ai lăsat antrenată într-o întreprindere prea grea pentru tine. Oricum, ești mai inteligentă decât îmi închipuiam. De ce nu scrii lucruri pe care le-ai văzut și trăit tu însăși? E cu neputință să întâlnești un om de la care să nu înveți ceva.

— Dar ce experiență am eu? Dumneavoastră știți prea bine că n-am ieșit din internat cu anii. Numai când ne duceam cu clasa la Teatrul Național și, uneori, pe la muzee, atât...

— Cu toate astea, cunoști viața de școală, ai trăit-o, nu-i așa? De ce nu iei de acolo subiectele? Pe urmă, a rostit verdictul: în orice caz, ai stofă de scriitoare!

— Credeți, cu adevărat?

— Știi bine că nu te mint...

I-am sărutat mâna de bucurie. N-am putut să fac altfel. Ea m-a sărutat pe frunte. După două zile, mi-a restituit manuscrisul. Era plin de îndreptări, cu cerneală roșie, ca o teză la limba română. Numai nota lipsea. După asta, mi-a făcut o amplă analiză literară, ca la Slavici sau la Duiliu Zamfirescu. Oho, eram cineva, numai prin simplul fapt că se ocupa de mine. Avea și obiecții serioase:

— Uite, aici ai pus câteva lucruri neverosimile.

Nici eu nu știam de ce le-am pus. Așa mi-a dictat capul ăsta sec. E drept că nu gândesc destul, uneori sunt superficială, superficială...

După indicațiile ei, am refăcut câteva capitole. Mi-a părut bine, pentru că, între timp, mi-au venit câteva idei noi și, datorită bucuriei acesteia, refacerea a mers strună.

— Îmi pare rău de un singur lucru, i-am spus eu, afișând o modestie cam... ipocrită.

— Ce anume?

— Că Ibsen e mort de mult și n-are cum citi scrierea pe care el mi-a inspirat-o.

Ah, eram atât de curioasă să aflu ce părere are! A râs și ea de năzbâția pe care i-am spus-o, ce era să facă?

Acum, o noutate senzațională: mâine întreprind prima călătorie cu trenul din viața mea. Nu te mira, n-am avut prilejul până la marea mea vârstă de 20 de ani să mă deplasez nicăieri. Plec la Pitești, trimisă de doamna-maman, într-o misiune importantă, la o rubedenie, o chestie de moștenire, se pare. Ea, cu infirmitatea ei, era greu să se deplaseze, sărăcuța! Când mă întorc la București, am să-ți scriu impresiile.

Și, pour la bonne bouche, încă o noutate, dar mai puțin senzațională decât prima: am început să fumez. Deocamdată, destul de timid, câte trei-patru țigări Intim-Club pe zi. Să nu te miri, tu, însă tâmpitele astea de colege te consideră „arierată” dacă nu fumezi. Dar și „deșteptăciunea” asta a mea, care se ia după o prostie, e

vrednică de admirat. Doamna-maman încă n-a prins de veste. M-aştept să-mi facă un tărăboi di granda!

Acestea fiind zise, închei prezenta epistolă, depunând o foarte simţită sărutare pe dulcea ta guriţă.

A ta,

Anduţa

CAPITOLUL 3

Necunoscuta

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

După cum spuneam, ajung în Gara de Nord. Vagonul de clasa întâi e aproape gol. Hamalul se oprește în dreptul celui de al doilea compartiment. Un semn familiar cu coada ochiului. Vrea, pesemne, să-mi atragă atenția că mi-a găsit un loc bun. Probabil că la el un loc bun e în prezența unei domnișoare. Și de astă dată îi remarc ochii mari cât cepele.

Intru în compartiment, o salut cu o ușoară înclinare a capului pe necunoscuta tovarășă de drum cu care aveam să călătoresc și mă așez comod pe canapeaua opusă. Îmi răspunde tot așa, din cap, puțin contrariată de prezența mea, probabil, neconvenabilă. Apoi, își reia lectura întreruptă o clipă.

Aștern asupră-i priviri iscoditoare, vrând parcă să-i fac prețul. E o brunetă înaltă, subțire, aproape diafană. Poartă o fustă simplă, neagră, și bluză albă, modestă, ca de școlăriță. Hm, frumoasă, chiar prea frumoasă? glăsuiește examenul sumar al ochilor mei. O frumusețe atât de perfectă, încât te stingherește oarecum, îți retează inițiativa. Dar ceea ce îmi atrage atenția e surprinzătoarea lipsă a fardului. Obrajii acestei ființe angelice nu cunosc pudra, buzele ei ignoră rujul.

Încă nu mi se întâmplase să văd o asemenea făptură. Arată proaspătă și fragedă așa cum a zămislit-o natura, fără nici o adăugare. Un zâmbet sfielnic, fecioresc, pare încremenit pe fața ei.

Mă simt tot mai angajat de necunoscuta răsărită în calea mea, parcă înot fără vrere în apele ei teritoriale. Dominanta care se desprinde imediat din trăsăturile ei e puritatea.

Dumnezeule, prea multe calități la un loc! Dărnicia asta mă sperie într-un fel pentru că mi se pare neverosimilă!

Încerc s-o dezbrac de veșminte, să mi-o imaginez goală, așa cum obișnuiesc să fac cu femeile care mă interesează. Nu reușesc. E imposibil să-i realizez goliciunea cu ochii minții. Pentru prima oară mi se întâmplă acest lucru. Aș zice că e o impietate chiar să gândești obscen în apropierea ei. A cutezat vreodată un pictor, de când e lumea și pământul, să zugrăvească pe pânză nudul unei sfinte ?

Așadar, nu-i de mirare că fata asta neprihănită îmi trezește cele mai caste sentimente. O privesc lacom și simt că mă farmecă, îmi face bine, din ce în ce mai bine! Și, uitând de mine, de boala mamei mele, datorită căreia mă aflu în tren, o sorb cu privirile sau, mai precis, o mănânc din ochi. Și fata se uită la mine. Dar aștept să-și retragă privirile, pentru că îmi place să fac numai eu acest lucru, ea ce ar avea de văzut la mine? Ciudat, n-o face, stăruie, vrând parcă să mă înfrunte. Ba am impresia că uitătura ei e cam ciudată, parcă aș fi — știu eu? — o curiozitate a naturii. O clipă las privirea în jos, dar nu trec câteva clipe și o ridic din nou.

Straniul joc se repetă de mai multe ori. Ochii noștri încep a se război între ei fără pricină, și această luptă frământată durează peste două, trei și chiar mai multe minute. Deodată, fata întoarce brusc capul, cu un aer de îmbufnare. De ce s-o fi supărat? Crede că a fost biruită? Se vede treaba că nu-și dă seama ce putere sălășluiește în ea. Cu un gest nervos, deschide poșeta și scoate o țigaretă fină. Vrea s-o aprindă, dar nu găsește chibrituri.

Fumează?! Cum se poate?! Dar această patimă e prietena viciului, ce caută într-o zonă a purității ?

— Dacă permiteți... îi spun.

Aprind bricheta și-i ofer foc.

— Mulțumesc, domnule.

Tonul ei e aproape agresiv. Se apucă să citească mai departe cartea pe care o ține pe genunchi. Cât aș vrea să-i aflu titlul!

„E supărată, zâna! gândesc în sinea mea. Nici nu mă cunoaște și, uite, s-a supărat pe mine. E un început bun.”

Trenul lunecă spintecând peisajul, care nu mă mai interesează, când am în fața ochilor ceea ce am. O pădure trece prin noi, fără s-o vedem, un râu ne taie calea, dar îl sărim fără a ști cum.

Și așa, ignorând tot ceea ce face monstrul de fier, chiar zgâlțâiturile sale, care ne par firești, încropim amândoi, eu cu ea, în cușca tremurândă, un dialog aproape neverosimil.

Cum ar fi putut să-mi treacă prin minte că el va fi începutul tragediei mele de mai târziu?

CAPITOLUL 4

O convorbire în tren

DINU (încercând să înnoade o convorbire): Mergeți departe?...

ANDA (fară să ridice capul): Da...

(Pauză)

DINU: Nu vă e prea cald? Să deschid fereastra?

ANDA (În gând): Vrea conversație... domnul! (Vorbit): Nu.

(Pauză)

DINU: Vă captivează lectura?

ANDA (În gând): Ah, ce tip insuportabil! (Vorbit): Da...

DINU: Citiți un roman?

ANDA: După cum se vede.

DINU: De aventuri?

ANDA: Să zicem... psihologic...

DINU: Și nu vă plictisește?

ANDA: M-ar plictisi, mai degrabă, o conversație banală cu un... necunoscut.

DINU: Pe mine, dimpotrivă, m-ar plictisi... cunoscutul, pentru că n-aduce nimic nou, n-are nici un farmec...

ANDA: Scuzați, însă eu nu cred deloc în farmecul... necunoscutului. (În gând): Na! I-am zis-o... Cred că am fost prea urâcioasă.

DINU: În schimb, eu cred în farmecul... necunoscutei.

ANDA (În gând): Pare să fie inteligent, tipul. Găsește replici bune. (Vorbit, cu o ușoară ironie): Daa? Credeți în farmecul necunoscutei? Nu cumva suferiți de imaginație excesivă?

DINU (În gând): E mai inteligentă decât credeam. E cazul să-mi ascut armele. (Vorbit): N-am imaginație. Sunt un om practic, rațional. Mă bucur însă de oarecare sensibilitate. De aceea am ținut să aflați cum s-a oglindit în mine ființa dumneavoastră... (În gând): Nu știu pentru ce i-am spus așa ceva... A fost o gratitudine...

ANDA: Mă rog, la ce bun? De ce trebuie să cunosc numaidecât acest lucru?

DINU: E greu să-mi dau seama. Poate va fi mai târziu un punct de plecare sau de regăsire. Rămâne de văzut. Deocamdată, trebuie să mulțumesc întâmplării care v-a scos în calea mea.

(Scurtă pauză; în acest timp:)

DINU (În gând): Cred că am pus bine problema, la un nivel ceva mai ridicat.

ANDA (În gând): Uite că nu spune numai banalități de toată ziua. Pare să fie un intelectual ceva mai... rafinat. Ce meserie o avea?

DINU (iarăși în gând): Mi se pare că am început s-o interesez.

ANDA (vorbit): Nu vă grăbiți cu mulțumirile. Faptul că ni s-au încrucișat drumurile nu-i decât o coincidență fără nici o semnificație.

DINU: Semnificația n-a apărut încă. De fapt, ni s-a unit drumul, nicidecum încrucișat... Cel puțin, pentru o bucată de timp. Unde mergeți?

ANDA (spontan): Drept înainte! (Surâde.)

DINU (În gând): Fermecător răspuns, fermecător surâs! N-a vrut să-mi spună unde merge...

ANDA: Întotdeauna îmi place să merg înainte!

DINU: Și mie la fel. De aceea, vom fi măcar o oră împreună...

ANDA: Și după asta?

DINU: Cine poate să știe? Vă dați seama ce rol joacă întâmplarea în viața unui om?

ANDA: Nu înțeleg. Ce întâmplare?

DINU: Chiar asta pe care o trăim! De ce v-am întâlnit pe dumneavoastră și nu pe alta? De ce dumneavoastră a trebuit să mă întâlniți pe mine și nu pe altcineva?

ANDA: Ca să fiu sinceră, mi-e indiferent pe oricine aș fi întâlnit. În afară, bineînțeles, de... să zicem — șahul Persiei...

DINU: De ce? (Râde.)

ANDA: Știu eu? Poate că mi-ar fi amintit de Harun-al-Rașid și de poveștile din 0 mie și una de nopți...

DINU: Realitatea pe care o trăim n-are nicio legătură cu poveștile acelea. Un imponderabil care s-ar putea numi destin a hotărât ca noi doi să ne aflăm acum în acest compartiment și să luăm cunoștință de existențele noastre.

ANDA: Aveți un dar de a complica lucrurile!... Ei, și dacă am luat act de existențele noastre, ce-i cu asta? Credeți că va fi preludiul unei fericiri viitoare? (Alt ton): Sunteți filosof?

DINU: O, nu!

ANDA: De mirare. Numai filosofii privesc cu telescopul orice fapt mărunț, ca să ajungă la cine știe ce concluzii abracadabrante. Viața e mult mai simplă.

DINU: Nu știu de ce am uneori tendința să desfac firul în patru.

ANDA: Asta înseamnă că vă complicați existența. Spuneți-mi sincer, câte întrebări v-ați pus zărintu-mă singură în compartiment?

DINU: Multe. Nenumărate. O sumedenie!

ANDA: Ooo! Chiar așa?!

DINU: Dacă întâlneam o fată urâtă, obișnuită, nu-mi puneam nici o întrebare. Aș fi rămas indiferent și mut ca un bust.

ANDA (cochetă): Sunt, așadar, „frumoasă”? Rogu-vă, nu mă priviți cu telescopul!

DINU: Nici nu e nevoie. Mi-ajung ochii liberi. Ce m-aș fi făcut dacă scăpăm trenul? Știți, ceasul meu rămăsese în urmă.

ANDA: Nu înțeleg.

DINU: Acceleratul nostru a plecat cu o întârziere de 10 minute. Nu vi se pare ciudat?

ANDA: De ce ciudat?

DINU: Pentru că, de obicei, trenurile nu pleacă din Gara de Nord cu întârziere.

ANDA: În afară de acesta, care v-a așteptat să-l prindeți.

DINU: Da. Ca să-mi ofere prilejul de a vă întâlni.

ANDA: Iar începeți? (Râde.) Nu credeți că, mai degrabă, pe mine a vrut să mă servească... întâmplarea?

DINU: În ce fel?

ANDA: Dacă nu erați dumneavoastră, cu cine aş fi stat de vorbă? Cine îmi oferea foc, să aprind țigara? Prin urmare, vedeți, tot e o rațiune, nu? (Izbucnește în râs.)

DINU: Nu râdeți, domnișoară! E foarte serios. Întotdeauna e foarte serios când în viața unui bărbat apare o femeie.

ANDA: În viața dumneavoastră n-a apărut până acum nici o femeie?

DINU: Ba da, au apărut câteva, dar tot așa au dispărut. Au fost simple efemeride, care n-au lăsat nicio urmă. Dar în viața dumneavoastră?

ANDA: Vreți să fiu sinceră? Ei bine, nu s-a ivit niciun bărbat.

DINU: E de necrezut! Pur și simplu, de necrezut!

ANDA: De ce vă mirați așa? Nici n-am avut timp până acum. Sau, dacă vreți adevărul, trebuie să vă mărturisesc că abia astăzi s-a ivit un bărbat în viața mea. (Râde cu poftă.)

DINU: Bună! Mă bucură ceea ce aud. Dacă va trebui să jucați un rol în existența mea, ne vom întâlni și altă dată, ne vom întâlni mereu.

ANDA: Tot așa, din întâmplare?

DINU: Desigur. În aparență, din întâmplare. Dacă aprofundați lucrurile, atunci, din necesitate.

ANDA: Sunt tare curioasă — dacă ne vom mai întâlni!

DINU: Eu nu sunt deloc. Și aștept senin să se producă întâmplările. Nu fac nimic să le grăbesc, nici să le amân. De aceea, nu m-am prezentat și n-am ținut să vă fac cunoștință.

ANDA: Adevărat, la ce bun? Dacă ne vom revedea, va fi destul timp și pentru asta. Dar, cât de cât, nu încercați vreo presimțire ?

DINU: Vă mărturisesc sincer — nu. Dar dumneavoastră?

ANDA: Eu, da. Mi se bate ochiul stâng.

DINU: Sunteți superstițioasă? (Râde.)

ANDA: Puțin. Când mi se bate ochiul stâng, e de bine.

DINU: La mine e tocmai contrariul.

ANDA: Atunci, vă previn: feriți-vă de mine! Vă pândește, din umbră, o primejdie.

DINU: Îmi place s-o înfrunt. Și apoi, ce aș putea să fac, dacă...

ANDA: A, da, uitasem povestea cu destinul. Vă spun drept că niciodată n-am avut cu cineva o discuție atât de stranie. Și când mă gândesc că, la început, îmi păreați un pic nesuferit. Iertați-mă ca v-o spun!

DINU: De ce nesuferit?

ANDA: Prea vă uitați la mine cu ochi lacomi.

DINU: Mi-am umplut ochii cu chipul dumneavoastră, ca să mi-l pot reaminti oricând, după voință.

ANDA: Și cât timp o să vă ajungă provizia asta?

DINU: Să zicem, un an, doi, trei... N-are importanță. De acum încolo, am să vă port mereu în minte. Și am să vă dau numele care-mi place și pe care, poate, nu-l aveți.

ANDA: Hm! Interesant! Și, mă rog, ce nume îmi dați? Sunt tare curioasă!

DINU: Știu eu? Să mă gândesc. Poate, Ghiocela; sau Crenguța; sau Alba.

ANDA: „Alba” mi s-a mai spus. Nu-i mai bine să mă considerați o clipă din viața dumneavoastră și să mă dați uitării?

DINU: Știu eu? De ce să anticipăm? Rămâne de văzut. (Vrea să aprindă o țigară. Nu găsește bricheta.) Ei, drace!

Unde-am pus-o? Doar am umblat adineauri cu ea. Parcă a intrat în pământ.

ANDA: Nu face nimic! (Scoate o cutie de chibrituri din poșetă și-i dă să aprindă.)

DINU (mirat, văzând că are chibrituri): Dar...

(Ea izbucnește în râs; râd amândoi.)

(Macazurile încep a pocni. Trenul își domolește goana.)

ANDA: Unde suntem?

DINU: Am ajuns la Pitești.

ANDA: Așa repede? Nici n-am simțit când a trecut timpul. (Se ridică, își ia valiza din plasă.)

DINU (stupefiat): Ce-i asta? Coborâți? Cu adevărat, coborâți aici?

ANDA: De ce vă mirați?

DINU: Nu m-așteptam. Ce păcat!

(Trenul încremenește pe loc. De-afară se aude vocea conductorului: Pitești, 10 minute!)

ANDA: De ce păcat? Dacă trebuie să ne revedem, destinul va avea grijă să ne pună din nou față-n față.

DINU: Ah, să lăsăm destinul în plata Domnului!

ANDA: Nu mai credeți în el ?

DINU: Nu știu. Mi-am pierdut capul!

ANDA: Cum să vă spun: adio sau la revedere?

DINU: Mai bine, mi-ați spune cum vă cheamă.

ANDA: Nu pot. Mi se pare prea devreme.

DINU: Sunteți piteșteancă?

ANDA: Nici asta nu-mi amintesc. Am o amnezie teribilă.

DINU: Pe mine mă cheamă...

ANDA: Nu, nu-mi spuneți, vă rog. Nu stricați farmecul care a țesut între noi. Stimate necunoscut, adio...

DINU: Nu... La revedere, pe curând, cât de curând.

ANDA (coborând): Fie! Însă, cu autorizația... destinului.

CAPITOLUL 5

Cinema Fantasio

Din corespondența Andei Brădeanu

Fulgușor, mică și dragă,

Am tolba plină cu noutăți și sunt nerăbdătoare s-o deșert în paginile ce urmează, pentru a fi pusă la dispoziția Măriei Tale. Îți scriam în epistola precedentă că, având de îndeplinit o misiune de ordin familial din partea doamnei-maman, plecat-am de una singură în urbea Piteștilor, în primă călătorie pe CFR. Îți închipui, tu, ce emoții pe mine! Tren am mai văzut cu ochii, dar ca să călătoresc, încă nu mi s-a ivit prilejul. Așadar, iată-mă cu sensibilitatea mobilizată — o mie de ochiși două mii de urechi — pășind în noutate, în Gara de Nord m-am oprit în dreptul locomotivei, ca s-o observ. Aoleu, ce matahală apocaliptică! A fost construită la dimensiunile dinozaurului. Când a pufăit monstrul aburi pe nări, m-am speriat așa de tare, încât era s-o rup la fugă. Mecanicul, un omuleț negru de funingine, a prins de veste și a început să râdă. Chiar mi-a strigat ironic:

— Nu mușcă, domnișoară!

Mi-a fost rușine de frica mea, am început să râd și eu. După asta, cu fundându-mă în cugetare, l-am acoperit cu un strat cald de admirație. Uite, un prichindel de care balaurul ascultă fără crâcnire! Și micul mecanic a crescut în ochii mei, făcându-se cât un Gulliver în țara piticilor.

Dar ce-ți tot sporovăiesc gratuități? Să trecem la capitolul cel mai palpitant din acest voiaj. Ascultă: în

compartimentul meu intră un pasager, având — să zicem — așa, vreo 28-30 de ani. Nici frumos, nici urât, nici înalt, nici scund, în fine, un tinerel cam pe la mijloc care n-atrage atenția prin nimic deosebit. Adică, nu, avea sprâncene groase, bine arcuite, așa cum îți plac ție la masculini. Numaidecât l-am comparat mintal cu Bob. Comparația n-a ținut. Bob nu-i egal decât cu el însuși, încrezutul! Judecându-l după aerul său suficient, zic, trebuie să fie un avocat sau profesoraș. Dar, ce-mi pasă, dă-l încolo de sprâncenat, parcă o să cotcodăcească vreodată găina mea pe gardul său? M-apucasem să citesc ceva, însă nu era chip să-mi concentrez atenția. El, de colo, tot încerca să încropească un dialog cu subsemnata. M-a întrebat: Mergeți departe? Ori: Nu vă e prea cald? Ori: Vă place lectura? Eu — ce să discut cu un străin, de ce m-aș lega la cap fără să mă doară? Și, în definitiv, nu mă atrăgea deloc persoana dumisale. Dar observam, bineînțeles, cu oarecare satisfacție, că sprâncenatul mă înfuleca din ochi. Să-i fie de bine și la mulți ani! Am schimbat doar câteva fraze uzuale, trântindu-i o săgeată care l-a usturat nițeluș. Nu știu cum; din vorbă-n vorbă, sprâncenatul susținea că pe el l-ar plictisi... cunoscutul, întrucât n-aduce nimic nou, n-are niciun farmec. l-am replicat că nu cred în farmecul... necunoscutului. Din păcate, a avut un răspuns spontan, a spus că el crede în farmecul... necunoscutei, adică, în farmecul meu, înțelegi?

Pe măsură ce dialogul nostru se înfiripa, îmi plăcea tot mai mult să lungim vorba. Era foarte civilizat, nu mi-a spus nimic jignitor, absolut nimic... Aș zice că mi-a făcut curte, eu aflându-mă cocoțată sus, pe Everest, la 8850 de metri înălțime, iar el, jos, la poalele muntelui. De altfel, nici nu s-a prezentat. Cică, dacă va însemna ceva pentru mine, soarta o să aibă grijă să ne revedem, și dacă nu vom fi convinși nici de astă dată, ne vom întâlni a treia și a patra oară, cu alte cuvinte, ne vom întâlni mereu.

Aparent, din întâmplare, dar, judecând mai profund lucrurile, din necesitate.

Nici nu știu când am ajuns la destinație, când trecuseră două ore de drum. Parcă am plutit într-un vis care m-a desprins de realitate. Tu, n-am văzut nimic din peisajul care fugea îndărăt, nu-l vedeam decât pe Domnia Sa, sprâncenatul, umplându-mi toată ființa. Dar, să știi, m-am ținut tare ca piatra. Păcat că el, în cele din urmă, s-a muiat ca o cârpă. Nu-l mai țineau curelele sufletești să joace până la sfârșit ispititorul joc al destinului. Când a văzut că plec, gata să se dea în vileag, să-mi spună numele și prenumele, la rigoare, să scoată buletinul de identitate. A alergat după mine, parcă, m-a strigat „Ghiocela” sau mi s-a părut, nu știu bine. Însă partea bună e că am dispărut din lumea lui, rămânând mai departe anonimă. Am făcut bine? Cred că da, Fulguliță mică și drăgălașă! Dacă domnul destin are vreun gând cu noi, mă rog, îi stau la dispoziție, deși eu credeam că fieștecare om este tatăl faptelor sale, nu?

La drept vorbind, povestea asta m-a tulburat serios. De aceea, nici nu-mi amintesc ce naiba am făcut la Pitești. Rubedenia doamnei-maman a avut de-a face, probabil, cu o făptură picată din lună. Tot timpul cât am stat de vorbă cu ea eram cu gândul la enigmaticul meu sprâncenat. Ajunsesem, la urma urmei, să cred că am fost trimisă în provincie nu pentru treburile doamnei-maman, ci pentru a mă întâlni cu efigia greacă.

Uite, îmi pun gâtul pe butuc, dacă n-o fi așa. Altfel, nu-mi explic de ce mă simt atât de răvășită. Parcă s-a stârnit o furtună în interiorul meu. Adică, nu furtună, o schimbare plăcută, așa, ca o mireasmă, ca o stare nostalgică, imposibil de spus în vorbe. Aș vrea ceva, și nu știu ce. Uneori, îmi vine să plâng, dar nu plâng, pentru că n-am motiv. După aceea, mă liniștesc și lăsându-mă pe aripa visului, mă văd ajunsă scriitoare celebră, dând autografe într-o mare librărie miilor de cititori care mă

adoră, mă aclamă! Și, printre ei, iată, îl văd pe el. Asta-i Himalaya fericirilor!

Spune tu, nu e stupid? Zău așa!

Nu, nu-i stupid. Tărășenia începe să-mi dea serios de gândit. Chiar să mă îngrijorez, din pricina obsesiei care nu mă slăbește deloc. Ca să fiu sinceră, cred că m-am scrântit puțin la cap. Știi de ce? Pentru că am început să trăiesc cu el. Da, da, ca soț și soție. Stai, nu te speria, totul nu se petrece decât în închipuirea mea. Prin urmare, trăiască imaginația!

Când m-am întors la București, compartimentul era plin de călători, dar eu nu l-am văzut, l-am instalat pe Maiestatea Sa Sprâncenatul în fața mea și am pălăvrăgit împreună de toate, câte în lună și în stele. Neștiind cum îl cheamă, n-am avut încotro și i-am pus un nume: Ivar. De ce Ivar și nu Radu, Ion, Barbu sau Matei? Habar n-am. Nu știam nici ce profesie are: atunci, făcut atașat de legăție; puteam să-l fac și consilier, dar ziceam: Hai să nu exagerăm, e prea juvenil, n-are mutră de consilier. După asta, aranjat cu domiciliul, plasându-l, generos, în strada Romană numărul 200 bis, într-o vilă somptuoasă, cu o grădină ca în O mie și una de nopți, gemând de platani, baobabi, sicomori, arbori de pâine, nuci de cocos, portocali, lămâi, în fine, un adevărat magazin de coloniale.

Am să-ți povestesc acum ce s-a întâmplat la balul Operei:

Doamna-maman a fost de părere să mă îmbrac în Colombină. Costumul îmi venea de minune, parcă fusese croit pentru Domnia Mea! Sala gemea de măști și măscuțe. Uite, colo, văd un Pierrot suplu, care mă fixează lung, de parcă ar vrea să vadă prin mască dacă sunt frumoasă ori urâtă. Pufnim amândoi în râs. El îmi propune, îndoindu-se de mijloc:

— Un vals, frumoasă Colombină...

— Cu plăcere, Pierrot!

Gata, s-a făcut instantaneu legătura. Pierrot întotdeauna și-o reclamă pe Colombină sa. Ne avântăm în vârtejul dansului, strecurându-ne ușor printre zeci de perechi. El mă strânge prea tare la piept, parcă ar vrea să-mi strivească sânii.

— De ce te-ai costumat în Colombină?

Nu-mi dădeam seama de ce. I-am replicat îndrăzneț:

— Ca să dansez cu tine.

Nu ne cunoaștem, și ne tutuim. Sub mască, toți ne socotim deopotrivă și ne comportăm ca și cum am fi prieteni vechi.

— Ești cu soțul, Colombină?

Am pufnit în râs. Auzi, tu, cu soțul?! Of, ce prostuț era! Valsul se termină, începe o polcă, un foxtrot, un tango. Și noi dansăm mereu împreună, parcă am fi numai noi doi pe lume. Zice:

— Nu vrei să ieșim pe terasă?

— Ba da, îi spun. Simt nevoia de a respira puțin aer curat.

Pe terasă, ne retragem într-un colț singuratic. Afară noaptea e liniștită, calmă, parcă doarme și ea laolaltă cu cei care dorm. Toată spuza de ochi de pe bolta cerului își îndreaptă spre noi priviri lipitoare, luna ne scaldă într-o baie de argint. Larma balului s-a potolit, astupată de uși și ferestre. E liniște și, parcă, altă lume.

— Colombină, scoate masca!

— Nu se poate, Pierrot, mai avem o oră până la căderea măștilor.

— O oră? strigă el tragic. Nu cred că voi trăi atâta timp.

— Îți garantez că apuci căderea măștilor, în afară de una singură: a mea!

— Cum mă chinuiești! Vreau să te cunosc! Arată-ți fața!

— Nu pot.

— Ești măritată?

— Nu!

— De ce, atunci, ții să-ți păstrezi anonimatul?

— Simt că așa trebuie!
— Am impresia că glasul tău l-am mai auzit cândva.
Sau mă înșel?

— Și mie mi separe cunoscută vocea ta, dar nu-mi pot reaminti unde am auzit-o. De ce mă tot descoși? Nu-i mai bine să nu știm nimic unul de altul? Întâlnirea noastră va rămâne întotdeauna un vis frumos.

— Nu, Colombină. Nu pot. E așa de poetică propunerea ta, dar nu mă rabdă inima să nu te văd măcar o clipă.

— De ce ții să destrami farmecul care s-a țesut în jurul nostru ?

— Îmi închipui că, fără mască, ești mai frumoasă.

— Te înșeli, Pierrot, sunt urâtă. Și-apoi, cu mască, mă simt alta, uit cu desăvârșire cine sunt. Pot să vorbesc orice prostii, pentru că nu le debitez eu, ci Colombină. Pot să fac orice nebunii, pentru că, înțelegi, le arunci în spinarea celeilalte, a Colombinei. Și acum, Pierrot nătâng, mă silești să-mi lepăd masca, să devin serioasă, să-ți spun „dumneata”?!
L-am convins. Pierrot începe să-și dea seama că face o prostie dacă mai stăruie.

— Păstrează-ți masca! Așa voi face și eu.

De departe, răzbate până la noi o melodie împletită numai din suspine, care e, parcă, înadins făcută pentru inimi rănite de Cupidon.

— Ascultă ce răscolitoare e serenada asta, i-am șoptit copleșită.

Îmi rezemă capul de pieptul lui și sunt toată o ureche nemărginită.

— Schubert a compus-o pentru noi, spune el și mă prinde ușor de mijloc.

— Să știi că da. O cred cu toată convingerea.

— Ca să ni se pară și mai minunată povestea pe care o trăim: Pierrot și Colombina s-au întâlnit odată la un bal mascat.

— Au devenit prieteni buni, înainte de a se cunoaște.

— Sau tocmai pentru că nu s-au cunoscut. Au dansat împreună tot timpul.

— S-au îmbătat de muzică.

— Și-au spus glume, prinși de o voioșie fără seamăn.

— S-au furișat pe terasă, aici.

— S-au sărutat.

— Nu știi că Pierrot și Colombina sunt predestinați să se iubească?

El m-a sărutat lung, sălbatic, strivindu-mi gura. După primele clipe de amețală, mi-am revenit în fire și, trăgându-mă brusc din brațele lui, i-am șoptit aspru:

— Lasă-mă! Ce nebunie!

— Te-ai regăsit! Acum nu mai ești Colombină, ci aceea care ai fost înainte.

— Nu știu, niciodată nu mi-am pierdut capul cu cineva pe care îl cunosc abia de trei ceasuri. Sunt amețită. Trebuie să sfârșim, mă întorc în salon.

— De ce vrei să fugi?

— Te rog, nu mă mai întreba! Fug de mine.

— Iubești pe cineva și te-au încolțit muștrările de cuget? Spune-mi!

— Da! Adică, nu știu. Nu pot să-mi dau încă seama.

— N-am pizmuț pe nimeni în viața mea, dar pe el îl pizmuiesc. Cât trebuie să te iubească!

— Ha! ha! ha! am izbucnit spontan în hohote de râs.

— De ce râzi?

— Închipuiește-ți, el nici nu știe cum mă cheamă! Și clatin îndurerată din cap. E o poveste ciudată. Călătoream cu trenul. Un tânăr înalt, bine legat, așa, ca tine, se așează pe bancă, în fața mea și mă privește câteva minute lungi, nesfârșite, atât de stăruitor și de cald, de parcă ar fi vrut să mă mistuie toată în flăcările ochilor lui.

— Stai! Când zici că s-a întâmplat asta?

— Pe 25 aprilie. Vezi, țin minte și ziua.

— Pe 25 aprilie? Și unde te duceai?

— Mă trimisese mama în provincie. Nu trebuie să fii gelos. Era un om neobișnuit. Am avut o discuție care m-a înfiorat toată. N-a vrut să se prezinte. Îmi spunea că, dacă va trebui să ne cunoaștem, destinul va avea grijă să ne întâlnim din nou. Dar nu ne-a fost scris să ne revedem.

Pierrot pălește. E transfigurat. Presimt asta chiar prin mască.

— Trebuia să-ți spun adevărul. M-am străduit să-l înlocuiesc cu tine. De aceea țineam așa de mult să păstrăm măștile.

— Ai făcut foarte bine, dacă tu ești, într-adevăr, Ghiocela sau Crenguța! strigă el însuflețit și-și scoate masca.

Slobod un țipăt de surpriză. Mă uit la el și parcă nu-mi vine să cred în realitate. Ar fi preafrumos, prea minunat, prea de necrezut, și-l întreb mereu nesătulă:

— E adevărat? E adevărat?

E adevărat, dar, cu toate astea, pare o poveste!

Tăcem amândoi înfiorați și nu știm ce să ne mai spunem. Parcă ne-au înghețat cuvintele pe buze. Într-un târziu îl întreb:

— Dacă suntem sortiți să fim împreună, nu crezi că ar trebui să ne cunoaștem?

— Da, sigur că da!

El se prezintă, spune cum îl cheamă, îmi sărută ceremonios mâna și, în clipa aceea, mă trezesc. Da, Fulgușor scumpă, trebuia să mă trezesc, pentru că totul n-a fost decât un vis frumos și scurt. Măcar dacă i-aș fi reținut numele, când s-a prezentat. N-a fost chip. L-am uitat pe loc.

Povestea asta m-a obsedat câteva luni. Parcă eram bolnavă din pricina acestui virus sprâncenat care mi-a otrăvit ființa prin prezența sa. Ba nu, greșesc spunând prezența sa, pentru că el, ca persoană fizică, nu era interesant, mai degrabă m-a cucerit spiritualitatea lui, ideea pe care a emis-o și care a alimentat convorbirea noastră, aceea de a rămâne, în continuare, anonimi, la

voia întâmplării. Asta m-a umplut de fiori. Era o undiță aruncată la întâmplare în apele incerte ale viitorului sau o prevestire care începea să mă angajeze? Destinul meu și al sprâncenatului tovarăș de drum se întâlniseră, se tatonau în neștire, umblau pe la porțile ființelor noastre sau totul nu era decât un joc inocent al imaginației mele?

Cine ar putea s-o spună?

A venit însă timpul să întorc foaia. Ziceam: de ce-mi împuiez capul cu tot felul de gânduri abracadabrante? Mai sănătos ar fi să merg pe drumul realității. Chiar dacă întâmplarea mi-l scoate din nou în cale, ce, sunt obligată să-l iau numaidecât de bărbat? Stai, nu te pripî, Anduță mică și prostuță. Văzut de aproape, cu ochi neîmbrobodiți de aura misterului, tânărul sprâncenat poate să fie nepotrivit pentru mine. Dacă-i un vicios sau un om rău? Dacă-i egoist ori vulgar?

Ia mai dă-l încolo, ce-mi tot bat capul degeaba? Adevărul e că toate gândurile și visurile de fericire pe care mi le-am făcut în legătură cu el au fost pentru mine însăși fericirea în carne și oase.

Cartea mea a făcut oarecare vâlvă. Nu în publicul larg, rămas nepăsător și rece, ci în cercul viu și cald al colegelor mele. Mai toate m-au felicitat, copleșindu-mă cu laude deșănțate. Ah, ce nebune sunt, Dumnezeule. În unele privințe, chiar le iau înaintea băieților. Năsoasa mi-a trimis o telegramă: Genialissimo, l-ai făcut marț pe Maupassant cu Roșu și negru. Era să-i atrag atenția asupra erorii pe care o făcuse, dar am lăsat-o în pace, n-am vrut să-i dau peste... nas. Simpatia mea, Anișoara, a cumpărat vreo treizeci de exemplare — n-a avut bani mai mulți — și le-a împărțit prietenelor ei, impunându-le să citească romanul până îl învață ca pe Tatăl nostru. Nitouche mi-a spus că are să scrie și ea un op, dar că nu se va ocupa nici de Nora, nici de doctori, ci va descrie în profunzime viața școlară, ca să mă facă pilaf. Mi-am adus aminte de ceea ce-mi spusese cândva doamna-maman:

— Numai că Nitouche trăiește din plin viața, nu-și bate ea căpșorul s-o pună pe hârtie, pentru că îi trebuie prea multă cerneală.

Preocupările mele extrașcolare m-au făcut să neglijez un timp cursurile universitare. Cu toate astea, profesorul mi-a dat bilă roșie. Am rămas mirată, nu meritam notă de trecere. M-am uitat lung la el și i-am surâs cu toată ființa. S-a fâstâcit ca un adevărat adolescent, el, care ține pe umeri o jumătate de veac. Pare-se că dețin o tainică putere asupra bărbaților, mai știi? Într-o după-amiază, i-am oferit cartea cu o dedicație măgulitoare. Ce s-a mirat! Nu-i venea a crede.

— Dumneata ai scris asta ?

„Sigur că eu, tăicuțule!” îi spuneam în sinea mea, surâzându-i mereu.

— E aproape incredibilă coexistența a două însușiri excepționale într-o singură ființă.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

Bineînțeles, făceam pe proasta în păpușoi și l-am contrazis cu destulă lipsă de convingere. În schimb, eram foarte fericită, auzind că-mi relevă frumusețea de care — ciudat! — mă simțeam mai mândră decât de talentul literar, atât de fericită, că aș fi trecut cu vederea chiar dacă m-ar fi sărutat.

Din ziua aceea am devenit rude atât de apropiate, încât a renunțat să mă mai examineze la oral. Când mă duceam după notă, mă întreba:

— Ce bilă vrei, Albă-ca-Zăpada?

Închipuiește-ți, tăticu-meu, profesorul, îmi pusese aceeași poreclă ca la școală.

— Dacă îmi spuneți Albă-ca-Zăpada, prefer bilă... albă.

Și îmi puneam în caietul de cursuri bila cerută. Bună treabă, nu? Băieții însă îmi dau multă bătaie de cap: se țin scai după mine și numai un semn dacă fac, toți sar, încurcându-se unul pe altul, să-mi îndeplinească dorința. Ah, nebunaticii, parcă sunt loviți cu leuca în cap! Adeseori

mă pomenesc cu câte unul căzând în genunchi dinaintea mea și debitând teatral, cu tremolo în glas:

— O, Venus, depun inima-mi zdrobită la picioarele tale!

Odată, pe când mă duceam în sala „Odobescu”, un vlăjgan cu barbă și mustăți se apropie de mine străpungându-mă cu privirile, ca un fachir:

— Ești o întruchipare sau exiști cu adevărat?

A vrut să mă pipăie, ca să se încredințeze dacă sunt reală sau nu. M-am ferit, scoțând un țipăt.

— Las-o, măi, că există. N-auzi cum țipă?

Atunci, zăpăcitul a conchis:

— E fascinantă, pe legea mea. După care m-a întrebat: Sunteți născută din părinți-oameni sau în laborator, pe cale sintetică?

— Sunt făcută în eprubetă! i-am replicat și am fugit.

Dar asta încă nu-i nimic. Când intru în sala de cursuri, la estetică, băieții zvâcnesc în picioare cu zgomot infernal, aleargă făcând roată în jurul meu și cântă o secvență din Gaudeamus introdusă înadins pentru mine: Vivat Anda nostra!

Vai, ce greu a fost până m-am obișnuit cu aceste trăsnăi ale colegilor! Închipuie-ți acum în ce situație umilitoare erau puse celelalte colege. Devorate pe dinăuntru de invidie, mă ocoleau, fiindcă nimic nu-i mai anevoie de suportat decât meritele altcuiva. În aceste condiții, n-am reușit să-mi fac nici o prietenă. Numai una singură, Lupașcu, pe care o ajutasem la o teză, îmi acorda nițică atenție. Atâta tot. Noroc că rivala mea, blondina Liliana Albu, nu mai calcă pe la facultate. Am auzit că s-a măritat cu un rege al cafelei, care a dus-o peste ocean, tocmai în Brazilia. Să-i fie de bine!

Datorită cursurilor universitare, m-am eliberat oarecum de obsesia sprâncenatului din tren. Am făcut și o prostie: m-am lăsat fotografiată de un individ, nu știam că e reporter de gazetă, și rezultatul a fost că mutra mea inocentă de îngeraș prostuț a apărut pe pagina întâi a revistei Realitatea ilustrată. Doamna-maman, dând cu

ochii de ea, m-a certat destul de aspru. Între altele, mi-a spus că ar fi preferat să vadă în publicația aceea chipul scriitoarei Anda Brădeanu, în locul domnișoarei de profesie manechin.

— Știți prea bine, doamnă, că n-am experiență, de aceea întâmplările mă depășesc.

— Scumpa mea, eu sunt de vină. N-am avut destulă grijă de tine, mi-a spus ea și m-a sărutat.

Am sărutat-o și eu și, văzând-o în toane bune, i-am cerut să-mi fac o rochie. Mi-a întins o mie de lei, dar văzându-mă nedumerită, a mai scos una din poșetă.

A doua zi, fuga la croitoreasă. Mi-a făcut o rochie princesse din jerseu alb cu frunzulițe gri, mulată pe corp, care îmi scotea formele în evidență, să crape de ciudă toate grășanele, cu un guleraș rotund în jurul gâtului. Asta îmi dădea un aer de fetișcană care știe să muște cu sete din viață. Și mi-a mai făcut una bleumarin, cu mâneci roșii, dintr-un voal de lână.

Nici vorbă, cea dintâi mă prindea de minune, făceam furori cu ea printre masculini. Simțeam eu însămi o ciudată stare când o îmbrăcam: mi se părea că n-am nimic pe mine, că umblu goală în văzul lumii, deși, repet, Fulgule drag, că rochia e perfect decentă. Numai faptul că, mulându-se pe trup, îmi descoperă formele, asta îmi dă mereu senzația goliciunii.

Rochii! Rochii! Rochii! Abia acum le simt farmecul! În internat, acoperite excesiv de uniformă, cui i-ar fi grăit zvâcnetul trupurilor noastre abia înmugurite? Era chip să-mi dau seama pe-atunci ce preț are o rochie bine croită, cu o culoare potrivită tenului? Cine spunea: culoarea este fardul femeii? Pe mine mă prind toate culorile, dar, mai ales, albul. Îmbrăcată în alb, arăt ca o adevărată camelie. Și fascinez!

Zbenguiala prin grădina cochetăriei mă ducea la unele exagerări. Zăboveam uneori ore întregi în fața oglinzii, ca să mă cercetez în neștire, privindu-mi trăsăturile feței, buzele, dinții sau sânii, uneori făcând grimase

caraghioase și mai totdeauna isprăvind cu o izbucnire nebunească de râs.

Haide, Anduțo, îmi spuneam, fii serioasă, fată! Ce s-ar topi de râs fostele tale colege dacă te-ar surprinde cum te schimonosești în oglindă, îndrăgostită ca Narcis de propria ta făptură. Dar pe ele nu le-a sărutat, încă, o gură de bărbat. Mie Bob tot mi-a furat o sărutare, nesuferitul! Nu mi-a plăcut nici de frică, deși tânărul nu-i de lepădat. Nu se făcea să continuăm — de fapt, mă cam trăgea așa, dar ședea urât să-i dau atâta nas chiar de la început. A doua oară și-ar fi luat lumea în cap.

Dacă vrei să fiu sinceră, din cauza lui m-a apucat patima gâteli. Nu numai a gâteli, dar am început chiar să fumez serios. Adică nu-i el adevăratul vinovat, l-am acuzat degeaba, ci mai degrabă Liliana-Braziliana, care trăgea din țigară ca o șerpoaică, dându-și, mă rog aere de femeie fatală, gen îngerul albastru (Marlene Dietrich). Și eu de ce să mă las mai prejos decât ea? Călcam în străchini, bineînțeles. Doamna-maman, prinzând de veste, mi-a tras o săpuneală numărul unu. Tuna și fulgera, că de unde am deprins obiceiul ăsta urât?

I-am trântit-o cu nerușinare:

— De la dumneavoastră, doamnă!

Fuma și ea. N-a avut ce-mi face!

Bob mi-a propus să mergem într-o după-amiază la cinema Fantasio. Rula Îngerul albastru și muream de curiozitate s-o văd pe Marlene Dietrich, care înnebunise Bucureștiul cu acest film. Când am ajuns la cinematograful, mai erau opt minute până la începerea spectacolului. M-am uitat în dreapta și-n stânga, căutând cu ochii: Bob nicăieri. Nu venise încă. Ce-o fi pățit! Zănaticul! Trebuia să mă aștepte el, nicidecum eu. Mă plimbam nervoasă, de colo până dincolo, trăgând cu coada ochiului la ceas. Mai erau patru minute, trei minute, spectacolul stătea să înceapă. Am vrut să renunț la Bob, puteam să văd filmul și fără el. Dar nu mai erau bilete. Încă două minute, și

Bob tot nu venea. Să-l ia toți dracii de zăpăcit! O fi uitat sau...

În clipa aceea, i-aș spune crucială, un tânăr, care n-am prins de veste cum și de unde răsărise, s-a apropiat de mine și mi-a propus:

— Am eu un bilet, domnișoară.

M-am uitat la el. Când privirile noastre s-au întâlnit, am scos un țipăt de surpriză. Dar acesta, Dumnezeu mare, acesta-i Sprâncenatul din tren! Leit el, în carne și oase! Cu înfățișarea lui, ochii lui, glasul lui, el – el - el!! Nu știam ce să cred, ce să fac, ce să spun! Încremenisem locului ca o statuie. Biletul rămăsese pe undeva un punct de plecare ori un pretext fără însemnătate.

Tânărul a tresărit, la rândul-i, luat prin surprindere de eveniment.

— Cum? Dumneavoastră?

Mă recunoscuse, la rândul-i, firește. Se putea altfel? Confirmarea era zdrobitoare. Am bâiguit învinsă, cu un surâs ușor, culpabil, parcă:

— Așadar... tot s-a întâmplat să ne revedem.

— Eram sigur de asta, Ghiocela. Trebuia să se întâmple.

Avea pe față pecetea unui triumf, ca și când lui însuși i se datora împlinirea acestui fapt uluitor. A spus chiar:

— Ce fericit sunt că...

S-a întrerupt, era emoționat, nu mai avea cuvinte. După o pauză grea a adăugat:

— Mergem la film sau...

Ce-aș fi putut să-i spun ?

— Da, da, mergem.

Am intrat în sală. Începuse jurnalul. Ne-am așezat la întâmplare pe două scaune din ultimul rând. Mi-a șoptit:

— Acum, de fapt, nici nu mă mai interesează filmul.

— De ce?

— Pentru că începe filmul... nostru.

Nu m-am putut stăpâni să nu râd.

— Până atunci, e bine să-l vizionăm pe acesta.

Încă nu mă dumirisem de neprevăzutul acestei întâlniri. Vasăzică, grijuliul destin tot ne pusese pe unul în fața altuia: îl împiedicase pe Bob să vină la cinema, dar, în schimb, îl trimisese pe celălalt. Realizase, cu alte cuvinte, întâlnirea noastră. Eram cu adevărat sortită acestui om? Există oare ceva predestinat în viața noastră, care trebuie să se împlinească? Cine să dea răspuns unei asemenea întrebări? Eu cred că noi înșine suntem autorii binelui sau răului, că destinul nu e în stele, ci mult mai aproape, chiar în mâinile noastre.

Tocmai atunci am prins de veste că el mi-a luat mâna într-a lui. Se cheamă, așadar, că țineam destinul chiar în mâinile noastre.

— Tremurați? s-a mirat el. De ce?

— Nu știu.

Nu-mi amintesc ce s-a ales de film. Uneori, acțiunea mă prindea ușor în mreje, dar actualitatea pe care o trăiam era mult mai puternică și se suprapunea, impunându-mi-se atenției.

Așa că rupeam felii întregi din spectacol, ca să discutăm lucruri personale, renunțând, de astă dată, la folosirea agasantului pronume de reverență. În fine, se cheamă că realizaserăm o apropiere, ca și când timpul scurs de la prima întâlnire n-ar fi stat cu brațele încrucișate.

— De când nu ne-am văzut, te-ai gândit uneori la mine? mă descusu el cu precauție.

— Așa, puțințel..

— Tot e ceva. Eu m-am gândit ceva mai... mult. Trebuie să recunosc că între noi nu s-a putut așeza uitarea.

— A, nu! Asta nu! Dacă vrei să știi, ți-am pus chiar un nume.

— Serios? Ce nume?

— Oh, n-are importanță! Nici nu trebuia să-ți spun...

— Sunt tare curios să aflu. Zău, spune-mi: cum m-ai botezat?

— Ei bine, Ivar. Am nimerit-o? Așa te cheamă?

A râs cu poftă.

— Cum o să mă cheme Ivar? Țsta e un nume străin, desigur, scandinav.

Ah, ce caraghios! Parcă eu știu de ce? Avea nevoie de un nume și eu i l-am pus. Asta-i tot! Li mai spuseseam, uneori, Sprâncenatul, dar ăsta reprezenta o însușire fizică.

Probabil, vorbeam cam tare. Un spectator din fața noastră a protestat nervos:

— Ssst!

Am întrerupt pe loc discuția. Însă, după o scurtă pauză, am reluat-o, vorbind, de astă dată, în șoaptă:

— Știi că ți-am ales și un domiciliu?

— Unde? Pe care stradă?

— Pe Romană, la 200 bis.

El a râs din nou.

— Ce să-ți spun, ai o imaginație bogată!

În sfârșit, bine că a băgat de seamă că posed imaginație. Nu de alta, dar e însușirea mea princeps, nu? După asta, o întrebare cu tâlc:

— Știi cât a trecut de la întâlnirea noastră din tren ?

I-am răspuns cât se poate de prompt:

— Un an, trei luni și unsprezece zile. Las la o parte minutele și secunde, care, oricum, contează și ele.

— Extraordinar, parcă ai avea un calculator electronic în poșetă.

Iar am râs. Pe urmă, am vorbit de alte lucruri.

— Să întrerupem. Vreau să mai urmăresc puțin filmul.

Am privit zguduită tribulațiile descompunerii morale a profesorului îndrăgostit, în care Jannings a găsit accente zguduitoare.

— Uite ce aduce dragostea, Ivar, cum face din om — neom. Ia seama, te rog! Ar fi cazul să te ferești.

Sprâncenatul meu ar fi trebuit să protesteze, eu doar nu eram Lola, exista o prăpastie între noi și chiar între ei,

bărbații. Totuși, el n-a spus nimic. Se gândea, probabil, în altă parte? Nu știu.

Spectacolul s-a terminat. Lumea a început să iasă din sală. El mă ținea strâns de braț, ca să nu ne rătăcim unul de altul. Înainte de a ajunge în stradă, s-a produs o rumoare neașteptată, cineva a strigat: „Accident!” și mai mulți tineri au dat buzna spre ieșire, croindu-și pârtie silnică prin mulțime. Câteva femei au țipat, câțiva bărbați i-au admonestat pe zurbagiii care, între timp, se făcuseră nevăzuți. Bine că nu s-a produs panică. În urma acelei busculade, luată pe sus de un val, m-am desprins fără să vreau de partenerul meu. M-am uitat în jur, l-am căutat cu privirile, chiar l-am strigat inutil și caraghios pe numele pus de mine. El, nicăieri. Poate o fi rămas în urmă, pierzându-se de mine. L-am așteptat la ieșire, lipită de zid, să se ivească. În zadar. Eram nițel alarmată, nu știam ce să fac. Așadar, abia îl regăsisem, după atâta vreme, printr-o miraculoasă întâmplare, și uite, acum trebuia să-l pierd din nou, pentru cine știe cât timp, poate, pentru totdeauna. Refuzam să concep așa ceva, totuși asta era situația...

Ieșise ultimul om din sală, el — nicăieri. Cu siguranță, a luat-o înainte și mă așteaptă. Dar unde? Unde să-l găsesc în fluviul uman care curgea pe bulevardul Elisabeta? Hotărât, destinul n-a admis să rămânem împreună... Atunci, pentru ce ne-a pus, cu două ore înainte, pe unul în fața celuilalt? Ce noimă avea această reîntâlnire fără finalitate? Ah, eram nervoasă, nu știam ce să cred și, mai rău decât atât, nu știam nici ce să fac... îmi venea să plâng de ciudă și, dacă aș fi fost undeva, singură, plângeam în lege.

Haide, fetițo, nu-ți mai face sânge rău! Ia lucrurile așa cum sunt și du-te acasă! N-ai ceva mai bun de făcut.

Da, trebuie să mă resemnez... N-aveam decât să consider că nu ne-am întâlnit și gata. Exista altă soluție? Nu, hotărât că nu!

Am pornit în jos, mergând agale, uitându-mă la fiecare pieton, pentru că mi se părea că tot omul de pe stradă e el. Și, deodată, m-am înfuriat brusc pe mine însămi. De ce, adică, să-l caut eu și să nu mă caute el? El trebuie să alerge după mine până la capătul pământului și să mă găsească, pentru că e bărbat. Și tot el trebuia să nu mă scape din mâini... Dacă nu-i bărbat, să-i fie de bine... În fond, toată povestea de azi n-a fost decât o prostie: n-am reținut mai nimic din film și mă tem că va trebui să-l mai văd o dată, în condiții mai puțin precare.

Preocupată de aceste gânduri, pe când traversam strada Brezoianu, am simțit că cineva din spate m-a apucat de braț. Înainte de a slobozi un țipăt, mi-am dat seama că el era — Ivar, Sprâncenatul. Gâfâia, sudoarea i se scurgea șiroaie-șiroaie pe față. În plus, tremura de enervare. într-un cuvânt, părea de nerecunoscut. Și, bineînțeles, de plâns!

— Dumnezeule, am înnebunit căutându-te... Ce te-ai făcut? Încotro ai apucat?

I-am servit o replică usturătoare:

— Vezi ce repede poți pierde o femeie? Bărbatul trebuie să știe, în primul rând, cum să-și păstreze femeia...

— Bună! strigă el. A doua oară nu se va mai întâmpla așa ceva.

Am pornit, agățându-mă prietenos de brațul lui.

— De fapt, am comis nu una, ci două greșeli. Cea dintâi a fost că te-am lăsat să cobori din tren fără identitate, deși presimțeam că începuseși din prima clipă să însemni ceva pentru mine. Pentru că s-ar fi putut întâmpla să nu ne mai întâlnim niciodată, să ne trăim viața separat, pe cont propriu.

— Ei și? Făceam și așa, dacă destinele noastre n-ar fi avut grijă de noi... Nu ești convins de lucrarea lor?...

— Ba da, ba da... Cu atât mai mult, cu cât, și de rândul acesta, puteai să te pierzi în necunoscut. Nici nu știu cum am reușit să te regăsesc. Poate, uriașa mea dorință m-a

adus pe urmele pașilor dumitale. Altfel, nu-mi explic... O simplă vrere n-ar fi avut această forță. Nu înțeleg, însă, de ce în biografia noastră a fost necesară și această încercare?

De fapt, încercarea de care vorbea el, stârnită de moartea unui bărbat necunoscut, în accidentul de stradă, avea vreo legătură directă cu noi? Nu cumva era o prevestire de rău augur?

Nu i-am dat în vileag gândul care-mi poposise în cap. Preferam să tac, decât să spun vreo năzbâtie. Omul acesta necunoscut încă mie, care se afla lângă mine, începea să-mi impună. Nu era oricine Și, cu toate că n-avusesem până atunci de-a face cu bărbații, simțeam că are o forță sufletească mult mai puternică decât a mea.

El continua să vorbească rar, încet, cu inflexiuni grave. Spunea:

— N-ai vrut, desigur, să te întâlnești astăzi cu mine, pentru bunul motiv că nici prin minte nu ți-a trecut așa ceva. Se prea poate să-ți fi dat altcineva întâlnire la cinema, dar acela n-a venit, pentru că trebuia să apar eu, supunându-mă unei voințe superioare.

Asta m-a dat gata!... Ah, dacă ar ști că a fost chiar așa, că aveam întâlnire cu Bob, și Bob, dobitocul ăsta simpatic, n-a venit! Cine l-a împiedicat să vină? Cine?...

Eram emoționată... foarte emoționată! Nu cutezam să mă uit în ochii lui. Dacă, uneori, îi aruncam pe furiș o privire, nu-l vedeam. Habar n-am ce fel de haine purta în ziua aceea. Singurul lucru de care îmi amintesc e că avea un ceas de nichel la mână.

Ajunși la porțile Cișmigiului, pașii noștri, parcă mânați de cineva din spate, au pătruns în vasta grădină cu flori, apucând pe o alee singuratică, devenită subit numai a noastră.

Am legat dialogul întrerupt de simțiri noi, care mă mirau prin însăși prezența lor.

— Poate și dumneata aveai întâlnire la cinema cu o fată care n-a venit...

— Da, chiar așa e, mărturisi el fără greutate. Nu știu ce a împiedicat-o, dar îmi pare foarte bine că s-a întâmplat așa.

— Ca să fiu sinceră, am pățit și eu același lucru...

— Asta-i cât se poate de semnificativ...

Am pufnit amândoi într-un râs înghețat. Mi-a părut rău oarecum, pentru că râsul ăsta a sfâșiat brutal atmosfera de taină țesută între noi și deasupra noastră, în care mijeau mai multe întrebări ale viitorului. Or, râsul ne cobora din nou pe pământ, în obișnuit, alături de oameni și lucruri de toată ziua.

— Dacă ai o iubită, i-am spus, zău că nu știu pentru ce mă aflu aici! Nu sunt de prisos?

— Nu-i vorba de nicio iubită, replică el, surâzând. Sau, dacă vrei, o iubită într-un sens mai înalt.

— Nu cumva soția?!

— Nu sunt însurat. Ți-am spus acest lucru și atunci, în tren.

— Te rog, vorbește-mi deschis! Altfel, mă simt stingheră, ca la o solemnitate oficială. Zici că nu e nici iubită, nici soție aceea pe care o așteptai. Atunci, mă rog, cine e?

— Închipuie-ți, chiar mama.

Am izbucnit din nou în râs. La asta nu mă așteptam. El mi-a explicat că maică-sa, suferind de diabet zaharat, venise la București să se caute. A stat două săptămâni internată la Spitalul Dr. Cantacuzino. Ieșind de câteva zile, își exprimase dorința de a vedea un spectacol, iar fiul îi dăduse întâlnire la cinema Fantasio, fără să se mai abată pe-acasă, deoarece pierdea prea multă vreme. Văzând că întârzie, i-a dat un telefon. Răspunsul: maică-sa renunțase la spectacol, deoarece nu se simțea prea bine.

— Eu ți-am spus totul. Dar dumneata pe cine așteptai? Apoi, cu o notă de ironie, adăugă: pe tăticu' sau pe mămica?

— Pe nici unul. Oricât i-aș aștepta, ei n-au cum să mai vină. De fapt, trebuia să mă întâlnesc cu un coleg, Bob Geamănu. Poftim, ți-am spus și cum îl cheamă.

El a tresărit auzind acest nume sau mi s-a părut? Nu-mi dau bine seama. O fi auzit de el, te pomenești, pentru că Bob, zănaticul, e cunoscut pretutindeni ca un cal breaz!

— Il cunoști? I-am întrebat curioasă.

Nu mi-a răspuns la întrebare decât cu altă întrebare:

— Iți face curte?

— Oh, Bob ăsta face curte tuturor studentelor! Dar nu-l ia niciuna în serios, pentru că e... neserios.

Chiar așa era. I-am mărturisit deschis adevărul. Adică ce noimă avea să recurg la minciună? De ce să mă ascund față de el? Ce câștigam cu asta? La urma urmei, Sprâncenatul meu dobândise vreun drept asupra mea? Niciunul. Atunci?

Ne-am așezat pe o bancă în rotonda busturilor. El a rămas o vreme tăcut, frământat. Mă simțeam oarecum stingherită alături de el și, dacă n-ar fi fost la mijloc farmecul atât de straniu al revederii noastre, poate, o zbugheam, fugind de noi amândoi. L-am întrebat, ca să rup tăcerea în care se complăcea:

— La ce te gândești?

— Crezi că e o situație simplă, oarecare? Probabil că nu-ți dai încă seama. De rândul trecut, crăpăm de ciudă că te-am lăsat să te topești în necunoscut și n-am coborât după dumneata, să te rețin. Această stare a durat câteva săptămâni lungi, nesfârșite, după care intensitatea ei a scăzut, fără să dispară cu totul. După asta, imploram cerul să te scoată din nou în calea mea. Dar rațiunea îmi șoptea: Rugile tale sunt în vânt, ceea ce ceri aduce a miracol. Or, tu nu crezi în miracole. Cu toate astea, uite că miracolul tot s-a întâmplat...

— Și acum crezi ?

— Cred numai în minunile pe care dorința mea le înfăptuiește cu forța ei. În celelalte minuni nu cred deloc.

— Cu alte cuvinte, faptul că ne-am revăzut e opera dorinței duminiciale și numai a duminiciale?

— Ba nu, de ce să nu recunosc; e rezultatul dorinței amândurora.

— Dar eu n-am dorit deloc să ne reîntâlnim, l-am mințit.

— Nu-i adevărat. Atunci, pentru ce trăiai imaginar cu mine, botezându-mă Ivar, oferindu-mi princiar locuință sau întreținând dialoguri nesfârșite? Ia coboară mai profund în dumneata și ai să-nțelegi multe lucruri.

Nu i-am răspuns. Mi se părea că manevrează un telescop din umbră, ca să mărească lucrurile la dimensiuni uriașe, creând pentru noi o lume gigantică. Voia să mă convingă că mă ridicase atât de sus, în miraculos, de unde nu puteam coborî fără primejdie.

Mă uitam lung la făptura lui, căutând s-o cuprind cu mijloacele simple ale percepției. Hm, n-avea nimic atrăgător: o față aproape aspră, colțuroasă, pomeții proeminenți, urechile clăpăuge. Totuși, o înfățișare de veritabil bărbat. Părul îmi plăcea, era negru-negru ca păcura și strălucitor, tot ca ea. Inșă puterea lui, după câte înțelegeam, nu stătea în tinerețea trupului său viguros, ci în vioiciunea minții.

— Până acum, n-am întâlnit dragostea, a adăugat el, într-un târziu.

— Probabil, ai ocolit-o...

— Nu... Eram prea acaparat, prea absorbit de învățătură.

— Și pentru iubire nu ți-a rămas deloc timp?

— Dragostea pe care n-o cauți nu vine...

Mi s-a părut că a spus o grație.

— Cred că vine, mai degrabă, când n-o cauți.

— Da, e o nuanță...

— Sau vine și într-un caz, și într-altul, dacă ai peste 20 de ani.

Am râs amândoi cu poftă.

— Să recapitulăm: susții, așadar, că n-ai avut o dragoste până acum. Eu tot așa... Doamne, ce-o să ne facem? Prea suntem novici, ce spui?

— Știu eu? Sper să ne descurcăm, cu timpul.

— Cu timpul?... Nu înțeleg. Crezi că trebuie să ne mai întâlnim încă o dată? I-am întrebat, făcând pe proasta.

— Cum? Nu ești de părere să ne revedem de-acum înainte cu acordul voinței noastre?

— Nu știu dacă fac bine...

El s-a mâniat, auzind asemenea răspuns în doi peri.

— Nu faci bine? Dar eu fac bine dacă... și, imobilizându-mi capul, m-a sărutat lung pe gură.

Doamne, ce sărutare sălbatică! Am simțit mai mult durere decât voluptate.

— Mda, i-am spus, folosești argumente supreme. Cred că m-ai convins.

— Spune, când ne întâlnim și unde?

— În săptămâna asta, nu pot. Poate, miercurea viitoare, la 5, lângă statuia lui Mihai Viteazul.

— Vii sigur?... N-ai să uiți?

L-am încredințat că sunt parolistă. Înainte de a ne despărți, se făcuse destul de târziu; m-a oprit locului:

— Bine, dar până acum nici nu ne cunoaștem. Nu crezi că ar fi cazul să ne prezentăm unul altuia?

— Așa e, am râs, uitasem. Ce bine că te-ai gândit la acest amănunt fără importanță.

— Pe mine mă cheamă Dinu Gherghel.

— Eu am să-ți spun Ivar, așa cum te-am botezat între timp. Îmi place mai mult decât Dinu. Ești avocat sau profesor?

— Aș putea să fiu și una, și alta. Deocamdată, sunt doctor în Drept și doctorand în Litere.

— Oooo!... S-ar zice că ești tobă de carte.

— Nu prea. Setea de învățătură nu se poate astâmpăra niciodată. Acum e rândul tău.

— Eu sunt studentă în anul doi la Litere. Mă rog, nu ne putem asemui cu Domnia Voastră! Numele meu e Anda Brădeanu.

— Sonor nume! Eu am să-ți spun Ghiocela, cum te-am botezat în tren...

— Atunci, se cheamă că suntem chit.

A stăruit să-i dau și adresa, așa, pentru orice eventualitate. I-am dat-o. M-a întrebat și de telefon. L-am mințit că n-am. La despărțire, mi-a sărutat respectuos mâna și, după ce am făcut câțiva pași, l-am auzit din spate:

— Anda Brădeanu ai spus ? Unde am auzit numele ăsta?

— E foarte obișnuit...

— Nu-i adevărat... Mi se pare destul de cunoscut...

— Caută-l în Almanahul Gotha și ai să te dumirești.

A rămas mofluz, iar eu am luat-o iute la picior, spre casă. Aș fi putut să iau tramvaiul, dar am preferat să fac drumul pe jos. Mai tot timpul îmi umezeam buzele, cu un gest care devenise aproape reflex. Nu știu de ce făceam asta. M-am oprit în fața unei vitrine luminate și, acolo, scoțând oglinjoara din poșetă, mi-am cercetat cu atenție gura. Nimic deosebit. Era gura mea de totdeauna. De ce mi s-a părut că suferise o schimbare? Pentru că m-a sărutat Ivar? Dar ce, o sărutare lasă urme vizibile? Ah, ce prostuță sunt!

Și cu toate astea, obsesia nu m-a slăbit nici când am ajuns acasă. Mi se părea că doamna-maman, dacă se uită la mine, ghicește numaidecât că m-a sărutat un bărbat. Aș fi intrat în pământ de rușine. I-am trimis vorbă că nu mă simt bine și, lungindu-mă în pat, am reconstituit tot ce se petrecuse între mine și Ivar, minut cu minut, fidel ca un aparat de cinema.

Fulgușoară scumpă, închei aici epistolia mea, pupându-te pe botișor cu multă evlavie.

A ta,

Anda Andaluza.

CAPITOLUL 6

Lanțul eșecurilor

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

I

Aș minți susținând că faptul reîntâlnirii cu Ghiocela este lucrarea unei dorințe vii, obsedante, care-mi mistuia ființa. Nicidecum! Nu-i decât o simplă întâmplare, atâta tot. De asemenea, nu pot spune că o uitasem în intervalul de timp care s-a scurs alb de la prima noastră întâlnire din tren. Îmi aminteam de ea ca de un vis frumos, întrerupt înainte de a se sfârși. Adesea, încercam să-i reconstitui mental trăsăturile, fără a izbuti decât vag, nesatisfăcător. Ciudat, îți reamintești mai lesne de figura bărbierului decât de a unei iubite. Atunci, mă cuprindea o ciudă pe mine: de ce scăpasem prostește din mână giuvaerul acela de fată, când aș fi putut să mă bucur în lege de darul hazardului? Ce mi-o fi venit să-i torn baliverne metafizice, invocând autoritatea Maiestății Sale Destinul, ca într-o speculație filosofică fără miez, care nu rezistă decât prin fascinația cuvintelor mari, și nici atunci mai mult de o oră, timp suficient pentru dezmeticirea oricui.

Îmi dădusem seama de prostia mea chiar în momentul când, trenul ajungând în gara Pitești, frumoasa necunoscută se pregătea să coboare. Era prea târziu ca să mai îndrept ceva. Am văzut-o strecurându-se sprintenă printre oameni și fiecare pas o îndepărta tot mai mult de mine, pentru a fi înghițită de anonimat. Marele ceas din

stație arăta 11 fix. Mai erau cinci minute până la plecarea trenului. Înșfăcat ca de un torent impetuos, m-am repezit după ea. Striveam sub picioare tot ce clădisem cu vorbe frumoase, contrazicându-mă total, numai și numai ca să-i aflu numele și adresa. În câteva clipe, eram în spatele gării, unde se înșiruiau trăsurile. Am zărit-o îndată, adică i-am văzut spatele, dar o recunoscusem și așa, pentru că această faptură era lesne de recunoscut, dintr-o mie. Se urcase într-o birjă care își lua zborul spre oraș.

— Ghiocela! Crenguța! am strigat-o facându-i semn să oprească.

A întors capul, mi-a zâmbit, a schițat un gest cu mâna. Însă trăsura n-a mai oprit pentru mine. Dacă era mai aproape, mă urcam lângă ea, amânând sine die călătoria mea. Poate că n-aș fi făcut întocmai, dar așa am gândit atunci și gândul e premisa faptei.

Când m-am întors, trenul se pusese în mișcare. Compartimentul părea pustiu fără ea. L-am părăsit, trecând într-altul, unde se afla o femeie foarte corpolentă; îmi făcea rău privind-o, pentru că o comparam insistent și fără rost cu fata dispărută în necunoscut.

Ce s-a mai bucurat mama, văzându-mă! Slăbise ca o scândură, nu mai semăna cu ea. Ce boală o fi având? De fapt, n-o durea nimic, suferea cumplit de sete și se împuțina văzând cu ochii.

— Mă duc, Dinule, ăsta-i sfârșitul... zicea resemnată. Bine că ai venit, să mă duci la cimitir...

Nu venisem pentru treaba asta. Am luat-o la București ca s-o arăt unui medic bun, fie c-o țin la mine acasă, fie c-o internez într-un spital. În orice caz, în starea în care se afla, nu puteam s-o las să moară cu zile. Abia am convins-o să meargă. Doctorii i-au găsit numaidecât boala: avea diabet.

Imediat, internare, tratament, regim alimentar riguros. Dar afurisita asta de boală e incurabilă. Și săraca mama, ori de câte ori i se ridica glicemia, fuga la mine, unicul ei colac de salvare.

//

Dar să revin: surprinzătoarea regăsire a Ghiocelui, după un an și ceva! Un peștișor cu solzi de aur din imensitatea oceanului, care, scăpat prima dată, îți pică totuși din nou în undiță. Nu-i uluitor acest joc al hazardului? De azi înainte, nu-i mai dau drumul din mână. S-a isprăvit, rămâne a mea, orice s-ar întâmpla.

A fost punctuală la prima întâlnire, ca și la celelalte. De rândul ăsta, o aștept la ieșirea din facultate, în dreptul librăriei Cartea Românească. Ajungând în Victoriei, facem colțul și, după câțiva pași. Intrăm în cofetăria Riegler.

O cântăresc din ochi, mereu, ca hipnotizat. Arată subțire ca o nuielușă, în rochia-i albă strânsă pe trup. Are părul răvășit pe umeri și e frumoasă „cum doar în vis un înger se arată”. Prezența ei iradiază o atracție irezistibilă, se face pe loc remarcată de pietoni, care o privesc fascinați și întorc capul după ea. Această plutire în admirația mulțimii fiind, probabil, prea frecventă, Ghiocela n-o mai înregistrează, nu se mai sinchisește de ea, socotind-o un omagiu care i se cuvine de drept.

Trebuie să adaug că particip oarecum stingherit în această plimbare triumfală, nu mă simt deloc în largul meu, cu toate că ar fi cazul să exult de mândrie, având alături un asemenea exemplar feminin. Dar mă zgândărește o teamă inhibitivă că va fi greu s-o păstrez numai pentru mine, căci e devorată de prea mulți ochi, incită pe unde trece numai poftă și dorințe...

Discuția noastră bate pasul pe loc, mărginindu-se la o unică temă, iubirea. O întreb dacă a avut vreo dragoste, sunt curios să aflu în ce ape se scaldă.

— O, iubesc așa de mult... iubirea! exclamă ea, instalându-se într-o atitudine extatică. Simt cum se degajă din mine, cum plutește în aer, cum mă farmecă și-mi dă bucuria de a trăi.

E o adevărată poetă, fraza de mai sus se desprinde spontan din gândirea ei, fără s-o fi zămislit în prealabil. Îmi dau seama că dragostea ei, fiind într-o fază incipientă, nu s-a diferențiat încă. Totuși, neîncrezător, îi atrag atenția că mă interesează povestirea unui caz concret.

Ea izbucnește într-un râs șăgalnic, care îi inundă fața cu lumină.

— Un caz concret? Da, am și asta... Starea mea de dragoste s-a fixat într-o vreme asupra unui băiat...

— Cine-i norocosul? o întreb mirat.

— De ce-i spui *norocosul*? Sărăcuțul, habar n-avea ce sentimente nutresc, pentru că niciodată n-am scos o vorbă cu el. Mai mult decât atât: nici nu știa că exist. E vorba de fiul profesoarei de franceză, pe când eram elevă de liceu. Venea la școală cu mașina, s-o ia pe maică-sa. Doamne, ce fericire mă podidea când îl zăream de la fereastra clasei! Parcă îmi pierdeam greutatea și, imaterială ca un fulg, mă risipeam în spațiu...

Evocarea ei e atât de pasionată, încât observ că îi vin lacrimi în ochi.

— Ce înseamnă asta? Plângi?

— De ce nu? A fost cea mai frumoasă iubire a mea...

Draga de ea! Dacă aș fi sculptor, i-aș face o statuie care să-i immortalizeze inocența. Am mai stat de vorbă, aveam atâtea de spus, dar subit își aduce aminte de ceva și pleacă repede, cu toți ochii după ea.

Ciudățenie, peste două zile, o întâlnesc întâmplător, pe calea Victoriei, tot în dreptul cofetăriei. Bucuroși amândoi de surpriză, pătrundem în local și ne așezăm la aceeași masă, care e liberă.

— Vai, nu pot să sufăr râul acesta de oameni care curge pe stradă... se plânge ea. Mi se pare că mă înec...

— Trebuie să-ți procuri o barcă, îi spun în glumă.

De astă dată, conversația noastră se alimentează mai mult din tatonări de o parte și de alta, rămase în suferință de la întâlnirile anterioare. Căci, în definitiv, e timpul să ne cunoaștem reciproc. Ii povestesc că sunt țăran get-

beget, mă trag dintr-o familie de învățători din tată în fiu, însă eu am încălcat tradiția, renunțând la apostolat. Și mai înșir și alte date din biografia mea albă, pe care nu le repet, căci au mai fost spuse o dată în cursul acestor confesiuni.

— Nu mi-ar dispăcea să fiu învățătoare, undeva, într-un sat pitoresc, cu o spuză de copii pe care să-i învăț a scrie și citi...

— Da, cu ochii minții, tot ce vezi devine roz. Dar acolo, la țară, vine toamna cu ploile și nu poți să treci ulița fără să te umpli de noroi pân' la genunchi, mai vine și iarna și dârdâi de frig, fiindcă ai uitat să-ți aduci caloriferul de la București. Iar când te apucă plictiseala, iei o piesă de teatru și, citind-o, se cheamă c-o joci cu interpreți ideali și decoruri tot așa. Mai prost e când te îmbolnăvești și nu crezi în descântece ori leacuri băbești...

Dar trec repede peste idilicul vieții sătești și mă întorc degrabă în Capitală.

— Și ce faci aici? mă întreabă ea.

— Până una-alta, mă pregătesc pentru al doilea doctorat, cel în Litere, mai am puțin și termin teza la care lucrez de câteva luni.

— Vrei să ajungi profesor universitar?

— Mda, ăsta mi-e gândul, însă nu există catedră în specialitatea mea; așa că, deocamdată, voi face un curs liber de istoria literaturii universale. Dacă prinde (și va prinde — sunt sigur de asta), conferința e asigurată. O abilitare ca docent în această disciplină, apoi ridicarea conferinței la rangul de catedră și... Firește, drum lung, anevoios, dar n-am de ales...

Îi vorbesc și de marea mea operă, care va alcătui pivotul viitoarei catedre.

Ghiocela e numai urechi, mă ascultă cu evlavie, admirativ, ca și când aș fi realizat totul și acum mă aflu pe soclul gloriei. La rândul ei, îmi destăinuiește că viața ei e încă o enigmă, nu-și cunoaște părinții, a fost o copilă din

flori care a crescut la leagănul „Sf. Ecaterina”, unde a terminat școala primară.

— Ai avut o copilărie tristă, lipsită de căldura părintească.

— Nu, nicidecum, toți mă iubeau acolo...

— Erai frumoasă, ăsta ți-a fost norocul.

Tăgăduiește, nu era frumoasă pe atunci, poate, vioaie și inteligentă, atât. Dovedind bune aptitudini la învățătură, au trimis-o la internatul „Sf. Elena”, unde a făcut liceul. Cu puțin înainte, directoarea școlii a înfiat-o și acum... acum își continuă studiile la facultate.

— De ce nu te-ai înscris la Conservator?

Se miră:

— Eu, actriță?! Ooo!

— În primul rând, ai două însușiri deosebite: frumusețea și ingenuitatea.

— Crezi, cu adevărat, că sunt... frumoasă?

Dumnezeule mare, ce fermecător o spune! Pe legea mea, fata asta încă nu-și dă seama de calitatea ei princeps. O fi chiar atât de naivă sau... joacă teatru? Dar și naivitatea o prinde tot atât de bine!

— Nu mi-ar plăcea să mă fac artistă, dar cred că n-am talent. Mai degrabă, mă pricep la scris.

Zice că a compus o schiță cu subiect din viața școlară.

— Mi-o dai s-o citesc ?

— Da. Ți-o aduc poimâine, când ne revedem. Dar, brusc, se răzgândește: Nu, nu! Mi-e frică!

— De ce?

— Mi-ai spus că ești critic literar și de... domnii critici mă tem.

Râd cu poftă.

— Nu trebuie să te temi decât de operele tale. Eu am să te ajut și s-ar putea chiar să te trec în istoria literaturii. Altceva n-ai mai scris?

— Ba am scris și o carte: un roman mic-mititel.

— Ce spui? Roman? N-ai încercat să-l publici?

— Ohoo, să fii sănătos! A și apărut.

— Daaa?! Serious?! fac mirat. Sub ce nume?

— Anda Brădeanu, chiar numele meu.

Jy suis, abia acum mă dumiresc de ce-mi păruse cunoscut numele ei, când mi-a spus cum o cheamă deunăzi, în Cișmigiu, înainte de a pleca acasă. O felicit, îi sărut amândouă mâinile și simt cum bucuria mea trece multiplicată în ființa ei.

— Romancieră la vârsta asta! Nu m-așteptam la o astfel de performanță.

Într-adevăr, în fata asta coexistă însușiri spectaculare: frumusețe și talent literar. O privesc surprins, cu ochi măriți de admirație, și am parcă intuiția că dimensiunile ei vor lua proporții, alcătuind o personalitate care să se plimbe cu pași mari pe bulevardul gloriei.

— Există cartea în librării?

— Sigur că da. Deocamdată nu sunt decât o simplă debutantă. Lumea încă n-a dat buzna să ia librăriile cu asalt. Când voi scrie romanul nostru, atunci da!

O fixez lung, mirat:

— Mai știi? S-ar putea! Orice e posibil pe lumea asta!

Teribilă fată! Încă n-am întâlnit una la fel. Dacă o vezi de departe, ți se pare o păpușă mică, prea frumoasă ca să fie vie, iar de aproape arată ca o făptură ireală. În amândouă cazurile iese din realitate.

După ce ne despărțim, dau fuga la prima librărie și-i cumpăr cartea. E tot așa de subțire ca autoarea, n-are nici 150 de pagini. O răsfoiesc în pripă, ard de nerăbdare s-o citesc și am impresia că țin în mână ceva prețios care face parte integrantă din ființa ei.

Încă nu citisem o carte chiar așa, cu sufletul la gură. Somnul are grijă și nu-mi tulbură lectura, nu știu pe unde mi-a umblat toată noaptea. Bravo, Ghiocelule, e mai mult decât mă așteptam și, firește, mai puțin decât trebuie! Dar ce importanță are? Timpul tău e înainte. Un lucru e cert: ai talent! Lucrarea ta nu-și trage seva epică din realitate, în ea palpită o viață aparte, care poartă amprenta psihicului tău încă incert, mișună câțiva oameni

care nu seamănă cu noi, dar sunt totuși vii, se mișcă, suferă, într-un cuvânt, trăiesc. Asta-i esențialul! Când ai să dobândești experiență ori, după cum spuneai, vei trăi romanul cu mine, creația ta va atinge culmi mai înalte.

A treia zi ne întâlnim într-un parc, la șoseaua Kiseleff, și câteva ore conversația noastră se învâртеște numai în jurul micului ei roman.

Ghiocela, exultând de fericire, nu se poate stăpâni și mă sărută. O sărutare pe care, prin spontaneitatea și curățenia ei, atribute ale permanenței, n-am s-o uit niciodată...

III

Ne întâlnim, de obicei, miercurea și sâmbăta, uneori, chiar de trei ori pe săptămână. Vine cu regularitate, e chiar punctuală. Sunt prudent, mă obsedează mereu grija de a nu forța lucrurile. Grăbește-te încet! îmi sună în urechi dictonul latin. Aproximarea noastră trebuie să evolueze în limitele cele mai firești, cu sprijinul timpului. Până acum, un prim pas important spre inima ei: o sărutasem și mă sărutase. În plus, ne tutuiam și ne-am pus porecle: eu îi spun Ghiocela, cum, de altfel, o botezasem inițial, ea mă strigă Ivar, nume exotic, cu rezonanță scandinavă, luat din Ibsen. Ceilalți pași Vor veni de la sine sau, în orice caz, sub influența primului pas.

La întâlniri pălăvrăgim multe și de toate, uneori, gratuități exasperante, dar astea nu mă împiedică să descopăr noi și surprinzătoare aspecte ale Ghiocelui, care-i definesc lumea interioară cu infinite nuanțe și sensibilitatea de seismograf.

Într-o zi, stăm la șosea, pe o bancă, sub umbra unui mesteacăn. De o oră întreagă, discuția noastră se învâртеște numai în jurul călătoriilor celebre. Columb, Magellan, Cook, Vasco da Gama ne poartă pe toate meridianele, ca să vedem cu ochii minții ceea ce n-am

putut vedea altfel. Ghiocela a citit câteva cărți de-astea, chiar noaptea trecută spune că a terminat Mirage d'Asie, care i-a plăcut mult, și ar vrea să colinde pe tot globul, dacă s-ar putea.

În timp ce vorbim, o frunză desprinsă din coroana mestecănelui cade în poala ei. E un fapt mărunț, care i se poate întâmpla oricui, fără nici o urmare. Dar Ghiocela nu seamănă cu alte fete, ci numai cu ea însăși. Tresare văzând frunza pe genunchi, o ia în mână, o mângâie drăgăstos, apoi, oftând.

— De ce ai oftat? o întreb.

— Nu vezi ce răvaș îmi trimite pomul?

Nu înțeleg ce vrea să spună, despre ce răvaș e vorba?

Ghiocela mă lămurește, citind cu întreruperi pe micuța frunză aievea:

— Uite ce-mi scrie mestecănel: Fată drăguță, am tras cu urechea la tot ceea ce ați vorbit și m-a cuprins o tristețe soră cu moartea. Vă pizmuiesc, preafericitor, pentru că voi puteți umbla și străbate pământul în lung și-n lat, ca să vă bucurați de frumusețile sale, pe când eu, săracul de mine, sunt sortit să stau până la sfârșitul zilelor mele fără să mă mișc din loc...

Parcă ar fi adevărat, așa suferă ea citind închipuitele cuvinte. Pretându-mă jocului, admonestez pomul:

— Ascultă, mestecănel revoltat pe condiția ta, să nu te mai prind umblând cu răvașe, că-ți rup... crengile, m-auzi? Nu-ți ajunge că ai zărit pe cea mai frumoasă fată? Ce vrei mai mult?

Altă dată, îi țin o adevărată prelegere despre tragedia greacă, făcând o seamă de considerații asupra sortii omului, care, în concepția anticilor, ne relevă dureros nimicnicia noastră.

— Crezi tu, Ghiocela, că hazardul orb a uneltit să ne întâlnim? Te amăgești. Nu-i la mijloc decât un imperativ al destinului. El urmărește ceva cu noi doi, are în vedere o acțiune pe care încă n-o cunoaștem, dar trebuie s-o acceptăm...

— Ivar, dacă ne-o fi pus gând rău? mă întreabă ea, căutând lung la mine. După care spune: Nu, nu mă pot împăca în ruptul capului cu teoria asta. Spiritul modern cere o legătură de cauzalitate între faptă și consecințele ei. Ce vină are Oedip, dacă el a vrut să fugă de crima pe care i se impusese s-o comită?

Îi atrag atenția că oamenii nu pot fugi de ceea ce trebuie să li se întâmple. Dovadă eu: puteam să evit întâlnirea din tren sau de la cinema Fantasio? Dacă știam aprioric, da... însă cine era să mă anunțe, ca s-o ocolesc ?

— Mi-e frică, Ivar... Să nu ni se întâmple o nenorocire...

— Cu mine nu trebuie să te temi, draga mea. Sunt în stare să nimicesc piaza rea. Și pe urmă, trebuie să știi că există și destine favorabile omului, care îi aduc fericirea. Dramaturgii greci, clasici și moderni, au optat invariabil pentru tragedie, pentru că fericirea, te rog să mă crezi, nu impresionează pe nimeni și nici nu se pot scrie despre ea mai mult de trei pagini.

De fiecare dată, după ce ne despărțim, mă cuprinde o mirare fără margini, care nu se mai epuizează. Privesc ca vrăjit pe urma pașilor ei mărunți care o îndepărtează și mă tot întreb: Ce-o fi găsit fata asta la mine? Ce anume o interesează, posed cumva o însușire care îi place sau e numai o simplă atracție biologică? Sunt destul de lucid ca să-mi dau seama că nu posed nimic deosebit în persoana mea fizică. Dacă m-aș cântări cu ochi străini, aş zice: Iată un tânăr colțuros, a cărui dominantă e absența oricărei armonii în alcătuirea lui.

Cu toate astea, Zâna-Zânelor îmi acordă atenție... chiar favoare, desemnându-mă unic ales. Nu cumva sensibilitatea ei vibrează pe coardele cele mai înalte datorită darurilor mele spirituale care sunt capabile să acapareze mediocritatea fizică? S-ar putea, de altfel, ca o scriitoare să nu pună preț pe intelect? Opțiunea o ridică pe femeie la o treaptă superioară. Astfel, supunându-i-se bărbatului, ea se înalță odată cu el.

Și această supunere se realiza acum în etape scurte, succesive.

Într-o dimineață — surpriza surprizelor: pe unul dintre culoarele ministerului dau cu ochii de... Relu Apelevianu, vechiul meu coleg de clasă. Nu-l văzusem de vreo șase ani, adică de la absolvirea liceului. Iau seama la el: e chipeș, suplu, elegant, parcă ar fi actorul Rudolf Valentino, după care se prăpădesc femeile de pe două continente. Manierele aristocratice, surâsul amabil, gestică și modul savant de a întreține o conversație îi sporesc înșușirile. Sacoul gris-fer, din stofa englezească, îi vine ca turnat pe trup. Trebuie să recunosc că-i un exemplar rar, aș zice chiar un model masculin de vitrină. Și, ciudat: mă bucur că-l întâlnesc după atâta timp. Aversiunea pe care i-am purtat-o în anii adolescenței s-a stins, roasă de timp, parcă nici n-ar fi existat.

Ca de obicei, în asemenea împrejurări este inevitabilă o trecere în revistă a întâmplărilor mai importante care s-au petrecut în perioada de timp scursă. Sigur că da, Relu a fost la Paris. Acolo și-a luat doctoratul în Drept, și iată-l numit atașat de legăție la Madrid.

— Tu ce-ai făcut, Dinule ?

Întrebare gravă. Ce să-i răspund? Că sunt un jalnic subșef de birou, aici, la Ministerul Școlilor, unde el venise să-și echivaleze diploma? N-aș fi putut în ruptul capului să dau în vileag situația mea precară.

— Nu, dragul meu, încă n-am găsit ceva convenabil pentru mine. Așa că stau și... aștept.

El se miră. E cu puțință? Elemente destoinice ca mine să aștepte pe dinafară? Cu studiile cum stau? Aici mă simt mai în larg.

— A, îi spun, am luat doctoratul în Drept și sunt pe cale să pun mâna și pe cel în Litere. Teza e gata scrisă și acceptată, nu-mi rămâne decât să o susțin în comisie...

Relu face ochii mari cât cepele, apoi îmi strânge afectuos mâna:

— Două doctorate? Bravo, te felicit! E o performanță strașnică!

Și iar se miră. Cum, înarmat cu asemenea diplome, să nu găsesc un *plasament* corespunzător? Dar Gherghel ce face? E vorba de fostul ministru liberal, cu a cărui rudenie mă împăunasesem cândva. Îi spun că a murit și, chiar dacă trăia, n-aș fi alergat la el după rosturi. Din pricina unei moșteniri, familiile noastre întrețineau raporturi reci, aproape dușmănoase.

— Dragă Dinule, după cum văd, nu prea te bucuri de relații în lumea mare. Și fără astea, zău, iartă-mă că ți-o spun, va fi foarte greu să-ți valorifici potențele așa cum trebuie.

— Da, e drept, n-am relații. Dar ce pot face?

— Știi ce? Unchiul meu, Barbu Apelevianu, are nevoie de un secretar particular. Nu vrei, până una-alta, să accepți postul ăsta? Un provizorat care nu strică. Dimpotrivă...

— Mulțumesc, Relule, dar, să-ți spun drept, nu intră în vederile mele. E ceva minor, ca să nu zic degradant. Așa, ca un chirurg care e pus să facă injecții pacienților, în loc de operații.

Relu își cere scuze, i se pare că m-a jignit. Cu toate astea, propunerea lui e bună, nici vorbă. Ca să primesc, însă, chiar în mod provizoriu, o situație ca aceea pe care mi-o oferă, nu-mi vine deloc la îndemână. Îmi atinge, pur și simplu, orgoliul. Cu atât mai mult cu cât pornește din partea unui ins pe care îl consider inferior mie, măcar intelectualicește. O, dacă ar ști fostul meu coleg că sunt, deocamdată, într-un serviciu mai mizerabil decât acela de secretar al magnificului său unchi!

— Să ne înțelegem, dragă Dinule, caută el să se dezvinovățească. Postul de care îți vorbesc are marele avantaj că îți creează relații multiple în cercurile politice și chiar în lumea mondenă a Capitalei. Eu, în locul tău, aș fi în stare să plătesc, nicidecum să primesc salariu pentru asemenea post trambulină.

— Da, se poate. Ai pomenit însă și de lumea mondenă? Ce legătură are cu...

— Nu-ți dai seama? Una foarte mare! Dacă îți faci relații în protipendadă, poți să dai o lovitură cu... însurătoarea. Or, asta e esențial în viață.

Hm, are dreptate cu ghiotura! În clipa când îmi spune „să dai o lovitură cu însurătoarea”, îmi apare dinaintea ochilor verișoara lui, Cora, unica fată a Apelevienilor, pe care n-am mai văzut-o de când avea 7 sau 8 ani. Auzisem că acum era studentă.

Relu mai rămâne în București câteva săptămâni. Ii promit să-l revăd, cât de curând, poate cinăm undeva, la Continental sau la Capșa, ca să ne mai înviem amintirile. Îmi dă adresa și numărul de telefon unde îl pot găsi.

Parcă e un făcut. Chiar în după-amiaza aceea se întâmplă ceva neașteptat: îl zăresc pe Barbu Apelevianu cu fiică-sa, pe calea Victoriei, în dreptul cofetăriei Riegler. Eu pe trotuar, ei într-un superb automobil deschis. În ceea ce-l privește pe Apelevianu, pun rămășag că el era, dar de fiică-sa nu sunt sigur. Deducția e numai de natură logică. Ce mare a crescut! E o fetișcană sportivă, cu părul fluturând în vânt și, nu știu de ce, mi se pare că seamănă cu dansatoarea Isadora Duncan.

IV

Mergând în jos, pe calea Victoriei, mă abat pe la Cofe de la Paix, ca să beau un șvarț. Localul e, ca de obicei, înțesat de lume până la refuz. Rotind privirile pentru a găsi un loc liber, îl descopăr pe Bob Geamănu la o masă. Il acostez agresiv:

— Ce faci, mă, poet nenorocit?

— Am divorțat de poezie, zice el, mă ocup numai de proză.

— Ei, taci, scrii vreun roman sau ce?

— Nu scriu nimic. E vorba de proza vieții de toate zilele, la asta m-am referit. Sunt pe cale de a da o lovitură

formidabilă. Mă însor cu o pădure de o mie de pogoane în Vlașca și un palat pe calea Victoriei.

— Taci, nu mai spune! Cine-i posesoarea: vreo mumă a pădurii?

— Nici mumă, nici ciumă, dimpotrivă: o fetiță!

— Gen Grete ?

— Hai, du-te dracului! Nu ține comparația. Apropo, ce face amărâta aia?

— Oftează în continuare după... grațiile tale pierdute. Mă mir că încă nu ți-a dat de urmă.

Pare nițel contrariat că fosta lui amantă n-a găsit un înlocuitor care s-o consoleze și mă roagă să-i păstrez secretul adresei. Îi reînnoiesc făgăduiala. După care îl felicit pentru noua achiziție sentimentală care îi va asigura viitorul, atât lui, cât și descendenților pentru câteva secole.

— În cazul ăsta, s-ar zice că ai isprăvit și cu o proaspătă cucerire.

— Care e aia?

— Anda Brădeanu.

Auzind acest nume, Bob tresare.

— Studenta? De unde știi?

— Chiar ea mi-a spus.

— Vasăzică, o cunoști? Păi dragă, ce era să fac? Doar nu eram nebun s-o iau de nevastă, ca să tragem amândoi mâța de coadă.

— E săracă lipită?

— În orice caz, nu-i o „lovitură”. Maică-sa era, pare-se, directoare de școală, prin urmare, salariată. Ce rost avea să mă-ncurc de florile mărilor? Așa, o mică aventură, mai merge. E necesară pentru palmares. Când are fata sex-appeal, cum să nu-ți dea inima brânci? Tu cel puțin ai intenții serioase cu ea?

Poftim întrebare! Tocmai pe un zănatic ca Bob era să-l pun la curent cu intențiile mele?

— Am cunoscut-o într-un cerc de prieteni, atâta tot... nu-i nimic între noi. Cel puțin deocamdată.

— Merită să te ocupi de ea... E strașnică la pat, pe cinstea mea...

— Ce vorbești? Chiar ai avut-o?

— Nu știu, zău, ce părere ți-oi fi făcut despre mine. Păi bine, măi omule, crezi că n-am altă treabă decât să fac amor platonice cu fetele? Haida-de!... Qui'autres, mon cher!

Destăinuirea brutală a lui Bob mă dărâamnă. Nici nu mai văd limpede înaintea ochilor. Câteva cuvinte devastaseră ca un taifun tot ceea ce clădisem cu Ghiocela în cele câteva întâlniri ale noastre. Ar trebui s-o fac praf și pulbere pe javra din fața mea care îmi mânăjise cu noroi visul, poate chiar primul meu vis de iubire. Dar nu, nu-l lovesc, nu schițez nici cel mai mărunț gest de agresiune. Și, mai mult decât atât, îl provoc la noi destăinuiri.

— Cel puțin, fie vorba între noi, era... fată mare?

— Aș, de unde?! E diletantă, ai fi un prost, dacă...

— Mersi pentru sfat, n-am timp de asta. Cred că rotesc în jurul e' destui adoratori.

— Măi, nu fi găgăuță. E loc și pentru tine. Anda asta e în stare să dea zece întâlniri pe zi, fără ca unul să știe ceva despre celălalt. O cunosc ce poamnă e această mam'selle Nitouche!

— Te contrazici, spui că e diletantă, și acum susții că se descurcă abil cu adoratorii ei, chiar poartă o mască. Ce să cred de toate astea?

— Că nu e deloc potrivită pentru măritiș.

— Nici n-a fost vorba de așa ceva. În orice caz, e mai mult decât ai văzut tu. Știi că a scris o carte ?

— Apă de ploaie! Să-i trăiască babaca! Căpșorul ei drăgălaș nu-i capabil de frazeologie.

— Hai, termină! O judeci prea superficial.

Bob sare în sus, ca fript.

— Îi iei apărarea? Am înțeles: te-a pus în cofă! Să-ți fie de bine și la mulți ani! Eu am lucrat ca și cu Grete, fără angajare sentimentală. Așa trebuie să faci și tu.

Mă ridic adânc scârbit și-i zvârl în față, ca o palmă:

— Mă, flușturaticule, ce-o compari tu cu săsoaica?

Aș fi vrut să-i spun secătura, dar am îndulcit termenul fără să-mi dau seama de ce. Probabil, să nu ne certăm pe o asemenea pricină. După aceea, am ieșit repede din local, la aer curat. Dacă eram cu el într-un loc singuratic, poate i-aș fi tras o bătaie bună, nu pentru că îi contestam destăinuirea, ci numai pentru faptul că o posedase pe Ghiocela. Dar într-un local din centrul Capitalei, înțesat de clienți, o târnuială publică mi-ar fi adus prea puține foloase și prea multe ponoase.

Afară, în stradă, simt cum o durere fizică mi se plimbă difuz prin coșul pieptului. Apelez la luciditate, ca să-mi dau seama ce-i cu mine. Nu cumva am început s-o iubesc pe Ghiocela? Nu, nu-i de crezut. N-am avut încă timp. Un sentiment ca ăsta nu se naște fulgerător, are nevoie de durată ca să se instaleze în ființa mea. Amorul coup de foudre e o invenție livrescă, se potrivește cu mine ca nuca-n perete.

Mai degrabă, cred că flecuștețul acela de Bob Geamănu a lovit în mândria mea de bărbat, afișându-se posesorul anticipat al femeii cu care înfiripasem o legătură. Desigur, n-avea nicio vină în privința asta, întâmplarea îi înlesnise această favoare. Partea proastă e că față de mine nu ascunsese faptul așa cum ar fi trebuit, ci dimpotrivă, îl dădea în vileag, lăudându-și cu infatuare calitățile de... cuceritor, pentru a-l pune, fără să-și dea seama, pe un prieten într-o postură jenantă, chiar umilitoare. Dacă aflu că Ghiocela a fost amanta unui bărbat pe care nu l-am văzut niciodată, aș fi acceptat, evident, mult mai lesne această situație neplăcută pentru un orgoliu ca al meu.

În definitiv, pentru ce complic într-atât lucrurile? mă întreb într-o pornire de revoltă. Să analizăm puțin situația: Mă rog — ce gânduri mă bat în privința frumoasei Ghiocela? Intenționez s-o iau de nevastă? Nu, nicidecum! Cum adică, secătura de Bob și alții de teapa lui se însoară princiar cu femei care le asigură magnific existența, iar

eu, care am mult mai multă nevoie de o bază materială decât ei, să devin unealtă de muncă pentru întreținerea unei soții, renunțând la opera pe care mi-am propus s-o înfăptuiesc? Nu, asta — niciodată! Dacă nu, atunci ce mă preocupă? Nimic altceva decât un simplu și efemer divertisment. De când e lumea și pământul, flăcăii și fetele joacă acest joc amoros. Câți dintre ei eșuează în căsătorie ? Poate, unul sau doi la sută. De ce, adică, nu m-aș bucura și eu de farmecele unei fete frumoase și inteligente? Ce-mi pasă de trecutul ei?... De ce-mi fac sânge rău că a fost a lui Bob? De ce altuia, urmașului meu, să-i pară rău că Ghiocela a fost — să zicem — a mea? Fiecare avem din boaba timpului, de unde descinde viața, o parte de plăcere pe care priceperea noastră știe s-o valorifice cât mai bine.

Aceste gânduri (dimpreună cu altele asemănătoare) îmi diminuează sensibil suferința. Mă simt parcă mai sprinten, mai ușor și, odată mutat în această stare sufletească, nu mai plec din ea.

A doua zi, Ghiocela vine la întâlnirea pe care i-o dădusem în dreptul Fundației. Cum dă cu ochii de mine, mă avertizează:

— Să știi, Ivar, că nu pot rămâne decât o jumătate de oră. Nu te supăra! Altă dată stau mai mult...

„Mai are, probabil, o întâlnire cu cineva și nu vrea s-o piardă”, gândesc în sinea mea.

Intrăm la Imperial. Aș fi preferat să vedem un film, dar neavând la îndemână decât 30 de minute, sunt nevoit să renunț. La ora aceea, localul e aproape gol. Ne retragem într-o boxă unde suntem noi singuri. Ghiocela, veselă, neastâmpărată, într-o dispoziție excelentă, râde tot timpul, cu și fără motiv, și revarsă un torent de vorbe. Mă uit la ea, înregistrez mereu, stereotip, cât e de frumoasă și ce bine o prinde tot ce face și tot ce spune. Îmi zice din nou — mi-a spus-o de atâtea ori — că-i place să călătorească, să vadă țări străine. Ce n-ar da să fie

bogată, să aibă o mașină pe care s-o conducă singură și chiar un iaht propriu, de ce nu?

— Ai merita să ai toate astea!

— Dragule, spui prostii, strigă ea. Dacă aș avea tot ce râvnesc, nu mi-ar mai *plăcea* nimic.

Mă surprinde răspunsul, are unele replici, cu adevărat, bijuterii. Nu-i deloc frivolă, cum ar arăta la prima vedere, dimpotrivă, dispune de un fond intelectual destul de serios. Și cu toate astea...

După câteva zile, ne revedem în Parcul Carol și rătăcim pe alei umbroase. Profit că suntem singuri-singurei și o sărut de câteva ori. Ea nu schițează nici cea mai mică împotrivire, ca și când asta ar fi așteptat. Cu fiecare sărut parcă e mai ispititoare, chipul ei capătă o expresie mai vie, iar mișcările devin mai zvelte și îndrăznețe. O întreb cu premeditare:

— Ascultă, Ghi, n-ai putea întârzia mai mult într-o seară?

— De ce?

— Aș vrea să cinăm undeva, la un restaurant...

— Pentru atâta lucru? Nu, zău, nu pot. Mama se supără foc, dacă nu sunt cel mai târziu la 8 acasă.

— Nu poți inventa ceva?

— Ba da, însă nu vreau s-o mint.

— N-ai întârziat niciodată?

— Absolut niciodată. Dar unde vrei tu să cinăm?

— Să zicem, la Băneasa ori în Pantelimon...

— Dacă ții mult, n-avem decât să luăm masa ceva mai devreme. Nu s-ar putea?

— Ba da, cred că da.

Era o idee. Primește, așadar, să vină, fără mofturi sau reticențe. E sinceră, limpede, spontană, citești în ea ca într-o carte. Parcă are dreptate secătura de Bob: dacă îndrăznesc, Ghiocela va fi a mea, fără doar și poate. Sunt așa de sigur de izbândă, încât mă mir de unde mi-o fi venind certitudinea asta.

Ziua următoare un taxi ne duce în Pantelimon. Colindăm ținându-ne de mână prin păduricea de pini, ne ascundem prin tufișuri, ne întindem pe iarba proaspătă, ne sărutăm cu frenezie. Mai sunt pe-acolo câteva perechi de îndrăgostiți, dar nu ne stânjenesc. Îndrăgostiții se înțeleg, chiar se ajută între ei. În spatele pădurii se află o grădină de zarzavaturi. Ghiocelui i-a venit poftă să mănânce roșii.

— Hai să cumpărăm, vrei ?

— N-are nici un rost, găsim la restaurant destule, la gheață.

Ghiocela insistă. N-am încotro, trebuie să-i fac pe plac. Ne ducem să cumpărăm. Ea cere un kilogram.

— Ce faci cu un kilogram?

— Ce-ți pasă?

Zarzavagiul n-are pungi, abia găsește un jurnal vechi.

Când ne întoarcem, se oprește în dreptul unui pom înalt și drept, care se află cam la vreo zece pași de noi.

— Ia să vedem, pot să-l nimeresc?

Ochește, calculând prelung, dar n-atinge pomul. Încearcă din nou, tot fără succes. Necăjită de eșec, încearcă de mai multe ori, fără să nimerescă. E atât de ingenuă, mișcările ei sunt atât de gingașe, că-mi vine s-o iau în brațe și să fug cu ea pe alt continent. Dar nu pot s-o fac și râd de mă topesc văzând eforturile ei în care pune atâta suflet. Până la urmă, se bosumflă că a consumat provizia de pătlăgele fără nici un rezultat. Mă reped și mai cumpăr un kilogram. De astă dată, încerc și eu și, chiar de la prima lovitură, nimeresc ținta. Ghiocela face un tărăboi nemaipomenit. A reușit, în fine, și ea să lovească pomul.

— Mai adu ceva provizii!

Jocul nostru pueril atrage încă două perechi de îndrăgostiți. Un tânăr mucalit oferă pălăria lui drept țintă, ceea ce stârnește un val de râs. Și acum țin-te bombardament... Ghiocela izbutește din nou să lovească pălăria. Râsete, țipete, delir. Uite ce amuzament a ieșit dintr-un simplu capriciu. Nu-mi dau seama ce proporții ar

fi luat molipsitoarea trăsnaie a Ghiocelui, dacă grădinarul nu și-ar fi epuizat toată muniția legumicolă.

— Uf, ce foame mi-e! exclamă ea.

— Și mie. Am muncit, nu glumă...

— Cred și eu.

Ne îndreptăm spre restaurant. Deși e încă devreme, toate mesele sunt ocupate. Și doar e zi de lucru. Mașinile staționează alături, aliniate ca la defilare.

— Nu m-așteptam să vină atâta lume până aici...

— Bucureștenii se pricep să petreacă. Dacă vrei, pot cere să ne dea un colț mai retras.

— De ce?

— Ca să fim numai noi doi.

— A, un separeu, exclamă ea râzând.

Uite că se pricepe la așa ceva. Și eu care umblam cu mânuși vorbind de un colț mai retras.

Încăperea în care intrăm e mică, intimă, plină cu garoafe. Pe perete, două tablouri care înfățișează nuduri. Ghiocela nu le ia în seamă. Privirile ei se opresc la divanul din fund, acoperit de un covor oltenesc.

— Ce rost are divanul ăsta? De ce l-or fi pus aici ? mă întreabă ea.

Surâd cu înțeles. Hm, face pe proasta, dar nu se prinde. Îi răspund:

— Ca să ne odihnim, draga mea... Mai precis, să ne facem siesta...

— Daaa?! exclamă lung. Nu știam că trebuie și asta. Și se miră candid.

„Lasă că o să afli tu rostul misteriosului divan" — îi răspund în gând.

Acum consultă lista și comandă un fileu de nisetru cu lămâie.

— Doriți și puțină muzică?

— A, e cu... muzică? râde ironic. Bine, să vină!

După ce pleacă chelnerul, o întreb:

— De ce te miri, Ghi, de toate astea? N-ai mai călcat cu piciorul pe aici?

— Nu... Habar n-am avut că există localuri de-astea tocmai la dracu-n praznic...

În sinea mea îi dau dreptate: da, e foarte posibil ca ea să nu fi frecventat separeurile, dar faptul n-are nicio importanță.

Se aude o ușoară bătaie în ușă.

— Intră!

Un chitarist tânăr, palid, cu o claie de păr pe cap. Are ochii triști. Totuși zâmbește galeș, profesional. Îl invit să șadă pe scaun, dar el refuză politicos.

— Ce știi să cânti ?

— Orice doriți.

— *Serenada* de Schubert o cunoști?

— Da...

Lăutarul face câteva acorduri, apoi începe a cânta, duios, nostalgic, cu cuvinte nemțești. Are o voce de tenor nu prea întinsă, dar catifelată, cu un timbru foarte plăcut. Ochii lui sclipesc ciudat, se uită parcă departe, dincolo de noi, pieptul îi saltă, răsuflarea i se îngreuiază. Nu știu, nu-mi dau seama dacă simte cu adevărat sau se preface. Dar ce importanță are? Nu mă așteptam să fie chiar un *virtuoz*. Cel puțin pe Ghiocela o dă gata numaidecât, închide ochii și ne părăsește sub vraja melodiei.

— Mulțumesc, dumneata ești un adevărat artist, îi spune ea răscolită de muzică.

— Sunteți prea amabilă, răspunde solistul respectuos și surâde cu fața luminată de satisfacție.

Apoi cântă câteva șlagăre la modă, *Parles-moi d'amour, Pour quoi mens-tu?* și alte câteva mici capodopere franțuzești de muzică ușoară. Ghiocela e de-a dreptul fermecată. Cere încă o cupă și îi toarnă și lui șampanie, după care urmează un dialog din care aflăm că lăutarul nostru a fost la Paris, a cântat la *Moulin Rouge*, dar îmbolnăvindu-se de piept, n-a avut încotro și s-a întors în țară.

— De ce nu te îngrijești? Trebuie să eviți excesele, nu cânta prea mult, că-ți face rău.

— Când cânt, uit de boală și chiar de mine.

Ghiocela îl pune să repete Serenada și el o cântă cu măiestrie rară, în timp ce ea fredonează ușor. Ah, trebuie să isprăvim cu muzica asta, lăutarul ăsta mi-a zăpăcit fata! îi întind o sută de lei. Ea intervine autoritar:

— Mai mult, Ivar, te rog!

li mai întind o hârtie.

— Merită cinci, o mie chiar... Dă-i o mie de lei.

Ce puteam să fac? Scot o bancnotă de o mie, pe care lăutarul o ia, plecându-se până la pământ și mulțumindu-mi de câteva ori. După ce pleacă, răsuflu ușurat, parcă m-aș fi temut de el.

— A fost o nebunie cu Serenada asta! Ți place chiar așa de mult ?

— A, nu știi, nu ți-am spus încă povestea ei, deși erai prezent...

— Nu înțeleg... Unde eram prezent?

— La balul Operei.

Ce tot pălăvrăgește Ghiocela? Despre ce bal e vorba? Până la urmă, aflu că totul n-a fost decât un vis. Ea a visat că mă întâlnise, chipurile, cu mult înainte de revederea noastră de la cinema Fantasio, la balul Operei, unde venisem, cică, înveșmântat în Pierrot, iar ea în Colombină și, retrăgându-ne amândoi pe terasă, ne-am sărutat în timp ce orchestra executa chiar această nostalgică Serenadă.

Bună treabă! Frumos vis! Încântătoare serenadă! Nimic de zis! Numai că, dacă o lăsam cu lăutarul, nu știu, zău, unde ajungeau lucrurile. Dar și așa m-a costat destul de scump. Ah, banii, banii ăștia! Ghiocela se ridică de la masă și face câțiva pași, legănându-se.

— Sunt amețită! Nu mă mai țin picioarele.

— Odihnește-te puțin.

N-așteaptă să-i spun a doua oară. Se întinde pe divan și își potrivește un pui de pernă sub cap.

— Mi-e frică să n-adorm. Tu nu vii?

— Ba da... dar mai întâi să închid ușa. Mă duc să trag zăvorul.

— De ce-i nevoie? Cine are să dea peste noi?

— E mai bine așa. Chelnerul poate să greșească ușa sau să ne pomenim cu un bețiv. Câte nu se pot întâmpla?

— Atunci, stinge și lumina.

— Dar cum am să te văd pe întuneric?

— Mă vezi în închipuire. Acolo am cel puțin avantajul că sunt așa cum mă vrei tu.

— E o idee! exclam și întorc întrerupătorul. De fapt, și în realitate arăți la fel.

— Lingușitorule! Haide, șezi cuminte aici, lângă mine.

Îmi face loc lângă ea. Trupul ei e fierbinte, încins și răspândește o aromă de floare proaspătă.

— Povestește-mi și alte întâmplări din viața ta, pe care nu le știu încă, mă îmbie ea.

— Crezi că te-ar interesa? De cum m-am născut, am început să plâng. Nu-i tocmai agreabil să intri în viață bocind.

— Parcă eu am cântat *Dunărea albastră*?! Când erai mic, spune-mi, cum arătai?

— Nu știu. Aveam oroare de oglinzi. Dar tu? Erai tot așa de frumoasă?

— Frumoasă? Aduceam mai degrabă cu Sfânta Vineri. Serios, nu râde. Aveam fața pârlită de soare, părul ciufulit, încât îngrijitoarea de la Leagăn se întreba adesea: cine o fi prostul care va lua de nevastă o pocitanie ca asta?

— Ei, lasă, prea le încondeiezi...

— Fii sigur că nu se gândea la tine, spune ea, râzând cu înțeleș.

— De părinții tăi nu știi nimic?...

— Ba știu că erau tineri și se iubeau mult.

— Ce era tatăl tău?

— Actor la Teatrul Național. Juca roluri de prim amarez.

— Și mama ta?

— Mama era fiica unui boier putred de bogat.

— Și când s-au căsătorit?

— Nu s-au căsătorit deloc. Tatăl ei nu voia cu niciun chip să-și dea fata unui pârlit de actor.

— Și atunci? Tu cum ai venit pe lume?

— Sunt copil din flori, nu ți-am mai spus? Însă nu știu sigur dacă tata a fost actor și mama fiică de boier. Îmi închipui numai...

— Haide, ce te-a găsit? Mergi pe închipuiri? Asta-i bună.

— Merg și eu pe ceea ce am. Bogăția mea e imaginația. S-ar putea spune că sunt milionară în privința asta. Tu ești bogat?

— La drept vorbind, singura mea avere e învățătura... Ai fi vrut să fii bogat? Spune drept!

— Desigur. Tu n-ai vrea?

— Sigur că vreau, mai întrebi?

Rădem amândoi zgomotos.

— Deocamdată, mă gândesc să pun mâna pe un post bun.

— Ai ceva în vedere?

— Da. Mi s-a propus postul de secretar al lui Apelevianu.

— Cine e acest Apelevianu?

— N-ai auzit de el? E un politician cu mare suprafață și foarte bogat.

— Și a fi secretarul său înseamnă mare lucru?

— Nu, bineînțeles că nu. Dar în această calitate pot să-mi fac relații cât mai vaste și, când mi-o veni bine, să dau lovitura cea mare.

— Are copii viitorul tău patron?

— N-are decât o fată.

— E frumoasă?

— Frumoasă, hm! n-aș zice, însă drăguță...

— Și-așa e bine. Zestrea îi suplinește lipsurile fizice.

— După câte am auzit, are o dotă de douăzeci de milioane.

— Dumnezeuule, ce de bănet! Cu banii aceștia ar putea să cumpere un prinț „pursânge”.

— Ba bine că nu. Ar fi o proastă dacă n-ar face-o.

— Eu, dacă aş fi în locul tău, aş pune ochii pe ea. Probabil, asta-i lovitura cea mare de care-ai pomenit, nu?

— Eşti nebună, Anda! Ea visează numai aristocraţi. Cum o să se uite la mine, un pârlit de slujbaş? Şi, în afară de asta, nu te-aş da pe zece Apelevience.

— Lăudărosule, cred că m-ai convins.

— Vorbesc foarte serios.

— Adevărat, Ivar, iubirea nu se poate cumpăra cu toate comorile pământului.

— Ei, vezi? De aceea, în dragoste, şi săracii pot să fie miliardari, prinţi, regi, împăraţi. Unde te duci, împărăteaso?

— Vreau să aprind o ţigară, împărate.

— Nu te deranja, îţi aduc eu foc.

Îi dau s-aprindă. Aprinde şi iau şi eu o ţigară. Tot ce se găseşte în odaie s-a mistuit în stomacul întunericului. Numai vârfurile ţigărilor trăiesc vii, plimbându-se în linii frânte, capricioase.

— Hai să corespondăm puţin.

— Cum? Cu ce?

— Cu ţigările.

— Bună. Apucă-te şi scrie-mi!

Desenez cu ţigara litere mari, de foc, pe fondul întunericului: *Cine o iubeşte pe Ghiocela ?*

— Ai citit? o întreb.

— Da... îţi răspund, fii atent... Ea desenează cu vârful ţigării: *Un mare prost...* Ce-am scris?

Izbucnesc în râs. Numai că prost nu sunt deloc, să mă ierte. Şi am să fac dovada. O trag spre mine şi încerc s-o îmbrăţişez.

— Lasă-mă! se apără ea.

— Cât te iubesc, Ghi... Ne cunoaştem de câteva luni şi mi se pare că te iubesc de când e lumea şi pământul.

— N-ai mai iubit niciodată?

— Nu, niciodată! Ți-am mai spus asta. Fiindcă nici o femeie nu-ți seamănă.

— Cât aş vrea să te cred, dar nu pot, nu pot!
— Sunt sigur că mă crezi. Există câteodată în viața unui om o nevoie imperioasă de a fi sincer până la cruzime...

— Încearcă să mă convingi.

— În ce fel? Vrei să-ți jur?

— Te cred și așa, mincinosule.

Surâde parcă unui gând și se părește moale, felină, în brațele mele.

— Ghi, vrei să fii a mea? îi șoptesc încet la ureche, cu un tremur în glas. Ea tace. N-a auzit? Se gândește ce să răspundă? Sau nu vrea să-și tulbure starea de plutire în extaz?

— Da? repet întrebarea nerăbdător.

— Da, răspunde ea înfiorată, cu ochii închiși și înclinând ușor capul.

Vasăzică, *da!* A rostit mult așteptatul cuvânt, vrea să-mi aparțină și o face simplu, fără mofturi, fără împotrivire ipocrită.

Copleșit de bucurie, o îmbrățișez și-i strivesc gura cu sărutări.

Apoi îmi strecor abil o mână sub rochie și simt o pulpă fierbinte ca jarul.

— Ești nebun, ce faci? ripostează ea tresărind ca friptă.

Sunt nedumerit, reacția mi se pare fără sens, odată ce a acceptat.

— Dar, Ghi, nu mi-ai spus chiar tu că...

— Da, sunt a ta din tot sufletul.

— Foarte bine, dacă ești sufletește, ce te împiedică să fii și...

— Nu, nu acuma... Nu-i cinstit!

— Dar când? Spune-mi, când?

Mă privește lung, parcă ar vrea să-mi ghicească gândurile care îmi umblă în cap.

— După ce ne cununăm. Sau nu vrei să mă iei de soție?

— Ba da, ba da. Pe cine altcineva iubesc decât pe tine? Și am să te iubesc și mai mult dacă...

— Și eu te voi iubi, dacă ești cuminte.

— Cuminte cu o femeie ca tine? Cuminte cu ispita în brațe? Nu, niciodată. Acum te vreau, înțelege-mă, Ghi, fii rezonabilă.

— Ti-am spus, Ivar, că nu se poate...

— De ce, mă rog, de ce nu se poate?

— Nu înțelegi? Sunt... fată, prostănacule!

— A, asta-i? (Hm, mare mirare!) Și ce dacă? Ne vom cununa cât de curând, peste o săptămână, chiar mâine dacă vrei, dar acum trebuie să fii a mea, te implor...

Înnebunit de dorință, o potopesc iar cu sărutări, năuc, îngăimând fără șir:

— Uite cât te iubesc... Nu mă respinge... ne vom căsători imediat... N-are să-ți pară rău... îți jur pe ce am mai sfânt.

— Ivar, ai căpiat sau ce-i cu tine? Dacă mai stăruie, să știi că plec... Numaidecât plec...

— Nu te supăra, Ghi, încerc s-o împac. Cine nu și-ar pierde mintea după o fată ca tine? Haide, fii a mea, de ce eziți atât?

Drept răspuns, Ghiocela se degajează brusc din îmbrățișare și, coborând de pe divan, aleargă la ușă (unde se află întrerupătorul), ca să aprindă lumina. Apoi își netezește rochia mototolită, își aranjează părul în pripă și-mi aruncă în obraz:

— N-aș fi crezut c-o să te porți așa. Te urăsc!...

E foarte surescitată, tremură de indignare, parcă a intrat în altă piele.

Sunt încă năuc din cauza neașteptatei întorsături. Încerc s-o împiedic, mă împotrivesc din răsputeri, nu trebuie să plece în asemenea condiții.

— Iartă-mă, Ghi, nu fi supărată pe mine. Rămânem prieteni mai departe, nu-i așa?

— Crezi că mai este nevoie? pufnește ea ironic. Știu acum cine-mi ești, cine-mi sunteți voi, bărbații. Prea curând vă dați arama pe față.

— Dar... îngăim eu și înghit în sec, uitând ce voiam să-i spun.

— Dar ce-ai crezut despre mine? Drept cine m-ai luat? O treabă lată din acelea în mijlocul cărora vă faceți veacul? V-ați înșelat, domnule... stimată domnule Gherghel.

Persiflarea ei, deși parțial generalizată, devine insuportabilă.

— Mă judeci rău, zău așa, mă apăr precar, fără convingere.

— Dumneata mă judeci rău pe mine și mă jignești. Află că sunt fată cinstită, care nu-și pierde capul, oricât s-ar prăpădi după ceva. Te-ai luat după femeile cu care ai avut de-a face, dar cărora nu le semăn deloc, așa să știi. Spunând acestea, izbucnește în plâns de ciudă.

— Nu, nu m-am luat după nimeni. Te rog, iartă-mă, am făcut prostie și o regret.

În zadar caut s-o împac cu vorbe. Faptele sunt mai puternice. Dezlănțuită ca un torent, mă ocărăște cum îi vine la gură și sunt nevoit să îndur o morală aspră, din care nu lipsesc lacrimile și suspinele. La întoarcere, în mașină, ne simțim stingheriți ca doi străini care călătoresc întâmplător laolaltă. Ea nu scoate o vorbă, iar eu nu îndrăznesc s-o întreb nimic, de teamă să nu-i aprind din nou furia. Ne despărțim în termeni mai buni, deși răceala dintre noi stăruie necuprinsă, copleșitoare.

V

Ajung acasă năruit, ca și când s-ar fi întâmplat o mare nenorocire. Praful și pulberea s-a ales de planul meu în care îmi pusesem atâtea nădejdi. Simt o apăsare grea, interioară, care nu cedează deloc. Aș vrea să mă culc, sunt obosit, cu mădularele frânte. Cât aș dormi! În pânțelele somnului parcă se mistuie orice necaz. Dar nu mă culc și nu știu pentru ce. Ba știu. Fiindcă, trecând pe lângă telefon, tresar, ca și când asta căutam și, ridicând receptorul ca la poruncă, încep un dialog cu Bob Geamănu. Repet, mi-e lehamite să mai vorbesc cu el, dar

sunt silit s-o fac. N-am limpede în minte ce vreau să-i spun, așa că debitez frazele fără o succesiune logică, mai mult sub avalanșa spontaneității.

Ah, dacă aș fi avut *un prieten* — căci, în fond, asta doream — căruia să mă destăinuiesc, să-mi ușurez cugetul. În această clipă grea, îmi dau seama că sunt singur-singurel, între milioanele de oameni din juru-mi. Singur în țara în care trăiesc, singur în Europa, singur pe globul pământesc. Lăsând în plata Domnului teoria omului singur, ridic receptorul. Bob e acasă. Ce să-i spun? Reiau discuția în legătură cu Ghiocela.

— Nu înțeleg pentru ce susțineai că fata asta ți-a aparținut! Nu e adevărat. M-ai indus în eroare.

— Cum? Ai dat în vileag ceea ce ți-am destăinuit într-un moment de sinceritate?

— Nu, însă m-am convins că minți.

La capătul celălalt al firului, izbucnesc râsete în cascadă.

— Încă n-am văzut un gugustiuc ca tine. Lasă-te de aventuri amoroase, nu-i genul tău! Fă teze de doctorat, la astea te pricepi, nici vorbă. Sunt sigur că i-ai cerut să fie a ta, nu-i așa? Și, bineînțeles, ea ți-a spus: „Nu se poate, nu-i cinstit, așteaptă până la cununie.” Te rog, fii sincer, așa-i sau nu?

Sunt constrâns să recunosc:

— Să zicem că e așa...

— Păi bine, bobocel, crezi tu că la modul ăsta poți să seduci o femeie? Îi șoptești câteva vorbe dulci, cu tremolo în glas, și gata — ai convins-o să cadă la pat? Nu, draguțule, trebuie alergătură până îți tocești picioarele pân' la genunchi, luptă până înfrângi rezistențele, altă luptă până înlături obstacolele și dăruiești virtutea. Oricât ar fi dispusă femeia să se dea, are nevoie de un pretext, și cel mai puternic pretext, înțelegi, e violența bărbatului care a silit-o să cedeze, ea nefiind decât o biată victimă. E ceea ce spun grecoaiacele: „Am vrut să cad, bine că mi-a dat brânci.” Totuși, nu uita că unele femei, în special cele

virtuoase, se apără fără răgaz, chiar când au încetat să mai reziste... Bagă la cap toate astea.

Frumosul dobitoc, acest *homme a femmes*, m-a năucit cu avalanșa lui de cuvinte. Are, se vede, experiență în materie, a studiat serios această disciplină a sexelor, e doctor în sexologie.

— Bine, Bob, am să procedez după manualul tău școlăresc. Dar dacă descopăr că m-ai mințit, să știi că o pățești rău, băiete. Nu glumesc deloc...

— Cu lipsa de seriozitate e inutil să-mi tocesc maxilarele.

Îmi trânteste telefonul în nas. Ducă-se dracului, secătura! Nu știu ce mi-a venit să-i telefoniez! Rău am făcut, nu trebuia.

Mda, e adevărat, Ghiocela mă jucase pe degete. Vina însă nu era a ei, ci a mea. Mă comportasem ca un licean de 17 ani, bazându-mă pe ușurătatea unei categorii de femei care cedează fără să-și dea seama cum și de ce, numai pentru faptul că sunt solicitate și nu concep să reziste, considerând că rezistența e o simplă complicație și pierdere de timp.

Bineînțeles că Ghiocela nu făcea parte din această categorie producătoare de plăceri ieftine în serie.

Încep să mi se plimbe gânduri mai bune prin cap. Acum, parcă nu mai sunt atât de înverșunat împotriva mea. Îmi pare bine că-i aflu Ghiocelui virtuți pe care încă nu i le atribuiam. E o femeie care m-a pus cu botul pe labe. La urma urmei, de ce mă veștejesc atât? Chiar cuceritorilor de profesie li se întâmplă câte una boacănă, dar mie? Pentru că, într-o posibilitate erotică, există modalități multiple de a ajunge la scop, și atunci, pe care din ele o alegi dumneata, naivule îndrăgostit?

Ce, am avut eu vreme să mă ocup de fuste? E întâia dată când în viața mea apare o femeie care mă atrage. Jeannine și Grete nu m-au răscolit sufletește, și una, și alta îmi erau indiferente ca un pom. Cu Ghiocela însă, lucrurile se schimbă radical. Absența ei îmi naște

neastâmpăr, frământări, dorul de a fi lângă mine. O vreau, simt trebuința ființei ei. E altceva... oricum, altceva... N-aș zice că o iubesc (s-ar putea și asta — mai știi?) — dar ceea ce știu sigur e că-mi lipsește. Până acum, nu mă plâng, am parcurs drumul cel mai greu până la inima ei. (Nu-i vorbă, m-a ajutat mult și norocul.)

Greșeala mea e a tuturor începătorilor: am vrut prea mult și prea repede.

De-acum, las' că știu ce trebuie să fac!

VI

Pe albia timpului se scurg zile lungi, nesfârșite, care se adună în câteva săptămâni. Mă zbat în nehotărâre, așteptând, parcă, să se întâmple ceva, neprovocat de mine.

Explicația: mi-e teamă să nu greșesc cumva. I-aș scrie câteva rânduri, să-i cer o întâlnire. Dacă mă refuză? E prea supărată ca să facă astfel. Atunci? Să las pe seama *întâmplării* revederea noastră?! Ar fi o prostie cât mine de mare... Cine știe cât va trebui să aștept până să mi-o scoată din nou în cale, poate, o viață întreagă. Dacă Ghiocela nu mai e supărată pe mine? O fi fost supărată numai *atunci*, pentru că *așa trebuia* să fie într-o împrejurare ca aceea. Se prea poate și asta.

Mă decid, în fine, s-o acostez; altă soluție nu există. Știu unde locuiește, adresa ei mi s-a întipărit în memorie chiar din ziua când mi-a dat-o și nimeni și nimic n-o va putea șterge. Dar nu cunosc casa, nici împrejurimile.

Mă deplasez în cartierul Cotrocenilor și o identific fără greutate. E o vilă cochetă, cu grădiniță de flori în față și, dacă Ghiocela ar dormi în mijlocul cameliilor, nu m-aș mira, pentru că n-ar deosebi nimeni că e o ființă omenească între ele. Postat ceva mai departe, într-un loc convenabil, am s-o pândesc până când iese pe poartă. Trebuie să iasă, are cursuri la facultate, n-o să șadă toată ziua în casă. Pentru a-mi economisi timpul, trec pe la

facultatea ei și notez în carnet orele de curs ale anului doi.

Mai e o soluție: telefonul. La așa ceva nu m-am gândit. E drept, nici ea nu mi-a spus nimic, dar s-ar putea să aibă telefon și, așa, mântui treaba mai repede. Caut o carte de telefon, o răsfoiesc în pripă... Strada dr. Latropol 15 bis. La 15 este un abonat, Ianculescu, 15 bis nu există în carte. N-am încotro, rămâne s-o aștept pe stradă...

În dimineața următoare, o pândesc de la ora 7. Are seminar de estetică la 9, trebuie să apară, nu se poate. Fac scurtă la mână tot consultând ceasul. Trece ora 9, pe poarta de la 15 bis coboară câteva persoane străine, printre care o bătrână infirmă. Când trece pe lângă mine, privirile noastre se întâlnesc. Și în clipa aceea era cât pe aci s-o întreb dacă domnișoara Anda Brădeanu e acasă, parcă o mână nevăzută îmi astupă gura. Nu știu nici până acum dacă am făcut bine sau rău. A doua zi pățesc tot așa. Aștept patru ore în zadar și plec obidit, gol, pustiu. A treia zi, povestea se repetă.

Înnebunesc, nu alta. Îmi vine să dau buzna în vila aceea blestemată, ca să iau urma aceleia pe care o caut atât. Renunț și de astă dată s-o mai aștept inutil și mă îndrept spre stația de tramvai. Când colo — surpriză — cine coboară dintr-un vagon? Ghiocela! Ea e, o recunosc dintr-o sută: sprintenă, suplă, în rochia ei albă, cu servieta în mână, abia calcă pe trotuar, parcă plutește. Mă recunoaște de departe, strigă întâmpinându-mă exploziv:

— Monstrule, ce-i cu tine pe-aici, prin domeniile mele ?

Monstrule?! Bună! Epitetul cu care mă gratulează își pierde subit gravitatea conținutului prin tonul prietenos și zâmbetul ei, devenind cuvânt de alint. Invoc la repezeală un motiv de circumstanță. Nu suflu nicio vorbă că-i port sâmbetele de trei zile. M-aș pune, oricum, într-o lumină defavorabilă și nu vreau.

— Mai ești supărată pe mine?

Ea izbucnește în râs.

— De ce râzi ?

— Ce întrebare! De ce aş fi supărată?

Mă nedumireşte răspunsul. Nu prea înţeleg unde ţinteşte.

— Ei, asta-i... Doar ştii bine, pentru că...

— Află că pe mine nu mă poţi cuceri decât într-un singur fel.

— Care ?

— Dacă te aliezi cu un ofiţer.

— *Ofiţer?* bâigui mirat. Ce fel de ofiţer? De artilerie?

— Nu. De... *stare civilă*.

A! Pricep unde ţintesc săgeţile ei atât de directe. Arunc şi eu una:

— Şi pe oricine te duce la primărie îl iei de bărbat?

— Nu. Deocamdată, numai pe Domnia Ta.

— De ce *numai* pe mine?

— Pentru că mi-ai fost indicat de domnul destin. Şi asta atâta timp cât mai cred într-o poveste care a început să mă plictisească.

Ce pot să mai adaug? Mi-a spus-o verde în faţă. Într-un fel, îi admir francheţea. Dar până la ofiţerul stării civile mai avem de furcă, frumoasa mea, de ce atâta grabă? E bine să ne cunoaştem mai îndeaproape şi dacă aceste universuri ale noastre pot să coexiste fără a se stingheri, n-am nimic de obiectat. Sunt însă cam sceptic în privinţa asta, am păreri preconcepute, înţelegi? Dacă reuşeşti să mi le scoţi din cap cu cleştele, te felicit cu amândouă mâinile.

Acest scurt monolog nu i-l debitez, rămâne mai departe un secret propriu. Îi cer o întâlnire pe care mi-o fixează peste două zile, adică joi.

Bine şi-aşa! Vom vedea ce are să se mai întâmple. Răbdare!

VII

Joi, la ora fixată şi locul convenit, mă plimb fără astâmpăr înapoi şi încolo, fumând ţigară după ţigară. Mi

se pare c-o văd în toate femeile care se apropie, dar nu e niciuna. Trec o jumătate de oră, trei sferturi de oră și Ghiocela încă nu se arată.

— S-a isprăvit, nu vine!

Dau să plec. Revin. Nu mă îndur. Mai aștept. Poate că totuși. Se mai scurg câteva minute, încă 5, încă 10. Gata, pot să-mi iau nădejdea. Și, tocmai când dau să plec, un taxi se oprește în dreptul meu, o ușă se deschide brusc. O văd pe Ghiocela, care îmi face semn. Urc în pripă lângă ea. Mașina își continuă drumul.

— Iartă-mă, se scuză, am întârziat. Era cât pe-acı să nu vin, din pricina unor musafiri nepoftiți. Abia am reușit să scap.

Sunt bucuros, bine, nu-i nimic. Oricui i se poate întâmpla ceva neprevăzut. Principalul e că a venit. Încolo, ce-mi pasă?

— Unde vrei să mergem?

— Haidem tot... acolo. Dar cu condiția să fii cuminte. Îmi juri ?

— Da? tresar. Bine, Ghi. Îți jur că voi fi cuminte ca statuia de colo, a lui Heliade Rădulescu.

Strig șoferului:

— În Pantelimon!

Mașina zboară vertiginos pe străzi, dar eu habar n-am pe unde e poartă. Peisajul care rulează dinaintea noastră îmi rămâne străin, necunoscut. Lumea mea e în preajma Ghiocelui, pentru că această fată are puterea să acapareze atenția și interesul numai pentru ea. În afară de persoana ei nu mai îngăduie să existe nimic, urât de mereu și chiar dacă nu scoate un cuvânt, îi vorbesc ochii, părul, obrazul, sânii, mâinile. Recenta răceală dintre noi s-a mistuit fără urmă. Așa cum stă, întinsă pe spate, cufundată în perna moale a mașinii, cu picioarele strânse, rochița i s-a tras în sus și-i descoperă impudic genunchii strălucitori în mătasea ciorapilor de culoarea pielii. E o ispită vie, și o sorb lacom din ochi. Ghiocela, deși nu se uită la mine, simte că e privită și-și surâde sieși, cu un aer

protector de cochetărie. De ce acceptă să meargă tot în Pantelimon, când știe bine că acolo o așteaptă inevitabilul separeu și inevitabila agresiune la pudoare? E chiar atât de sigură pe sine și nu se teme că va cădea? Dacă rându trecut n-am folosit violența, firește n-are motive de neliniște. Mă crede construit dintr-o gelatină, care se înmoaie după poftă? Naiva! Uită că forța mea poate obține orice vrea și că această forță o păstrez neatinsă numai pentru ea.

— Ascultă, Ghi, sunt tare curios să știu de ce ții să mergem tot acolo.

— Ghicește.

— Cred că lăutarul acela e motivul.

Ghiocela tresare. Din tresărirea ei îmi dau imediat seama că-i descoperisem gândul.

— Da, îmi place cum cântă și ceea ce cântă, confirmă ea. Vezi un rău în asta?

Hm, n-are decât să-i placă, ei și? N-o împiedică nimeni să-l îndrăgească pe chipeșul țigan cu privighetoare în gâtlej, ce-mi pasă? Dacă Ghiocela îmi aparține și mă bucur de farmecele ei, după mine, potopul! Poate să iubească pe oricine ani mulți și fericiți!

— Să te întreb și eu ceva! zice.

— Da, de ce nu?

— Spune-mi sincer, alaltăieri m-ai întâlnit din întâmplare sau *intenționat*?

— Tu ce părere ai ?

— Cred că ai venit după mine...

Da, o căutasem, e adevărat, însă omit să adaug că am pierdut trei zile tot așteptând să răsară dinaintea ochilor mei. Trebuia să-i ascund o bună parte de adevăr, adică exact cea care nu-mi convenea. De ce să afle că alerg într-atât după ea, că mă domină?... Certitudinea asupra sentimentelor bărbatului constituie pentru femeie o sursă de acțiuni dictatoriale, menite să frângă echilibrul sănătos dintre sexe, pe care numai îndoiala îl dă.

— Am văzut-o ieșind de-acolo pe Sfânta Vineri.

— Ah, era mama, nebunule!
— Cum? Băbușca infirmă e mama ta?
— Da, mama mea adoptivă. Ți-am mai spus doar...
— Închipuie-ți, eram cât pe-acți s-o întreb dacă ești acasă...

— Asta mai lipsea! Te-ar fi bruftuluit clasa una. Bine că te-ai răzgândit la timp.

— E atât de severă? Ți-e teamă de ea?

— Nu, dar o respect. Mi-ar fi restrâns libertatea într-așa fel, încât escapada de astăzi n-ar mai fi fost posibilă.

Vorbind așa, lăsăm șoseaua națională și cotim la dreapta, pe un drumeag care ne duce în pădurea de pini. În fața restaurantului staționează câteva mașini particulare.

— Te rog, Ivar, de data aceasta să renunți la separeu... propune Ghiocela.

— Cum așa? mă împotrivesc. Dar acolo avem intimitate, nu suntem constrânși să vorbim în șoaptă. Și, pe urmă, Caruso al tău unde vrei să-ți cânte? *A la belle etoile*? N-are atâta volum, sărăcuțul!

Motivul invocat de mine o convinge. Cer un separeu și chelnerul ne duce tot în același în care am fost rându trecut.

— Gând la gând cu bucurie, îi spun, chiar aici voiam să venim. Il întreb pe chelner:

— Poți să ni-l trimiți pe chitarist?

— N-ați aflat încă?! se miră el.

— Nu, ce să aflăm? S-a întâmplat ceva?

— A murit. Ieri a fost înmormântarea.

Ghiocela sloboade un țipăt.

— Vai, săracul! Cum se poate? Ce-a avut?

— Era tuberculos, doamnă. A fost internat în spital, chiar aici, în apropiere, și...

— Doamne, ce rău îmi pare! Să moară așa de tânăr! De ce? De ce?

Vestea ne alungă buna dispoziție... Ghiocela parcă e bolnavă, nu pune nimic în gură. O îndemn zadarnic să ia

un păhărel de vin. Abia gustă, ca dintr-o doctorie amară. Nu știu ce să fac, cum să ies din impas. Îmi pierd și mie orice chef.

— Sărmanul! Ce soartă!... Era pe marginea mormântului și el cânta ca să-i amuze pe alții și să-și distrugă plămânii... se tânguie ea.

— Ce vrei, Ghi, viața e aspră. Cine poate s-o schimbe?

Începe să plângă încet, tăcut. Lacrimile o năpădesc, umbrindu-i fața ca un nor de ploaie. Chiar într-atât a impresionat-o moartea unui om aproape necunoscut? Ah, prea multă sensibilitate! Dar asta-i Ghiocela, fără sensibilitate n-ar mai fi ea.

— Să mergem! spune. Nu pot să mai rămân. Simt că mă sufoc.

Încerc s-o rețin. Zadarnică osteneală. Cine ar izbuti s-o readucă pe linia de plutire? Numai un vraci infailibil, unul singur, care e *Timpul*. Și nu așa, cât ai bate din palme, nu... Îi trebuie o săptămână, două, chiar mai mult. Planul cu care venisem se duce pe copcă. Simt că, în această împrejurare, când lințoliul morții plutește deasupra noastră, e de-a dreptul un sacrilegiu să forțez lucrurile. N-am încotro: amân posesia pe altă dată. Ce ghinion! Cum să prevezi un asemenea obstacol care devastează un suflet de femeie ?

Chem chelnerul să ne facă socoteala. Se miră și el, de obicei, clienții rămân până târziu, după miezul nopții. Plec cu Ghiocela de parcă aş ține la braț tristețea în carne și oase. Și când mă gândesc ce diferită e tristețea noastră: a ei, duioasă, covârșită de durerea amintirilor pentru chitaristul plecat prea devreme în eternitate; a mea — ciudă stârnită de eșuarea planului erotic sau, mai bine zis, un necaz resemnat, provocat de amânarea *sine die*.

VIII

Îi dau un telefon lui Relu Apelevianu:

— Știi că m-ai convins? Și ca să folosesc vechea ta expresie, adaug: m-am gândit, m-am socotit — tot la vorba-ți m-am oprit... Hm, ai dreptate, propunerea pe care mi-ai făcut-o la minister e bună. Vorbește cu unchiul tău să mă angajeze secretar particular. Bineînțeles, nu-i spune că e ceva provizoriu. Asta indispuce, dă naștere la prezumții. Apoi, comunică-mi rezultatul. Sau nu, mai bine să ne întâlnim așa cum ne-am înțeles. Unde ? Aș prefera la Capșa. Zici că... Bine, fie și la Continental. N-am nimic împotriva. Atunci, sâmbătă, la 8 seara. S-a făcut! La revedere!

Și sâmbătă, exact la ora 8 fără două minute, mă înființez la Continental. Îl găsesc pe Relu acolo, venise cu zece secunde înaintea mea. Bravo, îmi place tânărul, e punctual ca un cronometru. Vrea să-mi comunice rezultatul intervenției, dar chelnerul vine și-l întrerupe. Abia după ce facem comanda, îmi spune:

— Dinule, dacă primeai propunerea mea din capul locului, treaba era până acum făcută. Dar ai tergiversat pentru considerente care te privesc personal și tergiversarea asta a zădărnicit, deocamdată, lucrurile. Când i-am spus unchiului că un fost coleg de clasă, element excepțional, posesor a două doctorate, solicită postul de secretar, a sărit în sus de ciudă. Cu o săptămână înainte, angajase pe altcineva. Am insistat, i-am sugerat să renunțe la tânărul acela. Imposibil. Zice: „Am obraz, nu pot să fac turpitudini.” Totuși, nu-i exclus să te angajeze ulterior, mai ales dacă nou-numitul nu va corespunde. Mi-a cerut numele și adresa ta. Să știi că-i părea rău, ți-o spun cu toată sinceritatea.

Ascult ce-mi debitează, sunt numai urechi. Da, așa-i, am tergiversat. Bate fierul până-i cald și atunci fierul se supune, uită de tăria de care dispune.

Dialogul nostru evoluează capricios, pe diverse altitudini. Dacă cineva ar avea trăsnaia să-l înregistreze grafic, ar ieși, cred, cea mai sinuoasă și abracadabrantă figură geometrică. După ce vorbim de avioane, forul

roman, gheișe, pictură, muzică și alte o sută de felurite lucruri, aterizăm câteva momente; la Paris, unde Relu și-a făcut ample relații în aristocrație. El măsoară, cu pălăria Borsalino cu tot, 1,70 metri. Însă rădăcinile sale numără mai multe sute de kilometri. Cel puțin așa susține. În cele din urmă, îmi destăinuiește iminența logodnei lui cu tânăra vicontesă Lucille de Sabray, descendenta unei familii vechi, care posedă un castel pe valea Loarei și o avere de peste o sută de milioane de franci. Vâră discret mâna în buzunarul de la piept și scoate de acolo o fotografie.

— Asta e Lucille...

Mă uit la portret: o fată blondă, cu părul revărsat pe umeri, ochi inexpressivi, gură care nu spune nimic.

— Nu e destul de urâtă pentru averea ei, îi spun, gândindu-mă la Ghiocela, care o face praf, măcar sub raportul fizic.

— N-aș vrea să fie frumoasă. Și așa, pretendenții roiesc în jurul ei, chiar fiul președintelui republicii îi dă târcoale. Cred și eu, în prezent, se pare că-i cea mai bună partidă din Franța.

He-he! ia te uită pe unde-mi zboară acest fluturaș, datorită hazardului că mă-sa l-a născut în puf, cu mutră simpatcă și dădacă ciripind franțuzește. Cine-l împinge să se însoare cu o vițelușă pe care n-o iubește și n-o va iubi niciodată? Interesul, lăcomia nesățioasă de bunuri ? Asta o să-i amărască viața nefericitului. De ce nu ia o prea frumoasă fată, chiar săracă, pentru că el are destulă avere în țară ca să trăiască până la adânci bătrâneți într-un *dolce far niente*.

Nu! Nici așa. Nu pot concepe un om bogat decât cu condiția ca el — sprijinindu-se pe avere — să facă ceva deosebit pentru țară sau omenire. Dacă-i lipsit de cultură, să clădească măcar un spital, o școală sau o biserică. Dacă-i intelectual, să creeze o operă care să-i lege numele de ea. Dar a trăi fără muncă, doar ca să ajute

circulația materiei în natură — nu! asta nu! E sub demnitatea omului... Scuzele mele, dragă Relule!

Mă invadează un complex de inferioritate atât de apăsător, încât îmi produce chiar durere fizică. Inițial, credeam că mă mușcă invidia, dar mă înșelam, nu-i invidia! E ceva mai grav, o suferință incurabilă, așa zice proprie persoanei mele, pricinuită de dezmațul social, un dinozaur cu care n-am cum să lupt pentru a-l răpune. De aceea, simt un val de revoltă împotriva orânduielilor noastre burgheze, încât îmi vine să dărâm Bucureștiul începând chiar cu acest local de desfătare a protipendadei.

IX

Irosesc fără rost o săptămână încheiată cu obsesia vicontelui Relu și a castelului de pe valea Loarei, pe care râvnește să-l stăpânească. Să-i fie de bine! în sfârșit, e timpul să mă întorc la candida mea Ghiocela. Ea nu posedă latifundii și castele, e o sărmană copilă din flori, însă mângâie ambiții tot atât de mari ca și ale mele.

Suntem, așa zice, doi inamici care se înfruntă, căderea unuia înseamnă victoria celuilalt. N-avem cum să devenim aliați, țelurile noastre sunt opuse: ea vrea să se mărite cu mine, eu vreau să iau o fată a cărei avere să mă scutească să-mi irosesc energia cu măruntele griji ale vieții de toate zilele. Altfel, cum voi izbuti să-mi înfăptuiesc opera pe care mi-am propus-o și care e unicul țel al existenței mele? Cinstit ar fi să ne despărțim. N-aș putea susține c-o iubesc, și atunci, de ce să nu ne vedem fiecare de drum? Așa ar trebui, dar nu-i chip. Sunt, din păcate, angajat în această aventură pornită, așa zice, dintr-o inițiativă străină sau, mai degrabă, *exterioară*, și vreau s-o duc până la capăt pentru bunul motiv că îmi place fata asta. Repet, nu-i vorba de iubire, iubirea e cu totul *altceva*. Lângă Ghiocela mă simt ca un înfometat care, după ce rabdă câteva zile, dă peste o pâine rumenă

și caldă. Și pe urmă, de ce să nu fie a mea? A fost și a altuia, poate chiar a altora. E cazul s-o respect ca pe o sfântă? Pentru ce acest scrupul de conștiință fără sens? Doar nu comit o crimă dacă mă supun ancestralei legi a trupului, alegându-mi o parteneră? Și dacă mă trag la o parte, nu vine altcineva în loc?

De ce acel *altcineva* și nu eu, care am drepturi mai multe asupra ei?

De rândul acesta sunt nevoit să aleg alt câmp de bătaie. Abandonarea Pantelimonului e justificată prin aceea că i-ar putea trezi fetei reminiscențe în legătură cu nefericitul ei chitarist. Mergem, de astă dată, la Băneasa. Și aici se află un restaurant asemănător celui din Pantelimon. Un semn discret chelnerului, care înțelege numaidecât despre ce este vorba și iată-ne conduși în separeul solitar.

— Iar asta? obiectează scurt Ghiocela, rotindu-și privirile prin interior, ca să le fixeze apoi asupra suspectului divan.

E nervoasă, pare nemulțumită de ceva. Nu cumva se gândește tot la chitaristul ei? Se prea poate. În timpul cinei, face câteva considerații banale despre iubire. N-o contrazic, s-ar enerva mai tare. Apoi, îmi spune:

— Aseară am citit o nuvelă de Cehov, care m-a emoționat profund

Chiar așa de profund? Ce-o fi citit drăguța de ea? Ce nuvelă e aia? O rog să mi-o povestească. Trebuie să fie ceva melodramatic.

— N-ai să înțelegi, tu nu poți înțelegi asemenea seisme sufletești. Autorul, cu mijloace cât se poate de simple, investighează cele mai profunde zone interioare ale eroilor săi...

Măi, măi, ce fraze! Probabil, reminiscențe de la seminarul de estetică literară pe care îl frecventează.

— Te rog, Ghi, o să-mi dau toată osteneala să înțeleg.

— În zadar, Ivar. Tu ești construit din beton, nu vibrezi, n-ai sensibilitate.

Cu tot betonul meu refractar, îmi povestește pe scurt subiectul nuvelei. E o poveste de iubire. Un tânăr judecător, Pavel Konstantinovici Aliohin, a fost invitat acasă la superiorul său, președintele tribunalului. Acolo face cunoștință cu Anna, soția acestuia, o femeie tânără, frumoasă și inteligentă.

Ghiocela ține să-mi atragă atenția:

— Un amănunt important: Aliohin, e adevărat, o întâlnește pe Anna pentru prima dată în casa bărbatului ei, însă o cunoștea de mult, îi era o ființă apropiată, familiară. Mai precis: o văzuse într-un album al mamei lui și îndrăgise poza. Desigur, poza aceea înfățișa altă femeie, dar cu însușiri aproape identice, așa că, în clipa când dă cu ochii de Anna, se îndrăgostește subit de ea. Adevărul e că tânărul nostru fusese în permanență îndrăgostit de o Persoană imaginară, care acum ia ființă, devine reală, înțelegi ?

— Înțeleg, înțeleg. Aliohin al tău avea, desigur, preferințe pentru un anumit gen de femeie.

Acestea sunt preliminariile. Ce se întâmplă? Judecătorul ajunge inevitabil un intim al familiei președintelui. Își dă lucid seama că și Anna îl iubește, dar și unul, și altul își ascund dragostea. Aliohin se frământă, întrebându-se ce i-ar putea oferi iubitei despărțind-o de bărbat și copii, de mediul ei obișnuit și mediocru în care trăiește? Ar duce-o într-un mediu tot așa de obișnuit și mediocru. De ce s-o facă nefericită, de ce să-și blesteme zilele de dorul copiilor, de ce să lupte cu amintirile? Dacă el ar fi un om excepțional, cu o situație proeminentă, atunci da, sacrificiul Annei ar avea o justificare.

Și așa trec ani și ani. Iubirea nemărturisită a celor doi crește odată cu timpul. Și iată, într-o zi, președintele tribunalului este mutat cu serviciul în altă localitate. A sosit pentru cei doi clipa despărțirii. Când, în tren, Aliohin își ia rămas-bun de la ea, se dărâmă zidul dintre ei și dragostea înăbușită atâta vreme izbucnește ca o explozie. El o îmbrățișează pe Anna pierdut, cu mii de

brațe, îi sărută nebunește umerii, ochii, gura, îi spune cât a iubit-o de mult și cât de mult o va iubi toată viața. Și astfel, îndrăgostiții, înecați în propriile lor lacrimi, se despart pentru totdeauna.

— Iartă-mă, îi spun Ghiocelui cu oarecare stinghereală. Povestea asta nu mă convinge... E prea romantică, prea desuetă.

Ea sare în sus:

— Fără romantism, ne întoarcem la oamenii cavernelor.

— O fi necesar și romantismul, convin, dar fără exagerare. Aliohin al tău nu-i un bărbat real, ci numai o plăsmuire, ca și Anna, de altfel. Cred că raționamentele acestor îndrăgostiți erau pe cât de inutile, pe atât de lipsite de sens.

— Mulțumesc... Mă așteptam la asemenea răspuns. În ceea ce mă privește, află, domnule monstru, că-i ador pe acești oameni, nu simt cum trăiesc, cum se zbuciumă, cum se iubesc. Ei sunt nemuritori, fiindcă au realizat o capodoperă a dragostei.

— Ce strigi așa? De ce, mă rog, numaidecât o capodoperă? Să nu ne jucăm de-a cuvintele mari!

— De ce ? Pentru că în sărutul lor, nesuferitule, participă la o serie de stări sufletești contradictorii, precum iubirea care explodează ca aburul ținut prea mult sub presiune, bucuria că au izbutit să-și dea pe față sentimentele, deznădejdea că se despart pentru totdeauna (taci, să termin), nevoia de a smulge clipei o doză cât mai mare de voluptate, frica de a nu fi surprinși de bărbatul legitim, neputința de a-și spune dintr-odată ce și-au ascuns ani de zile...

— Destul, ajunge... ajunge.

— În sfârșit, conștiința că sărutarea aceasta e cea dintâi și cea de pe urmă. Și poate mai sunt și altele, care nu-mi vin acum în minte, pentru că tu, dinozaur ce ești, mă faci să-mi pierd șirul cu întreruperile tale.

— Bine, bine, m-ai convins!

— Nu te-am convins încă, dar trebuie să remarc deosebirea ca de la cer la pământ între sărutarea acestor eroi și prima sărutare pe care ai binevoit să mi-o dăruiești Domnia Ta, în fapt de seară, pe banca din rotonda Cișmigiului. Dacă vrei să știi, n-am simțit nici o voluptate, ba chiar m-a durut un pic, căci m-ai sărutat cu brutalitate.

— Asta îți place?

Îi pecetluiesc gura cu o sărutare fierbinte, lung, înăbușitor... Ea murmură ca-n extaz:

— Aliohin... asta, da — iubitule!

Uite, mă înlocuiește mintal cu personajul lui Cehov. Ființa ei trebuie să fie plină în străfundul sobru și neexplorat al inconștientului de această poveste de dragoste, încât simte nevoia să modifice realitatea. Bine, foarte bine, hai să jucăm acest joc subtil al imaginației.

— Anna, zeița mea, nu te las să pleci! Tu nu mai aparții bărbatului tău de cinci ani, ești a mea.

— Da, a ta, Aliohin, dar pentru ce mi-o spui atât de târziu?

— Târziu nu e niciodată. Anii noștri sunt mereu înainte. Fugim la Paris, avem din ce trăi, vând moșia, casa, vând tot... Și începem o viață nouă, care se va numi viața noastră.

— Ah, e prea frumos ca să poată fi adevărat!

— Anna, iubirea are atâta putere, încât învinge moartea. Cum crezi, atunci, că nu va izbuti ceea ce vrem noi?

— Cred, cred, dragul meu Aliohin!

— Să facem deci primul pas, care ne va uni pentru totdeauna!

Ghiocela, ca buimacă, înclină din cap, privind mereu în lumea ei. O ridic pe sus, ca un fulg, lăsând-o ușor pe divan. Trupul ei scoate la iveală desenul său ispititor, pieptul i se umflă și scade ritmic, iar sânii cu sfârcuri tari devin sfruntători. Toată făptura Ghiocelui pare că-mi întinde o sumedenie de brațe care cheamă la dragoste.

— Anna, dacă ești a mea, trebuie să-mi aparții.

— Ce faci? Nu, Ivar, asta nu!...

Vraja s-a rupt. Ghiocela, trezită la realitate, zvâcnește de sub mine cu o putere uriașă, de necrezut, și, îmbrâncindu-mă cât colo, se ridică în picioare. E palidă, cu ochii măriți de spaimă și tremură de indignare.

Cu o săritură ajung în fața ei. Privirile noastre grele de ură se fulgeră, tăioase. O înșfac, fără a-i adresa un cuvânt (cuvintele nu mai au rost!) și vreau s-o trântesc pe divan. Nu izbutesc, mereu îmi scapă, fluidă, din mâini. Suntem acum doi vrăjmași, care luptă pe viață și pe moarte.

În cele din urmă, reușesc s-o dobor, cu o piedică pusă pe la spate. Ne prăbușim amândoi pe sofaua răvășită. Cu un efort suprem, Ghiocela se ridică abil deasupra. Gâfâie și șuieră printre dinți:

— Canalie!

Ignor invectiva, nu-mi pasă, orice ar spune, orice s-ar întâmpla. Trebuie s-o am. Cu orice preț, chiar dacă aş ucide-o. Încerc s-o răstorn cu brutalitate. Țipă de durere, se apără felin cu unghiile.

— Așa? Mă zgârii? Mâță blândă, scrâșnesc, imobilizându-i mâinile, asta nu-ți folosește la nimic!

— Ticălos! Brută ce ești! scrâșnește ea înăbușit.

Simțind instinctiv că rezistența ei a început să slăbească, îmi îndoiesc puterile. Sunt gata să ajung la țintă, dar ea, în fața primejdiei, se degajează de sub mine ca smulsă de o mână misterioasă. Un pumn mă trăsnește fulgerător. Câteva clipe văd negru înaintea ochilor, apoi simt ceva cald în gură. Îmi curge sânge din nas. Ce-i asta? M-a pocnit cineva? Ce-o fi avut în mână? O durere crunta îmi străpunge fața.

Strașnică lovitură, n-am ce zice. Scot repede batista și încerc să împiedic hemoragia. Operația asta o fac întorcându-i spatele, ca s-o scutesc de o privesc dezagreabilă.

Când mă uit în cameră — nimeni! Ghiocela dispăruse ca o fantomă. Ușa era întredeschisă. Ce să fac ? Să alerg

după ea, s-o aduc înapoi? Cu neputință!... S-ar stârni un scandal care m-ar acoperi de ridicol.

Chelnerul vine și mă anunță că doamna a plecat cu o mașină la piață. Când mă vede plin de sânge, face o mutră mirată.

— Nu e nimic, bagatelizez eu surâzând verde. Se întâmplă uneori, nu-i așa?

Chelnerul râde pe sub mustăți de pățania mea. Crede, probabil, că sunt un novice. Îndur situația, n-am încotro, afișând nepăsarea.

Ba chiar îmi vine poftă să izbucnesc în râs. Da, am făcut-o de oaie! Apoi, întorcând spatele jalnicului câmp de luptă, mă instalez repede într-un automobil și mână, șofer! Lungit comod pe pernele moi, îmi pipăi stereotip nasul stâlcit. Un epigramist ar spune: „Așa-ți trebuie, dacă l-ai luat la purtare!”. Nu mă gândesc la nimic. De altfel, nici nu mai pot gândi. Simt că mă furnică prin trup urmele senzațiilor mistuite. Uneori, tresar și parcă această tresărire e preludiul unei suferințe. Îmi face bine să stau așa, într-o somnolență prelungită. De n-aș mai ajunge acasă!...

Ghiocela mă urmărește în lipsă. O revăd întinsă pe divan, acoperită de revărsarea părului bogat, îmi vine în minte privirea ei înspăimântată când adulmecă primejdia, îmi țiuie în urechi strigătul de revoltă: „Canalie!”.

Nu mai știu unde mi-i capul, nici ce să mai cred. Iată, am uzat de violență, dar ce-am folosit? Unde-i licheaua de Bob, să-l sfârâm cu teoriile lui idioate? Cu o femeie care din capul locului vrea sa-ți cedeze, însă ezită din pricina unor reticențe, aș zice că e nevoie de puțină violență. Dar cu o fată care...

Hotărât lucru, Ghiocela e inocentă, a rezistat cu înverșunare, s-a apărat admirabil. Nu eu, ci Bob e canalie, fiindcă el a denigrat-o din prostescă lăudăroșenie de mascul. Și această denigrare a declanșat mârșavul asalt pornit împotriva virtuții ei.

Dacă ar fi lângă mine, l-aș sfârteca în bucăți pentru nesăbuita lui calomnie. Trebuie să-i plătesc cu vârf și îndesat pentru tot răul care mi l-a făcut. Fiindcă, după cele întâmplate, s-ar putea s-o pierd pe Ghiocela. Dacă aș fi în locul ei, zău dacă n-aș întoarce definitiv spatele unui om ca mine și tare mi-e teamă c-o va face.

Revolta împotriva lui Bob crește, mă scoate din țâțâni, trebuie să-i aplic o corecție, nu-i chip să-l las nepedepsit. Când ajung acasă, alerg la telefon, pun mâna pe receptor, dar în clipa aceea bate cineva la ușă. E Grete, proprietăreasa.

— Bine că ai venit, îi spun.

Ea se uită lung la mine, mirată.

— Ce este?

— Am nevoie de o femeie.

Ea, cum află despre ce e vorba, se întoarce și închide numaidecât ușa, răsucind cheia. Mă nedumirește, chiar mă miră această femeie atât de accesibilă, gata oricând să i se dea unui bărbat.

În timpul posesiei, o substitui mintal cu Ghiocela și încerc s-o sărut. N-am făcut niciodată așa ceva cu ea. Dar Grete, surprinsă de gest, mă respinge, întorcând brusc fața:

— Nu, nu, asta nu!

Nu vrea în ruptul capului! Firește, renunț numaidecât, fără niciun regret. Probabil că numai buzele acestei femei rămâneau fidele iubitului ei, Bob.

X

Timpu lîși mînă telegarii cu gesturi mîsurate, așă cum face de cînd e lumea și pămîntul. Căruța care mă poartă străbate anevoie zilele și săptămînile. Parcă sunt de plumb, corpul meu se mișcă mai greu prin gol. Făptura Ghiocelui nu-i departe, o simt în mine ca o dublură stranie, o simt și în juru-mi, mișcîndu-se grațios, vorbind, trăind. Se află oriunde o caut sau n-o caut. Obsesia e

covârșitoare. Îmi poposesc în minte frânturi din faptele de viața pe care le-am trăit împreună, aud anumite cuvinte din frazele rostite de noi și văd gesturi cărora acum le găsesc semnificații.

Așa, de pildă, mi se năzarește într-o fulgerare de-o clipă surâsul ei enigmatic de Giocondă, atunci când stătea întinsă pe divan la prima noastră escapadă în Pantelimon. Surâdea unui gând tainic așteptând sigură pe sine iminenta mea agresiune erotică, pentru a mă pune în fața unui nu îndărătnic, crispant, definitiv? O fi urmărit doar un joc savant, propriu femeilor rafinate, ca s-o stăpânesc mai lesne, transformând-o într-o jucărioară docilă? Mi-a șoptit relevant: „Voi fi a ta, după ce ne cununăm!” Da, asta-i! Scopul ei vorbise fără reticențe. Își pusese în gând să se mărite cu mine și lupta cu toate armele farmecului ei, ca să obțină capitularea bărbatului.

Nu, zână albă și frumoasă, nu voi face acest pas suprem de dragul unui capriciu. Îmi pare rău că nu am dat în vileag din capul locului planurile mele în vederea căsătoriei, pentru a nu ne irosi vremea în zadar. Aceste planuri sunt așa de bine statornicite, încât vrăjile tale femeiești, oricât de mari ar fi, n-au putere să le clinească din loc.

Bune, toate bune până aici. Acum, o nedumerire: de ce Ghiocela și-a oprit alegerea tocmai asupra persoanei mele? Până în clipa de față, ce anume reprezintă eu? Sunt un bărbat captivant, cu atribute excepționale, bun de pus la rană? Haida-de!

Mă bucur de vreo faimă ca personalitate artistică sau științifică? Nici nu poate fi vorba! Dețin o funcție importantă de stat care să constituie un titlu de mândrie pentru o nevestă? Nicidecum! Mi-a lăsat tata niscai latifundii sau măcar un castel pe Loara? Atâta rău! Nu sunt decât o virtualitate, atât și nimic mai mult. S-ar putea să mă cocoț până în vârful piramidei sociale și, tot așa, s-ar putea să n-ajung nimic. Or, pentru această

himeră se dă în vânt o fată ca Ghiocela? Hm! greu de crezut, scumpul meu Ivar.

Adevărul e că, însurându-mă cu Ghiocela, nu eu, ci ea face o afacere proastă. Orice băiat de bani gata ar alerga cu limba scoasă după dânsa și, dacă ar vedea-o un miliardar american, n-ar sta pe gânduri nici cinci minute ca s-o ia de nevastă. Frumusețea face cât o sută de moșii, iar o sută de moșii fac mai puțin decât urâtenia.

Considerentele de mai sus duc la o concluzie unică: renunțarea la Ghiocela. E tot ceea ce am mai bun de făcut. A merge mai departe (în ipoteza că ne-am împăca — deși e problematic) înseamnă să mă angajez prea adânc, riscând să alunec în abisul inevitabil al dragostei. Abandonat de rațiune, va fi vai și amar de capul meu, nenorocirile se vor ține lanț și deznodământul nu e greu de prevăzut.

Pentru ce toate astea? De altfel, trebuie s-o spun, mă dezgustă repede femeia. Îndată ce-i pierde farmecul noutății, ea devine searbădă, ștearsă, ca o regină detronată. Ca să rămână pe tron, trebuie să fie dorită, dar cum se poate să dorești pe cineva care nu mai are ce să-ți ofere, pentru bunul motiv că ți-a oferit totul?

XI

Lucrez la teza pe care am neglijat-o destul timp și vreau s-o termin odată. Îmi vin de la Paris câteva lucrări de specialitate, pe care le-am comandat la Hachette și acest fapt parcă mă eliberează puțin de inactivitate. Mă pun cu burta pe cărți și reușesc destul de anevoie să le devorez pentru a stoarce din ele ceea ce-mi trebuie. Sunt însă unele zile care mă înspăimântă prin urâtul lor. Cerul mi se pare de plumb, mobilele din cameră — vechi, decolorate, din alte secole, oamenii — palizi, scheletici, strada — pustie, goală. Aștept ceva, fără să știu ce, dar nu se întâmplă nimic, absolut nimic. Iar lipsa asta de acțiune devine insuportabilă.

La minister se ivește un post vacant care urmează să fie ocupat prin concurs. Concursul e un fleac, dar nu mă prezint, pentru că nu găsesc nici o fărâmbă de îndemn în mine, și nici postul nu mă ispitește. Sunt, cum s-ar zice, frate cu inerția. Directorul meu se miră, mă întreabă ce am, parcă vede o schimbare în firea mea. Îi răspund că n-am nimic și plec ridicând din umeri.

În fine, termin lucrarea de doctorat, mai ales datorită insistențelor profesorului Răducanu. Fără aceste insistențe, cred că aș fi lăsat-o baltă. Vine și ziua când trebuie să-mi susțin teza. Comisia examinatoare e alcătuită din trei profesori și prezidată de Răducanu. Sala se umple de studenți și studente care, intimidați parca de solemnitatea acestui examen, păstrează o liniște de cavou. Sunt puțin emoționat, dar după ce încep să-mi dezvolt teza, Tragica la greci, uit de emoție și de tot. Câteva observații pe parcurs din partea profesorilor, mai mult lămuriri, și examenul se termină cu felicitările de rigoare, spre mirarea mea și a altora. N-a ținut decât o oră, în loc de trei, cât calculasem cu aproximație.

Eh, bine și-așa! Dar evenimentul de seamă se întâmplă abia acum. În timp ce câțiva colegi de la minister îmi strâng mâna, o studentă se apropie de grupul nostru, face o scurtă reverență și strigă:

— Felicitări, domnule doctor!

E Ghiocela în carne și oase! Surprins de gestul ei, dau s-o întâmpin, să schimbăm câteva vorbe, dar ea fuge și, amestecându-se cu celelalte studente, dispare. Renunț s-o strig ori să alerg după ea prin mulțime, m-aș acoperi de ridicol. Mă mulțumesc cu bucuria pe care mi-a făcut-o participând la sărbătoarea mea, fără invitație specială. A citit, de bună seamă, anunțul de la decanat și n-a răbdato inima să nu vină.

Gestul ei răsună în ființa mea cu ecouri profunde. E mesajul fericirii sau însăși fericirea? Oricum, e ceva mult prea mult ca să-l pot asimila fără tulburarea echilibrului. Ca de altfel tot ceea ce vine de la Ghiocela și cucerește

poziții-cheie. De astă dată, îmi anulează biruința examenului, înlocuind-o cu ceva mai de preț: bucuria reapariției ei. De aceea, nu mai am astâmpăr, mă zbucium nevolnic, dar îmi pare atât de bine, fiindcă știu sursa frământării. Nu e însă mai puțin adevărat că fericirea prea multă, uneori, ucide, și trebuie să fug de mine ca s-o gonesc. De aceea, alerg în neștire pe străzi indiferente, ocolind voluntar prin parcuri și piețe numai și numai ca să mă obosesc, să dorm și să uit. Câți kilometri parcurg, având numai preocuparea mersului fizic? Cine ar putea să-i numere! Poate 15, 20, poate chiar mai mulți.

În amurg, mă întorc acasă istovit. Nu mi-e foame, căci fericirea se hrănește din ea însăși. Mă lungesc în pat și simt o destindere care e mama celei mai perfecte voluptăți. Ghiocela m-a urmărit tot timpul și mi-a ținut gândurile prizoniere. Nu admite în ruptul capului un gând străin de ea sau o preocupare pentru altcineva. Dictatura acestei fete e intransigentă, totală. Și acum îi simt prezența. Uite cum zâmbește difuz, ca lumina. Ce așteaptă întruchiparea fără grai? Fac un semn discret și ea, docilă, mă ascultă, azvârlind pe jos îmbrăcămintea. Rămâne goală, ca în paradisul pierdut, și așa se strecoară în brațele mele... Noaptea trece ușor, fără să-i simt lungimea sau greutatea.

XII

Surpriza surprizelor! A doua zi, când mă întorc de la minister aflu că Bob Geamănu s-a întors cu tot calabalâcul la matcă, instalându-se în vechea lui odaie, care îl aștepta răbdătoare și neînchiriată. Ce s-o fi întâmplat cu acest flușturistic ca să reconsidere ceea ce a desconsiderat atât de profund? Strașnică muiere această Grete, știe să persevereze până în pânzele albe și, ceea ce e de mirare, izbutește! Nu știu cât va dura silnica ei legătură care acum renaște din propria-i cenușă! Cred că Sorana Lambru, avocată în contenciosul ministerului, a

ajutat-o, altfel nu-mi explic prietenia strânsă dintre cele două femei, care discută până noaptea târziu și mereu pleacă împreună după treburi în oraș. Se vede că tot Lambroaica a dat de urma lui Bob, dar pare-se că lucrurile sunt mai complicate.

Treaba lor, nu mă amestec, ce-mi pasă mie de Grete și de lungile urechi ale lui Bob? Cu el însă trebuie s-o limpezesc pentru ceea ce mi-a făcut. Acum s-a ivit prilejul, chiar sub nas, fără să fie nevoie de deplasare. Când îi aud pașii pe coridor, îl întâmpin, dar face pe grăbitul și-mi aruncă în treacăt, clătînând capul cu amărăciune:

— *On revient toujours!*

Mda, se vede bine, nici nu e nevoie să mi-o spună. E palid, a slăbit de când nu l-am văzut, o fi bolnav, lighioana.

— Când te întorci, vino pe la mine, avem ceva de discutat. Promite scurt, fără cuvinte, și după cină mă pomenesc cu el. Arată ca un om bătut din care poți să faci ce vrei, pentru că și-a irosit ultima fărâmbă de energie. Nu-l iau numaidecât în primire, îl las să-mi spună tot ce are pe suflet. Prea multe nu sunt. Zice că nu s-a putut *altfel*, trebuia să se întoarcă, în caz contrar, era de rău.

Nu insist să aflu ce s-a întâmplat între ei, pe cât am înțeles, e vorba de un șantaj. Poate îl are la mână cu ceva și el trebuie să joace după cum îi cântă. Ceea ce mă surprinde e că lucrurile au ajuns atât de departe, încât, la un moment dat, îmi propune:

— Te-aș ruga să-mi fii martor. Vrei?

Mă uit la el c-o falcă-n cer și cu alta-n pământ.

— Ce fel de martor?

— La cununia civilă.

— Vrei să te însori cu Grete?

Ghicisem: într-adevăr, se însoară cu proprietăreasa mai vârstnică decât el cu zece ani. N-are încotro, nu se poate altfel. Așadar, tot șantaj! Îl ține în mână ca pe o jucărie, așa-i trebuie!

— Înainte de a-ți răspunde, te rog și eu să-mi răspunzi la o întrebare. Dar deschis, răspicat, cu toată sinceritatea de care ești capabil!

— Da, despre ce-i vorba?

— Ai avut-o sau nu pe Anda Brădeanu?

— Nu, Dinule. Te rog să mă ierți, m-am lăudat. Nici nu știu ce mi-a venit. A fost, pur și simplu, o stupizenie.

O, zei, auzit-ați ce-a fost? Pur și simplu, o stupizenie. Și din pricina acestei stupizenii, eu am avut atâta de tras, încât...

— De ce, mă, păcătosule, mi-ai făcut atâta rău pe degeaba? Jineam la fata asta și tu ai azvârlit cu noroi în ea. Acum suntem despărțiți, certați la cuțite, într-un cuvânt, am pierdut-o. Și asta numai din cauza ta! De ce te-ai amestecat unde nu-ți fierbe oala? De ce, mă, canalie ce ești?

Și, apucat de toate furiile, jart! jart! îi reped doi pumni îndesați, care îl doboară la pământ. Se ridică anevoie, buimac de surpriza loviturii, fără să scoată un cuvânt de protest sau să se apere — dovada certă a vinovăției. Lipsa lui de reacție sau, mai bine zis, acordul cu pedeapsa pe care i-am aplicat-o mă dezarmează. E o biată făptură, prin ea însăși pedepsită, ce să-l mai scarmăn, nu merită nici atât.

— Ar trebui să te omor, jigodie! îi şuier în urechi. Și chiar am s-o fac, dacă nu-mi mărturisești pe șleau tot ce a fost între voi, înțelegi?

Bob tremură, îi clănțâne dinții, e alb ca varul.

— Ce să-ți mărturisesc ? zice el cu vocea pierită. N-a fost nimic. O dată am încercat s-o sărut, dar și-a tras capul și a fugit. Altă dată, i-am propus să mergem la cinema, făcusem rost de bilete la *Îngerul albastru*, însă i-am tras chiulul, nu m-am dus, mă încurcasem la un chef, la Mercur, cu un elefant, și numai de film nu-mi ardea mie atunci. Asta-i tot, absolut tot.

— Mă, nu minți? Altceva n-a mai fost?

— Să mor dacă te mint! Să mă trăsnească Dumnezeu!

Dialogul se sfârșește aici. După câteva zile, tensiunea dintre noi se înmoaie, apoi dispare. Bob Geamănu se comportă degajat ca mai înainte, de parcă nu se întâmplase nimic, și îmi propune din nou să-i fiu martor la cununia civilă. Bine, accept, în silă, în definitiv chestiunea nu mă angajează în niciun fel. Licheluța îmi mulțumește și dă să plece. Îl rețin:

— Stai nițel. Parcă era vorba să te însori cu o fată bogată, cu moșie nu știu unde și palat pe calea Victoriei...

— Chestia asta rămâne mai departe în picioare.

— Cum *în picioare*? Nu înțeleg!

— O iau după aceea. Nu-i niciun zor.

— Cum, măi, *după aceea*? Spune-mi și mie, cum?

Bob se întărește și începe să strige ca apucat:

— Dar ce-ți închipui, că mă însor cu săsoaica pe vecie? Nu, stimate domn, divorțez. După câteva luni, tranc! Îi intentez acțiune. Obțin divorțul, cum ai zice pește. Am un avocat bun, pe Ștefanache.

Bob trăncănește mai departe ce are să facă și să dreagă, dar eu nu-l mai ascult. Mi-a dat o idee formidabilă cu divorțul. Nu în legătură cu el (ce mă interesează persoana lui?) — ci cu mine și Ghiocela. Dumnezeu, cum de nu mi-a trecut prin cap așa ceva? Se știe că există rezolvări simple, la mintea cocoșului, chiar pentru cele mai complexe probleme ale existenței noastre. Totul e să le găsești la timpul potrivit... Eu am găsit-o, parcă mi-a picat din cer.

Vasăzică, scumpă Ghiocela, nu vrei să fii a mea decât după cununie, hai? Bine, fetițo, foarte bine! Sunt de acord: ne vom cununa. Dacă tu nu înțelegi să-ți vinzi fecioria decât cu prețul măritişului, fie, te vom transporta la ofițerul stării civile. N-o să ne coste o avere. Și chiar dacă ar costa, merită, pe legea mea. Cu atât mai mult, cu cât acum știu sigur că ești virgină, așa cum te-a făcut maică-ta. Imbecilul de Bob mi-a confirmat-o, și chiar fără el începusem să-mi dau seama cum stau lucrurile. Într-un fel, judecând după morala curentă, ai dreptate să alergi

după fantoma legalității. Dar am și eu dreptatea mea. Nu pot să-mi distrug viitorul numai din pricina ta. M-am înhămat la o operă uriașă și trebuie s-o realizez cu orice preț. Tu ești o barieră în drumul meu, asta-i sigur. E drept că n-ai nici o vină, recunosc, dar ce pot face ? Așadar, te iau și trăiesc cu tine până când îmi vor cădea lanțurile cu care m-ai legat. Căci nu te iubesc, să știi. Dragostea e altceva: uitare de sine, jertfa, respect, duioșie, tot ce vrei. La mine nu-i decât o dorință neîmplinită și exacerbată de eșecuri, o ciudă mare cu aripi și mai mari, o obsesie care mă sapă și-mi înghite liniștea. Asta-i, înțelegi? Nu pot să-mi aștern viața ca un soclu pentru monumentul fericirii tale.

Așa să știi, fetiță dragă! Uite, chiar acum m-apuc să-ți scriu câteva rânduri. Căci mai întâi trebuie să ne împăcăm, nu-i așa? Și apoi, te voi anunța că într-o săptămână-două, gata, ne căsătorim. E prima pe care ți-o trimit și, probabil, ultima.

Zilele astea am să caut un cuib care să ne adăpostească marea dragoste. Bani am, deocamdată, destui, iar aici, în vizuina asta, nu mai pot rămâne alături de Bob și Grete. Mai ales de Grete!

CAPITOLUL 7

Tribulațiile iubirii

Din corespondența Andei Brădeanu

I

Fulgușoară dragă,

După o mică vacanță epistolară, încep din nou și îți aștern pe hârtie gândurile și pățaniile. Îmi pare rău că n-am venit la nunta ta. Doamna-maman a fost bariera peste care n-am putut trece. Zicea:

— Cum o să faci singură un drum atât de lung și primejdios?

În schimb, am participat cu închipuirea, așa că știi tot ce a fost și ce n-a fost, chiar mai bine decât o martoră oculară. Vai, ce frică mi-era ca adonisul tău nu cumva să se răzgândească și să întoarcă macazul! Dar cu tine, Fulguliță, și-a găsit nașul. Aha, l-ai ferecat strașnic, cu lanțuri grele, și nu știi pentru ce naiba predai științele naturii, când tu ești o profesoară de dragoste cu zece gradații.

În ceea ce mă privește, am rămas tot o elevă guguliucă la această materie imposibil de învățat și mi-e tare frică să nu rămân repetentă. De ce-ți spun asta? Te voi lămuri numaidecât.

Ascultă:

Am început să mă întâlnesc cu Ivar cel hărăzit mie. Azi la Riegler, mâine la Imperial, poimâine pe o bancă la șosea, în fine, pe unde se nimerea. În timpul acestor

întâlniri, îl cântăream discret cu ochii pe Făt-Frumosul meu, să-i fac prețul. Jale, nu alta! La fizic, nota 3 — Nici un punct mai mult, s-a isprăvit! Dar când începea să-i turuie gurița, când îmi vorbea de planurile lui, când începea să-mi țină câte o prelegere despre antici, medievali ori moderni, îi simțeam forța încât nu era chip să scot o vorbuliță. La intelectualitate, n-aveam încotro, trebuia să-i pun 10. 10 și cu 3,13. Pe din două, 6,50, vasăzică, notă de trecere. Dar, după un timp, nu-mi mai părea chiar așa de colțuros și urât, fiindcă, văzându-i mereu imperfecțiunile, am ajuns să nu i le mai văd. Așa că, în ceea ce privește mutra, i-am mărit nota: de la 3 la 5. Fapt îmbucurător este că îl acceptam integral, fără efort, sau spus cu alte cuvinte, mă obișnuisem cu Domnia Sa.

N-am să uit ce analiză subtilă a făcut cărții mele, pe care zicea că a citit-o cu sufletul la gură (vorbă să fie!). Atunci nu m-am mai putut stăpâni și, într-un elan de bucurie, l-am sărutat. Nu regret defel. Dacă în locul lui era Quasimodo, tot așa aș fi făcut, numai că închideam ochii.

Până aici, toate bune. Antenele mele îi cercetau ființa fără întrerupere și rezultatul nu părea să-mi modifice acceptarea. Într-una din zile însă, îmi propune să cinăm undeva, afară din oraș. Fără să mă gândesc la ceva rău, i-am spus că nu pot întârzia seara peste ora 8 și dacă ține atât să mă hrănească, s-o facă ceva mai devreme.

Ivar a fost de acord și m-a dus în pădurea Pantelimon, unde se află un restaurant de lux. N-am intrat în sala cea mare a localului, ci într-o odăiță singuratică, având drept mobilă o masă, două scaune, o oglindă și... un divan.

Trăgeam cu coada ochiului spre divan, tot întrebându-mă ce rost o fi având — aici e doar restaurant, nicidecum hotel. Nu cumva Ivar mi-a pus gând rău? Nu, nu se poate, sunt stupidă, și alungam temerile mele ca pe ceva nedemn de Ivar, care e — mă rog... așa și pe dincolo...

Și, cu toate astea, chiar așa a fost. A încercat să mă aibă — închipuie-ți! Întâi, m-a amețit cu șampanie, apoi cu îmbrățișări și sărutări, după care, calculând că preparativele au atins limita maximă gata a dezlănțuit atacul.

Să se prăvălească cerul pe mine!... Cum? Asta a crezut el despre mine? Că sunt o fetișcană ușuratică și prostuță, cu care poți să-ți satisfaci poftele? De unde o fi ajuns la o astfel de concluzie? I-am dat oare să înțeleagă din comportarea mea că sunt o stricățică și atunci s-a gândit: „De ce s-o respect, n-are sens, hai să profităm, băiatule!”

Tu, Fulgulișo, mii de gânduri îmi alergau prin cap, nu știam ce să fac, ce să cred. Mi-ai scris că și tu i-ai cedat iubitului, dar la voi era altă poveste, iubirea voastră împlinea trei ani, prin urmare, se trecuse bine, avea un stagiul serios. La noi însă, nu trecuseră nici două luni, așa încât lucrul mi se părea forțat, și mai mult decât atât: degradant!

Vezi cât de ciudat era Ivar! Când mi-a citit cartea mă ridica în slavă, ca după aceea să mă coboare la nivelul unei femeiuști de stradă.

Nu, iubitule, nu voi fi a ta decât atunci când iubirea îmi va porunci. Chiar dacă m-aș mărita cu tine, fără împlinirea dragostei, nu-ți voi ceda în ruptul capului! Prefer divorțul unei pângăriri, așa să știi dumneata...

El n-a mai stăruit, probabil, și-a dat seama că-și pierde timpul, și am plecat amândoi îmbufnați, c-o falcă-n cer și una în pământ. Dar a doua oară, ba nu, a treia oară — a doua oară nu s-a întâmplat nimic, m-a dus în Băneasa și tot așa, a cerut un separeu. De astă dată, a fost extrem de violent, parcă turbase. Dar tu știi că un bărbat nu poate avea o femeie, oricât ar fi el de puternic. M-am apărat dârz, ba i-am trântit un pumn în nas de l-a podidit sângele. Să se sature, păcătosul! Și am luat-o la sănătoasa, lăsându-l ca pe un caraghios. Noroc că aveam ceva bani la mine, m-am urcat într-un taxi și — mână, șofer! Șoferul, văzându-mă ciufulită, se uita cam chiorâș

la mine, dar ce-mi păsa de el? Bine că scăpasem cu fața curată!

Asta a fost! Și cu asta, e finita la commedia! Am pus cruce acestei aventuri începute sub auspicii atât de favorabile, dar isprăvite atât de grotesc, cu un pumn în nas! Nu mai vreau nici să-l văd, nici să aud de numele lui! Iar ceea ce am pățit, să-mi fie învățătură de minte! Uite așa!

Ah, am uitat să-ți spun — acum nu-ți mai pomenesc de el — că prima dată când am fost în Pantelimon am cunoscut un tânăr chitarist. La început, nu i-am dat nicio importanță. Zic: un biet lăutar, care se produce prin localuri, ca să câștige și el un gologan. După ce a cântat câteva șansonete franțuzești — închipuie-ți, venise de curând de la Paris! — parcă a intrat în altă piele. Tu, Fulgușoaro, mă seca la inimă omul ăsta cu ciocârlia lui din gură, mă purta prin ceruri, navigam ca o nălucă peste lume, într-atât mă fascina, parole! În plus, era simpatic, avea ochii mari, luminoși și triști — triști... Când să plece, Ivar i-a întins o sută de lei. Am sărit în sus.

— Merită mai mult, dă-i cinci sute, chiar o mie!

Și o mie era puțin, el îmi dăruise o lume întreagă!

Când Ivar m-a dus a doua oară la cină, cel dintâi lucru pe care l-am făcut a fost să-l chem pe chitarist la masa noastră. Ce să vezi: chelnerul ne-a spus că a murit, suferea de tuberculoză, sărăcuțul, și cu o zi înainte fusese înmormântat la cimitirul spitalului! Vestea m-a zguduit ca un seism de gradul 9. Cine ar fi crezut că omul acela cucerise atâta teritoriu în țărișoara ființei mele?

Și asta, numai în răstimpul a două ore de muzică! Doamne, ce receptivă eram, disponibilitățile mele sufletești atinseseră o culme rar întâlnită. A doua zi, corul glasurilor din mine striga: Du-te la cimitir, fato, du-i flori, nu-l lăsa singur! Am ezitat, mă împotriveam, ce rost avea să-mi pierd atâtea ore pentru un necunoscut? N-a fost chip să rezist îndemnurilor și am plecat spre orașelul morților, purtând cu mine un mănunchi de crizanteme.

Nu știam cum îl cheamă, cineva de la administrație și-a dat seama pe cine căutam și mi-a spus unde se află mormântul. Ce-i drept, l-am găsit fără trudă, era acoperit cu flori încă proaspete. Am pus crizantemele și privind crucea parcă îl vedeam pe el cu brațele desfăcute, ieșit pe jumătate din groapă.

Aș mai fi stat dacă nu venea o femeie, și ea tot cu flori. Era soția, iubita, chiar soția? Am făcut calea întoarsă, înainte de a-i citi numele scris pe cruce. La ce bun ? Pentru mine el a fost doar chitaristul.

Lui Ivar nu i-am spus că am fost la cimitir. Sunt sigură că ar fi râs de mine. Bărbații sunt incapabili să înțeleagă asemenea gesturi care în sensibilitatea femeilor provoacă rezonanțe atât de adânci...

*

Viața mea curge mai departe, ușor, lin, ca o apă de șes și fără alesul așa-zisului destin. Absența Domniei Sale m-a obsedat puțin, ce-i drept, însă n-am umplut o doniță cu lacrimi oftând după el, nu m-au bătut gânduri de sinucidere. Am rămas teafără, cu mintea întreagă, așa cum am fost și înainte. Nu-i vorbă, disprețul în care îl cufundam ori de câte ori mi-l aduceau amintirile mi-a folosit mult! Spuneam: Omul ăsta egoist, cu mari lacune sufletești, nu-i potrivit pentru mine. Eu am o nevoie organică de romantism, fără romantism mă sufoc, mor, fiindcă e al doilea aer pe care îl respir. Or, Ivar era realist din cap până în picioare, calculat, precis ca o mașină. Nu-mi trebuie. Să fie la el — acolo!... Ce m-o fi blestemat în sinea lui, când l-am silit să-i ofere sărmanului chitarist o mie de lei, în loc de o sută, cât voia să-i dea! Bine, logica atât îi poruncise: o sută; restul aparținea excesivului, care e de natură romantică. Ei și? Datorită acestui fapt, ar fi putut chitaristul să mă uite vreodată, dacă trăia? Sunt sigură că nu m-a uitat nici după ce a murit...

Desigur, Ivar e intelectual, știe carte multă, dar asta nu face două cepe degerate în ochii mei. Numai calitățile sufletești au preț. Or, la el, asemenea giuvaieruri — ca iepurii la biserică. Repet, ceea ce mă legase de acest om n-a fost decât atmosfera de mister creată între noi, încă de când ne-am cunoscut în tren. Mă obseda teribil întrebarea pe care o puneam viitorului: Sunt, într-adevăr, hărăzită lui sau ba? Așadar, nu omul, ci însușirile lui mă impresionau. Acum însă, după ruptură, eram foarte curioasă să văd ce va face, la ce tertipuri va recurge. Dacă renunță, atunci, adio visului meu de iubire, atât de jalnic eșuat pe stâncile turpitudinii.

Or, ce s-a întâmplat, tu? Ascultă aici: miercurea trecută, când să ieșim de la seminarul de estetică, șeful de lucrări ne-a spus că în sala Filimon are loc un examen de doctorat sub președinția profesorului nostru și ne roagă să facem bine și să asistăm. Eu n-am avut de lucru și l-am întrebat cine e candidatul care-și susține teza.

— Doctorandul Gherghel Dinu.

Mă mir cum de n-am țipat, auzind numele ex-iubitului meu. Iaca, na, surpriza surprizelor! Pentru ce a trebuit să se întâmple și asta? Iar vrea să mă încurce onor destinul? Uite așa, îmi puneam o mie de întrebări, ca să nu aflu răspunsul la niciuna. Hai, Anda Brădeanu, să întoarcem spatele capcanei! E cel mai sănătos lucru pe care ai putea să-l faci. Să se ducă cine-o vrea! Hm, așa ar fi trebuit, dar nu s-a întâmplat așa. Când am dat să ies pe ușă, un coleg s-a mirat:

— Nu mergi, Anduța?

— Nu. Mă duc acasă...

Băieții, auzind una ca asta, s-au coalizat împotriva mea:

— Nu se poate! Fără tine nu ne ducem nici unul.

Discuții, zarvă. Rezultatul: fără personalitatea mea nu călca nimeni în sala Filimon, nici băieți, nici fete. N-am avut încotro, a trebuit să cedez... Ziceam: Stau pitită pe undeva prin fundul sălii și dumnealui n-are să mă vadă...

Chiar așa am făcut. A vorbit aproape o oră despre legendarul Homer, căruia multă vreme i s-a contestat existența, cică abia. În secolul al XIX-lea savanții au lansat ipoteza că ar fi doi Homer: unul — creatorul Iliadei, iar celălalt — al Odiseei. Iaca, na, poftim de vezi! Ceea ce mi-a plăcut mai mult a fost că... domnul doctorand a relevat două episoade din Iliada, primul când Hector își ia rămas-bun de la soția sa, Andromaca, înainte de a pleca la luptă, și al doilea când bătrânul rege, Priam, l-a rugat pe Achile să-i încredințeze leșul fiului său, ca să-l îngroape după datină...

Tot timpul cât i-a turuit gurița, pomenind atâtea nume vestite încât mă amețise, am uitat tot răul pe care mi-l făcuse, parcă nu mai exista nicio neînțelegere între noi. Când a terminat, examinatorii i-au strâns mâna. Dintre asistenții din sală s-au îngrămădit mai mulți să-l felicite, a fost chiar o mică înghesuială. Atunci m-am strecurat și eu printre ei și i-am strigat de departe:

— Felicitări, domnule doctor!

Apoi, am luat-o la fugă repede, amestecându-mă printre celelalte studente, ca să-mi piardă urma. Nu știu dacă m-a observat. Mai bine. Nu de alta, dar să nu creadă că sunt moartă după el, că, uite, m-a dat gata cu Sofocle și Euripide ai lui și mai știu eu care... Apropo de Euripide. Odată, lvar mi-a sporovăit că el visează o soție ca Alcesta, dar eu nu știam ce e cu Alcesta asta și, când am aflat că și-a jertfit viața pentru soț ca să-l scape de moarte, l-am apostrofat pe Ahmedul meu în gând: „Să ai, să iei, egoist sinistru ce ești! Prefer ca tu să fii Menelau, iar eu, frumoasa Elena, bineînțeles, în brațele lui... Paris!!!”

Uite-așa! Să facă bine și să mă lase-n pace!

Acestea fiind zise, scumpa mea Fulguleț, te pup pe botuleț cu foc (100°C) rugându-te să-mi răspunzi cât mai amplu și f.f. urgent.

A ta,

Anda Andaluza,

a cărei inimioară a scăpat nevătămată din greaua încercare la care a supus-o acel neîndurător fatum antic, fir-ar să fie!

II

Află că am primit de la fostul proprietar al dragostei mele, prințul serenisim Ivar, un răvaș de dragoste. În sfârșit, Alteța Sa a binevoit să-și aducă aminte de umila-i sclavă, fapt care l-a determinat să-și aștearnă pe hârtie gândurile. Păcat că princiara căpățână este cu desăvârșire lipsită de imaginație. Ce crezi că mi-a scris pe două pagini mari și late? Două cuvinte: „Te iubesc, te iubesc, te iubesc...” și tot așa, dă-i înainte usque ad finem. Am stat, m-am gândit și socotit — e nebun ăsta? Face pe originalul în păpușoi sau ce? Alte cuvinte de dragoste nu mai știe, i-a secat memoria, ce-i cu el? Inșă, după o reflecție îndelungată (48 de ore), mi-au sosit gânduri mai bune. În definitiv, ce putea să-mi scrie? Că își cere iertare pentru nesăbuita-i purtare și că mă roagă să nu mai fiu supărată și să reluăm relațiile... diplomatice? Mulțumesc! I-aș fi răspuns pe loc: „Vezi de alta, prinț dezmoștenit, sunt încă destule prostănace în tagma noastră feminină”. Scriindu-mi însă Te iubesc de 194 de ori — le-am numărat, bob cu bob m-a cam pus cu botul pe labe. Dac-o fi așa, nu de atâtea ori, ci numai o dată și tot înseamnă ceva. Repetiția asta infernală are, tu, darul convingerii. Până la 10-15 nu crezi nimic, ridici din umeri, dar după 70, nu mai poți rezista. Gata, zici, parcă m-ar iubi. De la 100 în sus, constați: Da, da, mă iubește, și o ții mereu așa până se termină numărătoarea, când dai verdictul: Ah, e mort-copt după mine!

Am ascuns bine plicul în scrinul cu secrete și, de ce aș minți, o bucurie tainică m-a dominat câteva zile. Știi de unde venea? Din plic. S-a topit însă după aceea. Într-o după-amiază, când mă întorceam de la facultate, doamna-maman m-a întrebat:

— Anduța, cine-i acest medic Gherghel?

— Nu, doamnă, i-am spus tresărind la auzul acelui nume complice, nu-i medic, fiți liniștită, e doctor în Drept și Litere. Dar ce-i cu el?

— Tu trebuie să știi mai bine. Mă roagă să-l primesc. Cică are să-mi comunice un lucru foarte important. Nu bănuiești despre ce ar putea fi vorba?

Iaca, misterul cavoului bleu. Zăpăcitul s-a adresat onor familiei! Te pomenești că vine să mă ceară de nevastă! Sărăcuțul, vezi, nu poate! Iubirea l-a îmbrobodit așa de tare, încât trebuie să recurgă antidotul suprem: însurătoarea.

Ce să-i spun doamnei-maman? Am îndrugat la repezeală câteva generalități, căutând să bagatelizez lucrurile:

— Hm, l-am cunoscut la facultate. îmi face curte, se ține scai după mine, probabil, i-oi fi plăcut, știu și eu ?!

— Până acum, nu mi-ai pomenit nimic... Ai de gând să-l iei de bărbat?

— Oh, nu mă grăbesc cu măritișul! Aș prefera să termin facultatea... După aceea, vom vedea...

— Are o situație bună? E bogat?

— Nu știu, doamnă. Nu mă întrebați. Astea sunt amănunte secundare...

Într-un fel, m-a iritat demersul. De unde atâta cutezanță? Cum adică — trece la tratative peste capul meu? Mă rog, cine l-a autorizat? Nu trebuia, mai întâi, să mă întrebe pe mine: „Uite așa și așa, ce zici, să vorbesc cu maică-ta?” Mă dă la o parte, ca și când de mine n-ar depinde nimic? Doar n-am ajuns un simplu obiect? Lasă că te frig eu pe jărat, trogloditule, să zici: Doamne, ce e asta?

A doua zi, maman i-a făcut o bună primire, la așa ceva n-o întrece nimeni. Am fost și eu prezentă la discuție, însă nevăzută. Lăsasem înadins puțin întredeschisă ușa din dosul salonului și, postându-mă în spatele ei, am tras în lege cu urechea. Auzeam tot ce vorbeau, parcă aș fi fost

de față. N-o să-ți înșir frază cu frază, dar, pe cât mi-am dat seama, l-a cam năucit maman cu aplombul ei de grande-dame. Nu mai vorbesc de logică și frază impecabilă. El părea un elev pricăjit în fața profesoarei. Un elev care vrea să se însoare, mânca-l-ar toți puricii!

Ascultă ce a cuvântat pretendentul meu, cu fraza gata pregătită, parcă spunea lecția:

— Stimată doamnă Brădeanu, îngăduiți-mi să trec la scopul vizitei, direct, fără ocol... îmi place fiica dumneavoastră, o iubesc... l-am spus-o și ei. Acum, a venit timpul să v-o spun și dumneavoastră.

„Ar fi cazul să publici la gazetă, am adăugat eu în gând, luând totul în zeflema. Te pun eu cu botul pe labe!”

Însă jalnicul candidat la însurătoare nu lua seama la replicile mele, pentru că habar n-avea de ele și perora mai departe, pornit serios pe treabă:

— Vă atrag respectuos atenția, doamnă Brădeanu, că sunt informat asupra stării dumneavoastră materiale (mințea, nu-l informase nimeni, vrea să facă pe generosul în păpușoi) ca să nu ne oprim în fața unei chestiuni dinainte lămurite. Așadar, n-am nici o pretenție în ceea ce privește dota. (Vai, ce înduioșător era! Să mă podidească plânsul, nu alta!)

— Dumneata ești bogat?...

— Nu, doamnă, singura mea avere e învățătura, singurul venit — salariul.

— Mă rog, ce salariu ai, dacă mi-e îngăduit să te întreb?

— Primesc, deocamdată, 10.700 de lei lunar (la te uită cum minte, și-a mărit la iuțeală leafa cu cinci mii — să-i fie de bine!), dar am perspective sigure să ajung profesor universitar... (Paște, murgule, iarbă verde!) Deocamdată, salariul meu actual ne va asigura, de bine, de rău, existența. Obligații familiale n-am, mama mea trăiește la țară din pensia ei, n-are nevoie de ajutorul meu. V-am destăinuit totul în câteva cuvinte. Sunt sigur că domnișoara Anda are să-mi fie o soție bună (O-ho! Să ai

să iei!), cu care mă voi înțelege de minune. Mi-o dați, ca s-o fac fericită? (Fericită? Aoleo, minte de îngheață apele, l-a întrecut pe baronul Munchausen!)

— Dragă domnule Gherghel, cererea dumitale te așează într-o lumină simpatică și pentru acest lucru te prețuiesc. Tinerii de astăzi umblă cu limba scoasă după zestre. Or avea și ei dreptate în felul lor, căci e atât de greu să-ți câștigi existența muncind. Nu e însă mai puțin adevărat că se complac în trândăvie, vor să trăiască de-a gata din zestrea nevestei. Fiica mea nu dispune de o dotă propriu-zisă. Dota ei va fi catedra menită să-i asigure existența, așa cum mi-a asigurat-o și mie. Când va avea un venit fix, așa cum ai și dumneata, veți putea trăi deasupra nevoilor. Dar, cu un singur salariu, mă tem că nu o veți scoate la capăt!

— Nu știu unde vreți să ajungeți!

— E cât se poate de simplu! Sunt de părere ca fiica mea să-și termine mai întâi studiile, să capete un post în învățământ și, după asta, nimeni n-o împiedică să se mărite. Nu mai e mult până atunci. Opt - zece luni, poftim — un an. Nu-i prea mult. Acum, cred că e cazul s-o întrebăm și pe ea, ca să-mi dau seama în ce ape se scaldă.

Am bătut la ușă, înainte de a trimite după mine.

— Ah, aveți musafiri? Scuzați! am bâiguit, făcând pe fâstâcita, și am vrut să ies.

O actriță n-ar fi jucat mai bine.

— Stai, Anda, nu pleca! Tocmai aveam nevoie de tine, a intervenit doamna-maman.

— Da?!

Și m-am întors spre ea. Pe el nu l-am învrednicit nici c-o privire. Uite-așa, să crape de ciudă. Parcă nici nu era de față.

— Uite, domnul Gherghel mi-a făcut cinstea de a-mi cere mâna ta. Dinspre partea mea, cu dragă inimă i-aș da-o, dar tu ești domnișoară mare acum, trebuie să hotărăști singură.

— N-am nici un zor să mă mărit înainte de a-mi lua licența. Și chiar după aceea, rămâne de văzut.

Lovitură de teatru! Doamna-maman, deși mai stăpână pe situație, s-a cam bâlbâit:

— Credeam că... că ați... că v-ați înțeles... că sunteți de acord...

— Nu, nu sunt de nici un acord.

Și, spunând asta, am fugit din salon, lăsându-i pe cei doi bouche bee³!

— Stai, nu pleca! Ce înseamnă purtarea asta?

M-am întors în pripă și am țipat prin crăpătura ușii:

— Nu mă mărit cu acest domn!

După asta, nu știu ce-a mai fost, n-am mai putut să trag cu urechea, eram prea enervată. Totuși, curios lucru, el a mai rămas o jumătate de oră, chiar mai mult. Ce naiba o fi vorbit cu doamna-maman? În sfârșit, a dat Dumnezeu și și-a luat tălpășița. L-am văzut ieșind în stradă. Poarta noastră are clanța defectă, nu prea se închide bine, și pretendentul s-a canonit trei minute până a închis-o bine. Atâta corectitudine m-a emoționat, numai că el o folosea doar pentru lucruri, și nu pentru oameni.

Doamna-maman m-a admonestat, ce-i drept, nu prea aspru. Cică, într-un salon, nu-i deloc potrivit să te porți ca la ușa cortului (șfichiul părea destul de usturător). Dacă am avut un resentiment oarecare, trebuia să-l dau în vileag fără ostentație, adoptând un mod elegant. Și a încheiat:

— De astă dată, ai fost sub tine, Ando!

„Oho, te înșeli, am fost deasupra, scumpă doamnă-maman, chiar la mare altitudine!” — îi replicam în sinea mea. Dacă ai ști ce odios s-a comportat cu mine această ipocrită bestie umană, cum a încercat să mă siluiască! Chiar țiganii din șatră, la care te referi, cu toate instinctele lor primare, le înconjoară pe ibovnice cu mai multă considerație decât mi-a arătat el mie! Și țiganii ăștia n-au două doctorate la activul lor!

³ Cu gura căscată (fr.)

Dar cum puteam să-i spun toate astea ? Analizând pe îndelete situația, mi-am dat seama că și eu am o parte de culpă. Nu trebuia să-l felicit pentru obținerea examenului. Cine dracu m-a pus s-o fac? A fost un gest spontan, aproape necugetat. Asta i-a dat apă la moară. Ce și-o fi zis: „Aha, Ghiocela nu-i supărată, foarte bine, purcedem mai departe...”

Ba nu, am făcut bine că l-am aprins din nou. Să ardă în propria sa flacăra, până s-o face scrum. Poate numai așa i-o veni mintea la cap!

În zilele și săptămânile următoare, n-am mai avut liniște din pricina lui. Jupiter se dezlănțuise! Mă urmărea ca propria-mi umbră, mereu mă întâlneam cu el, fie în tramvai, fie la facultate, și oriunde m-aș fi așteptat mai puțin să-l văd. Mă scotea din fire atâta perseverență. Ce-i cu el, a căpiat, nu mai are altă treabă decât să calce pe urmele mele? Nu se mai duce la minister, și-a luat concediu ca să-mi devină umbră fidelă? Unde vrea să ajungă? Crede că va putea să-și recapete locul pe care l-a avut în inima mea? Atâta rău! Dacă-ți pierzi cinstea, o pierzi pentru totdeauna. Asta n-o știe încă, săracuțul! Să-l întrebe pe domnul Goethe, care mi-a spus-o.

Acum, să vezi ce s-a întâmplat. Într-o sâmbătă după-amiaza, m-am dus să-i fac o vizită unei colege, Amelia Rubinstein, care sta la șosea, în dreptul bufetului. Plecând de la ea, hai — zic — să iau tramvaiul spre casă. Văzând că se află în stație, am traversat în fuga strada, să-l prind. Cum din partea opusă venea un camion, m-am tras brusc din fața cailor și, făcând o mișcare greșită, am alunecat. Cred că am alunecat din pricina umezelii, caldarâmul era încă ud, plouase ceva mai devreme. Căderea a fost destul de gravă, m-am lovit cu genunchiul de bordura trotuarului. Nu mai puteam să mă ridic, rochia, ciorapii se rupseseră. În jurul meu s-au îngrămădit, într-o clipită, câteva persoane gata să-mi dea ajutor. Dar nu mai era chip să fac un pas, o durere cumplită mă sulița în gleznă. Ah! ce ceas rău, îmi scrântisem piciorul, cum voi ajunge

acasă? Îmi venea să plâng și, în clipa aceea, m-am pomenit înșfăcată de două brațe puternice și dusă pe sus. Întorc capul, să văd cine e. Dumnezeuule, el, Ivar, adoratorul meu, făcuse isprava. De unde răsărise? Cum îmi luase urma?

Mister, de o sută de ori mister!

— Nu te speria! mi-a șoptit. Nu-i nimic. Te duc la Urgență.

— Nu e nevoie. N-am nimic.

— Ba da, e bine să te vadă un medic.

— Ia un taxi.

— Pentru două sau trei sute de metri? Și unde să-l gădesc?

Aproape că fugea cu mine, ca să ajungem mai repede.

— Nu alerga așa, că-ți iese sufletul.

Mă ducea ca pe un fulg; eu mă țineam de gâtul lui cu o mână și tot drumul n-am încetat să mă mir de forța lui fizică.

— N-ai obosit încă?

Nici un răspuns. Era cât pe-acți să-l întreb de unde și cum a răsărit, dar la ce să-l mai necăjesc cu descusutul? Gâfâia nițel și nu era deloc indicat un dialog. Până la spital nu erau numai două sute de metri, cum spunea el, ci mai mult, dublu sau triplu. Dar nu s-a dat învins, m-a dus ca pe un trofeu. Dacă i se întâmpla lui ceea ce mi s-a întâmplat mie, aș fi, putut să-l car în brațe atâta drum? Hm! Hm! Vezi, Fulgușor, au și bărbații ceva bun: puterea fizică, pe care n-o avem noi, femeile. E drept, uneori ne apără, alteori ne vatămă. Deocamdată, în ceea ce mă privește, simțeam binefacerea forței și, mai mult decât atât, îl acoperisem pe deținătorul ei cu un val de admirație. Acest sentiment nou, proaspăt, parcă a șters cu buretele toate gândurile rele împotriva lui, ferind relațiile noastre de unele asperități și resentimente.

La spital am stat câteva zile, cu piciorul în gips, dar partea mai proastă e că mi-au făcut o injecție antitetanos pe care am îndurat-o foarte greu. A fost, orice s-ar spune,

ceva serios. Ivar venea zilnic să mă vadă, a venit odată cu doamna-maman, adică... soacră-sa...

Când am ieșit, tot el m-a adus acasă. Nu m-a răbdat inima și i-am spus:

— Uneori te porți ca un heruvim, alteori ca dracul gol. Fă-mă să înțeleg, ce-i cu tine? Pentru ce te-ai comportat atunci ca o bestie?

— Iartă-mă! De-atâtea ori ți-am cerut iertare. A fost o greșeală la mijloc, una foarte gravă... înțelegi?

— Spune-mi și mie de ce și cum a fost cu puțință? Eu nu trebuie să știu?

— Ei bine, află că s-a lăudat cineva că i-ai aparținut. De aici a pornit totul.

— Cui i-am aparținut? Cine ți-a băgat în cap nerozia asta?

— Un coleg de-al tău, Bob Geamănu.

— Îl cunoști pe Bob? De unde și până unde?

— Din păcate, am stat împreună pe Rozelor, în aceeași locuință.

— N-am avut absolut nimic cu el. Înțelegi, absolut nimic. Cum a îndrăznit să mă denigreze astfel? Ce a câștigat cu asta?

— O pereche de palme. Nu puteam să nu-l bat. Căci, orice-ai zice, m-a durut enorm, parcă a căzut cerul pe mine. Vezi ce urmări poate să aibă o neghioabă minciună? Îmi spuneam așa: Dacă Ghiocela a fost a lui Bob, de ce n-ar fi și a mea? Era logic, nu? În cele din urmă, l-am silit pe Bob să-mi mărturisească. Îți jur pe tot ce am mai scump că acesta-i adevărul, jur pe viața mamei mele...

— Bine, te cred... Oh, n-oi da ochi cu trogloditul ăsta? Să vezi ce-l mai târnuiesc!

— Lasă-l în plata Domnului! L-am târnut eu destul. E un individ al cărui contact murdărește.

Nu știam ce să cred. Nu cumva e o scorneală de-a lui Ivar, ca sa iasă basma curată? Cum să fi fost capabil nerodul de Bob să mintă cu atâta nerușinare? Prea-i

cusută cu ață albă! Și de ce să mă denigreze în halul ăsta, doar nu-i făcusem niciun rău. Stai, că descurc eu lucrurile, nu le las așa. Întâmplător, o colegă mi-a dat numărul lui de telefon. Am ridicat receptorul și, spre norocul meu, mi-a răspuns chiar el.

— Bob, trebuie să te văd urgent, foarte urgent. E o chestiune importantă, vitală, înțelegi? Nu te rețin mai mult de 5 minute. Spune, te pot găsi?

S-a mirat, tot întreba despre ce-i vorba. Dar, pe urmă, a acceptat să ne întâlnim la Statuia Aviatorilor, promițându-mi că vine neapărat. A venit, într-adevăr, peste o jumătate de oră.

— Uite de ce te-am chemat. Vreau să-mi răspunzi deschis, cavaleriește: te-ai lăudat față de Gherghel că ți-am aparținut?

El s-a îngălbenit ca un cadavru.

— Bob, e o problemă de viață și de moarte. Mie să-mi spui adevărul. Nu te întreb pentru ce ai spus acest lucru, ci dacă i-ai spus. Bagă de seamă, bagă bine de seamă, Bob!

— N-are sens să te mint. Da... i-am spus, recunosc...

— Bine, atât voiam să știu! Adio!

— O clipă, nu pleca! N-a fost decât o glumă. Era la Cafe de la Paix, acolo ne-am întâlnit. Nu știu ce mi-a venit! Adică, voiam să-i fac o figură, să-mi bat nițel joc de el, știindu-l prea încrezut, și zic — hai să-i mai tăiem un pic din nas. De unde să-mi treacă prin minte că între voi era ceva serios? Altfel, cine se băga pe fir? Zău, te rog, scuză-mă, regret din suflet ceea ce s-a întâmplat.

Nu-l mai ascultam. Mă mir cum m-am stăpânit să nu-i cârpesc două scatoalce. I-am întors spatele. S-a ținut scai după mine, tot cerându-și scuze de circumstanță, într-un limbaj vulgar propriu. Noroc că tocmai trecea pe acolo un taxi. L-am oprit și am scăpat de el.

Atât voiam să știu. Gata, i-am acordat lui Ivar circumstanțe atenuante. Adică i le acordasem mai demult, de când mă purtase în brațe ca pe un pachet, ca

să mă depună la Spitalul de Urgență. Fără căderea mea, s-ar fi ridicat el în ochii mei ? Nu știu. Judecând la rece, avea, într-un fel, dreptate. Fiind degradată de Bob, cum aveam să apar în ochii iubitului meu altfel decât o femeie ușorică, după care nu trebuie să alergi tocindu-ți picioarele până la genunchi ca s-o cucerești, ci numai s-o inviți la cină, într-un separeu undeva, la margine de București. Ceea ce, de fapt, a și făcut.

Când m-am întâlnit cu Ivar, i-am spus răspicat:

— Băiețel, am revenit la sentimente mai bune, consimt să devin soția ta, deși ceva nelămurit în mine se împotrivește încă. Trec peste asta, sperând că nelămurirea se va lămuri cu timpul. Să știi însă că nu-mi fac iluzii prea mari în această privință.

— De ce? s-a mirat el, ca și când eram obligată să păstrez un vagon de iluzii despre distinsa lui persoană.

— Pentru că nu mai cred în povestea cu „destinul”.

— Nu se poate. Nu vezi că totuși e pe cale de a se realiza punct cu punct?

— O fi, dar și-a pierdut ineditul și, odată cu el, farmecul. Mai trebuie să adaug că n-am încredere nici în trăinicia acestei căsnicii.

— Te înșeli, ne iubim și vom cuceri fericirea.

— Lasă fericirea în pace! Nu e decât un termen de dicționar. M-aș bucura să nu fiu nenorocită...

Simțeam că sunt cea mai tare, că domin situația, și așa era: o femeie dorită e regină. Cea de pe urmă femeie poate ajunge regină, dacă o râvnește cineva. Iată de ce, din capul locului, i-am pus condiții, întâi: nu vreau să locuim în apartamentul doamnei-maman, nu-mi place să am profesoară pe cap, ca să-mi dea lecții și să-mi pună note. A zis că nici nu s-a gândit la așa ceva, chiar a închiriat un apartament cochet pe strada General Doru, numărul nu știu care. Bine, se cheamă că ne-am înțeles pe chestiunea apartamentului, fie el chiar cochet. Al doilea: după terminarea facultății, să n-avem discuții, îmi iau o catedră, țin să avem locuri egale în căsnicie, nu-mi

place ca bărbatul să joace rolul titular, iar nevasta, un rol de figurație, adică să spună numai două vorbe sau să ducă tava pe scenă. Detest supremația soțului. El:

— Da, da, de acord, sigur că da.

— Ce ne facem însă dacă îți dă o catedră, să zicem, la... Arad?

— Ce să facem? Trăim prin... corespondență.

Văzându-l cam contrariat de gluma mea, l-am liniștit: Lasă, nu-ți face griji de pe acum, doamna-maman are destulă trecere la minister ca să nu fiu azvârlită tocmai la dracu-n praznic! Al treilea: Cu copiii, cum rezolvăm? Se admit cel mult trei, orice ar fi, băieți, fete, n-are importanță, nu atârnă de noi. Dar nu chiar așa, imediat, ci după trei, maximum patru ani, adică până prindem un pic de coajă. Bine, fie și coajă. Al patrulea: Vom avea dormitoare separate. La punctul ăsta țin morțiș.

— Bagă de seamă, nu glumesc deloc. Fără cameră separată, nu mă mărit în ruptul capului. Judecă-mă cum vrei: nu-mi place să fiu văzută în intimitate și nici să văd pe altcineva.

A acceptat și asta. Păi sigur, se putea? Și acum, al cincilea punct și cel mai important: Când unul se satură de celălalt, ce face, mă rog? Firește, i-o spune verde: asta și asta, dragoste cu sila nu se poate, fără nici o supărare. Așadar: divorț prin consimțământ mutual. La ce bun judecați pe la tribunale, ce ne folosește să ne dăm poalele peste cap în fața lumii? Nu mai merge căruța? Coborâm și fiecare apucă pe drumul său propriu...

Ivar s-a declarat de acord și asupra acestui ultim punct.

— Dacă-i așa, am conchis, așterne pe hârtie toate câte le-am pus la cale.

Nu s-a împotrivit. Părea numai că se miră puțin. Când a terminat, am citit ce a scris. Nu omisese nimic. Ba nu, uitase să pună ziua, luna și anul: 12 august 1934.

Un pupic pe botic de la a ta Anda Andaluza, care joacă un loz mare la loteria măritişului.

III

Fulgușoară bălăioară,

Iată-mă, în sfârșit, trecută doamna Gherghel în registrul stării civile de la Primăria Municipiului București. Credeam că o să vii la nuntă, așa, ca un membru al familiei, precum te consider, datorită prieteniei ce ne leagă. În locul tău, ai trimis o telegramă dolidora de felicitări. Am fost supărată foc, nu admit nici o scuză! Zici că trogloditul tău e internat în spital, medicii l-au operat cu o zi înainte. Nu puteai să-l lași o singură zi, cu ulcerul lui duodenal? Ce, era să faci infecție în lipsa ta? Atât, o zi trebuia, după care făceai cale întoarsă... Dar acum, degeaba vorbim...

N-a fost o nuntă ca-n poveste — așa cum, de obicei, ne închipuim propria noastră nuntă, dar atât cât a fost mi-a plăcut. Adică m-a impresionat, că mă exprim mai corect. Rochia de mireasă mi-am făcut-o la Chic de Paris, am dat acolo peste o croitoreasă care mi-a sesizat gusturile. Tu știi că nu-mi plac țeșăturile prea străvezii, așa că am respins din capul locului tulul pe un furou de crep satin. Preferam o rochie simplă, care să mă îmbrace total, pân'la gât. Așa că m-am hotărât pentru crepe marocain, cu un corsaj strâns pe corp, ca să pornească de la talie în valuri ușoare, fine, până la pământ. Răscroiala pe lângă gât, mânecile strânse pe cot, lungi până la încheieturi. Croitoreasa îmi sugera un șirag de perle. Nu. Nu vreau, i-am spus. O mireasă cu perle la gât o să aibă parte de lacrimi în căsnicie, perlele sunt nefaste, așa știu. Dar ceea ce mă prindea de minune era voalul lung din dantelă fină, susținut de coronița de lămâiță, care se lăsa ușor până la talie, nu lung, cum se obișnuiește, pentru că voalurile lungi trebuie să le țină un băiat și o fetiță, și de unde să-i găsesc? Coafura mi-am făcut-o tot simplă, părul lins, ușor ondulat la vârfuri, atingând umerii. Și, bineînțeles, mănușile din peau de Suede, atât de fine. Eram superbă, tu, zău că nu mă laud!

Cununia religioasă s-a oficiat la biserica „Sf. Constantin”. Am ales biserica asta, fiindcă știam că are un cor bun. Când a intonat de sus, de la balcon, Vino din Liban, mireasă, m-au năpădit toți fiorii, nu mai știam de mine, mi se părea că venisem chiar din Liban, zburând imaterială peste Mediterana și, când m-am trezit din reverie, ziceam: Doamne, ce-o fi asta, vis sau realitate? Solemnitatea momentelor, adăugată la firea mea excesiv de sensibilă, m-a cam făcut harcea-parcea. Aveam, bineînțeles, și clipe de luciditate. Când preotul a intonat: Să vă înmulțiți ca Iosif și Asineta, mi-a venit să pufnesc de râs, dar m-am stăpânit. L-am întrebat încet pe Ivar:

— Cine au fost ăștia și câți copii au avut?

— Nu știu. Fii serioasă, Ghi, mi-a făcut el semn.

A venit multă lume, în primul rând, suratele de la Orfeline, cu Năsoasa în frunte. Pe urmă, colegele de la facultate, care și-au făcut apariția anturate de un grup de băieți, unii necunoscuți, cărora abia acum le vedeam mutrele. M-am pomenit cu nebunii într-un autocamion încărcat cu flori până la refuz. Trebuie să fi devastat o grădina sau o florărie, în orice caz, au cheltuit o groază de bani. Asta încă nu-i nimic, dar când să mergem la local, m-au cocoțat și pe mine în camion între flori. Ivar nu voia să se urce. Zicea: Asta-i caraghioslâc! Ne facem de râs! Dar cine putea să-și pună mintea cu zăpăciții? I-au luat câțiva pe sus, depunându-l ca pe un obiect pe platformă, lângă mine. N-a avut încotro, a început să râdă și totul a ieșit bine.

Până la salon, trebuia să străbătem o bună porțiune din bulevardul Elisabeta, trecând peste podul Elefterie. Pe parcurs, lumea căsca ochii la noi, mirându-se de acel original cortegiu. Doi colegi au făcut câteva instantanee, unele foarte reușite. Îți trimit două, să le păstrezi ca suvenir și ca amintire. Nu mă supăr dacă le pui în ramă.

La masă am numărat peste 60 de persoane, mai toți, tineri de ambele sexe. Cineva a avut o idee năstrușnică. S-a apucat să adune vârsta fiecăruia dintre noi și

rezultatul a fost o surpriză: a obținut 1934, adică anul calendaristic în vigoare. După cină, au început toasturile. Ah, ce poveste și cu toasturile astea! Primul a fost vechiul cântec pe care mi-l închinaseră colegii: Vivat Anda nostra! Pe urmă, s-a ridicat un coleg veteran, acela care a vrut odată să mă pipăie, pentru a se încredința dacă sunt reală, ți-am scris eu despre această năzbâtie! Și, după cum îți spun, Urangutanul, vorbind în numele celorlalți studenți, i s-a adresat lui Ivar așa:

— Vă rugăm, onorate ginere, a vă lua angajamentul public că o veți face fericită pe frumoasa dumneavoastră nevestică, colega noastră atât de dragă.

— E de la sine înțeles că-mi iau acest angajament, a răspuns Ivar surâzând.

— Foarte bine, dar dacă se întâmplă altfel, ce-i facem?

Peste douăzeci de glasuri răspunseră sacadat, într-un tunet formidabil:

— Îl u-ci-dem fa-ră mi-lă!

Să-ți spun sincer, replica asta m-a înfiorat. Nebunii sunt în stare de orice, ar putea chiar să-l omoare pe Ivar, dacă nu mă face fericită.

Mirele, firește, a râs, de astă dată, cam verzui, alții au zâmbit: Vai, cum o să se întâmple așa ceva? Tinerii se iubesc atât de mult!

Noroc că orchestra a început hora miresei, destrămând atmosfera care se lăsase. Mesenii s-au prins în tradiționala horă, afară de doamna-maman, sărăcuța, care stătea în fruntea mesei și privea fremătând de bucurie. Apoi, a început dansul.

În afară de povestea cu angajamentul fericirii, s-a mai întâmplat ceva care m-a pus pe gânduri. Nu știu, nu-mi dau seama cine și cum mi-a trecut un bilețel. Profitând de câteva clipe libere, i-am citit cuprinsul pe furiș, împinsă de curiozitate. Necunoscutul sau necunoscuta îmi scria: „Pentru ce ți-a dăruit Dumnezeu atâta frumusețe? Ca să ferecești pe cine?” Am împăturit hârtia, tremurând. Voiam s-o fac bucățele și s-o arunc, dar n-am putut. Parcă mă

împiedica ceva lăuntric. Până la urmă, am ascuns-o în sân.

Ah, de câte ori m-am gândit la problema asta! De câte ori nu-mi spuneam: Ce să fac cu frumusețea mea?... Pentru ce mi-a fost dată? N-ar trebui să fie sursa de inspirație a unui poet pentru a crea o operă nemuritoare? Da, așa ar trebui, dar unde-i poetul? Să alerg eu după el? Problema părea insolubilă, de nedezlegat...

Și, uite, până la ivirea poetului, apăruse Ivar. Ce sunt de vină? Dar oare timpul meu se isprăvisese odată cu măritișul? N-avea răgaz pentru surprize? Oho! încă cum!

Am lăsat la o parte gândurile astea... Un coleg de facultate, care urma și canto la Conservatorul de Muzică, se urcase pe estrada orchestrei și cerea prin semne să se facă liniște. Apoi, începu o romanță foarte cunoscută și sentimentală:

De ziua nunții tale-ți scriu

Acum câteva rânduri...

De neînchipuit! Cânta cu atâta patos, că pâraie de lacrimi i se scurgeau pe obraji. Din pricina asta, nici nu a izbutit să ducă romanța până la capăt. A lăsat-o neterminată și a fugit, reluându-și locul la masă. Se iscă un ropot delirant de aplauze. Invitații, răscoliți, parcă le umblase cineva prin măruntaie, strigau din răspuțeri:

— Bravo! Bravo!

„El trebuie să fie autorul bilețelului!” mi-a șoptit un gând. Ai fi pus mâna în foc că nu greșeam. Dar ce folos? Mai bine n-aș fi știut...

Ivar s-a apropiat de mine și mi-a spus că e timpul să ne retragem. Se făcuse târziu. Trenul pleca peste o oră și jumătate, și până să-mi schimb rochia... până să ajungem la gară...

Ai înțeles, cred, despre ce-i vorba: voiajul nostru des noces. Ivar aranjase din vreme itinerarul, procurase biletele circulare, obținuse locuri în vagonul de dormit până la Triest, unde aveam prima coborâre.

De acum încolo începe să curgă o Niagară amețitoare de lucruri noi, peisaje noi, viață nouă. Mai întâi, ne-am dus să vizităm grottele de la Postumia, cele mai fantastice curiozități ale Terrei. Îți pomenesc numai de Grande Duomo, Sala dei Diamanti și, mai cu seamă, de Grotta del Paradiso, care mi-a plăcut la nebunie. Am ieșit de-acolo uluită și totodată moartă de oboseală, deși ne plimbaserăm comod, cu un trenuleț subteran. În schimb, Ivar a făcut scurtă la mână plătind ici 5 lire, dincoace 10, dincolo tot 5, când 5, când 10, mereu trebuia să umble la portofel. La Veneția n-am stat decât o zi, seara am petrecut-o la serenate, apoi, haidem la Ravenna. Aici, fuga la mormântul lui Dante, reculegere pioasă, apoi câteva rânduri tremurate de emoție în registrul pus la dispoziție turiștilor. A doua zi, ne-am dus cu autobuzul să vizităm vestita pădure de pini cântată de Leopardi și Petrarca.

La Florența, palatelor vechi, rămase în picioare ca singurele mărturii ale istoriei, soții Gherghel au avut pe lângă plăceri și două mici neplăceri. Întâi, a lui Ivar. La modestul hotel Parlamento, unde trăseserăm (bărbatu-meu alegea după Guide bleu tot ce era mai ieftin), fusese anunțată sosirea unui numeros grup de excursioniști germani și patronul ne-a rugat foarte respectuos dacă suntem de acord să ne mutăm la hotelul de lux Cavour, bineînțeles cu același preț. Am admis, firește, și iată-ne instalați într-un apartament cu baie, telefon, în fine, un lux exorbitant. Ivar, de bucurie, s-a trântit pe unul din cele două paturi și iată-l dat pe spate, cu picioarele în sus, lovindu-se cu capul de tăblie. Ce s-a întâmplat? Salteaua era de Puf, moale, moale, și el, așezându-se brusc, a căzut... în gol.

Lovitura era destul de serioasă, îl dureau capul, l-a durut chiar câteva zile, dar asta nu m-a împiedicat să râd ca nebuna... Doamne, nu mă puteam potoli în niciun fel, parcă era un râs isteric.

Acum, a doua neplăcere. După un film al lui Chaplin (*La Rue Versaile*), la care am răs până mi-a venit rău (o persoană în fața noastră chiar a leșinat), ne-am dus la *Gambrinus*, prea elegantul local de noapte din piața Savoia. Acolo cânta faimosul (vorbă să fie!) *Domenico Lamberti*. După părerea mea, chitaristul din *Pantelimon* îl făcea praf, însă lumea dădea buzna. Când a cântat *J'attendrai* pe care, de fapt, îl lansase *Tino Rossi*, publicul aplauda nebunește fără a conțeni cu aclamațiile. Ce-i drept, solistul părea destul de prezentabil, avea ochii mari, umbroși, părul ușor buclat pe ceafă, iar trupul subțire, cu picioare lungi-lungi, ca o zi de post. De îmbrăcăminte nu mai pomenesc. Trăsnitul purta un costum din catifea reiată, culoarea bronzului, și o cămașă albă, cu gulerul înalt și răsfrânt, și culmea culmilor: avea cercei la urechi și o brățară de aur masiv la mâna stângă.

După terminarea programului, a descins în sală, poftit pe la mese de către prieteni și cunoscuți, în fine, plutind în admirația generală.

Până aici, toate bune. Când, deodată, îl văd apropiindu-se de masa noastră și, după un prealabil *Permesso?* adresat lui Ivar, m-a invitat la dans. Surprins de această neașteptată solicitare, soțul meu a schițat un vag gest de încuviințare. Am făcut împreună câteva tururi decente, în care timp cântărețul îmi șoptea fraze galante, destul de uzuale și, bineînțeles, de circumstanță. Deși dansa dumnezeiește, tipul nu mă atrăgea, ba chiar îmi devenise insuportabil. Prea era gomos și, lasă asta, dar duhnea oribil a parfum. Închipuie-ți un bărbat mirosind a *Coty*! Numai netotul de *Bob Geamănu* obișnuia așa ceva. Pe urmă, după câteva zâmbete galeșe (probabil, preliminare), a început să mă strângă excesiv la piept, parcă mă îmbrățișa, sub pretext că dansează. Asta încă nu-i nimic, dar pe când ne aflam în partea opusă a sălii, deodată: țoc! a încercat să mă sărute. M-am ferit instinctiv, întorcând capul, așa că tentativa a eșuat, și, desprinzându-mă brusc din brațele lui, i-am cârpit o

palma. A rămas perplex, cu gura căscată, ca un nătăfleț. S-a produs rumoare, câteva perechi din preajmă s-au oprit în loc. Credeam ca Ivar n-a prins de veste ceea ce se întâmplase, fiindcă se afla tocmai în partea cealaltă a sălii. Se vede însă că ne urmărise cu privirile tot timpul, așa că numaidecât m-am pomenit cu el la fața locuia având o falcă-n cer și una în pământ. Faimosul Lamberti, cărui nimeni nu-i cerea curaj, a șters-o... englezește, lipsindu-l pe Ivar de o victimă celebră. S-a ales cu o porție bunișoară de invective nu tocmai grațioase. Patronul, un butoi de osânză, ne-a cerut scuze, după care noi am părăsit ostentativ localul, acompaniați de toate privirile. Afară, în stradă, Ivar mi-a spus cătrănit:

— Îmi place Italia, dar fără... italieni.

*

Acum îți mai povestesc ce-am pățit la Roma și cu asta basta. E știut de toată lumea că îți trebuie cel puțin două luni de zile ca să vezi tot ceea ce merită în Cetatea Eternă și, după aceea (cum ar spune Hans Christian Andersen), poți să te distrezi. Noi am îndrăznit să ne distrăm chiar în prima seară, după ce am colindat 12 ore neîntrerupt de la Forul roman la catacombele Sf. Calisto și de la Coliseum la San Pietro în Vincoli, unde se află celebrul Moise al lui Michelangelo. În ce fel? Ne-am procurat bilete la Operă, sus, la galerie, alte locuri n-am găsit, dar și astea ne-au costat 50 de lire, plus programul, două lire. Pe banii noștri, exact 558 de lei. Destul de piperat, nu? Ce-i drept, acolo, la galerie, stăteam împărătește, cufundați în fotolii moi de pluș, extrem de confortabile. Era o premieră, se juca Giulliano de Zandonai, cu Benjamino Gigli și (închipuie-ți ce surpriză plăcută!) cu compatrioata noastră, Florica Cristoforeanu în rolurile principale. Opera n-a prea plăcut, publicul sâsâia din când în când ca un cârd de găscani, urmărind partiturile, ceea ce m-a surprins, fiindcă era un fel

civilizat de a-ți manifesta dezaprobarea, în loc să arunci pe scenă coji de portocale sau alte rămășițe alimentare, așa cum auzisem la noi în țară că procedează italienii. Am urmărit spectacolul un act, două, trei... După aceea, îmi amintesc ca prin vis cum evolua pe scenă un balet superb, apoi n-am mai știut nimic. Când am făcut ochi, era o beznă densă, cumplită... Am pus voluntar mâna pe brațul lui Ivar. Se afla lângă mine, dar nu în pat, nu, nu eram în pat, ci tot în fotolii. Ce-i asta, s-a terminat spectacolul? Noi suntem încă aici? Îngrozită, l-am trezit pe Ivar. Dacă aș fi fost singură, crăpăm de frică. El, buimăcit, zice:

— De ce m-ai trezit? Dar când și-a dat seama că e tot la Operă, a făcut un aaa! atât de caraghios, că nu voi uita nicicând exclamația lui!

— Ia vezi, cât e ceasul?...

Am scos cutia și am aprins un chibrit. Vai, dacă n-am fi fost fumători, ce ne făceam? Era ora 3 fără 10.

— Doamne sfinte, cum ne descurcăm?

Situația, prin neprevăzutul ei, devenise de-a dreptul caraghioasă. Am pufnit de râs. Ba nu, zău, nu era de râs? Bine, frate, am adormit, asta se poate întâmpla oricui, dar nu s-a îndurat nimeni să ne trezească la sfârșitul spectacolului? Și n-a fost nici un om din serviciul teatrului care să controleze dacă n-a rămas cineva în sală? Uite că nu... Fir-ar să fie!

Ce să facem? Ne-am culcat din nou pe fotoliile-pat, de astă dată, într-o poziție sufletească excelentă, invitând vise muzicale să ne populeze somnul. Când ne-am trezit, întunericul dispăruse pe trei sferturi, cortina era ridicată, vedeam o mișcare nedeslușită pe scenă, azeam muzicanții încercându-și instrumentele. Am coborât de la cucurigu, Ivar a istorisit pățania noastră cuiva întâlnit pe scări, chiar i-a făcut muștrări, omul s-a mirat, a râs, a cerut scuze, apoi ne-a condus până la ieșire.

N-a fost rău, ce zici? O pățanie aiurită ca asta mai rar! Peste două zile ne întoarcem în țară! Suntem foarte

bogați în provizii sufletești, cel puțin eu nu mai am unde așeza măcar o imagine nouă, până nu le rumeg pe celelalte vechi. S-ar zice că m-am ales cu o întreagă bibliotecă citită pe nerăsuflate în aceste două săptămâni de colind prin patria lui Dante, Michelangelo și Leonardo da Vinci.

Cu îmbrățișări corporale și pupături faciale de la proaspăta căsătorită,

Anda Gherghel

P.S. Îți trimit alăturat un album cu reproduceri după tablouri celebre: I capolavori della pittura. Mi-a cerut pe el 20 de lire, librarul credea că sunt gugustiucă, dar, cum așa ceva n-am fost niciodată, m-am tocmi la sânge și l-am cumpărat numai cu 5 lire.

PARTEA A DOUA

Puteau fi fericiți toată viața, dar el, întâlnind o fată cu avere, se desparte de cea pe care o iubește

CAPITOLUL 1

O soție „activă”

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

În fine, iată-mă însurat, *altfel* decât visam, de cum visează de obicei tinerii, *altfel* de cum aş fi vrut. Şi, pentru transpunerea în viaţă a acestui *altfel*, am fost nevoit să întreprind eforturi serioase, supraomeneşti. Mi se părea că-i destul să arunc o vorbă şi gata, mi se deschid numaidecât porţile căsătoriei. He-he! N-a fost deloc aşa!

În primul rând, trebuie să îndur o teribilă agresiune împotriva orgoliului meu. Când o cer maică-sii de nevastă, Ghiocela îmi întoarce spatele, aruncându-mi necruţător în obraz: Nu, nu mă mărit cu acest domn! Parcă mă pocneşte cu o măciucă drept în moalele capului. Nici nu-mi dau seama cum şi în ce fel am plecat din casa lor. Eram mutilat, distrus mai rău decât un om care trăieşte după ce a murit. O noapte albă trece prin mine şi eu îi ţin piept cu ochii deschişi. Ce să fac, cum să ies la liman? Prin mintea mea se plimbă vijelios zeci de planuri absurde, se măcelăresc între ele şi dispar fără urmă.

Ah, Ghiocela, proteică fată, ambiguităţile tale ostile oricărui contur sunt exasperante! Dar voi stărui până în pânzele albe, te voi urmări ca propria ta umbră şi această perseverenţă, dincolo de graniţele firescului, te va defini, îţi va suprima contradicţiile şi doborî rezistenţa faţă de mine.

Pentru asta, Ivar, îţi trebuie timp cu carul, băiete! Ştiu! Dar nu mă uit la timp! Dacă e pe-aşa, desfiinţez

calendarul, plasând câmpul meu de operații între frontierele eternității.

Cine-mi spusese, nu de mult, o poveste adevărată, pe măsura marii mele nevoi actuale? Ah, da, doamna Sorana Lambru, colega din minister, astăzi chiriașa săsoaicei Grete. Pe când era domnișoară, un tânăr funcționar de bancă, vecin cu casa, îi făcea o curte asiduă. Ea nu se uita la el, nu-i dădea nici o atenție. De ce? Parcă o aud spunând:

— Mi-era, înțelegi, nesuferit, antipatic!

Vorbe clare, tranșante. Așa că stăruințele nenorocitului îndrăgostit o scoteau din fire. E lesne de înțeles că, în asemenea condiții, Sorana s-a măritat cu altul. Pentru oricine situația era limpede, definitivă. Dar nu și pentru el. El continua să-i facă imperturbabil curte, să-i expedieze răvașe de dragoste eternă. Căsătoria colegei mele, Sorana, se dovedește o eroare preschimbată repede în oroare. Soțul ei o înșeală pe toate drumurile, o brutalizează, făcându-i viața un iad și, în cele din urmă, o abandonează. Și tocmai când femeia se afla pe culmile deznădejdi, iată-l pe vajnicul suspinător la grațiile ei, rămas credincios timp de patru ani sentimentelor sale, că vine s-o consoleze și să-i ofere numele. În zadar își încearcă norocul, femeia părăsită tot nu se poate lipi de el. Și, din nou, se mărită cu altcineva. De rândul acesta, căsnicia merge bine, soții se înțeleg, se respectă, dar, după trei ani, un accident mortal curmă viața celui de-al doilea soț. Cine o ajută pe femeia lovită de nenorocire? Cine îi șterge lacrimile? Cine îi mângâie durerea? Tot acel tânăr, îmbătrânit cu șapte ani, însă mereu îndrăgostit, veșnic pe urmele ei. Acum Sorana, la capătul încercărilor sortii, nu mai poate rezista. Capitulează în fața marii dovezi de iubire și devine soția lui. A fost un bărbat fără cusur și, dacă adjectivul ideal n-ar părea prea livresc, i s-ar potrivi de minune. După 21 de ani de conviețuire fericită, el moare într-un spital, operat de cancer.

Eu n-aș crede că pot dovedi atâta perseverență și, mai ales, constanță ca acel faimos Lambru. Din fericire, nici nu-i nevoie. Relațiile dintre mine și Ghiocela sunt altceva, au altceva la bază. o afecțiune reciprocă, nu unilaterală. Iar în urma accidentului de la șosea, ea se întoarce, în fine, la vechile sentimente, restabilind armonia.

La nuntă, mă simt copleșit de unele stări sufletești destul de ciudate. Nu-mi dau seama de ce Ghiocela mi se pare mai prejos decât este, ca și când înainte ar fi fost pe un soclu, iar acum stă direct pe pământ. Trag cu coada ochiului spre ea, și-i zăresc fața îmbujorată, surâzând fericirii. Mă năpădește o ciudă amestecată cu ură grea pe creatura asta superbă și atât de semeață, pentru care trebuie să joc o carte atât de primejdioasă. Îmi vine să-i sfâșii rochia albă, strălucitoare, care-i dă o nemerită curățenie de heruvim.

De ce credeam până acum că nu pot trăi fără ea? Uite, acum îi aparține și, parcă, mă copleșesc toate regretele că m-am însurat? Oare golul visului împlinit?

Un șarpe de negură urcă în spirală, se oprește în cap și acolo începe să se învârtască, vâjâind surd. Îmi stăpânesc cu greu amețea. Simt instinctiv că ceea ce fac e o greșeală, dar cine mai poate să dea înapoi ? Mintal, faptul mi se păruse simplu, lesnicios, fără urmări, dar acum, când îl trăiesc, îmi apare cu alte dimensiuni, complicat, sursă de grave consecințe. Degeaba încerc să-mi fac curaj, reamintindu-mi de planul meu intrat în vigoare cu toată precizia. O deznădejde absurdă mă sufocă.

A fost, bineînțeles, ceva trecător, fără repercusiuni. Voiajul în Italia aduce reconfortante mutații în starea mea sufletească. Obsesiile care mă frământaseră sucombă la graniță. Ființa mi-a devenit acum numai ochi care înregistrează tot ce văd, fără să prelucreze materialul, căci timpul n-ajunge, îmi trebuie ani de zile pentru asta. Văd lucruri de necrezut, care mă strivesc prin grandoearea lor, pentru ca îndată după aceea să mă ridic până la

înălțimi unde nicicând nu zburasem. Trăiesc, întors în trecut, sculpturile și picturile marilor defuncți. Aș zice că morții trăiesc în această țară, iar cei vii zac în sicriele tragice neputințe, pentru că niciodată nu-i vor ajunge, dar...

Să-i ajungă?... Dumnezeule! Să-l ajungi pe Michelangelo? Dar Capela Sixtină a lui trebuie s-o contempli în genunchi, așa cum a făcut Papa Sixt al IV-lea; să ajungi *Madona* lui Carlo Doici sau *Sacra familie* a lui Andrea del Sarto sau *Ecce Homo* a lui Guido Reni sau *Punerea în mormânt* a lui Rafael? Înșir la nimereală câteva nume din câteva sute. Această excursie prin minuni, la braț cu Ghiocela — altă minune și ea — îmi umple viața de conținut, până dincolo de vârf. Din pricina acestui plin excesiv mi se pare curios că ni s-au întâmplat și unele lucruri strict omeneste, ca, de pildă, ascensiunea acelui insolent cântăreț de muzică lejeră de la Florența împotriva Ghiocelui și caraghioasa pățanie de la Operă... Trec însă peste aceste fapte ne semnificative.

Când ne întoarcem în țară, căsnicia noastră își continuă drumul. Am văzut multe căsnicii, însă niciuna nu-i seamănă. Ghiocela i-a imprimat o traiectorie sinuoasă, neprevăzută, cu surprize care o hrănesc copios. Ea însăși constituie o surpriză pentru mine, fiindcă în fiecare zi apare ca fiind alta, cu însușiri noi. Sunt sigur că nu există pe pământ o soție cu care bărbatul trebuie să se războiască cel puțin o oră pentru a-i smulge o sărutare. La început, împotrivirile ei, chiar fiind suple și grațioase, mă scoteau din minți, dar după inevitabila capitulare, îmi părea bine, cuplul nostru înregistra temperaturi înalte, așa că randamentul voluptății era de zece ori mai ridicat datorită acestor preliminarii.

Deși proaspăt căsătorită, deci fără experiență în materie, Ghiocela dovedește un instinct sigur de femeie care îi conduce viața sexuală. Nu mai vorbesc de imaginație!... Toate capriciile ei sunt rodul acestei

imaginații fără frâu, care, de fapt, îi susțin și-i îmbogățesc ingenuitatea.

Nu uit cât oi trăi ce mi-a făcut zilele trecute, adică după o sută de ani de căsnicie, și nu greșesc când spun așa, fiindcă mi se pare că sunt însurat cu ea de când lumea. Ajung acasă vesel, bine dispus, fredonând o șansonetă la modă. Intru în sufragerie și o strig pe Ghiocela, ca să-i dau de știre că am sosit. Ea trebuie să răspundă Cu-cu! Oriunde s-ar afla (așa e convenția), însă, de data asta, tace chitic. Deschid ușa dormitorului ei (avem dormitoare separate). Nu e nici acolo. Mă duc la bucătărie. Lina îmi spune că doamna a ieșit în oraș. În oraș? Unde a spus că se duce? Bucătăreasa nu știe. Nici n-a lăsat vorbă când se întoarce? Nu lăsase. Mă întorc în sufragerie, cam nedumerit. De obicei, când pleacă pe neașteptate, îmi lasă vorbă unde se duce și când se întoarce. Acum — fiind vremea prânzului, renunță la masă ori, poate, mănâncă la maică-sa. Nu știu ce să fac: s-o mai aștept — poate dă un telefon... În timp ce mă plimb încordat prin sufragerie și fumez, trecând prin dreptul comodei, văd un plic alb rezemat de o vază cu flori. Pe el stă scris: Pentru Ivar. Na! O scrisorică pentru mine? Ce-o mai fi și asta? De ce s-a apucat să-mi scrie? Simt că e la mijloc ceva deosebit, dacă ea s-a văzut nevoită să recurgă la corespondență. Neliniștit desfac plicul și citesc... Dumnezeule! A plecat pentru totdeauna! Lubește pe altcineva și n-avea cum să facă altfel. Mă roagă s-o iert, să nu fiu supărat pe ea. S-ar putea să sufăr puțin, dar, cu timpul, o voi uita. Și sfârșește rugându-mă să-i păstrez o amintire frumoasă.

Sunt năuc de-a binelea... Nu reușesc să înțeleg ce s-a petrecut. Când a avut timp Ghiocela să facă o pasiune atât de puternică, încât să calce în picioare legătura noastră? Dar, în sfârșit, orice îmi vine fulgerător în minte: „Ah, trebuie să fie vorba de individul care-i trimitea flori... Și, uite, a izbutit să mi-o fure, ticălosul... profitând de lipsa mea, de condamnabila mea lipsă de vigilență. Așa-mi trebuie! Prea m-am încrezut în mine, teribilul cuceritor

de inimi! N-oi da ochii cu rivalul care mi-a făcut festa? Nu-i crăp capul? Bine, bine, vom vedea!”

Spumeg de revoltă. Aș dărmă biserica „Sf. Petru”, dacă mi-ar cere-o Ghiocela ca preț al întoarcerii. Da' nu, nu-i vrednică de atâta jertfa. E la fel cu celelalte, toate femeile sunt o apă și un pământ. Dau buzna în bucătărie, turbat de ciudă. Lina trebuie să îndure torentul de mânie cu care o acopăr:

— Unde erai când a ieșit conia?

— Aici, unde să fiu?

— N-ai văzut-o plecând cu bagaj? Cine i-a dus geamantanul?

— Care geamantan? N-am văzut nimic.

— Ia vino cu mine!

O iau de mână și o duc în dormitor. Cotrobăi prin garderoburi, în scrin, pretutindeni.

— Nu vezi ? Și-a luat rochiile, tot ce avea. N-a mai rămas nimic.

— Asta nu-i de-a bună, se văicărește slujnica.

— Nu cumva Gheorghe i-a dus lucrurile?

— Doamne, iartă-mă! Bărbatu-meu e la serviciu...

— Ieși afară, netoato!

— Da' ce-ți făcui, conașule, de-ți cășună pe mine?

Slujnica fuge îngrozită, mormăind vorbe neînțelese, și se închide în bucătărie. Rămas singur, gândurile negre mă invadează mai aprig. Sunt prea multe și prea diverse, ca să pot încropi o hotărâre întreagă. Simt că o nenorocire de proporții incalculabile s-a abătut asupra capului meu, pocnindu-mă din umbră, pe nepusă masă. Într-un timp, profitând de un răgaz al tensiunii, parcă îmi vin gânduri mai bune.

În definitiv, tot aveam intenția s-o las. De ce, atunci, îmi fac atâta sânge rău că a plecat? Ar fi cazul să-i mulțumesc pentru că mă scutise de multele și grelele neplăceri ale despărțirii, lucrase, cu alte cuvinte, în favoarea mea.

Cu toate acestea, raționamentul nu mă satisface, conține lacune peste care nu pot trece ușor. De ce? Pentru că actul Ghiocelui s-a produs pe neașteptate, găsindu-mă nepregătit sufletește. Ceasul despărțirii, gândit de mine, nu bătuse, ea îmi era încă necesară, și cum să nu fie, când căsnicia noastră mai avea de străbătut o bună distanță până să apuce pe linie moartă? În plus, inițiativa o luase ea, nicidecum eu — și asta mi se pare esențial.

Prin asociere de idei, îmi vine în minte cazul arhitectului Romașcanu, un bărbat valoros, la apogeul carierei sale, cunoscut în toată țara. El suferă o tragedie familială, soția îl părăsește și se mărită cu altul. Lovitura e prea mare, n-o poate îndura. Și acest om, nemaigăsind resurse de a-și reface viața, se hotărăște să se omoare. După ce scrie inevitabila scrisoare de rămas-bun, ia arma ucigașă și o îndreaptă spre tâmplă. Câteva clipe de ezitare înainte de a apăsa pe trăgaci. Timp suficient ca să audă un zgomot suspect în semiobscuritatea vastei încăperi unde se afla. Și deodată se ivesc doi hoți care pătrunseseră în locuința sa, ca să-l jefuiască. Arhitectul trage în ei, tâlharii trag în el. Și trei oameni se prăbușesc pe podele înotând în sânge. Alarmă la miezul nopții. Arhitectul e transportat la Spitalul de Urgență și, în urma îngrijirilor medicale, scapă cu viață. Hoții, răniți mortal, sucombă amândoi.

Întrebare: Arhitectul, dacă avea de gând să se sinucidă, de ce nu s-a lăsat răpus de gloanțele bandiților, ci, dimpotrivă, a reacționat? Il mai interesa oare ideea jafului?

Răspuns: El nu admitea să-și curme zilele decât din voința lui, implicit cu mâna-i proprie. Dacă întâmplarea a orânduit un atac banditesc n-avea încotro: trebuia să se apere. Și-a apărat viața și averea... Norocul său a fost imens: lupta pe care a dus-o ca să-și recapete sănătatea i-a dezvăluit valoarea incomensurabilă a vieții — și, aflând

acest preț, gândul de a o suprima l-a părăsit, ca să nu-i mai revină niciodată.

Așijderi arhitectului, vreau să mă despart eu de Ghiocela, nu să se despartă ea de mine. Suport divorțul de această femeie, dar trebuie să pornească de la mine.

Mă precipit spre telefon. Vreau să vorbesc cu doamna-maman Brădeanu, deși sunt aproape sigur că nu e acolo. N-ar avea ce să caute acolo. Telefonul sună mereu în gol. Nu răspunde nimeni. Mai bine că n-am găsit-o pe soacră-mea, devenită fostă. Încerc să le telefonez nașilor, profesorului Gheorghiu. Poate, el să știe ceva despre planurile finei sale, deși nu prea e de crezut așa ceva.

— Alo, alo... Casa Gheorghiu? Cine-i, nașu'?

Am nimerit aiurea. Făcusem greșit numărul. Deodată, tresar ca fript. Parcă a țâșnit o voce. De unde se aude râsul acesta de cristal care mi-e atât de familiar? Las receptorul în plata Domnului și alerg năuc prin odăi, numai ochi și urechi.

În sfârșit, Ghiocela iese din ascunzătoare și-mi sparge timpanul cu o explozie de râsete. Râde nefiresc, vulcanic, cum încă n-am auzit pe cineva râzând.

Mă uit la ea prostit, neștiind ce să cred.

— Vasăzică, erai acasă? De ce m-ai făcut să fierb în halul ăsta?

Altă cascadă de râs. Nu știe altceva decât să râdă, să râdă homeric.

— Ești un monstru apocaliptic! Îi strig scos din țâțâni de comportarea ei. Orice lucru are o limită peste care nu se poate trece. Glume de-astea nu se fac. Dacă ai ști ce clipe de panică am trăit, ce avalanșă de gânduri m-a frământat...

Sunt gata s-o târnuiesc, să-i trag o sfântă de bătaie, pe care s-o țină minte câte zile o trăi. Doar n-am ajuns calul ei de bătaie. Nu știu ce mă împiedică s-o fac. Mă stăpânesc anevoie, cu un efort vizibil.

Ghiocela, cu inteligența ei ascutită, sesizează numaidecât lupta mea cu mine și, cu un voit accent matern, amestecat cu drăgălășenia-i de totdeauna, zice:

— Oooo! S-a burzului micuțul! Ce vină am eu dacă băiețelul e cam prostuț din naștere și nu înțelege?

— Ce să înțeleg? O tâmpenie ca asta pe care ai regizat-o cu popoul? Îți dai seama ce sperietură am tras, cât sânge rău mi-am făcut? Mă rog, pentru ce toate astea?

— Sărăcuțul de tine, ai suferit mult?

— Haide, isprăvește! Ești cruzimea în carne și oase!

— Dar și tu, dacă nu erai uituc sută-n sută sau, să zicem, nițeluș perspicace, ți-ai fi dat seama că...

— Ce să-mi dau seama? Spune, ce?

— Că astăzi e 1 aprilie, guguștiucule!

Sar în sus de un metru. Ia te uită, drăcie! Adevărat, este 1 aprilie, ziua păcălelilor. Și o ființă-enigmă ca Ghiocela, în stare de toate trăsnaile, nu putea să-i întoarcă spatele, lăsându-i trecerea albă, la noi în casă. De aceea mi-a jucat festa asta de pomină care m-a întors pe dos. Câtă frământare, ce gânduri negre, ce deznădejde! Și toate astea clădite pe-o temelie în vânt! Cum naiba scăpasem din vedere tradiționala aniversare a glumelor? Ptiu, cap sec! Ghiocela îmi spune:

— Să zicem că nu ți-ai adus aminte ce zi e azi. Dar citind rândurile mele, trebuia să-ți dai seama de păcăleală: numai că pentru asta se cere un pic de deșteptăciune.

— Stai! Nu înțeleg! Ce vrei să spui?

— Ia ridică scrisoarea, și-mi arată cu degetul, negru pe alb, un acrostih de care habar n-avusesem.

— Vezi ce semnificație au inițialele fiecărui rând? Zgâiește ochii bine.

Mă uit cu atenție și reconstitui: Prostule, asta e farsă. Brusc înveselit, strig:

— Bună! Strașnică! Recunosc că sunt prost... cu diplomă.

— Cu două! completează ea cu belșug ironic.

Asta e teribilă, pe legea mea! Dracul gol! Nimeni n-o întrece în născociri, în ingenuitate, în nimic!

Invadat de o bucurie năvalnică, izbucnesc și eu în râs. Râdem amândoi, ne îmbrățișăm, ne sărutăm. Supărarea s-a dus pe apa sâmbetei.

— N-am să uit niciodată ziua asta!

Ea, cu aplomb:

— Crezi că am urmărit altceva?

Știu... Știam...

CAPITOLUL 2

„Profesia de soție”

Din corespondența Andei Gherghel

I

Scumpița mea,

După întoarcerea din Italia, mă simt mult sporită, cu un bagaj sufletesc și intelectual considerabil mărit. Mi-am mobilat capul ăsta cât o tărtăcuță cu atâtea lucruri de preț, încât stau și mă mir unde naiba or fi încăput. Acum mă bat gândurile să colind și pe alte meridiane, în special, mă atrage mirajul Asiei. Dragul meu Andersen, autorul Micii sirene, n-a avut parte să învețe la școală, era sărac lipit, însă, după aceea, voiajând toată viața, s-ar zice că a absolvit cel puțin cinci facultăți laolaltă.

Dar mai bine să las călătoriile în spinarea viitorului. Până atunci, află că ne-am instalat în strada General Doru, într-un apartament modest, la etajul doi. Mobila am ales-o după gustul meu și mi-am aranjat un interior cochet, cu două dormitoare, unul pentru Măria Sa, celălalt pentru Măria Mea, apoi un hol care ne servește ca sufragerie și unde primim (vorbă să fie, că deocamdată nu ne vine nimeni în casă). Partea proastă e că n-avem tablouri, nici covoare de preț. Trebuie să ne mulțumim și cu atât, mai târziu, vom vedea.

Am angajat-o pe Lina, care a fost la noi, la Orfeline, gătește clasa întâi, e vrednică și cinstită și, în plus, ține la mine. Eu n-aș fi avut timp să văd de grijile casei, trebuie să învăț pe rupte, acum am început să lucrez la teza de

licență: „Teatrul lui I.L. Caragiale”. În plus, sunt nevoită să mă ocup, bineînțeles, și de Ivar. Poate, ai să ridici din umeri, nedumerită: ce-o mai fi și asta, să te ocupi de bărbat?! Oho, e lucru mare, scumpo, într-o căsnicie asta înseamnă totul, rol neînțeles, după concepția mea. Soțul nu-i bine să fie lăsat în voia întâmplării, să ducă o viață obișnuită, aceeași în fiecare zi, pentru că se plictisește, sărăcuțul, caută ceva nou și atât îi trebuie, s-o ia razna. Nu, nu, fug de stereotipie, nu-mi plac clișeele. Și atunci, cum procedez? Foarte simplu: mă amuz cu Ivar născocind situații fel și chip, chiar dacă, uneori, joc teatru în toată puterea cuvântului. Un exemplu. Cu complicitatea Linei, îmi trimiteam mie însămi flori regulat, la două-trei zile. Ivar întreba mereu:

— De unde sunt florile astea?

Ridic din umeri.

— Nu știu cine mi le-a trimis.

El se duce glonț la slujnică.

— Lino, cine a adus buchetul?

— Un comisionar, conașule!

— Pentru cine?

— A spus că pentru doamna.

De fapt, Lina le cumpărase cu banii mei. Ivar, podidit de bănuieli, mă descosea insistent:

— Cine îți trimite flori?

— Habar n-am, nu-l cunosc!

— Nici nu bănuiești?

— Nu, nimeni nu mi-a dat să înțeleg că mă place!

A fiert un timp mocnit în sine. L-am lăsat să fiarbă, așa e bine, să șadă mereu în tensiune, preocupat numai de persoana mea, alte gânduri n-are voie să aibă!

Altă dată, când s-a întors de la serviciu, a dat cu nasul de un superb buchet de garoafe.

— Iar ai primit flori?

— Iar! i-am spus ridicând nepăsătoare din umeri.

S-a făcut roșu, chiar mai roșu decât garoafele.

— Nu se mai isprăvește odată povestea asta? Alaltăieri narcise, ieri crizanteme, azi garoafe. Cuprins de mânie, le-a azvârlit cât acolo.

— Ce ți-a venit? I-am admonestat. E o răzbunare stupidă. De ce sunt de vină bieteile flori?

— Ah, uite un plic! Era ascuns printre garoafe. N-ai observat.

— Nu, n-am observat.

— Vasăzică, a început corespondența. Trebuie că-i un răvaș de dragoste.

— Ești nebun ? Ce răvaș? Dă-mi-l, te rog, să văd ce scrie.

— Pardon! Întâi cenzura masculină.

A citit stupefiat:

En vain le jour succède au jour

Ils glissent laissant de trace

Dans mon âme ne t'efface

O, dernier songe de l'amour.

— Mi se pare că-i o strofă din Verlaine, am făcut eu pe proasta.

— Ba e din La Martine toată ziua. Vrea să te cucerească cu creierul altuia. Sistem Cyrano de Bergerac. Ascultă, cine e individul acesta care nu se astâmpără?

— Habar n-am. O fi tânăr sau bătrân, frumos sau urât, bogat sau sărac? Chiar așa?

— N-oi pune mâna pe el? Li sucesc gâtul ca la un pui de găină!

— Brr! Mă înspăimânți, Othello!

— Vorbesc foarte serios, să știi.

— De acum înainte, am să țin foarte strict socoteala batistelor.

— Vom vedea, Desdemonă, dacă, până la urmă, ai să ieși basma curată. În orice caz, lucrurile nu mai pot continua așa, înțelegi? Așa se sucește capul unei femei măritate.

— Nu-ți fie frică, Ivar. Nu mă impresionează deloc faptul că un nabab risipește banii pe flori.

Fața i s-a luminat de bucurie.

— Pentru răspunsul ăsta meriți o sărutare...

M-a cuprins cu brațele și-mi căuta gura. Dar eu, fluidă, am lunecat din înlănțuire...

— A, nu! Asta nu!

— Nu mă lași să te sărut? De ce? a bâlbâit el.

— Pentru că... te urăsc!

— Dar ce ți-am făcut?

— Un rău mare, aici, și i-am arătat cu mâna în dreptul inimii, Unde, chipurile, se află rana de care e vorba.

Probabil că am rostit fraza destul de drăgălaș, încât lui Ivar i-au pierit gândurile negre. A devenit vesel, exuberant și, ca de obicei pătimaș.

— Vreau să te sărut.

— Uite acolo un cui! i-am răspuns arătându-i cu degetul un cui veritabil bătut în perete.

Ivar n-a înțeles aluzia. Am completat:

— ...Ca să-ți pui pofta.

— Așa ? Poftim, și s-a repezit să scoată cuiul.

— Degeaba, a rămas cuierul...

— Afară cu el! și scoate și cuierul în antreu. Acum, să vedem ce-ai să mai scornești.

— Privește colo sus, cârligul...

— Așa ți-e povestea? Am să-ți smulg barbar sărutarea.

— Învechitule, a trecut vremea năvălirilor barbare!

M-a prins din nou, dar și de astă dată i-am lunecat din mâini. S-a oprit, mânios, ca să mă admonesteze:

— Pentru o sărutare faci atâta caz?

— De ce nu? O sărutare, domnul meu, costă, uneori, viața. N-ați știut încă?

— Atârnă de aceea pe care vrei s-o săruți?

— Eu cred tocmai contrariul.

Încolțit, Ivar n-a mai găsit ce să spună:

— Ghi, mă supăr dacă nu isprăvești...

— Prostule, cu toate astea, e amuzant. Mai bine ai încerca să mă prinzi. N-am nici o stimă pentru bărbatul care nu știe să pună mâna pe o femeie...

Argumentul a fost convingător. Ivar, înfierbântat, a încercat din nou să mă prindă. N-a fost ușor. Fugeam din calea lui, mă ascundeam după mobile, îi puneam dinainte tot felul de obstacole, scoțând țipete când era gata să fiu încolțită. Era timpul să curm joaca împinsă dincolo de limite. M-am lăsat prinsă, dându-i iluzia că lui i se datorează. Învingătorul, exultând de satisfacție, mi-a răsturnat capul. Două ventuze mi-au pecetluit gura.

— Parcă era vorba de o singură sărutare!

— Așa se dublează prețul unui lucru după care alergi atât.

— Prostuțule, nu-mi place să-ți rămân datoare.

Spunându-i asta, l-am sărutat să-i ajungă pe termen de o săptămână. Cred că l-am dat gata, respira greu, gata să se înăbușe.

Da, da, chiar asta voiam. Mă obsedează mereu gândul de a-l încătușa prin vraja dragostei, fiindcă mă tem să nu se sature prea repede de mine. Dacă m-aș oferi bărbatului meu la cerere, fără preliminariile mele ocrotitoare, aș culege curând roadele sațietății. Ce vrei, am început să devin femeie.

Dar preocupările mele nu se mărginesc numai la sexualitate. Căsnicia are o suprafață vastă, care trebuie acoperită de inedit, pentru a fugi de monotonia exasperantă în stare să ne pietrifice pe amândoi.

Or, hazardul nu ne umple viața cu fapte mereu proaspete și noi. Și atunci, trebuie să-mi pun mintea la contribuție, să le nascocesc mai întâi, și apoi să le provoc.

Ce-am făcut o dată? l-am propus lui Ivar să ne îmbrăcăm în haine de servitori și să petrecem o după-amiază în Cișmigiu, unde se întâlnește, de obicei, duminica, servitorimea din oraș. Nici n-a vrut să audă. Zice: „Asta-i o aiureală!”. Nu m-am dat bătută, până nu l-am convins. M-am îmbrăcat într-o fustă de stambă a Linei, pe cap mi-am pus un tulpă, iar în picioare niște ghete, ce-i drept, cam larguțe, când mergeam făceau șleap, șleap, dar asta îmi provoca un râs nebun. Pe el l-

am înveșmântat în niște haine ardelenesti ale bărbatului Linei, cu o pălăriuță care-i venea pe vârful capului.

Doamne, ce-am râs. În viața mea n-am râs cu atâta poftă ca în duminica aceea. Parcă eram doi nebuni scăpați de la balamuc, lumea se uita după noi, mirată, nu din pricina îmbrăcăminții, ci pentru că nu mai conteneam cu râsul.

Singura grijă a lui Ivar, căruia-i înnora uneori fața, era să nu se întâlnească cu cineva cunoscut. Și tot s-a întâlnit, pentru că așa-i, de ce ți-e fiică nu scapi. Ne-a văzut tocmai nefericitul de Bob, pe când urcam în Știrbei Vodă. Ne-am făcut că nu-l cunoaștem, el a rămas pe loc fâstâcit, nu-i venea a crede că suntem noi și, până să se dezmeticească, am dispărut după colțul străzii.

Altădată, ce-am făcut? Citește — să te crucești. Plecasem la cinema, pe Calea Griviței, să vedem o comedie cu Stan și Bran.

Tramvaiul era supraaglomerat și n-am reușit să coborâm decât la stația următoare, adică la Gara de Nord.

— Ivar, i-am spus, renunțăm la film, hai mai bine la... Ploiești.

— Ce să căutăm acolo?

— Aș vrea să mâncăm o friptură la Berbec!

— Ești nebună?

— Sunt, da, nebună. Și vreau să fii și tu nebun ca mine, să fim doi nebuni, care se iubesc la nebunie...

Fraza asta, debitată la modul pasional, l-a convins. Ne-am dus în gară. Culmea culmilor: un accelerat pleca peste o jumătate de oră în direcția Ploiești. Ne-am ospătat împăratește la restaurantul Berbec, am băut și unul, și altul cam mulțisor, încât ne grizaserăm, am dansat, foarte veseli și bine dispuși. A doua zi era duminică. După-amiază ne-am întors în București și am văzut filmul dragilor mei comici, cărora, dacă aș fi sculptoriță, le-aș face câte o statuie în toate metropolele lumii.

Et tout est bien qui finit bien⁴, cum ar zice Shakespeare în limba confratelui său, Moliere.

II

Să-ți spun drept, mă scoate pur și simplu din fire uniformitatea cu cenușiul ei exasperant. Am impresia că din cauza ei viața curge pe lângă mine, fără s-o trăiesc. De aceea mă străduiesc din răputeri să deosebesc zilele, ca să nu mai semene una cu alta. Fiindcă orice zi este o existență în mic și, dacă ar fi după mine, n-aș măsura viața noastră în ani, ci în zile. Prefer, din când în când, câte un necaz sau chiar o micuță nenorocire, decât o fericire continuă, care devine, până la urmă, plicticoasă. Cred că e destul de greu să realizezi un asemenea stil de viață, dar simt că sunt obligată față de mine, fiindcă mi-o cere imperios, pentru că se vrea apărută, ține să calce pe pământ cât mai sănătos... Moartea, când vine, nu te întreabă dacă ți-ai trait bine viața. Indiferent dacă ai trăit-o bine sau rău, puțin sau nu cu rost sau fără rost, trebuie s-o părăsești. Și acest act ireversibil e cea mai formidabilă grozăvie a existenței noastre.

Înțelegi acum — tu, Fulgușor mic — pentru ce mă lupt cu toate urmele imaginației să nascocesc ameliorările de care am nevoie? Nu fac asta numai ca să-mi păstrez bărbatul, legându-l de mine cu lanțuri nevăzute, ci și pentru propria mea persoană sau, mai bine zis, și pentru unul, și pentru celălalt, realizând astfel „perechea”, ca în concepția vechilor indieni.

Fiindcă am adus vorba de acest subiect gingaș, câteva nedumeriri. Nu știu ce se întâmplă cu alte femei proaspăt măritate, cum se comportă ele cu bărbatii lor, nu le-am descusut, habar n-am care e regula generală. Ivar al meu însă mă pune pe gânduri. E în permanență înfometat de mine, fapt care ar trebui să mă bucure. Dacă mi-aș pune mintea cu el, n-am mai găsi timp pentru altceva. Numai

⁴ „Și totul e bine când se termină cu bine” (fr.).

că judecata îmi șoptește binișor la ureche: Nu-l lăsa, prostuțo, să se sature, ține-l mereu flămând, fiindcă numai așa te va dori mereu. De aceea, după cum ai văzut, până să obțină o sărutare, trebuie să se lupte cu mine măcar o jumătate de oră. Niciodată nu i-am cerut favoruri, pe această linie am rămas pasivă, trecând asupra-i inițiativa, pentru a-i măguli orgoliul masculin. De asemenea, foarte rar, numai în anumite împrejurări, cum a fost, de pildă, voiajul în Italia, am apărut dinaintea lui în neglijeu sau nepieptănată, cu ochii cârpiți de somn. Acasă însă, mi-am rezervat un dormitor propriu, conform convenției dintre noi, ca să mă vadă oricând proaspătă, cochetă, pusă la punct — ca o veritabilă amantă. Nu vreau să-l aduc la saturație, așa cum am citit, pare-mi-se în Maurois, o scenă care m-a pus pe gânduri. Soțul și soția, plecați în voiaj, sunt într-o cameră de hotel. Ea, o femeie superbă din toate punctele de vedere, se îmbracă, trebuie să plece undeva. Bărbatul, lâncezind în pat, o privește impasibil, cu o nepăsare exasperantă. Goliciunea ei nu-i mai spune nimic, parcă i s-au tocit simțurile. După ce pleacă, iată că se ivește o femeie de serviciu (urâtă, diformă, cu o biată rochie stambă) să deretice prin cameră. Și cum se apleacă să curețe pe jos, bărbatul îi zărește o porțiune din pulpă și gata: ochii lacomi o sorb, sângele pornește a-i circula prin mădule, tremură în pragul ființei... și... și ăsta-i bărbatul, care seamănă leit cu toți bărbații de pe pământ. Dar Ivar nu vreau să fie, nu-l las să fie așa, în ruptul capului. Câteodată, mă pomeneam la trezire că a dormit în patul meu. Se strecura noaptea, fără să-l simt. De atunci, am început să încui ușa dormitorului.

Să vezi acum ce ispravă am mai făcut, de l-am năucit pe Ivar pe termen de câteva luni. În povestea asta, imaginația mea n-a prea fost solicitată, mai mult a contribuit un personaj ciudat, care se cheamă Hazardul. Consortul meu tocmai plecase într-o delegație la Iași, n-am înțeles prea bine pentru ce fusese trimis acolo de

minister, nici nu mă interesa, de altfel. Mă împrietenisem cu o colegă evreică, Amelia Rubinstein, care locuia pe lângă Statuia Aviatorilor (la ea am fost, dacă îți amintești, când am avut accidentul dinaintea căsătoriei). De data asta, m-am dus nechemată. Parcă cerul m-a trimis! Părinții ei împachetau de zor, ajutați de câteva rubedenii.

— Ce-i asta, vă mutați? am întrebat-o pe Amelia.

Nu era vorba numai de mutat, plecau definitiv la Paris, unde tatălui ei, inginer chimist, i se oferise un post strălucit în conducerea unei uzine, plus locuință și, în fine, o mulțime de alte avantaje. Erau însă necăjiți că n-aveau pe cine să lase în loc, întrucât plătiseră chiria apartamentului pe un an întreg. O rubedenie îi încurcase fără rost și, până la urmă, ieșise cu ceartă. Acum căutau la repezeală pe altcineva.

— De ce nu-l iei tu, Anda? îmi propuse Amelia într-o doară.

— Cât costă chiria? Știi că noi... suntem cam... (Voiam să spun sărăcuți, dar m-am oprit, fiindcă ea a înțeles și așa.)

Colega s-a repezit în camera părinților, a stat de vorbă cu tatăl ei.

— Timp de zece luni nu te costă nimic, e plătit... în regulă. Și tot ție îți rămâne și mobila, n-o să ne cărăm cu ea atâta distanță. Costa mai mult decât face.

Să-mi vină leșin. A doua zi, am făcut contract cu proprietarul am iscălit pentru Ivar și iată-mă chiriașă unui apartament ca-n filme!

După patru zile, părinții Ameliei au plecat și, în a cincea, eu cu Lina și bărbatul ei ne-am mutat în noua locuință. Lui Ivar nu i-am scris nimic, nu-i știam adresa. Chiar dacă aș fi știut-o, tot nu-i scriam. Mai bine, zic, păstrez secretul, ca să-l năucească surpriza când s-o întoarce. A venit cu două zile mai devreme și, bineînțeles s-a dus la vechea adresă, în General Doru. Acolo a dat peste altcineva, care tocmai se muta în apartamentul nostru. Întrebări, explicații, mirare. În fine, pe înserate,

țârrr — soneria. M-am dus să deschid: în ușă, Ivar, c-o falcă-n cer. M-am amuzat să fac pe nebuna:

— Ce doriți ? Pe cine căutați?

El s-a pretat jocului.

— Pe nevastă-mea, cea țăcănită la cap.

— E în fața dumneavoastră. Dacă faceți un mic efort, o veți recunoaște!

Am început amândoi să râdem cu hohote. Dar numaidecât l-am luat în primire:

— De ce țăcănită, mă, prostănac cu două diplome? Pentru că a pus mâna pe un apartament of! of! cu mobilă pe gratis, în care să locuiești cum n-a locuit neam de neamul tău și, în plus, cu chiria plătită pe zece luni ?

Nu-i venea să creadă.

— Uite ici, găgăuță, contract semnat în regulă și lasă contractul, vino să vezi ce-i înăuntru. L-am plimbat în toate odăile, ca pe un țânc. Se uita admirativ la tapete (ce frumoase!), vâra nasul în baie (strașnică, roz-alb), zgâia ochii la sufragerie (ca la cinema), după care a exclamat:

— Tu mă omori, Ghi... Zău, mă omori, iubito!

A fost cea mai frumoasă declarație, făcută, știi, la marea sinceritate. Îi fac pilaf cu noutățile, surprizele, ineditul, cu toate astea... După asta, ne-am așezat la masă. Îi era foame:

— Să vedem, acum, ce surpriză îmi oferi?

— Să nu ceri decât pâine și apă potabilă!

— Cum așa, n-ai nimic gătit? Lina ce păzește?

— A avut treburi mai acătării! Ce are să fie dacă o dată vom înfuleca numai pâine goală? Tu nu-ți dai seama că realizăm un contrast perfect?

— Ce tot îndrugi? Despre ce contrast e vorba?

— De contrastul dintre bogăția apartamentului și sărăcia lucie a cinei, care ne dă un echilibru sănătos...

— Of țăcănita mea scumpă, mai bine am mânca la restaurant.

— Nu, Ivar, te rog, lasă restaurantul.

L-am rugat așa de frumos, că a acceptat. Pâinea a fost foarte gustoasă... Eu am mâncat coaja, el — miezul. Apă am băut la discreție. După cina asta de ultimă expresie, ne-am iubit în casă nouă și am notat ziua și ora, în vederea eternității.

Într-o vreme, iar își luase băiatul avânt. Amor că te omor! Stai că-ți vin eu de hac, pupăcilă, îți temperez eu efuziunile! M-am prefăcut bolnavă; cu complicitatea unei doctorițe, bună prietenă cu doamna-maman, am fost internată la Sanatoriul Modern. Am rămas acolo, sănătoasă-teafără și pe gratis, aproape două săptămâni. În timpul ăsta, am lucrat pe capete la teza de licență. Consortul n-a bănuț absolut nimic, n-a avut cum să vadă presupusa mea colită, și după ieșire, i-am spus că doctorii mi-au recomandat să duc un regim așa și așa, să mă feresc de excese sexuale ca dracul de tămâie. Dacă nu se astâmpără, mă internez din nou, măcar că asta îl înnebunește.

Așa că, dragă Fulguliță, scumpul meu bărbățel n-o să ajungă niciodată să se sature cum ar vrea de mine, despuindu-mă de farmece, îmi voi păstra aceste farmece până la nunta de argint. Lampedusa zice despre căsătorie: „Eh, acolo, un an de intensă ardere pasională, apoi 10 ani de cenușă!” Așa o fi pentru alții, dar nicidecum pentru soții Gherghel. Ca să se știe!

Acestea fiind scrise și subscrise, cu mâna mea proprie închei polologhia de față, pun degetul și semnez propriu:

*Anda Andaluza,
de profesiune Soție (cu S mare)*

CAPITOLUL 3

Fiica lui Apelevianu

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

I

Conviețuirea mea cu Ghiocela curgea pe albia timpului sub cele mai favorabile auspicii, fără nici o poticnire, într-un susținut acord. Deosebirile temperamentale dintre noi, în loc să genereze conflicte, ne colorează traiul comun, sub conducerea iubirii reci. Încă de pe acum am început să avem amintirile noastre, care erau întipărite în memorie, veritabile stații ale călătoriei pe care le parcurgem amândoi prin viață. E greu, aproape imposibil, să le uit vreodată. Așa, de pildă, la 9 septembrie (era într-o duminică) am ieșit în oraș costumați ca servitori (ce-am mai răs, Dumnezeule, să ne crape fierea!); la 14 octombrie, vrând să ne ducem la cinema, am ajuns la... Ploiești. Dar când m-am întors de la lași și am găsit-o pe Ghiocela mutată fără veste în altă locuință, tocmai pe strada Popa Savu? Și-atunci prin ce-am trecut! Nu mai pomenesc de păcăleala pe care mi-a tras-o de 1 aprilie. Ce plăcută mi se pare când mă uit înapoi la această pățanie și o reconstitui mintal, în amănunt, deși atunci când am trăit-o, am parcurs toate etapele deznădejdiei. Dar pomelnicul e lung, imposibil de epuizat, fiindcă Ghiocela e atât de multiplă, încât s-ar părea că sălășluiesc în ea o sută de ființe deosebite. Cred că imaginația-i miliardară îi oferă această diversitate. Dacă, mergând pe stradă, vede o casă mai răsărită, se întreabă: Cine o fi

stând aici? Și numaidecât imaginația ei intră în funcțiune: Aici locuiește inginerul Cutaride, cu nevastă-sa, Lucia, au un băiat chimist, și-a făcut studiile în Germania; inginerul s-a încurcat cu actrița cutare, vrea să divorțeze, lucrurile au ajuns departe, dar fiul său, îndemnat de maică-sa, a pus piciorul în prag a otrăvit-o pe actriță, salvând, astfel, familia de nenorocire.

— De unde știi toate astea? o întreb.

Nu știe absolut nimic, toate astea și le închipuie numai. Și nu așa, în linii generale, ci cu detalii, cu frânturi de fraze rostite cândva, cu o succesiune logică de fapte, care e greu să crezi că nu s-au întâmplat în realitate.

Asta-i Ghiocela! Parcele au înzestrat-o cu atâtea daruri, încât, neștiind ce să mai facă cu ele, le risipește în fiecare zi, însă noaptea bogăția ei se reface și așa nu rămâne niciodată săracă.

Uneori, reflectând la provizoratul căsătoriei mele, îmi vin gânduri mai bune. Poate, îmi zic, n-ar fi cazul să mă despart de ea, are însușiri cu carul, nu e deloc prudent să dau cu piciorul unei astfel de femei pe care, în fond, o iubesc, nu-i așa? Dar stau și întreb viitorul: Acest sentiment va fi de durată? Dacă după un an, doi, intervin mutații? Dacă dragostea sucombă în acest timp? Rămâne de văzut! Oricum, e excesiv să pui accentul de greutate pe un sentiment nestatornic, când prioritar se dovedește un alt instinct fundamental.

Până una-alta, situația mea materială se înrăutățește, lipsa banilor își arată colții. Salariul de la minister nu ne acoperă nevoile. Viața e aspră. Sunt silit în fiecare lună să ridic câte o mie, două, din economiile puse în păstrare la bancă. Până acum, o treime din ele s-a dus pe copcă. E drept că Ghiocela și-a trecut examenul de licență, dar încă n-a obținut o catedră în învățământul secundar, așa cum era vorba, pentru a ne echilibra bugetul. Și nu face nimic ca s-o obțină, fiindcă profesorul ei i-a făgăduit o bursă în străinătate. Ce belea și asta! Cum o să plece la Paris o femeie singură, pentru studii la Sorbona? Și eu ce

fac în postură de cuc, aici, pe malurile Dâmboviței? Dacă ar fi o lună-două, treacă-meargă, dar e vorba de doi, chiar trei ani. Or, în acest timp, câte nu se pot întâmpla? Cine mă asigură că Ghiocela nu contactează vreo legătură pe acolo? Teoretic, orice este posibil. Să n-o las să plece? Nici asta! Aș dovedi prea mult egoism lipsind-o cu argumente precare de marele beneficiu al unei șederi mai îndelungate în orașul-lumina— Nu știu încă ce să fac. Povestea începe să devină plicticoasă.

//

Pare-se că-mi surâde o șansă. La Externe se ține un concurs pentru ocuparea unui post de consilier pe lângă legația română din Franța. Un fost coleg de facultate, Butnaru, îmi aduce vestea și-mi dă relațiile de care am nevoie. Mă înscriu a doua zi, depun actele și aștept. Socoteala e cât se poate de bună: dacă-i vorba de Paris, apoi mergem amândoi: eu cu leafa de consilier, Ghiocela cu bursa de studii. Să tot trăim... *în pace și onor*. Nu mă gândesc să fac carieră în diplomatie, slujba va fi un scurt provizorat. Dar un provizorat pe care îl voi exploata la sânge, pentru că în capitala Franței am Biblioteca Națională și acolo dispun de condiții optime pentru a lucra la *Istoria literaturii universale*, care îmi va aduce pe tavă mult visata catedră universitară. Nu văd nici o piedică în cale: concursul de la Externe e un fleac pentru mine. Singurul lucru de care mă tem e nepotismul sau favoritismul, racile atotputernice ale burgheziei noastre.

Suntem șase inși înscriși la concurs. În afară de mine, nici unul nu posedă vreun doctorat. Toți sunt absolvenți ai Facultății de Drept. După investigații făcute în pripă, doi candidați cunosc o franțuzească aproximativă, unul singur, evreu, vorbește și germana.

Reușesc întâiul. Nici nu se putea altfel. Biruința mă bucură, îmi sporește încrederea în mine, dar, totodată, îmi strecoară și un sâmburaș de amărăciune în suflet: e o

dovadă peremptorie că sunt croit pentru o soartă mai bună. Cu toate astea, numirea întârzie dincolo de limitele birocrăției. Trebuia să se facă până acum, și s-a făcut. Mă interesez telefonic. Răspunsuri evazive: sunt unele formalități de îndeplinit, mai așteptați. Cât să aștept? Mi-am pierdut răbdarea! E oare cineva care zădărnicește lucrurile? La concurs s-a prezentat și nepotul ministrului Crețeanu și mulți crezuseră că el va reuși întâiul. S-a procedat însă pe bună dreptate. Secretarului-general Absente, care a prezidat examenul, îi merge numele că-i om dintr-o bucată, refractar oricăror manevre dezinteresate ori favoruri. Uite că se mai găsesc și de acești rara avis.

Dacă...

Într-o zi, Ghiocela îmi spune:

— Mi-e frică să nu-l numescă pe nepotul ministrului...

— Cum o să-l numescă pe el, dacă am reușit eu? Ai auzit ceva?

Neagă. N-a auzit nimic. De ce se îndoiește că voi fi numit, când lucrul e limpede ca lumina zilei? E drept că pentru numirile în diplomatie se dau bătălii înverșunate, însă aici nu-i cazul. Tocmai pentru evitarea acestor lupte s-a ajuns la concurs. Dar ce știe Ghiocela?

Fostul coleg, Butnaru, din administrația centrală a Externelor, mă ține de astă dată la curent cu mersul lucrurilor. Într-o zi, vine la mine abia trăgându-și sufletul, ca să mă anunțe:

— Dragă Dinule, închipuie-ți... s-a anulat concursul.

Parcă m-ar fi pocnit cineva cu o măciucă în moalele capului.

— Cum se poate? Pentru care motiv?

— Cică pentru vicii de formă.

— Nemaipomenit! Și se ține un nou concurs?

— Nu. L-au numit pe nepotul ministrului.

— Ce spui? Și incoruptibilul Absente ce face? Stă cu mâinile în sân?

— A demisionat.

Credeam că *afacerea* stârnește vâlvă, degenerând în scandal public, că presa opoziționistă va lua o atitudine ostilă. Nu se întâmplă nimic din toate astea. Actul ilegal rămâne în picioare. Nepotismul calcă legalitatea în picioare. Mă gândeam să intentez un proces ministerului. Avocatul îmi spune deschis, prietenește, că e mai bine să mă las păgubaș.

— Pentru mine e ușor să-ți iau banii, dar sunt sigur că pierzi. E greu de luptat cu Crețeanu. Ca să-l învingi pe balaurul ăsta, trebuie mai întâi să schimbi din rădăcini întregul sistem politic. Or, așa ceva e imposibil...

Mda! are dreptate avocatul. Ar fi Don Quichotesc să pornim la luptă cu morile de vânt. Hm, Ghiocela a intuit mai just situația decât mine.

III

În mecanica destinului meu s-a învârtit zilele astea o mică fiță, declanșând un eveniment, la început fără importanță, dar cu timpul îmi va angaja hotărâtor viața.

Nu știu cine i-a înmânat Linei o scrisoare sosită la vechea mea adresă din strada Rozelor. Probabil, s-o fi adus-o Bob. Despre ce-i vorba? Barbu Apelevianu îmi scrie că, dacă reflectez încă la postul de secretar particular, îmi oferă posibilitatea de a-l ocupa și, în acest scop, mă poartă la o mică discuție preliminară. Probabil că fostul secretar nu mai era în funcție și Apelevianu, aducându-și aminte de recomandarea făcută anul trecut de nepotu-său, Relu, în favoarea mea, s-a decis să mă angajeze.

Mă duc să iau un prim contact cu el. Locuiește pe șoseaua Kiseleff, într-o vilă mai degrabă palat, cu o arhitectură greoaie, masivă, având misiunea să impresioneze pe orice privitor. Gardul de fier și poarta monumentală făceau același lucru. În această reședință, construită parcă anume ca să pătrunzi cu un somptuos automobil, eu, umil postuland, am intrat pe jos, urmând

aceeași traiectorie, până la peronul pietruit cu dale, ca să mă opresc dinaintea intrării înalte cât trei oameni puși cap la cap.

După ce sun îndelung, ușa se deschide automat. Urc câteva trepte, în vestibul depun pălăria — mai era una în cuier după care pătrund într-un hol imens, slab luminat, cu numeroase fotolii îmbrăcate în piele maro. Mă uit în dreapta și în stânga. Nimeni, nici o mișcare. Un pustiu și o liniște care mă copleșesc. Nici nu știu ce să fac, încotro să mă îndrept. Mă așez într-un fotoliu și aștept. Nu prea mult. Un majordom, în uniformă, cu galoane și lampas, își face apariția.

— Sunteți domnul Gherghel?

— Da.

— Poftiți, vă rog.

Mă introduce într-o încăpere tot așa de mare, încât s-ar putea zbura cu avionul pe-acolo, într-atât e de înaltă și de spațioasă. Mă întâmpină un bărbat suplu, firav, cu favoriți și mustăți răsucite. Din toată ființa lui se degajă o distincție înăscută, pe care o accepți drept ceva natural, care nu ostentează. Îmi strânge rece mâna și mă pofteste să stau într-unui din cele două fotolii din fata biroului său. Pe fața lui încremenește un surâs care trebuie să fie al amabilității. Mă simt obligat să zâmbesc și eu tot așa. Eticheta fiind satisfăcută, putem începe discuția.

Cea dintâi întrebare este dacă fac vreo politică. Nu, niciuna, până acum mi-am văzut doar de studii. Dar încotro merg simpatiile mele? Întrebare cu tâlc, numai că Dinu Gherghel nu e chiar atât de nătâng ca să-și taie singur creanga de sub picioare. Desigur, simpatizez cu liberalii, îi spun, pentru că Apelevianu însuși e liberal și încă unul marcant, din conducerea partidului. Cred că acest răspuns e hotărâtor. Ceea ce urmează devine accesoriu: da, am două doctorate, unul în Drept și altul în Litere, firește, mă pricep să aștern pe hârtie un articol de ziar, un discurs politic, asta-i floare la ureche pentru mine. Aș putea să-i scriu până mâine dimineață un articol

festiv despre Liga Națiunilor? De ce nu?! Îmi pune la îndemână o broșură în franțuzește despre istoricul acestui organism internațional, de unde să ciugulesc datele de care am nevoie. Și, cu asta, dialogul nostru ia sfârșit.

Îmi închipuiam că articolul e un moft, că îl voi scrie într-o oră, cel mult o oră și jumătate. Nu-i deloc ușor. Mă chinuiesc toată noaptea și, abia când se crapă de ziuă, îl dau gata. După-amiază mă înființez la ora convenită și sun. Pe loc ușa automată se deschide și majordomul mă introduce în camera de lucru a maestrului, fără nici o întârziere. De cum intru, Apelevianu consultă ceasul. Mă controlează oare dacă am venit exact? Involuntar mă uit la ornicul meu. Da, e-n regulă, n-am întârziat. Îi predau articolul cerut și aștept în tăcere până ce îl citește.

— N-am nici o obiecțiune, e excelent!

Spune *excellent*, dar nu mă felicită, după cum așteptam. Bine!

— Aș vrea să știu ce salariu primești la minister.

— Destul de mic. Brut, zece mii...

— Eu îți ofer, deocamdată, dublu. Ești mulțumit?

Mai e vorbă? Foarte mulțumit! Mi-aduc aminte de nepotu-sau. Relu, că-mi spunea: „Merită să-i plătești tu unchiului salariu pentru relațiile în societatea înaltă pe care ai să le faci în calitate de secretar particular.” Așa că totul e în regulă.

— Îți atrag atenția, domnule Gherghel, că țin foarte mult să respecti orele cu minuțiozitate, numai așa putem lucra împreună.

— Așa voi face, maestre.

— Măcar de aci înainte. Mi-am permis să-ți fac această mică observație, pentru că azi ai venit cu două minute întârziere.

Tresar. Ia te uită peste ce om meticulos am dat! Vasăzică, din pricina asta a zgâit ochii la ceas în clipa când intram în biroul său! Totuși, o replică salvatoare îmi vine fulgerător în minte:

— Vă rog să mă iertați, însă eu n-am un cronometru ca al dumneavoastră.

— Just! confirmă el, luându-mi apărarea. Mâine vei avea unul la fel.

Iată-mă, în fine, angajat secretar particular. Maestrul îmi întinde, înainte de plecare, un plic cu bani. E vorba de o gratificație de 25.000 de lei pentru echipare, mi se spune. După câte am înțeles, trebuie să fiu îmbrăcat ireproșabil, voi avea de primit lume, voi fi obligat să-l însoțesc pe Apelevianu în saloane, la serate, în călătorii. Croitorul casei îmi lucrează dintr-odată două costume de haine, o redingotă și un smoching. Cizmarul are și el de lucru. Ghiocela îmi dă o adresă, unde comand șase cămăși de mătase și alte șase de poplin. Să fie acolo! Mai rămân bani și pentru două rochii pe gustul ei. Noroc că maestrul nu m-a întrebat dacă sunt căsătorit sau nu. Totuși, pentru orice eventualitate, am avut grijă să scot verigheta de pe deget.

Nici nu mai știu pe ce lume sunt! Demisionez de la minister fără a stârni prea multe regrete. Un loc vacant e întotdeauna o bucurie pentru cineva. Directorul, când aude unde am fost angajat, mă felicită.

— Da, Apelevianu e o personalitate politică de prim-rang. Am citit aseară în Viitorul un articol foarte bun al lui despre Liga Națiunilor.

— Da, e foarte bun, îi răspund, surâzând, l-am citit și eu...

IV

Și viața uniformă de slujbaș începe. Maestrul îmi dă de lucru, mă pune să-i ticluiesc discursuri, să studiez probleme de politică externă și să-i țin la zi vasta corespondență. Adevărul e că nu știu ce să fac mai repede, sunt mereu în criză de timp. Ziua și noaptea laolaltă n-au decât 24 de ore și mie îmi trebuie mult mai multe.

Când să mai lucrez pentru mine? Când să-mi întocmesc fișele pentru lucrarea mea de căpetenie? Îmi vine să cred că am greșit fundamental intrând în această robie voluntară, cu nădejdea că, astfel, îmi voi cuceri independența. De aceea, fac totul în silă, mobilizând eforturi dincolo de puterile mele. Uneori încremenesc o oră întreagă cu o hârtie în mână, uitându-mă la ea fără s-o văd, cu gândurile zburate cine știe unde. Hârtia se mărește, capătă proporții nebănuite, literele cresc și se umflă ca să se topească apoi într-o ceață deasă. O amețelă îmi vârtejește creierul, gonindu-mi sângele din obraz. Galben ca ceara, plec în grabă acasă și bolesc fără boală, lungit în pat. Rațiunea îmi dă aceste stări de panică, suferă de grijă, de incertitudine, de consecințele drumului străin pe care merg și care nu vor întârzia să se arate la braț cu deznădejdea. Numai că sfânta obișnuință înmoaie asperitățile, netezește pe nesimțite calea, pune frâu dulce gândurilor și transformă totul în ceva posibil, la ordinea zilei.

În noua mea slujbă se întâmplă, din fericire, și unele schimbări de decor, care-i torpilează monotonia. Apelevianu mă trimite la Istanbul cu o misiune oficială. Ministrul nostru de acolo n-a izbutit s-o rezolve, nu știu din ce motive, și acum se încearcă o nouă tentativă pe altă bază. Eu am mai mult noroc: isprăvesc lucrul chiar din prima zi, obținând rezultatul scontat fără dificultăți. De bucurie, zăbovesc încă două zile, ca să colind metropola în lung și lat, însoțit de un băștinaș, funcționar la Externe, care îmi dă explicații ample, chiar savante, plimbându-mă prin istorie, întrucât — susține el — Constantinopolul aparține mai mult trecutului decât prezentului.

A doua zi facem amândoi o plimbare cu luntrea în susul Cornului de Aur, unde umbrele platanilor și sicomorilor se îmbrățișează pe oglinda apei. În acest peisaj al visului mă încearcă o vagă părere de rău:

— De ce n-am luat-o și pe Ghiocela cu mine?

Uite ce idee! Anulez pe loc regretul. Mă simt destul de bine singur. Așadar, pot să trăiesc și în absența ei, nu-i mai simt necesitatea imperioasă de altădată. S-ar zice că mi-am redobândit autonomia sufletească. Influența acestei femei asupra-mi începe să pălească, roasă de timp. E un simptom îmbucurător pe care îl consemnez.

Înainte de a mă întoarce în patrie, primesc o telegramă de la maestru. Mă anunță că vine și el la Istanbul cu vaporul „Împăratul Traian”. Trebuie să semneze el însuși protocolul. Îl aștept în port. Surpriză! Coboară de pe vapor însoțit de o femeie vârstnică și de una tânără. Cea tânără este chiar fiică-sa, Cora, cealaltă e nemțoaica sexagenară, doamna ei de companie. Știam de amândouă, dar de o lună și jumătate, de când sunt în serviciul lui Apelevianu, nu le zărisem, deși locuiesc în aceeași casă. *Maestrul* mă prezintă, ele înclină absente capul, fără un surâs de circumstanță, fără un cuvânt. Dominanta lor e mândria rece care le ține departe de orice atingere. Trag pe furiș cu coada ochiului la odrasla patronului și-i fac prețul. Hm, nu e o frumusețe vie, exuberantă, ca Ghiocela mea, ci una statuară, marmoreană, care îți îngheață admirația. Are, ce-i drept, trăsături armonioase, ochi mari, umbroși, nas acvilin, gură bine proporționată, păr negru, bogat, e înaltă și subțire, dar toate bunurile ei fizice sunt de vitrină, menite să le admiri și să treci mai departe, fără a încerca să ți le procuri.

Îi conduc la marele hotel Tokatlian, unde le-am reținut un apartament. A doua zi de dimineață, *maestrul* are o întrevedere cu premierul turc, iar eu trebuie să fac pe ghidul, însoțindu-le pe cele două femei într-o preumblare de agrement prin străvechiul oraș. Din fericire, cunosc bine lecția, am învățat-o, parcă știind că trebuie s-o predau, la rândul-mi. Duc statuile mele să viziteze Sfânta Sofia, acum moschee, cu o mare tribună de pe care Ratibul citește norodului versete din Coran, apoi moscheea zugrăvită în albastru, obeliscul lui Teodosiu și

coloana serpentină cu creasta retezată. Le zic ceea ce am reținut de la atașatul turc, ba adaug și unele lucruri fanteziste, așa, ca să fie. Ele înghit avalanșa mea de cuvinte, fără să spună nimic. Numai când ajungem la Ildiz-Kiosk, mărețul palat al sultanilor de odinioară, străjuit de chiparoși, care se înalță pe o colină și își scaldă fața în cerul Bosforului, fiica Apelevianului exclamă cu extaz:

— Ce frumos!

Marmura vorbise. După-amiază suntem martorii unei fapte neobișnuite. Iată ce s-a întâmplat: pe când străbăteam agale bulevardul Pera, prin dreptul cinematografului Horia, auzim niște țipete stridente. Lumea dă năvală, se înghesuie, circulația se întrerupe. În secunde următoare un pieton cu capul gol aleargă pe partea carosabilă a străzii, agitând într-o mână un iatagan însângerat. „Iată un hoț — gândesc — a prădat pe cineva și acum a luat-o la sănătoasa.” Prezența iataganului de care pomenesc mai sus nu intră în calcul. Nici un bărbat nu îndrăznește să pună mâna pe el, de frică. Dar când trece prin dreptul nostru, mă reped să-l priponesc. Prinzând de veste, fugarul încearcă să se apere cu iataganul, eu parez abil lovitura și-i imobilizez mâna, iar cu cealaltă îi trăsnesc un pumn formidabil în cap, care îl năucește. Cu al doilea îl dobor la pământ, dar de astă dată nu mai e nevoie de luptă, fiindcă îmi sar în ajutor alți doi bărbați. Îl predăm sergentului de stradă, ivit cam târzior, pentru a-l aresta.

Mă întorc puțin cam șifonat la partenerile mele rămase mofluze de intervenția mea temerară.

— *Qu'est ce qu'il a fait?*⁵ mă întreabă curioasă domnișoara Apelevianu.

Eu încă nu știu, n-aveam de unde, dar un bărbat din forfota care se scurge în sus și-n jos îi răspunde în locul meu că a ucis o tânăra femeie. Cum? Cu iataganul? Da, a decapitat-o cu o singură lovitura dată pe la spate. Se vede c-o urmărise pentru a-i face de petrecanie. Glaciala

⁵ “Ce-a făcut?” (fr.)

Cora își iese din fire și sloboade un țipăt de spaimă. E atât de tulburată, încât tremură parcă atinsă de friguri. Și, să-și dea seama, se agață de brațul meu, ca și când ar vrea s-o apar să nu i se întâmple și ei ceva asemănător.

Nu mai putem înainta din cauza aglomerației, trecem pe trotuarul celălalt, ca să ne vedem de drum. Tocmai la timp, căci a sosit o dubă cu polițiști, care dau la o parte gloata de curioși și ridică de pe trotuar un trup scăldat în sânge. După aceste clipe crunte, totul reintră în normal.

Abia a doua zi aflăm din *Journal d'Orient* mobilul acelei crime pasionale. Un tânăr turc, contabil la o bancă engleză, îndrăgostit de o colegă creștină, o cere de mai multe ori în căsătorie. Fata, fie din considerente religioase — era grecoaică, fie pentru că iubea pe altul, îi respinge propunerile și, ca să scape de el — era foarte insistent -, se mută cu serviciul în altă parte. Dar furibundul amoretz, ca să-și răzbune iubirea respinsă, o caută pretutindeni și ieri — ceasul rău -, descoperindu-i urma, o decapitează cu o năprasnică lovitură de iatagan dată pe la spate, prin surprindere, în plină stradă, în plină lume...

Când mă întorc în țară, îi povestesc Ghiocelui această dramă la epilogul căreia avusesem și eu o parte de contribuție. Se miră, nu-i vine a crede că s-a putut întâmpla o crimă atât de îngrozitoare.

— Și, în definitiv, pentru ce ți-ai riscat viața? mă întreabă ea. Dacă turcul acela îți reteza și ție capul, ce mă făceam eu? Sau voiai să-i dovedești domnișoarei Apelevianu că ai stofa de erou?

Ghiocela, cu teribilele ei intuiții, pusese degetul pe rană. Sunt sigur că asta am urmărit, fără să mi-o spun nici mie însumi. Da, am vrut să-i smulg admirația cu cleștele. Din păcate, n-am izbutit nimic. Odrasla Apelevienilor a continuat să nu-mi acorde nici o atenție, considerându-mă ceea ce sunt, de fapt: o slugă a tatălui ei. Ah, disprețul și aroganța, armele de totdeauna ale boierilor ăștora găunoși la minte și goi pe dinăuntru, nu le pot

suferi! Lor trebuia să le reteze capetele turcul acela nefericit.

Mă afund într-un intens zbucium interior. Din nou am impresia că am comis o prostie primind să-l slugăresc pe Apelevianu. La un examen mai profund al situației, ce ar trebui să rețin? După cinci luni de serviciu, nu-mi făcusem nici o relație în lumea mare. Și nici nu văd cum aș putea să-mi fac. Oamenii din vârful piramidei sociale nu acordă atenție decât celor egali cu ei, de care îi leagă terasele. E drept că starea mea materială s-a ameliorat, e deci mult mai bine ca înainte, nici vorbă, dar cu prețul atâtor abdicări ale mândriei! Nu, nu merită. Costă prea scump. Numai faptul că sunt silit să renunț *sine die* la opera mea capitală mă răscolește din creștet până-n călcâie...

Ce să fac? Cum să mă realizez fără compromisuri și renunțări dureroase? În ce fel să rezolv o dată și definitiv cruciala problemă a locului ce mi se cuvine pe scara socială? Sunt sătul de amânările și tergiversările slăbiciunii sau neputinței. Cine-i în stare să-mi dea un sfat sau măcar o sugestie? Dar cui i-aș putea destăinui gândurile? Nimănui, în afară de mine. Altcineva nu mă poate sprijini, mi-ar arăta indiferență, pentru că năzuințele și râvnele mele sunt atât de personale și intime, încât mărturisirea însăși devine impertinență. Refuz să mă resemnez la vârsta mea, renunțând la luptă ca să accept simulacrele ce se oferă de la sine, cu gratuitate. Nu vreau ca stânca personalității mele, chiar colțuroasă cum este, să fie rotunjită de valul social împotriva voinței mele, pentru a deveni la fel cu celelalte pietre, adică fără identitate și fără nume.

Nu! Nu! Nu!

Rezolvarea, adevărata rezolvare a situației nu e decât una singură: să pun mâna pe Cora, odrasla Apelevianului. Ea trebuie să fie soclul pe care mă voi înălța, mai precis, baza materială. Restul mă privește: am însușiri, studii, tot ceea ce trebuie. Dar cum să ajung până la inima ei zăvorâtă? Mai întâi, nu sunt sigur dacă are o inimă cu alte

funcții decât cele strict organice. În afară de asta, nasul ei prea sus e o barieră care zădărnicește orice apropiere. (Mă mir și azi de ce la Istanbul mi-a luat brațul — probabil, frica a îmboldit-o!) Așa fiind, cum să aprind un foc acolo unde nu-i decât gheață? Or, fără acest foc, nu izbutesc absolut nimic. Nu descind din aristocrație, nu sunt în vârful piramidei sociale, n-am un nume răsunător, reprezint doar o virtualitate. Atunci, pentru care motiv m-ar lua de bărbat? Tot iubirea, săraca, e leacul cel mai potrivit. Chiar dacă ar trebui să-mi irosesc câțiva ani de zile, așa cum a făcut cel de-al treilea soț al Soranei Lambru, și încă merita să încerc. Perseverența care dă greș poartă alt nume.

Mă hotărâsc să rămân ancorat de acest plan, urmând să-mi desfășor activitatea viitoare numai în funcție, de el. Șansele ar fi scut, poate, dacă nu eram în slujba tatălui ei, dar resping ipoteza fiindcă, altminteri, mi-ar lipsi foarte multe ocazii de a o aborda. Și ele sunt hotărâtoare odată cu timpul. Dacă reușesc s-o incendiez pe Cora, încuviințarea lui Apelevianu este pe trei sferturi dobândită. Al patrulea sfert nu mai contează.

Un gând răzleț mă înțeapă: dar cu Ghiocela cum rămâne? Cum să rămână? Are să-și croiască alt drum, se va găsi un bărbat care s-o placă și s-o ia. Nici o grijă în privința asta! Ce? Trebuie să duc departe o existența mizeră și banală, ca să-i fac ei fericirea? Doar n-am îngenuncheat în fața acestei femei ca un bronz sortit să nu se mai ridice niciodată pe picioare! A, nu! E frumoasă, deșteaptă, are o diplomă, se descurcă fata... Cum stau lungit pe canapea, cu brațele încrucișate sub cap pe pernă, încep să vorbească aievea câteva glasuri pe care le tot aud mereu.

— Ai văzut? Îl avansară prim-președinte. Mâine-poimâine desigur ministru! Ehe, a știut ce face, când a pus mâna pe fata Oteteleşenilor, ce crezi?

Apoi vocea prea cunoscută a mamei:

— Dinuț dragă, dacă ochești o fată bogată și de neam, ți-a pus Dumnezeu mâna-n cap! O fi ea bună și dragostea, dar se trece repede, o strânge sărăcia de gât.

Odată, la o conferință:

— Doamnelor și domnilor, dacă Julien Sorel, eroul lui Stendhal, urma perseverent un proces de parvenire organizat, datorită farmecului personal de care dispunea, ar fi ajuns, după sex-apelul său napoleonean, tocmai sus, în vârful piramidei sociale, îndemnul bunicului, fost învățător, acum pensionar:

— Măi nepoate, bagă-ți mințile-n cap: fără o brumă de avere, nu reușești să te miști, n-ajungi nimic și treci prin viață precum câinele prin apă. Așa-i croită societatea noastră, n-ai s-o schimbi peste noapte!

Mă ridic istovit. La naiba cu obsesiile astea, nu le mai pot îndura, mă scot din fire! Deodată, sună telefonul: un fost coleg de liceu, simpatic și mediocru ca intelect, mă anunță cu infatuare:

— De două zile sunt numit consilier de legație.

Îl felicit galben, iar prostănacul recunoaște:

— Nu-i decât unu la sută meritul meu, socru-meu să trăiască!

Ah, preaînțeleptule Shakespeare, câtă dreptate ai când spui că meritul e cerșetor, iar nimicul plutește în măreție! Uite, pentru asta am rămas de căruță și, până una-alta, trag targa pe uscat, într-o situație minoră, umilitoare.

Când oare acest imponderabil, care se cheamă *noroc*, îmi va surâde și mie? Prea îl aștept, prea îl râvnesc ca să nu vină. De unii oameni se ține scai, iar eu sunt sortit să nu-l întâlnesc niciodată? Nu se poate! Nu!

V

Vorbeam de noroc și norocul la ușă. Să fi venit așa de repede, mai repede decât mă așteptam? Ciudat! Foarte ciudat! Un concurs favorabil de împrejurări se precipită,

parcă l-aș fi pregătit și chemat cu mâna. Despre ce-i vorba?

În palatul Apelevienilor, așijderi ca la curtea regilor spanioli de odinioară, se află un *majordom*, creatură hibridă pentru nevoia de gomă a stăpânilor săi. E un țăran deștept și șiret, acum sexagenar, care a învățat să rupă câteva fraze franțuzești și să aibă maniere alese. Și-a ras mustățile și poartă favoriți și perucă. L-au împopoțonat cu uniformă de general, pe care abundă pompos fireturi și galoane. După câte am auzit, duce pe umeri, de mai bine de trei decenii, grijile *curții*, îndeplinind la țanc poruncile *Măriei Sale* și ținând socoteala cheltuielilor. Nevastă-sa, la rândul ei, îngrijește de treburile casei, de bucătărie și de rânduiala feluritelor slujnice. Nu știam de unde e de fel majordomul nostru, aș fi putut să aflui, dar personajul nu m-a interesat. Pe el însă l-a interesat persoana mea. Aflând că mă cheamă Gherghel, vine într-o zi la biroul meu și mă întreabă:

— Pe la noi, la Apelevii, erau niște învățători cu numele ăsta. Sunteți dup-acolo, cumva?

— Dar de unde-i cunoști dumneata?

— Cum să nu-i cunosc, păcatele mele, că suntem rubedenii, fiindcă învățătorul a murit în război.

— Daaa? mă mir, auzind că-i cunoaște pe ai mei. Ce fel de rudă?

— Păi văr bun, tații noștri — frați.

— Nu mai spune! Eu sunt fiul lor.

— Băiatul vară-mi, Sanda?

— Chiar el.

— Bată-te să te bată, parcă Dinuleț îți spunea când erai mic! De-atunci nu mai știu nimic, c-am plecat de mult printre străini.

Mă îmbrățișează cu bucurie. *Majordomul* e un om simplu, fără carte, care a câștigat încrederea stăpânului prin credință și muncă.

Sunt destul de stingherit, poate că am făcut o imprudență dându-mi prostește obârșia în vileag. Are să

bată toba și nu-mi vine deloc la îndemână să afle maestrul de rudenia mea cu el. Nu de alta, dar îmi creează dificultăți, lasă bariere între mine și domnișoara Cora. Omul parcă îmi pipăie gândurile cu mâna:

— Să nu spui boierului că ne găsirăm rude, Doamne păzește! Mai bine să nu știe. Zice că ne *favorizăm* unul pe altul, spre paguba lui. Nu de alta, da-i bănuitor foc.

Mă bucur. Nesocotința mea se rezolvă dintr-un condei. Cu toate astea, nu-mi place deloc „unchiul”. Are ochii mari, bulbucăți, pe care mereu mi se pare că i-am mai văzut cândva. Poate, când eram mic, știu eu? Ba nu, de atunci nu mi-a rămas nicio amintire despre el.

Peste o săptămână, majordomul vine întins la mine și iar s-apucă să mă descoasă:

— Ascultă, nepoate (iaca, acum îmi spune după rubedenie), uitai să te întreb zilele trecute: ești însurat, taică?

— Nu, îi răspund fără deliberare, arătându-i mâna stângă, fără verighetă (poftim, acum ține să-mi cunoască și starea civilă). De ce mă întrebi, unchiule?

— Așa, vezi ? Îmi place să-mi spui „unchiule”, mă unge cu miere pe inimă. Știi de ce te-ntrebai? Fiindcă-ți pusei gând rău, de asta! Ha-ha-ha! și începe să râdă cu poftă.

— Cum! fac pe miratul. Ce gând?

El devine brusc serios, chiar grav. Îmi șoptește, deși nu e nevoie, fiindcă nu ne-ar auzi nimeni, chiar dacă ar striga:

— Ascultă, dumneata nu vezi, n-auzi nimic? Nu te uiți în dreapta și-n stânga? Nu miroși ceva? Nu-ți trece nici o socoteală prin cap?

— Nu-nțeleg ce vrei să spui! (Și chiar că nu înțelegem.)

— Bre, face el cu deznădejde comică, ești deștept, tobă de carte, acum o fetișcană ca *aia de sus* îți trebuie și pe urmă poți să dai cu barda în Dumnezeu.

O fetișcană ca *aia de sus*? La cine se referă unchiul? Un fulger îmi luminează mintea.

— De domnișoara Apelevianu vorbești? (Ea stă la primul etaj.)

— Păi, care alta ? Pune mâna pe ea, nepoate, nu pregeta, că ți-o înșfacă altul mai șmecher și te lasă cu buzele umflate! E vânat de soi, ascultă ce-ți spun ici. Un boșorog îi tot bate clopotele, unul Dolfineanu, boier de-al lor.

— Știu, am auzit de el.

— Ia-i înainte. Un cap de fată se sucește repejor. Și apoi, dac-o lași grea, se cheamă că e musai s-o iei cu cununie, oricât ar tuna și fulgera boier Barbu. Că trebuie să-ți spui una și bună: fieștecă om are un tren. Țsta e vasăzică norocul. Dacă nu te sui la timp, îți scapă și te uiți după el fluierând a pagubă.

Sunt năucit de cele ce-aud. Omul ăsta parcă citește în mine ca într-o carte. Altfel, cum să-mi explic îndemnurile lui? Îl întreb într-o doară:

— Și crezi dumneata că domnișoara Cora...

— Adică de ce n-aș crede? Orice se poate, neică, pe lumea asta, numai că trebuie să încerci. Eu te-oi ajuta cât mă țin curelele, mai mult să nu-mi ceri. Și după ce reușești, poate îmi dai și mie acolo, câteva pogoane de pământ, ca să mă trag cu muierea la Apelevii, că pe-aici, prin străini, mi s-a făcut lehamite.

A, *asta* era? Vasăzică, nu de florile mărului îmi sugerează toate astea, olteanul meu are un scop precis!

— Bine, îți dau. Parcă mă costă ceva?

— Scrii asta pe hârtie?

— Cum, te îndoiești de mine, unchiule?

— Doamne, păzește, dar e mai sănătos! Vorba zboară, ce e scris rămâne.

Uite, o știe și pe-asta. Ezit să-i dau înscrisul. Cum să aștern pe hârtie un astfel de angajament? S-ar cruci oricine, dacă i-ar cădea sub ochi. Și totuși, n-am încotro. Namila de unchi e bătut cu leuca în cap, stăruie mereu, ca și când lucrurile ar fi căpătat brusc consistență sau sunt pe cale de înfăptuire. În fine, mă hotărâsc: vând

pielea ursului din pădure și-i dau hârtia cerută, cu iscălitură în regulă. În definitiv, de ce îmi fac atâtea scrupule fără rost? Dacă izbutesc, cu atât mai bine. Dacă dau greș, ce-mi pasă? Nu pierd nimic.

Abia trece o săptămână și iaca majordomul îmi aduce în mare taină un caiet care n-avea decât vreo trei-patru foi scrise.

— Ia și citește ceaslovul ăsta. Dar să nu dea cumva boierul peste el, că-i moarte de om.

Îi cer să-mi explice ce-i cu caietul.

— E al domnișoarei. L-a găsit nevasta în dormitorul ei.

— Și dacă îl caută?

— Nu-l caută, fiindcă e plecată în străinătate, la Nisa. Citește-l repede și dă-mi-l îndărăt.

Bine, după o oră ți-l înapoiez.

VI

E vorba de un jurnal al Corei Apelevianu, abia început. Transcriu câteva pagini care conturează întru câțva portretul acestei fete. E scris în franțuzește, fiind, pesemne, limba în care ea se exprimă cu mai multă ușurință:

18 aprilie

Cora! Of, ce nume idiot, nu-l pot suferi! Îmi place să mi se spună Jebbs. Așa mă striga în vis un iubit imaginar și eu mă miram de ce m-o fi strigând așa, fiindcă pe mine mă cheamă altfel. Probabil, mă asemuia cu alta. Îl lăsam să creadă că sunt Jebbs, fiindcă îmi plăcea Sa mă sărute. Și, lucru tare curios, l-am visat de mai multe ori, la intervale mici, mici. N-am cunoscut nici un sublocotenent în viața mea! De unde răsarise el ca să mă iubească pe mine? Nu avea nume, îi spuneam Omul din vis.

2 mai

Aș vrea să însemn câte ceva din copilăria și adolescența mea. Nu pot. N-am răbdare să scriu. De altfel, n-am avut copilărie, nici adolescență, așa că n-am ce să-mi aduc aminte. Știu numai că m-am născut în puf și aveam de toate. Având de toate, nu mai aveam ce dori. Mă îmbolnăvisem de nostalgia dorințelor, boala celor bogați.

21 mai

Singura ființă la care am ținut a fost Asta... Tata o angajase damă de companie pentru mine. (De guvernante scăpasem.) Era o femeie inteligentă, instruită, vorbea curent trei limbi străine. Aristocrată scăpătată, avea aproape 40 de ani, dar se ținea bine. Nu-i dădea nimeni mai mult de 30. Câteodată, dispărea noaptea, găseam în odaia ei patul gol, neatins. I-am ghicit secretul: avea un iubit. Tot descosând-o, mi-a mărturisit că da, așa e, are pe cineva care-i bariton la Operă, chiar mi-a arătat fotografia. Am îmbrățișat-o, acoperind-o de sărutări. Ce frumos! Să ai un iubit al tău, numai al tău! Nu-mi plăcea însă că juca în Traviata rolul tatălui lui Alfredo. De ce tatăl și nu fiul? E bătrân? Nu, zicea, e tânăr, ce-are a face rolul? Era mai mic cu 8 ani decât ea. Așa da! Și o rugam să-mi spună ce anume simte atunci când îl iubește, cum și în ce fel e dragostea? Se codea, nu vrea să-mi destăinuiască. Mă miram de ce nu vrea, de ce se ascunde? Și tot insistam, nu de alta, dar acest lucru mă interesa foarte mult. Mi-a mărturisit că simte cum vine fericirea și o inundă. Nu înțelegeam deloc. Mă rog, în ce constă fericirea asta? Cică o aduce bărbatul iubit. Cum se ivește el, iaca și fericirea. Când e departe, și atunci simți fericire, dar mai puțină. Uneori însă, în locul fericirii, se strecoară reversul ei: nenorocirea. Atunci sufletul se strânge de durere și inima plânge. Până la urmă, tot n-am priceput nimic, n-a fost chip să mă lămuresc ce-i cu dragostea. Odată am întrebat-o și pe mama. Nici ea n-a fost în stare să mă

deslușească. Dacă-am văzut așa, hai s-o caut prin cărți. Atâta rău! Autorii nu se pricep să scrie despre amor. Tocmai când bietul cititor așteaptă cu sufletul la gură să afle ce se întâmplă cu el și ea, vezi înșirate... puncte...puncte... După ce subreta mea, Tudora, s-a măritat cu Ion, argatul, am luat-o la întrebări:

— Ce-a fost, cum a fost în noaptea nunții?

S-a fâstâcit, netoata. A spus:

— Lasă, domnișoară, o să afli când te-oi mărita, acum e prea devreme.

I-am întins o hârtie de-o sută, ca să-mi spună. Nici nu s-a uitat la bani.

Foarte curios! E o taină care trebuie păstrată atât de strașnic? Și pentru ce, mă rog, pentru ce?

29 mai

După moartea mamei, locuința noastră din Capitală a devenit pustie. Nu mai veneau musafiri toată ziua bună ziua, rudele nu le vedeam decât din joi în Paști. Parcă eram ciumați în carantină. Chiar papa lipsea: ba prin străinătate, ba prin țară, cu politica lui. În toată casa, numai eu cu Asta și, bineînțeles, servitorii. Mie mi-era frică și de aceea n-o lăsam pe Asta să mai plece noaptea de-acasă, cum avea obiceiul. I-am spus:

— Pentru ce e nevoie să dormi cu el, nu-i de ajuns să-i vorbești numai?

Mi-a răspuns că sunt tare naivă și a tăcut.

Într-o seară, am auzit unele zgomote suspecte în odaia ei, frânturi de dialog, ba chiar un hohot de râs gros, străin. Repede mi-am dat seama că Asta l-a adus în ascuns pe bariton, să doarmă cu ea. I-am urmărit cu atenția încordată, lipind urechea de ușă. Parcă auzeam gemete și, crezând că o omoară, am strigat. Băteam cu pumnii în ușa încuiată și strigam. Asta a venit speriată la mine.

— Să plece criminalul, i-am spus.

— Care criminal? Cine e criminalul?

— Acela care a vrut să te omoare. Să plece imediat! Și băteam nervos cu piciorul în podea.

Asta își frângea mâinile:

— Jebș, ți s-a năzărit... Nu-i vorba de nici o crimă.

— Dacă nu pleacă, te spun tatei!

O amenințam și plângeam înfricoșată, dârdâind din toate încheieturile. Bărbatul s-a îmbrăcat și dus a fost. După plecarea lui explicațiile au continuat. Asta ținea morțiș să mă convingă că n-a fost nicidecum vorba de o tentativă de omor, așa cum îmi închipuisem. Dacă n-a voit s-o omoare, de ce striga așa după ajutor? Mi-a spus că nu striga după ajutor, s-a jurat chiar, și mi-a spus că odată am să înțeleg ce-a fost.

Dar n-a vrut în ruptul capului să-mi explice. De-atunci, n-am mai putut s-o sufăr și a plecat. Tata a angajat în locul ei pe frau Gerda, o doamnă distinsă, cu certificate bune, având aproape 60 de ani.

8 iunie

Atenție! Alaltăieri, l-am cunoscut pe domnul Raul Dolfineanu, mă rog — doctor în Drept, de la Paris, se putea altfel? Corect, ireproșabil, atât de corect și ireproșabil ca un manechin, încât ți se face greață. Unui bărbat îi stă bine să fie câteodată puțin prost crescut. Dacă e mereu serios, devine chiar neserios. Raul nu poate, săracul! Nu-mi dădeam seama pentru ce tata a invitat familia Dolfinenilor să cineze cu noi, dar acum știu: și-a pus în gând să mă dea lui Raul, cică fac o partidă strălucită. Ce merit are fiul, dacă taică-său a fost prim-ministru?

11 iunie

Papa m-a întrebat ce părere am despre odrasla Dolfineanului? l-am răspuns:

— E un cimpanzeu foarte corect și foarte, foarte nesuferit.

Sfinte Antoane, ce m-a admonestat! Dacă-i place babacului, n-are decât să-l ia el, pe mine să mă lase în pace. Dolfinenii ne-au poftit la ei, la un ospăț. M-am prefăcut bolnavă, am încălzit pe furie termometrul până la 40 de grade și nu m-am dus. Stând în pat, citeam și visam la ofițerul meu care nu știa decât să mă sărute.

20 iunie

Papa a angajat un nou asistent particular în locul lui Dumitru, bâlbâitul. Aud că-l cheamă Gherghel, că are studii, dar asta n-are nici o importanță. Important e faptul că-i voinic, bine legat, maiestuos, ca un ofițer de gardă, numai că-i îmbrăcat în haine civile. Am observat că n-are verighetă.

26 iulie

Asta-i bună! Ghergheluș parcă-parcă aduce cu ofițerul meu din vis! Prostii! Așa mi se pare, sunt cam zăpăcită!

27 iunie

Nu-s zăpăcită!... Seamănă, Jeb, e leit ofițerașul! Aș! Aiureli! Dacă ar fi îmbrăcat în uniformă, aș mai zice. De ce nu ești în slujba Maiestății Sale, Gherghelușule? Păcat!

30 iunie

Papa pleacă la Istanbul, unde se află G. de câteva zile. Nu l-am lăsat în pace, până nu m-a luat și pe mine împreună cu frau Gerda...

6 iulie

Doamne, câte s-au petrecut de-atunci!... Parcă am trăit într-un vârtej! Și mai ales în după-amiaza aceea teribilă, când G. s-a repezit ca să pună mâna pe odiosul ucigaș. Ce curaj nebun! Dacă-i tăia și lui capul cu iataganul? Mi-era o frică nebună. Tremuram și numai când m-am agățat de brațul lui, mi-am venit în fire. Ce bine era lângă el, mă

simțeam ocrotită, călcam pe pământ tare și nu-mi era frică de nimeni. Era ca un ofițer care mă apără!

Ciudat, mă văd numai lângă el; altfel, mă tem să înfrunt viața, sunt atâția ucigași pe lume care vor să te răpună.

7 iulie

Ghergheluș a început să mă preocupe. L-am visat azi-noapte, că era la picioarele mele și-mi săruta genunchii. — Pentru ce genunchii? îl întrebam.

Nu mi-a răspuns. O fi din cauza condiției sale umile? Ah, e o știe, el, omul puternic, se pleacă în fața bogăției? Deodată a sărit în picioare și m-a îmbrățișat. Așa da!

Proastă mai sunt! Credeam că iubirea nu se mai atinge de mine. Dacă ar fi așa, de ce mă gândesc mereu la Ghergheluș? De ce mă sărut cu el în închipuire? De ce mă simt atât de bine în preajma lui ?

Citesc o dată, de două ori, a treia oară. Cum să-mi cred ochilor? Dar aici scrie negru pe alb, e exclusă orice îndoială. Așadar iat-o pe fiica *maestrului* subjugată, trecând în puterea mea, fără să mișc măcar un deget. Să fie la mijloc doar lucrarea gândurilor mele ? Greu de crezut! E totuși un eveniment neașteptat, care îmi aduce apă la moară. Așadar, marmura și-a pierdut gheața, flacăra o cuprinde și o mistuie. Strașnică treabă!

Dacă nu era majordomul, puteam să aflu vreodată acest secret formidabil? Ah, ce ți-i cu slugile astea șirete, care își bagă nasul peste tot! Pesemne că, în lipsa lui Jeb (așa am să-i spun, îmi place porecla), soția majordomului i-a cotrobăit prin lucruri, iar el, șmecherul, citind însemnările din jurnal, gata a-ntocmit planul cu cele 20 de pogoane. Fie, că merită!

Mie, nici vorbă, îmi prinde cât se poate de bine trășenia. De-acum încolo, știu ce am de făcut, pe care drum trebuie să pășim ferm. Barierele s-au tras la o parte, Jeb a devenit o pradă ușoară. Numai să întind mâna și s-

o culeg. Adevărul e că am avut și am în mine puterea de a vrea numai un singur lucru și-l vreau atât de mult, încât acum, când mă hotărâsc să trec la acțiune, mă întreb neliniștit dacă e cu adevărat ceea ce am de făcut.

Haide, copăcel, Ghergheluș dragă! Norocul îți surâde, alianța cu Jebbs îți rezolvă dintr-un condei uriașa problemă a bazei materiale. N-aș fi căutat-o, dacă n-o găseam mai dinainte, în vremea copilăriei. Sentimentul a desființat distanța dintre noi. Să poftească acum maestrul să-și mărite odrasla cu cimpanzeul acela nesuferit, pe nume Raul Dolfineanu. Jebbs va fi a mea, orice s-ar întâmpla. Aștept să se întoarcă din Franța, ca să încep atacul pentru cucerirea micuței cetăți. Nici nu e nevoie de asediu, consider că s-a și predat, numai că trebuie s-o iau în stăpânire, împlântându-mi steagul pe turn.

După câteva zile, în corespondența maestrului dau peste un plic cu numele meu sosit din străinătate. Cine îmi scrie și de unde cunoaște adresa mea? E o ilustrată înfățișând Promenade des Anglin din Nisa. Pe verso, câteva cuvinte: Avec mes pensées les plus affectueuses. Semnat: *Jebbs*.

Ah, fata asta e prinsă bine de tot: n-așteaptă s-o cuceresc eu, s-o ia înainte, mă asaltează, vrea să mă cucerească ea pe mine! Și cea dintâi ghiulea explodează din plin, spre bucuria mea.

Trebuie să-mi modific tactica: voi adopta pasivitatea, făcând pe prostul. N-are decât să înceapă ea atacul, îi cedez inițiativa. În acest chip, pasiunea ei se va încălzi până la fierbere. Și după aceea... las' pe mine!

CAPITOLUL 4

Scrisoarea

Interior în apartamentul soților Gherghel.

Dinu o fugărește pe Anda, vrând s-o sărute; ea aleargă prin odaie, slobozind țipete ascutite când e gata să fie prinsă, însă îi scapă fluidă din mâini. Până la urmă, e încolțită și, răsturnându-i capul, o sărută cu sete.

ANDA: Nu-mi place să-ți rămân datoare (îi întoarce prelung sărutarea).

DINU (se clatină): Nebunatică ce ești, mi-ai strivit buzele!

ANDA: Așa-ți trebuie! (Văzând că șovăie): Ce ai?

DINU: Aș, nimic... O amețeală. Mi s-a oprit respirația.

ANDA: Knock-out! Jos cu tine!

DINU (pretându-se glumei): Mda, e cazul! (Se lungește pe jos.)

ANDA (numără reglementar): Unu, doi, trei, patru, cinci... (Dând cu ochii de un plic, care i-a căzut lui Dinu din buzunar, se apleacă și-l ridică.) Ce-i asta?

DINU (prinzând de veste, vrea să i-l smulgă): Ce să fie? O scrisoare. Dă-mi-o!

ANDA: Să vedem, mai întâi. Se pare că-i din străinătate.

DINU: Nu te interesează. E de la un prieten.

ANDA: Cu atât mai bine. Scapi cu fața curată. (Vrea s-o desfacă.)

DINU: Nu, nu se poate... (i-o smulge din mână; luptă scurtă.) Uite cum ai mototolit-o...

ANDA: Minți, nu-i de la un prieten.

DINU (încurcat, râde silit): Ei, poftim! De la cine crezi că ar putea să fie?

ANDA: De la o femeie!

DINU: Na! Aici chiar ai nimerit-o.

ANDA: Ivar, insist, e de la o femeie. Prietenii nu-ți scriu pe hârtie bleu.

DINU: Ghi, ce înseamnă asta? E o prostie să mă bănuiești.

ANDA: Insist, e de la o femeie!

DINU: Ei, dragă, îngroși gluma. Ți-a intrat în cap că-i de la o femeie și pace!

ANDA: N-ai decât să-mi spulberi bănuiala, dându-mi scrisoarea. Nimic mai simplu!

DINU: Dacă vrei să știi adevărul, e o scrisoare de afaceri. Și o soție nu trebuie să se amestece în afaceri.

ANDA: Mă amestec când e vorba de mine. Am tot dreptul, nu?

DINU: Nu înțelegi că nu-i vorba de tine?

ANDA: Și totuși, e ceva care mă privește. Adineauri spuneai că-i de la un prieten, acum ai întors-o, că-i o scrisoare de afaceri.

DINU: Ei, da, mă roagă să-i înlesnesc o afacere. Ce-i asta? O crimă?

ANDA: Se cunoaște de la o poștă că minți! Cel puțin dacă te-ai pricepe să ticluiești o minciună.

DINU: E nemaipomenit! Dintr-o nimica toată, uite ce tărăboi a ieșit! Draga mea, să ne înțelegem...

ANDA: Tocmai asta vreau și eu! Dă-mi scrisoarea. De ce mi-ai smuls-o?

DINU: Te rog, nu mă contraria. Știi că n-o scoți cu mine la capăt în felul acesta.

ANDA: Am priceput. Dacă n-ar fi de la o femeie, nu te-ai potrivi atât. Mi-ai da-o și am isprăvi.

DINU: Nu-i de la o femeie și nu ți-o dau.

ANDA: Așadar, mă înșeli, Ivar!

DINU: Desigur, dacă spui tu...

ANDA: Nu fiindcă o spun, ci pentru că ăsta e adevărul!

DINU: Dacă ți-ai da seama cât de nedreaptă ești!

ANDA: Mai degrabă, ar trebui să-ți dai tu seama pe ce drum ai apucat. De altfel, bănuiam eu ceva necurat. De câtva timp, parcă nu mai ești tu, ai devenit nervos, nu-ți mai intră nimeni în voie, mereu te preocupă ceva. Sunt simptome limpezi. Odată am prins de veste că nu purtai verigheta.

DINU : Ai terminat? Asta-i tot?

ANDA: Ascultă, Ivar, am consimțit să-mi leg viața de a ta pentru că eram sigură că și tu mă iubești.

DINU: Și-acum nu mai ești?

ANDA: Nu. Ție nu-ți mai place jocul, ai obosit și vrei să ieși din el.

DINU: Oho, ai luat-o razna. Nu e vorba de așa ceva.

ANDA: Ba tocmai de asta-i vorba. Nu înțeleg o conviețuire fără dragoste de o parte și de alta. Deci cântărește bine ce faci, scrutează-ți adânc conștiința.

DINU: Ghi, ce tot spui?

ANDA: Eu n-am putut să-ți aduc aur, palate și moșii. M-am adus doar pe mine.

DINU: Știu, și-mi ajunge atât.

ANDA: O spui fără convingere, cu jumătate de gură. Și când mi-aduc aminte că mă simțeam așa de bogată, după ce-ți dăruisem totul! Chiar tu spuneai cândva că sunt miliardară. Acum, firește, am sărăcit. O sărutare a mea nu mai face un milion.

DINU: Ghi, pentru numele lui Dumnezeu, unde vrei să mergi? Îți dai seama cât de legați suntem unul de altul, ești conștientă de valoarea ta, ca să nu mai vorbesc de mine.

ANDA: Ți se pare numai. Prețul unei femei nu-l afli decât după ce o pierzi. De asta sunt sigură, atât de sigură!

DINU: Vorbești prostii. Nici prin gând nu-mi trece să te pierd.

ANDA: Dar faci totul ca să ne despărțim.

DINU: Ce fac? Ce fac? Spune-mi!

ANDA: Tu crezi că n-am și eu mândria mea de femeie? Dacă iubești pe alta, spune-mi deschis, în față. Știi bine ce convenție am făcut. Nu mă supăr și nu-ți fac dificultăți. Măine, dacă vrei, merg la divorț.

DINU: Acum te-ai apucat să bați câmpii?

ANDA: Nu-i niciun motiv de îngrijorare pentru tine. Văd că arăți destul de liniștit.

DINU: Cred că fac mai bine decât să iau în serios ceea ce spui. Acum, de pildă, nici nu te mai recunosc. Ești alta, e una din calitățile tale, să fii mereu alta, să nu mai semeni cu cea de ieri. Iar când devii tragică, ești și mai fermecătoare...;

ANDA: Nu glumi, Ivar, în împrejurări de-astea. Nu fi prea sigur de mine, ia seama!

DINU: Aș avea motive să mă îndoiesc de fidelitatea ta?

ANDA: Nu știu. Însă niciodată nu trebuie să fii prea sigur de o femeie.

DINU: Bine, bine, voi căuta să mă... conformez.

ANDA: Să nu-ți închipui că, dacă mă despart de tine, rămân nemăritată. Ehe, se găsesc ei destui bărbați...

DINU (zâmbind): Nu mă îndoiesc. Poate că de pe acum ai pe cineva în vedere ?

ANDA: Mde, nu se știe niciodată.

DINU: Faci, probabil, aluzie la adoratorul care îți trimitea flori?

ANDA: Ei, vezi?

DINU: De ce, de un timp, se complace să stea în umbră? Probabil că nu ne cunoaște noua adresă. Tare aș fi curios să-l întâlnesc față în față pe acela care râvnește să-mi ia locul.

ANDA: Nu atârnă decât de tine.

DINU: Dacă atârnă de mine, uite, aș vrea să răsară acum, chiar în clipa asta.

ANDA (amuzată): Așa, din senin? Ca la comandă? Pe unde ai poftă să pice? Pe geamul hornului? Sau să-l aducă barza în cioc?

DINU: Nu. Mai simplu: eu să-l chem, iar el să răspundă numaidecât chemării mele. Să sune, să-i deschid ceremonios ușa, să vă fac prezentările și...

ANDA: N-ai decât să-l chemi, dacă ții neapărat să-l cunoști. Fii sigur că apare numaidecât pe ușă...

DINU: Ah, cu atât mai bine. (Cu volubilitate, declamator): tu cel de-al doilea soț al preafrumoasei doamne Gherghel, răsar din necunoscut și vino în brațele care te așteaptă deschise.

ANDA: Ce înseamnă asta? Ai înnebunit de-a binelea? (Se aude soneria.)

DINU (tresare, își revine brusc): Ei, na! Asta-i bună! Cine-o fi sunat?

(Se duce și deschide ușa.)

RELU (apare în prag, se înclină): Bună seara!

DINU (surprins): A, tu ești, Relule? (Izbucnește într-un râs zgomotos.) Să vezi, dragul meu, ce nostimadă, să râzi de mama focului! Îți explic numaidecât. Dar mai întâi să fac prezentările (Andei): Draga mea, îți prezint pe bunul meu prieten, Relu Apelevianu. (Lui Relu): Soția mea...

RELU (privind-o adânc): Sunt încântat să vă cunosc, preafrumoasă doamnă. (Cu o politețe onctuoasă, îi sărută mâna.)

CAPITOLUL 5

Alarma

Din corespondența Andei Gherghel

N-am încotro, trebuie să-ți dau o veste uluitoare: scumpul meu soț mă înșeală... L-am prins cu ocaua mică, am dat întâmplător peste o epistolă de la o feminină, cum le spui tu pațachinelor. Mi-a smuls-o din mână, n-a vrut în ruptul capului să-mi arate de la cine este, susținea morțiș că-i de la... un prieten. Găsise proasta în drum care să-l creadă... Ne-am certat rău. Ca să salveze aparențele, făcea glume galbene, cu glasul pierit, jucând lamentabil operetă ieftină.

Ascultă acum ce întâmplare grotescă, să râzi să te crucești. Pe când Pantalone al meu striga cu tremolo în glas: „O, tu, cel de-al doilea bărbat al Andei, răsări din necunoscut!” (sau cam așa ceva, în orice caz, o tâmpenie!) deodată țârrr! — soneria. El — fuga să deschidă, și cine se ivește în prag? Un tânăr elegant pe nume Relu Apelevianu, fost coleg de școală cu Ivar. Tu, a fost ceva la comandă, parcă aranjat cu mâna, în fine, să-ți stea mintea-n loc. După prezentări, tipul mi-a pupat mâna foarte curtenitor, spunând:

— Mă bucur să vă cunosc, prea frumoasă doamnă!

Are stil, ce crezi?

Nu mi-a plăcut, de ce aş minți? Era frumos ca Robert Taylor la Podul Waterloo. Se uita la mine fascinat, ca un vițel la poarta nouă, cred că l-am pus în cofă din primul minut. Mă miram, ce să fie asta? Un nou avertisment al

destinului? Mai știi? Prea a picat ca musca-n lapte, nu? Totuși, strania coincidență nu m-a răvășit Prea mult, eram destul de surescitată din cauza infidelității nepricopsitului meu de bărbat și de aceea numai de musafiri nepoftiți nu-mi ardea. Așa că i-am lăsat pe amândoi să sporovăiască în pace și am plecat, pretextând ceva de mântuială. Adevărul e că aveam nevoie de mișcare, ca să mă sustrag cât mai mult gândurilor negre. După ce am trecut de Externe, am luat-o în jos pe calea Victoriei, tot zgâind ochii pe la vitrine, fără să văd nimic, apoi am cotit la dreapta pe bulevardul Elisabeta, drumul meu obișnuit pe vremea când eram domnișoară. Neavând nici un țel precis, colindam în neștire, dar în mine stăruia tot mai amarnic o greutate. Era vorba de trădarea lui și, în legătură cu asta, de atitudinea mea. Ce faci, cum reacționezi, Andă-Andaluză? Tragi cu buretele peste infidelitate, îl ierți? Dacă nu se astâmpără, hipopotamul? Divorțezi? Încă nu știam cum voi rezolva situația. Știam numai că revolta adunată în mine părea imposibil de suportat. Îl uram îngrozitor, îl disprețuiam ca pe un om de nimic, ca pe o gânganie scârboasă. Doamne, cât aș fi vrut să mă răzbun! Dar în ce fel? Și tot croiam planuri peste planuri, care mai de care mai caraghioase. Deocamdată, mă oprisem la Relu Apelevianu. Cu ăsta am să-i fac figura, e prietenul lui bun, o să-l doară mai tare. Prostii! În definitiv, ce rezolv? Îl aduc pe făgaș? Dimpotrivă, înveninăm raporturile și mai rău. Și, pe urmă, dacă Ivar a făcut o pasiune și merge la despărțire? Hm, situația se complică, nu-i de glumă! Rătăceam într-un labirint de planuri. Mai bine să nu mă gândesc la nimic, uite așa. Și lucrurile or să se descurce și singure.

În drumul meu, m-am abătut pe la cofetăria Delicia din coasta Cișmigiului și am cerut o șarlotă cu frișcă, prăjitura mea preferată. La masa vecină se afla un tânăr cu o mutrișoară de copilandru, care mă fixa stăruitor. Când, fără să vreau, m-am uitat la el, a întors brusc capul și a

roșit — parcă făcuse ceva nepermis. De ce aş minţi? Gestul lui timid de adolescent m-a impresionat plăcut. Ce băiat cuminte şi sfios, îmi spuneam, dar uite cum îi dă inima brânci când vede o fată frumuşică!

Când am ieşit din cofetărie, nu m-am putut stăpâni să nu-i arunc o privire de adio! Zic de adio, căci în clipa aceea mă gândeam că n-o să-l mai văd niciodată pe acel tip drăgălaş, cu păr cârlionţat şi ochi mari, fosforescenţi. Figura lui m-a urmărit în timp ce mergeam pe trotuar de-a lungul Cişmigiului. Cine-o fi? mă întrebam, tare aş vrea să ştiu dacă a avut vreo aventură. N-aş crede, e prea sfios prostuţul! Numai dacă o Evă neruşinată i-o fi râvnit gura senzuala atunci, da. Fiindcă are, trebuie să recunosc, o gură tare senzuală.

Astfel de prostii îmi treceau prin cap, când din spate se ivi chiar el, tânărul care-mi acaparase gândurile. N-am înţeles ce vorbe mi-a spus, într-atât eram de surprinsă. Cum? Sfiosul cuteza să acosteze o femeie? Îl năucisem în aşa hal, încât îşi ieşise din propria-i fire înarmându-se cu un curaj nebun? Ce-o fi vrând să-mi spună? Şi cum o să-mi spună? Doamne, ce-o să mai râd! Întâmplarea începea să mă amuze şi, mai mult decât atât, mă covârşise.

— Nu vreţi să facem o plimbare prin Cişmigiu? îmi propuse el. N-am spus nici da, nici nu. M-a luat de braţ şi am cotit la dreapta, intrând pe poarta principală. Cişmigiul la ora amurgului era pustiu, plouase la amiază şi vremea se cam răcorise. L-am întrebat într-o doară cum îl cheamă şi ce profesie are. Mi-a răspuns râzând că e prinţ de sânge şi-l cheamă... numele l-am uitat... îl luase dintr-o piesă de teatru.

— Dacă-i aşa, eu sunt împărăteasă, i-am spus râzând.

— Mai degrabă, o zeiţă, m-a contrazis el.

Ne-am așezat pe o bancă. M-am prefăcut că tremur de frig. De altfel, începuse să sufle un vânt aspru, răcoros.

— Uite ce mâini reci am! şi i le-am dat să le încălzească. De fapt, mâinile mele erau calde, într-ale lui; începu să le sărute.

Apoi a vrut să-și scoată pardesiul, să mi-l dea, ca să mă încălzesc. Nu l-am lăsat, în schimb, m-am strâns toată în el. Tânărul m-a cuprins atunci zdravăn și m-a sărutat. A fost destul o dată, că după aceea nu mai puteam să ne oprim. Nu ne opream decât atunci când trecea câte cineva pe alee în dreptul nostru, uneori, nici atunci.

„Eh, dacă m-ar vedea Ivar! Aș muri de plăcere!” Dar Ivar nici gând să treacă pe acolo!

Niciodată n-am simțit atât de intens mierea sărutărilor. Nu știu unde citisem că sărutarea e tipul voluptății desăvârșite, fiindcă renaște din ea însăși și, astfel, o sărutare cere pe alta, neconținut, fără saț.

Ne-am ridicat. Prințisorul voia să mă ducă la el acasă, zicea că locuiește undeva pe aproape, că nu facem nici zece minute. Nu, nu merg, i-am spus, mă așteaptă mama acasă. El insistă mereu, dar degeaba. Ziceam că azi nu pot, e imposibil, poate mâine sau poimâine. Văzând că nu mă convinge să-l urmez, mi-a pus ceva în mână, nu înțelegeam ce-i cu asta, e vreo scrisoare sau... of! eram sătulă de obsesia scrisorii lui Ivar, și atunci m-am speriat de necunoscutul acela și am fugit, apucând-o în neștire pe alei. Dar nu fugeam atât de el, cât fugeam de mine. Nu știu, nu-mi dau seama ce-a fost. Un simplu capriciu? Nu cred. O răzbunare împotriva lui Ivar? Nici asta! Până acum, încă nu dovedisem atâta ușurință. Ce s-a petrecut cu mine? Cum de m-am pretat unei asemenea aventuri? Totul s-a petrecut ciudat, nebulos, în plin domeniu al inconștientului. Am luat un taxi, ca să ajung mai repede acasă. Pe drum, umblând în buzunarul pardesiului, am dat peste o hârtie. Ce-o fi asta? Mă uit la ea: o bancnotă de o sută de lei. Nu era a mea, sunt sigură; de unde au răsărit banii ăștia? Un gând groaznic mi-a fulgerat prin cap: ei, da, micul meu adolescent mi-a strecurat banii fără să-mi dau seama, pentru a mă ademeni să merg la locuința lui, plătindu-mă ca pe-o femeie de stradă. Și eu am fugit cu banii lui, lăsându-l cu buzele umflate.

Trebuia să plâng de rușine, dar — nu! M-a apucat un râs nervos, irezistibil. Închipuie-ți, tu, nu era chip să mă mai pot opri, râdeam ca o smintită! Ivar se mira:

— Ce-i cu tine, Ghi? Ce te-a apucat?

— Ți-am plătit-o cu vârful, i-am răspuns, te-am înșelat cu iuțea fulgerului.

El zgâia ochii la mine, neîncrezător.

— Ba nu, zău, cu cine?

— Cu un prinț, bineînțeles!

— Chiar prinț?! Ha-ha-ha! izbucni el în râs. Bună! Atunci suntem chit!

— Nu râde, e purul adevăr!

— Nici nu mă îndoiesc! Când l-ai cunoscut?

— Adineauri.

— Așa repede? Unde?

— În Cișmigiu, pe bancă...

— Credeam că la castelul Schonbrunn...

Alt val de râs. Râdeam amândoi ca nebunii.

— Când să plec, mi-a dat o sută de lei...

Ivar se strica de râs. Râdea cu atâta poftă, atât de zgomotos, că mă zgâria pe nervi.

— O sută? Asta le pune vârful la toate! Era prinț de operetă? Doamne, ce-am mai râs în seara asta!

Nu știu ce mi-a venit să dau în vileag aventura și, mai ales, cu atâta cinism. A fost o trăsnaie a mea, ca multe altele. Poate, n-am făcut tocmai rău. Ivar n-a crezut o iotă, trecea totul pe seama imaginației mele. Să-i fie de bine! Unele fapte par atât de neverosimile, încât ajungi să te îndoiești de realitatea lor. Atâta numai că tărășenia mi-a scăzut apăsarea sufletească și m-am pomenit că... nu mai aveam ce-i reproșa soțului, că, adică, după cum spunea și el, suntem chit.

Mi se păruse doar. N-a fost chiar așa. După ce m-am zăvorât în dormitor, înclinând ușa cu cheia, m-a podidit plânsul. Și acum plâng, când îți scriu. Plâng și te îmbrățișez.

Anda ta

P.S. Azi-dimineată, după ce aplecat Ivar, i-am răscolit minuțios prin birou. Deja când învelitoarea unei cărți, am dat peste plicul cu pricina. Înăuntru, o vedere din Nisa. Cuprinsul telegrafic: „Cu gânduri afectuoase – apoi semnătura: Jebb.”

Cine o fi caraghioasa asta ? De unde a racolat-o ? Și cum?

Prin urmare, tot e ceva la mijloc. Altfel, mi-o arăta, nu? E simplu ca bună ziua.

Tot eu.

CAPITOLUL 6

Învoiala

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

Când îl văd pe Relu ivindu-se în dreptunghiul ușii, tresar cuprins de toate mirările. M-aș fi așteptat să-mi facă o vizită oricine pe lumea asta, în afară de el. De ce venise la mine străduindu-se să-mi afle adresa, ce anume îl aducea?

Numai după plecarea Ghiocelui, mă dumiresc. Fostul coleg de liceu, acum în diplomatie, fusese rechemat, venea din Franța, și mâine sau poimâine trebuia să plece la Atena. Mă căutase la unchiu-său, Apelevianu, într-o chestiune personală, și, negăsindu-mă acolo, majordomul îi dăduse noua mea adresă.

— Uite, îți aduc asta, spuse el și, vârând mâna în buzunar, scoase o scrisoare.

O iau și îl întreb curios:

— De la cine e?

— De la vară-mea, Jebbs.

Mă uit la el mirat. Îmi explică:

— M-am abătut pe la Nisa, știam că e acolo cu unchiul. Înainte de a pleca, mi-a spus între patru ochi: „Te rog să-mi faci un serviciu: predă scrisoarea asta prietenului tău, Gherghel, dar numai în *mâna lui*. Ceea ce și fac, după cum vezi.

Deși nu-i prea politicos, îi cer încuviințarea lui Relu să citesc această scrisoare, trimisă cu precauții atât de mari, încât a fost nevoie să-mi fie predată personal, pentru ca

nu cumva, Doamne ferește, să cadă în mâini străine. E redactată în franțuzește, ca și jurnalul ei intim, pe care îl știu pe dinafară, ca și ilustrata prevestitoare și parțial anonimă primită mai înainte și semnată. Și acum semnează tot *Jebs*. E o avalanșă de fraze incendiare desprinse din vocabularul de totdeauna al dragostei, care mi-ar părea firești venind de la orice fată de pe pământ, dar pur și simplu mă lasă buimac, când pornesc din inima glacială a fiicei Apelevianului. Îmi scrie, printre altele: *...a qui la faute si vous avez surgi sur ma route et bouleverser ma vie de telle façon que je ne peux plus me retrouver? Une force occulte qui n'est pas que l'amour veut que tu sois mienne et que je sois à toi...*

Ai ghicit, Jebs, chiar asta vreau: să fii a mea, să trecem împreună prin viață, braț la braț. Și probabil că toate puterile firii vor același lucru, altfel nu înțeleg cum și de unde te-au cotropit asemenea simțiri. Relu răsfoiește în acest timp un album cu reproduceri după tablouri celebre adus din Italia. Îl întreb:

— Cred că știi despre ce-i vorba, nu?

Pe fața lui se ivește un zâmbet imperceptibil.

— Precis — nu știu nimic. Bănuiesc numai.

— Dragă Relule, îți mărturisesc pe cuvânt de onoare că inițiativa aparține în întregime verișoarei tale. Eu n-am deschis gura, n-am spus un singur cuvânt. De altfel, nici n-aș fi avut curaj. Mă crezi?

— De ce nu? Știe că ești însurat?

Întrebare trăsnet! Ce să-i răspund alta decât adevărul?

— Nu. Nu cred! Nu cumva i-ai spus tu?

— Eu? Habar n-aveam. Abia acum aflu și țin să te felicit că ai pus mâna pe o femeie atât de frumoasă.

— Mulțumesc, Relule, numai că nu e cazul să mă feliciți, pentru că vreau să divorțez.

— Serios? Din pricina verișoarei mele?

— Dacă vrei să fii sincer, și din pricina asta. Adevărul e că m-am grăbit cu însurătoarea. Trebuia să mai aștept,

dar a fost un concurs de împrejurări care m-a depășit. Ei bine, nu ne înțelegem.

— Și crezi că va consimți să divorțeze ? N-o să întâmpini dificultăți?

— La drept vorbind, mă aștept, și încă cum! Dar n-o să dau înapoi din cauza asta. Zarurile au fost aruncate.

— Dacă află vară-mea că ești însurat și bate în retragere?

— Tocmai asta e principalul. Cred că ai să-ți ții gura, nu?

— Nu-i vorba de mine. Despre partea asta, poți să dormi liniștit.

— Îmi dai cuvântul că păstrezi discreția?

— Da, pe cuvânt de onoare.

— Îți mulțumesc, Relule. De tine mă temeam mai mult, că ai să te împotrivești s-o iau pe Cora. Și, în al doilea rând, de mine. Îmi spuneam: „Cum voi îndrăzni să ridic ochii până la fiica maestrului, de care mă desparte o distanță ca de la cer la pământ?”

— Prostii, Dinule! În dragoste, distanțele pier, iar obstacolele se năruie. Ești gata să dai marea lovitură! Socoți că eu ajungeam ceva dacă n-aș fi nepotul lui Apelevianu? Vezi însă, fii atent, după câte știu, unchiul e hotărât s-o mărite cu Raul Dolfineanu.

— Da?! fac pe miratul, deși aflasem de acest lucru din jurnalul intim al fetei. Atunci, se încurcă treaba.

— Grăbește-te să isprăvești cu soția. Altfel, intervin complicații care ar putea să răstoarne totul.

— Da, îmi dau seama. De la un timp încoace, tot frământ un plan, vreau să-i întind o cursă. Numai că trebuie să găsesc pe cineva care... care să-i facă niscai curte...

— Aha! Vrei să înscenezi un adulter?

— Nu merg până acolo. Mi-ajunge să-mi dea numai un simplu motiv.

În clipa aceea, îmi vine în minte Bob Geamănu. Cu el Ghiocela mai avusese de-a face, tipul — după spusa lui —

încercase s-o sărute, așa că, de astă dată, reluând ofensiva, ar putea să ajungă ceva mai departe, fără să fie nevoie de timp prea mult. Și chiar dacă n-ar ajunge nicăieri, n-ar avea nici o importanță. Simpla lui prezență în casa mea ar fi suficientă pentru declanșarea rupturii. Cel care caută noduri în papură nu are nevoie decât de pretexte. Numai că trebuie să-mi înfrâng repulsia față de el, dar... în fine, am s-o fac și pe-asta...

— L-am găsit. E un tip după care se cam prăpădesc femeile, gen *homme à femmes*. Cred că mă înțeleg cu el, duce veșnic lipsa de bani. Plătit bine, se pretează la orice. Dacă, între timp, dau peste ceva mai... seducător, renunț bucuros la el.

Relu stă oarecum în rezervă. După o tăcere cam lungă, zice:

— La drept vorbind, nu-i mai corect să-i destăinuiești soție tale că vrei să divorțezi?

— La fel spune și ea. Chiar am făcut un angajament în privința asta, numai că toată povestea e formală, fără nici o valoare. În mod practic, e foarte greu să ajungi în acest fel la un rezultat, mai ales cu o femeie care te iubește.

— Ar fi păcat s-o dai pe mâna unui seducător de profesie. Ar putea să te șantajeze când ți-e lumea mai dragă.

— Mi se pare că ai dreptate. Nu știi niciodată cu cine ai de-a face. Da, bine zici, am nevoie de un om de încredere, chiar de un prieten bun, devotat. Altfel, se duce pe copcă tot planul...

Hm, să mă mai gândesc. Lucrurile sunt destul de serioase, trebuie bine chibzuite. Păcat că Relu pleacă mâine în Grecia. Dacă ar zăbovi câteva zile, poate, am găsi împreună o soluție acceptabilă. Îi făgăduiesc că-l voi ține la curent cu tot ce întreprind.

După plecarea lui Relu, recitesc scrisoarea lui Jebbs o dată, de două ori, de trei ori... Mi se pare mereu că sunt pradă unei halucinații provocate parcă de marea mea dorință care vrea să porceadă bine. Cu toate astea, nu-i

halucinație! Ci o realitate înflorită pe placul inimii. Cum de s-a aprins o marmură, încât să ia foc și acum arde vâlvătaie? Teribil sentiment această dragoste care pârlă pe unde trece, reușind ca o făptură insensibilă să se schimbe în așa fel, încât, călcând peste orice convenție și chiar peste propria-i mândrie, să-mi declare ea cea dintâi dragoste, și încă la modul superlativ, fără să aștepte ca, eventual, să fac eu primii pași. Și, mai mult decât atât, să-l delege pe vărul său, Relu, cu transmiterea acestui mesaj atât de intim, făcându-l să joace un rol jenant de tăinuitor. De fapt, asta îmi prinde bine, nici vorbă, pentru că, în afară de Jebbs, mai am un aliat în Relu, ca să frângem cu puteri sporite voința maestrului meu în ceea ce privește căsătoria fiicei sale. Oricum, unchiul meu, majordomul, pare din ce în ce mai asigurat că va căpăta cele douăzeci de pogoane de care și-a agățat nădejdlile bătrâneții. Să le stăpânească sănătos!

Partea proastă e că, deocamdată, nu sunt în regulă cu starea civilă și asta mă stânjenește. Îi telefonez unui cunoscut avocat specialist în divorțuri, dar omul lipsește din capitală, e dus undeva în provincie. Deși știu pe de rost procedura, sunt totuși chichițe pe care specialiștii le cunosc, încât, uneori, întorc legea pe dos. Așa ceva îmi trebuie. Bine, îl aștept să se întoarcă.

În schimb, cine mă caută la telefon? Chiar Relu, care mă anunță că, din motive independente de voința lui, s-a amânat plecarea în Grecia *sine die*. Așadar, e foarte probabil ca două-trei săptămâni, poate chiar mai mult, să taie frunză câinilor în București, bucurându-se de un concediu nevisat. După o jumătate de oră, mă pomenesc cu el în palatul unchiului său.

— Ei, zice de la ușă, cum stăm cu divorțul?

— Până acum, n-am rezolvat nimic. Nu cunoști pe cineva în care putem avea încredere deplină?

— Nu știu. Nu văd pe nimeni. Să ne mai gândim...

— Ai relații întinse, prieteni cu duiumul. Poate dai peste unul care...

După o mică pauză frământată, Relu zice:

— Ascultă, Dinule, la urma urmei, m-aș încumeta chiar eu să...

— Tu?! Îngăim mirat.

— De ce nu? Îți sunt prieten, vreau să te ajut.

— Serios?! De fapt, mă gândisem la tine din capul locului, dar cine avea curajul să ți-o propună?

— Stai, nu te înfierbânta așa. N-am primit încă. Dacă vrei să fii sincer, îmi pare rău s-o dai pe nevastă-ta pe mâna altuia.

— Atunci, ce te împiedică să primești ?

— Știi eu? Poate, un scrupul de conștiință.

— Acest „scrupul” eu ar trebui să-l am, nu tu.

— Dar e vorba de soția unui prieten.

— O fi, însă ești acoperit de asentimentul soțului. Hai, nu mai ezita! Cu tine știu că ar merge treaba ca pe roate.

— De unde ai certitudinea asta?

— N-ai băgat de seamă cât de impresionată a fost când i te-am prezentat? A tresărit și a făcut niște ochi...

— Nu exagerezi?

— Deloc. O cunosc așa de bine! Ai șanse, dragul meu, sută la sută. Pentru că, vezi tu, mai întâi, trebuie să avem în vedere sorții de izbândă. Degeaba i-ar face curte cineva care n-o interesează...

— Mda... Ai dreptate... Până acum, nu m-am pretat să joc rolul unui seducător. De fapt, e o cruzime să te joci astfel cu inima unei femei.

— Vasăzică, tot scrupule de conștiință, nu?

— Da, dar și un exces de prudență. Știi doar că-s logodit cu vicontesa. Dacă mi se aprind călcâiele după nevastă-ta, ce mă fac? Nu cad singur în capcana pe care i-am pregătit-o ei?

Într-un fel, omul are dreptate, intră într-un joc primejdios, se gândește la toate consecințele. Prudența lui mă pune serios pe gânduri. Tot el mă liniștește, în cele din urmă:

— Glumesc, Dinule. Nu se lipește așa de ușor dragostea de mine. Până acum, n-am iubit niciodată. Uneori, mi s-a părut numai că iubesc și atâta tot. Așa că...

— Primești deci?

— Cu o condiție: să-mi creezi condiții favorabile. După care adaugă: Stai puțin! Dacă-ți vine poftă să-mi faci vreo scenă de gelozie?

— Haide, fii serios! De vreme ce sunt hotărât să divorțez, mai poate fi vorba de gelozie? Și pe urmă, nici n-o iubesc. Am luat-o datorită unei... unei... E de prisos să-ți explic cu de-amănuntul ce a fost și cum a fost.

Târgul se încheie, nu ne mai rămâne decât să bem aldămașul. Ceea ce și facem. Bufetul lui e bine asortat. Aduc o sticlă de coniac franțuzesc, cinci stele, torn în pahărele de cleștar și ciocnim:

— Să fie într-un ceas bun!

Relu se apucă serios de treabă. Vine acasă în lipsa mea și, o oră-două, până mă întorc, stă de vorbă cu Ghiocela. Nu știi ce-i bine, nu mă interesează, desigur, își croiește un drum spre inima ei. Ghiocela îmi spune într-o seară:

— Prietenul tău e foarte interesant. Știe atâtea lucruri!

— Cred și eu! A colindat pământul în lung și-n lat. Altădată, îmi atrage atenția:

— Știi că Relu al tău îmi face curte?

— Fii serioasă, îi răspund. Băiatul e logodit cu vicontesa de Sabray, care, după câte știu, e una din partidele cele mai strălucite. Așa că vezi cum stai...

N-a mai zis nimic.

Într-o seară, la restaurantul Flora, Ghiocela, după un dans cu Relu, revenind la masă, mă previne cu ingenuitate:

— la seama, Ivar, domnul Apelevianu și-a pus în gând să mă seducă...

Mă uit la Relu preț de o clipă, el se uită la mine tot așa, apoi amândoi pufnim în râs.

CAPITOLUL 7

O căsnicie sfărâmată

I

Anda Gherghel, tolănită într-un fotoliu, recitește (pentru a câta oară?) *Mica sirenă* de Andersen. E un basm pentru copii? Da, pentru copii, dar mai ales pentru oameni mari. E cea mai frumoasă poveste de dragoste din câte s-au scris pe lumea asta, și s-au scris multe.

ANDA (în sine): De ce mă emoționează într-atât povestea acestei micuțe sirene? Ori de câte ori o citesc, mă simt răvășită și plâng cuprinsă de o nostalgie sfâșietoare. E cea mai sublimă stare sufletească pe care izbutesc s-o ating, mult mai pură și plină de conținut decât dragostea. Ce-o fi asta? Mă regăsesc în ființa ei?

(Ușa se deschide încet, pe nesimțite. A intrat, parcă, cineva cu precauții de hoț. Să fie Lina, slujnica? Sau Ivar? El face, uneori, glume de-astea, vine tiptil pe la spate și-i pune mâna oblon la ochi. Dar ce să caute la ora asta?)

ANDA (întoarce capul și tresare surprinsă. Nu-i soțul ei, ci Relu): Dumneata! Cum ai intrat? Cine ți-a deschis?

RELU (cu impertinența și calmul bărbatului sigur pe victima sa): Știam că ești singură...

ANDA: Ce vorbă-i asta? Sunt, ca de obicei, cu conștiința mea.

RELU: Cu atât mai bine, am cui mă plâng...

ANDA: Cel mai cuminte lucru e să renunți. Dinu ar putea să se întoarcă și n-aș vrea să ne găsească împreună, oricât îi ești de prieten.

RELU: Prieten, spui? Ce înseamnă o prietenie ca a noastră, când o femeie ca dumneata se află între noi?

ANDA (în gând): Ce îndrăzneală! Tinerii de soiul acestuia n-au nimic sfânt, pângăresc cele mai curate simțăminte. Ar trebui să-l dau pe ușă afară. Dar nu, mai bine mă prefac că nu pricep. Înălătur un scandal, ale cărui urmări se vor răsfrânge tot asupra mea. (Vorbit): Ceea ce este între dumneata și Dinu, după câte îmi dau seama, nu-i prietenie. Trebuie să-i dai alt nume!

RELU: Nu vrei să mă înțelegi?...

ANDA: Ce să înțeleg, domnule Apelevianu? Pentru mine e de neînțeles cum un bărbat logodit cu o vicontesă din Franța uită de îndatoririle sale și-i dă târcoale femeii unui prieten, pe care abia a cunoscut-o.

RELU: Asta-i adevărat. Dar tot atât de adevărat e că ei îi place să se joace cu mine ca pisica cu șoarecele...

ANDA: Nici asta n-o înțeleg! De ce se tot vâă domnul șoarece în ghearele pisicii? (Râde.)

RELU (fața i se aprinde, glasul îi tremură, o dogoare nesuferită îi încinge trupul: izbucnește într-o dezlănțuire fără stavilă): De ce se vâă șoarecele în ghearele pisicii? Ei bine, pentru că... pentru că...

ANDA (calmă, îi pune mâna la gură): Taci! Știu ce vrei să spui.

RELU (cu sufletul la gură): Atunci?

ANDA: Ce să-ți răspund? Mi se pare curios cum de n-ai aflat până acum că nu sunt liberă. De ce nu te informezi cum trebuie?

RELU (dărmămat): Asta-i răspunsul? Dar bine, crezi că iubirea ține seama de stare civilă, conveniențe și piedici?

ANDA: Firește că nu, dacă e reciprocă. Or, între noi nu este cazul. Eu sunt femeia altuia, și dumneata — logodnicul alteia. E limpede, nu?

RELU (nu se dă bătut, știe că o femeie, chiar accesibilă, și tot opune rezistență, dar una ca Anda): Bine, voi aștepta ca această iubire să devină reciprocă.

ANDA: O să aștepți, atunci, mult și bine. Îmi repugnă aventurile extraconjugale. (În sinea ei): Din păcate, am avut una mică-mititică și-mi ajunge. Bine că s-a consumat fără consecințe.

RELU: Insist că nu-i vorba de o simplă aventură...

ANDA: Dar ce e? Nu crezi că cel mai cuminte lucru pentru dumneata ar fi să respecti omul care ți-a deschis ușa casei cu atâta încredere?

RELU: Sunt sincer întâi cu mine și apoi cu alții. N-am de gând să stric nimic. Cel mult, să repar.

ANDA: Să reperi? Ce fel de reparații urmărești cu stăruințele dumitale? Vorbește! Pentru ce nu mă lași în pace? De două săptămâni, zi de zi, îmi faci curte asiduă, îmi împuiezi capul cu vorbe de dragoste, deși ți-am spus limpede că nu-s femeia pe care o crezi. Aș fi putut să-ți închid ușa, dar am vrut să evit o ceartă...

RELU: Sunt foarte mâhnit. Asta-i tot ce-ai înțeles din zbuciumul meu?

ANDA: În orice caz, am înțeles mai mult decât crezi. Chiar dacă simt ceva pentru dumneata, la ce bun? Chiar dacă aș face o minune pentru cineva, încă nu mi-aș înșela bărbatul...

RELU: Și cum ai rezolva situația, mă rog?

ANDA: Pur și simplu, m-aș despărți de el, pentru că în asemenea condiții conviețuirea devine de-a dreptul insuportabilă, nu-i așa?

RELU: Și te-ai recăsători cu...

ANDA: Sigur că da. Nu-i firesc? De altfel, chiar așa m-am înțeles cu Dinu, înainte de a ne lua. Avem o convenție în privința asta, pe care înțelegem s-o respectăm. Și, ca să-ți dai seama cât de departe merg pe drumul sincerității, uite, într-o seară i-am mărturisit soțului ceva despre dumneata.

RELU (curios): Ce anume?

ANDA: Nu știu dacă-i oportun să-ți spun.

RELU: Te rog! Te rog!

ANDA: Ei bine, i-am spus că ai ceva tulburător în ființa dumitale, care place femeilor în general, și mie — în special. Dar pentru atâta lucru nu-mi pierd capul. Vezi ce sinceră sunt?

RELU: Dacă am apucat-o pe calea destăinuirilor, îngăduie-mi să-ți pun o întrebare, o singură întrebare: îl iubești cu adevărat pe Dinu?

ANDA (cu un gest nervos): Întrebarea mi se pare lipsită de tact.

RELU: Iartă-mă, te rog. Pentru mine e foarte importantă. Te rog, răspunde-mi.

ANDA: Dacă ții cu tot dinadinsul, ei bine, află că-mi iubesc soțul. Mai mult decât îți închipui dumneata, mai mult decât crede el însuși. Ești mulțumit?

RELU: Deloc. Și mă îndoiesc că e vrednic de această iubire...

ANDA: Iartă-mă, dar nu țin seama decât de îndoielile mele.

RELU: Prea ești sigură de el și rău faci. Dacă te-ai pomeni că, într-o zi, îți propune să vă despărțiți, potrivit angajamentelor luate unul față de celălalt, ce i-ai răspunde?

ANDA: Nimic. Crezi că l-aș învrednici cu un răspuns? Crezi că aș plânge sau i-aș face imputări? Crezi că m-aș sinucide, cum a făcut chiriașul de sus, care a fost părăsit de nevastă? Nu, stimate domn. Voi adopta resemnarea, care e forma cea mai evoluată a înțelepciunii. Dragoste cu sila nu se poate.

RELU: Abia aștept ziua cea mare a resemnării.

ANDA: Înarmează-te cu multă răbdare! Pentru că ai să aștepți mult și bine...

RELU (cu insinuare): Nu se știe. Niciodată nu trebuie să fii atât de sigur nici de tine însuși, dar mai ales de altul!

ANDA (se uită la el de sus, cu îngăduință, așa cum ar cântări o femeie experimentată băiguielile de dragoste ale unui adolescent. Nu se poate stăpâni să-i arunce în față, surâzând cu superioritate): Domnule Apelevianu,

iartă-mă că ți-o spun, dar ești naiv ca un copil. Despre dumneata se vorbește ca de un cuceritor irezistibil, căruia nici o femeie nu-i poate rezista. Dinu mi-a spus despre logodnica dumitale că e descendenta unei familii ilustre din Franța.

RELU (clatină capul surâzând cu tristețe): Mda, e adevărat. Legenda persistă, însă lucrurile trebuie privite exact în sens invers.

ANDA: Nu înțeleg. Căror merite se datoresc succesele dumitale? Cum reușești să cucerești femeile? Spune-mi și mie.

RELU: Adevărul e că nu eu, ci ele mă cuceresc pe mine. De aceea îți vorbeam de sensul invers. Ești nedumerită, nu-i așa? Dacă aș săraci brusc și nu m-ar chema Apelevianu, n-aș mai însemna nimic.

ANDA: Ești dezolant de sincer!

RELU (care până acum credea că a pierdut lupta, simte că începe să câștige teren folosind invincibila armă a sincerității nude, brutale. Se hotărăște să meargă până la capăt pe acest drum al victoriei): La ce m-aș ascunde după deget? Până la cei 27 de ani ai mei, am impresia că am trăit viața altcuiva, pe care nu-l cunosc, o viață searbădă, monotonă, aproape străină. Azi, când îi găsesc adevăratul sens, trebuie să dau înapoi, pentru că aceea pe care o iubesc...

ANDA: Poate că aceea de care vorbești are și ea dreptatea sa. De ce și-ar dărâma casa în care se simte bine?

RELU (strigând): Dacă totuși această casă se prăbușește la pământ?

ANDA: De ce adică s-ar prăbuși?

RELU (pornit): Pentru că are temelia șubredă... șubredă! Înțelegi?

ANDA (îl imită mașinal): Șubredă... șubredă... șubredă! (Alt ton:) Haide, fii serios, copilule mic, îmi placi mai mult așa. Acum du-te. Dacă ai raționa un pic, ți-ai da seama

cât greșești față de mine. Eu însă te iert... ștergem tot cu buretele și rămânem prieteni mai departe... De acord?

RELU (în gând): Ce-i asta? Mă ia drept un adolescent căruia trebuie să-i pui frâu dacă o ia razna? A, nu, nu merge așa. Cu Anda trebuie să joc tare. (Îi ia mâinile într-ale lui. Ea le lasă, încă nu știe ce vrea să facă el.) Bine, plec. Dar nu înainte de a-mi da o încurajare.

ANDA (nu înțelege): Ce fel de încurajare? (Ironie): Ai încetat să cerșești? Poftim! (Îi trage o palmă în glumă.)

RELU: Ai dreptate, o sărutare se smulge, nu se cerșește (o cuprinde în brațe și vrea s-o sărute).

ANDA: A, nu! (Se trage înapoi, indignată; îl admonestează autoritar, cu fulgere de mânie): Pleacă! De azi înainte nu mai sunt acasă pentru dumneata! (Relu lasă capul în jos, copleșit, și de-a binelea năuc. Dacă ar fi căzut într-o prăpastie, nu s-ar simți altfel, femeia asta dovedește o virtute dârză, greu de învins.)

RELU (în gând): Ce să fac? Să plec? Ar însemna o capitulare mică, fără șanse de a înnoda mai târziu firul pe care l-am rupt într-o nechibzuință. Pentru că am comis o nechibzuință, folosind violența. Chiar o prostie! Nu, hotărât lucru, Anda nu este femeia aventurii, m-am înșelat crezând că pot s-o antrenez într-o legătură extraconjugală. Ciudat: îmi impune! Mai bine așa merge pe linia sincerității. Nu-mi dau seama de ce am părăsit-o, dialogul nostru a parcurs urcușuri și coborâșuri ciudate, încât îmi pare că am fost jucăria lui. Hai să încerc o împăcare, am s-o rog să mă ierte. (Vorbit, cu pocăință în glas:) Te rog, iartă-mă!

ANDA (dezlănțuită): Drept cine mă iei, domnule Relu? Faptul că ți-am îndurat până acum insistențele fără să-ți arăt ușa îți dă dreptul să te porți astfel? Crezi că n-ai altceva mai bun de făcut decât să sucești capul femeilor, chiar dacă ele sunt ale prietenilor? Pentru oameni de soiul ăsta n-am nici o stimă.

RELU (pălește, săgețile Andei au lovit în plin. Îl doare, desigur, că ea și-a făcut o părere atât de proastă despre

el. Se lasă, obidit, pe un scaun, cu o piatră grea de moară pe suflet și îngăimă): Sunt mai ticălos decât mă crezi!

ANDA: Așadar, recunoști?

RELU: Da, merit tot disprețul. Totuși, să știi că am un simțământ curat pentru dumneata. Din cauza asta nu plec înainte de a-mi ușura conștiința. Nu te pot lăsa să trăiești mai departe în minciună. Socotesc că ești destul de tare ca să înduri adevărul, oricât ar fi de crud.

ANDA: Ce tot îndrugi? De ce adică trăiesc în minciună? Ce vrei să spui cu asta?

RELU (frontal): Află că sunt aici cu asentimentul lui Dinu...

ANDA (își pierde brusc culoarea feței, zguduită de trăsnetul destăinuirii. Îl cântărește din ochi pe Relu, preț de o clipă; își spune în gând: Nu se poate! Apoi, recăpătându-și stăpânirea de sine, îi strigă): Minți!

RELU: Pe onoarea mea că nu mint.

ANDA (zbătându-se în toate incertitudinile): Adevărat? Dinu te-a pus să-mi faci curte, ca să scape de mine?

RELU: Da, și eu am acceptat. Asta e vina mea. Dar cine, în locul meu, n-ar fi primit?

ANDA: (Simte că el spune adevărul. Schimbarea lui Ivar din ultimul timp e concludentă... Și apoi ilustrata aceea revelatoare primită din străinătate. Dar faptul că repudiază verigheta? Toate se grămădesc acum să-i întărească bănuielile, pfațându-le în certitudini cumplite. Își amintește de plecările de acasă fără motiv, ca s-o lase în tovărășia lui Relu, apoi de petrecerile lor în trei. Da, da, Ivar nu mai avea poftă să danseze, i-o trecea prietenului, ca să poată lucra în voie. Nu le călcase niciodată casa. Și acum, deodată, amicitie cu toptanul!)

RELU: Mă întrebai adineauri cum de-am intrat, cine mi-a deschis, cheia pe care mi-a încredințat-o bărbatul dumitale, pentru a pătrunde în casa voastră oricând și oricum... (I-o înmânează.)

ANDA (i-o restituie): Nu mai e nevoie. Sunt convinsă. Cum de n-am prins de veste ce capcană îmi întinde

scumpul meu bărbăţel ca să mă pot feri ? Oarbă să fi fost şi tot... (O întrebare gravă îi sfredeleşte creierul ca un burghiu; către el): De ce, domnule Relu, de ce vrea să se despartă de mine?

RELU: Ca să se însoare cu vară-mea, fata lui Apelevianu!

ANDA (îşi acoperă faţa cu mâinile): A! Doamne, ce mârşăvie! (I se pune un nod în gât, un val de lacrimi îi inundă faţa, simte cum se dezlănţuie în ea o furtună crâncenă, care trebuie să izbucnească odată, pentru că nici o putere n-ar mai izbuti s-o împiedice.)

RELU: Plângi ? Mă faci să regret destăinuirea făcută! Nu poţi suporta adevărul?

ANDA (prin perdeaua lacrimilor îl zăreşte pe Relu ca un nor cu formă ciudată de om şi-i aude cuvintele strecurate parcă printr-un perete de vată. I se pare că a întrebat-o de ce plânge sau a spus ceva?... Ea mai degrabă judecă ceea ce trebuie să fi rostit el într-o împrejurare ca asta decât vorbele debitate cu adevărat. Cu un efort care-i încordează puterile, parcurge vertiginos tot drumul întors până la voioşie şi, cu lacrimile şiroind pe obraji, izbucneşte într-un hot de râs): Ha-ha-ha! Credeai că plâng? A, nu! Nu pe mine, ci pe el îl plângeam. Mereu îi voi plânge de milă. L-am socotit *altfel* decât ceilalţi, atât de *altfel*, că aş fi putut să-l deosebesc dintre sute şi mii de oameni. Dar asta nu era decât rodul închipuirii mele. În realitate, toţi bărbaţii sunteţi o apă şi-un pământ. (Brusc, ca la ivirea unei cotituri): De ce mi-ai dat pe faţă acest crunt secret? De ce ţi-ai trădat prietenul, bunul prieten care îţi încredinţase o june atât de nobilă? Ce te-a împins s-o faci?

RELU (micşorat, învins, fără să-i poată îndura privirile): Nu! N-am putut altfel. Am încercat să te cuceresc, fără a-ţi cunoaşte tensiunile. Şi, uite, acum m-ai cucerit dumneata pe mine, fără să încerci măcar. Din agresor am devenit o victimă strivită de propria-i faptă.

ANDA (cu gândurile duse): Îmi îngheață mintea, nu pot concepe atâta mârșăvie din partea lui Ivar. Dacă voia să-și strice casa, de ce nu mi-a spus-o deschis, bărbătește? Doar ne înțeleseserăm în privința asta. Pentru care motiv mi-a întins o capcană rușinoasă? Nu înțeleg, mi-e imposibil să înțeleg! (După o pauză): Îți mulțumesc, domnule Apelevianu, și te iert.

RELU (cu o lumină în ochi): Adevărat? Parcă mi-ai luat o stâncă de pe piept... (Vrea să-i apuce mâinile, să i le sărute.)

ANDA: Nu... Nu trebuie! (Le trage înapoi, cu un gest domol, blând. Se simte stăpână pe ea, începe să domine situația.) Se pare că sub înfățișarea dumatăle de *dandy* stă pitit un suflet de adolescent. Îți lipsește numai ocrotirea.

RELU: Nimeni nu mi-a spus până astăzi așa ceva și atât de... (Voia să spună „frumos”, dar se întrerupse. Auzi un zgomot. Parcă a scârțâit o ușă care s-a deschis în camera de alături.)

ANDA (cu un deget la gură): Sst! Mi se pare că a venit...

RELU (În șoaptă): Cine? Dinu?

ANDA (încuviințare din cap — același joc): Vrea să ne surprindă, nu-i așa?

RELU: Nu, asta încă n-am aranjat-o.

ANDA: Mai bine a rânduiește întâmplarea. (Umbra lui Dinu se profilează pe după peretele ușii cu glasvand, se aud pașii lui mari și mășurați, călcând pe podele. Relu e neliniștit. Ce o să se întâmple? Ar vrea să evite o explicație. Poate, Anda, imprudentă, cum sunt femeile în astfel de împrejurări, va da cărțile pe față.)

RELU: Ce ai de gând să faci?

ANDA (delirând): Ceea ce trebuie! Ceea ce vrea el! Și, mai ales, ceea ce vreau eu acum. Așa! Să ne găsească înlănțuiți ca-n paradisul pierdut. (Îl trage de mână în dreptul perdelelor transparente, cuprinzându-l în brațe.) De astă dată, scumpul meu soț are ce auzi și ce vedea!

RELU (contrariat): Nu! Acum, nu! În condițiile astea, mi-e penibil. Cred că înțelegi.

ANDA (furibundă, ca apucată subit de nebunie): Dacă mă iubești, sărută-mă, iubitele... Sărută-mă, dragul meu! (Relu nu mai știe pe ce lume se află. Anda tremură în brațele lui, gura ei se întinde senzuală spre gura lui, sânii ei se strivesc de pieptul lui. Ce-i pasă dacă Dinu e dincolo? Întâmplă-se orice! La urma urmei, se poate întâmpla după cele statornicite între ei ? Și o sărută nebunește, lacom, ca și când ar vrea să se sature dintr-odată de ea, șoptindu-i numele.) Anda!... Anda! (Ușa se deschide brusc și Dinu se ivește în prag, mirat și întrebător. Anda și Relu, desprinși din îmbrățișare, arată stânjeniți, parcă s-ar mira că un nepoftit a venit să le tulbure visul de iubire. Câteva clipe lungi se privesc rătăciți între ei, căutând să înțeleagă noua stare de lucruri creată de trăsnetul surprizei.)

DINU: Ce se întâmplă aici ? (Se aruncă asupra lui Relu și-i puse mâna în beregată. Scrâșnește printre dinți): Mizerabile!

RELU (se zbate cu ochii ieșiți din orbite, vrea să scape din strânsoarea de fier care îl sufocă, dar nu poate. Abia izbutește să îngaime): Ești neb...? Nu mă sugru... (Cuvintele i se sting în gâtlee. Dinu, într-o sclipire a rațiunii, își revine. Strigățul înecat al victimei trezit luciditatea. Îi dă drumul și, înghețat de spaimă, îl scutură, să-și dea seama dacă nu l-a sugrumat. Răsuflă adânc. Nu se întâmplase nimic. Trăia! Slavă Domnului că s-a oprit la un pas de crimă. Dar și așa nu se poate stăpâni și-l îmbrâncește cât colo, arătându-i cu dispreț: Secătură!)

RELU (palid ca un mort, se apropie de el și-l înfruntă ridicol): Domnule, purtarea ta grobiană...

DINU (pufnește în râs, afișând superioritatea stăpânului pe plantație, în mâna căruia adversarii nu sunt decât simple jucării. Apucându-l pe sub bărbie, îi răspunde sarcastic): Purtarea mea, grobiană? Dar a voastră, porumbeilor?

RELU (în postură penibilă): Iau asupra-mi răspunderea celor întâmplate...

DINU: Ce eroism de operetă! Nu, nu, amice, voi rezolva cât poate de simplu. (Adresându-se Andei:) Te rog, lasă-ne singuri.

ANDA (a privit nemișcată dintr-un colț cele petrecute. Când soțul ei vârâse mâna în gâtul lui Relu, n-a sărit în apărarea victimei. Știa că nu-i decât o josnică prefăcătorie. Acum i se cerea să-i lase singuri. Desigur, să se explice între ei, asta vrea. Rămâne neclintită, privind sfruntător spre soțul ei): Eu sunt vinovată, pe mine trebuie să mă sugrumi. El n-are nici o vină.

DINU (nu înțelege ironia, nu e încă timpul. I se adresează lui Relu): Vezi cum îți ia apărarea? Emoționant gest! (Către Anda, poruncitor): Te rog încă o dată, treci dincolo...

ANDA (trebuie să se supună, n-are încotro. Înainte de a ieși, îi zvârle o săgeată): Te implor să nu-l ucizi... cumva! (Iese demnă, stăpână pe sine, disprețuitoare.)

DINU: Nicio grijă. Există vânaturi care nu prețuiesc cât un glonț. (Rămași singuri, bărbații se privesc stânjeniți, ca și cum ar fi fost surprinși asupra unui fapt neîngăduit. O tăcere grea, de plumb, le încleștează gurile. Dinu se prăbușește pe un scaun, își prinde capul în mâini. Îi e rușine de cele întâmplate? Hm, ar fi putut să se mărginească numai la invective. De ce trebuia să-l strângă de gât? În timpul acesta, Relu trece la oglindă, își reface cravata mototolită, își netezește hainele răvășite.)

RELU: Acum, nu-ți mai rămâne decât să mă sugrumi în tihnă. Ai economisi glonțul de care vorbeai.

DINU (încet, cu vocea joasă, fără să ridice privirea): Îți bați joc de mine!

RELU: Din felul în care ai început, trebuia să mă aștept la orice din partea ta. Parcă fusese vorba — fără accese de gelozie...

DINU: Ai dreptate! Aș fi putut să te omor! Asta-mi mai trebuia! (Amândoi își vorbesc tăios, ca doi rivali, nici unul nu-l învrednicește pe celălalt măcar cu o privire.)

RELU: Oricum, n-a lipsit mult.

DINU: Iartă-mă, nu-mi dau seama ce s-a petrecut cu mine. Am avut impresia că totul se scufundase în jurul meu... Bine că n-a fost decât o clipă. Altfel... (Se cutremură scuturat de un fior.)

RELU (calm): Poate că-mi meritam soarta. Însă ar fi fost de-a dreptul monstruos ca pedeapsa să-mi vină tocmai de la tine, și drept recunoștință că ți-am servit ca unealtă pentru a scăpa de nevastă.

DINU: Lasă, nu mă judeca și tu. Dacă mă anunțai din timp, cred că mă stăpâneam. Dar am fost luat pe neașteptate. Ce vrei, sunt iute la mânie. Uite, și acum tremur, nu vezi?

RELU: Greșeala e a mea, nu fiindcă nu te-am anunțat, ci pentru că m-am învoit să joc rolul acesta mârșav. (Se îndreaptă spre ieșire.) Oricum, găsesc că-i odios ceea ce am făcut noi, înțelegi? Odios... laș... murdar... Cel mai cuminte lucru, ți-am mai spus, era să-i spui răspicat că vrei să te desparti. Trebuia să ai curajul acesta.

DINU: Știu eu, poate, ai dreptate. Dacă aș fi văzut limpede de la început. Totuși... (Tresare): Ce faci? Pleci? Mai rămâi o clipă! (Se precipită spre el.)

RELU: Pentru ce?

DINU (are o ezitare, e întunecat la față ca norul furtunii, se uită în podea, nu îndrăznește să-l privească în ochi, vocea îi vine parcă din fundul pământului. Îl întreabă pe Relu, greu, cu o mare opintire): Ți-a cedat?

RELU (se uită la el, speriat de fața și glasul lui): Ce? Ce-ai spus?

DINU (cu o înverșunare reținută): Spune-mi, ți-a cedat?

RELU (același joc): Nu, domnule, nu. Cum îți trece prin cap ceva?

DINU: Pe cuvânt de cinste?

RELU: Da, pe cuvânt de cinste. Dar nu-nțeleg: ce-nseamnă asta? Ești gelos? Ții încă la ea?

DINU (Se înseninează brusc, apoi izbucnește într-un forțat hohot de râs): Ce prostie ai spus! Dacă aș fi ținut, n-ajungeam aici. (Văzând că e gata de plecare:) Îți mulțumesc, Relule, pentru tot...

RELU (surâzând acru): Pentru puțin... domnule!

DINU (tresărind): *Domnule?* Ești supărat?

RELU: E inutil să-ți răspund... Adio!

DINU: Ascultă, amice, ți-ai dat cuvântul de onoare că n-ai să suflă o vorbă. Dacă îl calci, o să suferi grave consecințe. Să nu te joci cu viața mea, fiindcă și eu am să mă joc cu a ta!

RELU (iese fără să mai spună un cuvânt.)

DINU (strigând în urmă-i): Să-ți intre bine în cap ceea ce-ți spun. Secătură! Cu mine nu te joci!

//

De astă dată vine rândul Andei. Cu ea, Dinu are mai mult de furcă. Nu e vorba numai de despărțire, vrea să-i plătească tot ceea ce numește el poliță restantă. Gândul divorțului, deși scop final, trece, până una-alta, pe al doilea plan, ca să facă loc unei îndelung așteptate răfuieli. Toate așa-zisele umilințe pe care el le îndurase din partea Andei, la restaurantele din Pantelimon și Băneasa, și după aceea, când îi ceruse mâna și ea îi întorsese spatele, și, mai ales, adineauri, când a surprins-o sărutându-se cu Relu, toate acestea cer plată, orice greșeală se plătește.

DINU (cu vocea gândului): Cât am așteptat clipa asta! Și acum, când a venit pe neașteptate, încerc o teamă neînțeleasă de a n-o scăpa printre degete.

(Trece în dormitorul ei, sigur de sine, călcând cu pași rari, măsurăți. Anda s-a îmbrăcat. Simte că Dinu a deschis ușa, dar nu se întoarce cu fața la el, ignorându-i prezența.)

DINU: Vrei să ieși ?

ANDA (nu-i răspunde. Își potrivește părul în oglindă.)

DINU (sarcastic, negăsind ceva mai tare): Ai de gând să te duci după *dumnealui*.

ANDA: Se prea poate!

DINU: Presimțeam că are să se întâmple una ca asta. Florile acelea pe care le primeai nu miroseau a bine. Și versurile franțuzești, străvezii! Trebuia să iasă ceva din toate astea. Și uite ce-a ieșit! Uite pe cine am luat de soție, nărodul de mine!

ANDA (se apropie de el cu aerul că are să-i spună un mare secret): Presimțeau? Numai atât? N-aveai chiar certitudinea c-o să se întâmple ceea ce s-a întâmplat?

DINU: Nu-i de ajuns și atât? Și mai presimt c-o să luneci tot mai jos.

ANDA: Daa? Și ce-ți pasă? Principalul e că nu mai împiedic, de acum înainte, ascensiunea domnului presimțitor.

DINU: Nu e vorba de mine, ci de tine. Pe drumul pe care ai apucat, nu-i greu de ghicit unde ai să ajungi.

ANDA (înălțând fruntea): Te asigur că o să ajung destul de parte!

DINU (râde cu hohote): Mda... înțeleg. Spilcuitul acela căruia i-ai căzut în brațe îți va împrumuta un titlu de noblețe. Așteaptă! Ha-ha-ha!

ANDA: Râzi tu, acum. Dar să vedem cine va râde la urmă.

DINU: Ar trebui, mai degrabă, să-ți plâng de milă. De ce m-ai înșelat? De ce ai călcat în picioare dragostea noastră? Ce demon te-a zvârlit în brațele acestei secături mondene, în loc să... Te-a orbit numele lui, averea lui? Ce ai găsit la el, de ți-ai pierdut mințile?

ANDA (îl privește cu încordare câteva clipe): Ascultă, monstrule, de ce joci cu mine farsa asta sinistră?

DINU: Nu schimba vorba! Răspunde la întrebare!

ANDA: La urma urmei, ce mai vrei? Ce mai aștepti? N-ai scăpat de mine? Nu ți-ai ajuns scopul? Atunci, de ce mă plictisești? Ori poate crezi că n-am bănuț nimic?

DINU: Ce scop? Ce tot îndrugi? Ce ai bănuit, mă rog?

ANDA (necruțător, ca o sentință): Tot planul tău mișelesc de a te descotorosi de mine, asta!

DINU (simte că-i fuge pământul de sub picioare; ca să-și acopere slăbiciunea, strigă din răsuputeri): Naufragiato! Nu te agăța în disperare de un pai! Nu-ți folosește la nimic. E o îndrăzneală fără pereche să mă învinuiești că...

ANDA (câștigând teren): Eu te învinuiesc? Singur te învinuiești. Faptele tale te învinuiesc.

DINU (ca prostit): Fa-faptele mele?

ANDA: Te bâlbâi, actorule, căci ți-am sfâșiat de pe față masca de ipocrizie. M-ai luat ca să te sature de trupul meu și să mă azvârli, după aceea, ca pe o zdreanță netrebnică.

DINU: Ha-ha! Aici chiar ai nimerit-o. Strașnic ai nimerit-o!

ANDA: Tu n-ai căutat o nevestă așezată, cu rost, ci o femeie care să-ți potolească simțurile.

DINU (gratuit): Evident. Și te-am găsit tocmai pe tine, dragă Doamne, alta nu mai exista pe lume.

ANDA: Pesemne că nu. Ai încercat să mă faci amantă, adu-ți aminte, dar te-ai convins că așa ceva nu merge la mine.

DINU (cu ironie forțată): Oho, știm, știm prea bine. Ai prins subtil firul.

ANDA: N-ai avut noroc, a trebuit să mă iei, nu puteai face altfel!

DINU (același joc): Nici asta nu ți-a scăpat!

ANDA: Vezi bine! Nimic nu-mi scapă. De pildă: n-ai socotit căsătoria cu mine un provizorat?

DINU (stins): Haide, te întreci cu firea.

ANDA: Lasă, îmi dau seama ce vorbesc. Acum ți se pare că ești sătul de mine și-mi cauți cu lumânarea motiv de divorț.

DINU (devastat, cu ton imperativ): Te întreci cu firea, îți spun (dar vocea lui n-are tărie, nu se poate impune).

ANDA: Ridici tonul? Începe să te apese ticăloșia faptei? Nu, bărbățele, mergi înainte pe drumul pe care ai apucat!

Nu te lăsa! În fond, ce te mai leagă de mine? Ți-am devenit o povară, îți încurc planurile de viitor. Ce importanță are că ți-am dăruit aproape doi ani din viața mea, că eram Ghi a ta dragă, pe care n-o dădeai pe zece „Apelevience”... îți aduci aminte? (Săgeata lovește în plin. Dinu pălește, se clatină amețit și duce instinctiv mâna spre speteaza unui scaun, ca să găsească un sprijin.)

DINU: Ce-ai zis?

ANDA: De ce tremuri așa? Ești palid ca un cadavru. Nu cumva ți-am pipăit în neștire vreun gând ascuns?

DINU (pierdut): Vorbești aiurea.

ANDA: Știu eu ce spun. Așa că, scumpul meu, împlinește-ți planul, du-l la bun sfârșit. Tu ești croit pentru lucruri mari. Nu te împiedica de o biată femeie. Adu-ți aminte de câte ori te-am prevenit, am făcut chiar un angajament scris între noi, ca, atunci când nu mă mai iubești ori faci o pasiune pentru altă femeie, să mi-o spui, ca să isprăvim frumos, fiindcă e păcat să coborâm în mocirlă cerul dragostei noastre. Mi-ai făgăduit-o și ți-aș fi admirat curajul și franchețea. Ar fi fost un gest elegant, nobil. Dar tu nu ești croit pentru astfel de gesturi.

DINU (calm): De când te-ai dat în dragoste cu noblețea, e firesc să nu-ți mai placă gesturile mele vulgare.

ANDA: Nici când te-neci nu-ți pierzi duhul. Nimeni nu se naște nobil, noblețea se dobândește. Îmi dau seama că în lumea asta aveai nevoie de o nevastă bogată, din lumea mare, ca să ajungi și tu ceva, căci prin tine însuși ai fi mucezit toată viața secretar particular. Ți-am spus-o de atâtea ori, poate chiar eu ți-am deschis capul. Haide, mărturisește, nu este așa? Ai măcar acum acest curaj, în ceasul al doisprezecelea...

DINU: Se vede că bunul meu prieten ți-a împuiat capul cu asemenea năzbâtii.

ANDA: Nici nu era nevoie, „iubitule”! Prea ai cusut planul cu ață roșie ca să nu te dea de gol. Îmi făcusem mai de mult anumite convingeri în privința ta. Aveam, în plus, un motiv puternic: scrisoarea aceea suspectă. Dar

nădărduiam încă sau, mai degrabă, îmi plăcea să mă amănesc singură. Acum, s-a isprăvit! Ești liber, poți să iei pe cine-ți place și când îți place. Te dezleg de mine, îți dau scrisoarea de despărțire la mână, ca să-ți servească la proces. Fac tot ce-mi ceri.

DINU: Îți mulțumesc! Mă copleșește atâta solitudine din parte-ți.

ANDA: Da, da, trebuie să-mi mulțumești. Dacă vrei să știi una și bună, apoi află că eu singură am vrut să-ți întind o mână de ajutor.

DINU: N-am știut. În ce fel?

ANDA: Nu ghicești? Ei bine, căzând în brațele prietenului pe care mi l-ai trimis pe cap.

DINU (urlând): Minți! Degeaba încerci o salvare, căutând să insinuezi că nutreai mai de mult gândul despărțirii, ca să nu pleci umilită din casa mea, ci să mă faci a crede că tu însăși ai vrut să mă părăsești.

ANDA: Puțin îmi pasă de scornelile tale. Ceea ce vreau să-ți întind în cap e că te-am înșelat rațional, ca să pun ireparabilul între noi.

DINU: Vorbe de clacă! M-ai înșelat ordinar, fără nici un gând preconcept, asta-i sigur...

ANDA: Naivule, dacă aveai istețimea să-l întrebi pe amicul tău cine a avut inițiativa primei sărutări, pe când umbra ta se profila, colo, îndărătul perdelelor, răspunsul lui te-ar fi înghețat, sunt sigură.

DINU: Crezi că asta îți micșorează vina? Dacă ai fi fost cuminte până la urmă, fii încredințată că te păstram, ai fi rămas mai departe nevasta mea.

ANDA (râs crispat): Nevastă cu sila! Mulțumesc! N-am ajuns până acolo. Câtă vreme sunt frumoasă!

DINU: Așa? Nu-ți pasă? Nici mie. Crezi că frumusețea ta avea să mă robească o viață întreagă? Ți-ai greșit socotelile, fată dragă! Nu sunt omul care să îngenuncheze în fața unei femei. Singură ai picat în capcană, în capcana pe care mi-o pregătise-și mie.

ANDA: Uiți un lucru de căpetenie: capcana e încă deschisă. Prin urmare, ferește-te!

DINU: Nu mai are nicio noimă: și-a împlinit menirea.

ANDA: Nu e vorba de mine.

DINU: Când mereu refrenul ăsta. Altceva nu mai știi?

ANDA: Ia seama, de tine vorbesc. Ai să ajungi rău, sărac de tine, oricât te-ai lăfăi în bănet, oricât te-ai înălța de sus, oricât te-ar aștepta limuzina la scară. Prea alergii după o nălucă pentru a se întâmpla altfel. Ai să mă cauți mult și bine, dar să știi că n-am obiceiul să mă uit îndărăt.

DINU: Uite ce preziceri interesante îmi face cinstita doamnă. Regret că n-am nici o înclinare pentru previziune.

ANDA: De-ai avea măcar simțul realității ceva mai dezvoltat. Adică atât cât să te ferească de a da în gropi. Deocamdată, ține minte ce-ți spun: eu, asta care mă vezi, eram femeia ce-ți trebuia, alter ego al tău. N-ai știut să mă prețuiești și acum vrei să divorțăm? De ce nu? E foarte simplu. Crezi că am fost soția ta? Cu un bărbat-fantomă nu te poți căsători, așa că nu eram măritată cu nimeni. Altfel, lăsați o urmă în mine, n-aș fi rămas întreagă, teafără, așa cum am intrat în acest joc. De fapt, nu mi-ai aparținut niciodată, fiindcă nu te-am iubit; nădăjduiam că te voi iubi, dar asta a fost o himeră rămasă mereu himeră. Uite pentru ce și acum mă consider sufletește fecioara pe care ai întâlnit-o în tren, cândva.

DINU: Frumoase lucruri aud. Ce-o să mă fac? S-ar putea să-mi zbor creierii, ca locatarul de sus pe care l-a părăsit nevasta.

ANDA: Nu-i nici o pagubă. Pentru cei cărora viața nu le mai oferă nimic s-a născocit raiul.

DINU: Crezi că numai eu voi plăti pentru faptele mele?

ANDA: Toți plătim, mai curând sau mai târziu.

DINU: Vezi, suntem de acord...

LINA (intră fără veste și anunță): Masa e gata!

DINU: Lasă asta, nu ne arde acum de mâncare!

ANDA: Lina, adu-mi, te rog, cufărul și geamantanul cu inițiale.

LINA (rămâne cu gura căscată. Nu se poate stăpâni să nu întrebe): Da' ce faceți, conia? Plecați?

DINU (cu asprime): Nu mai întreba, dobitoaco! Și fă ce-ți poruncește doamna!

ANDA: Da, Lino, plec...

(Slujnica iese împleticindu-se buimacă. După câteva minute se întoarce cu un cufăr mare și-l așează în mijlocul odăii. Anda cotrobăie prin toată casa și înghesuie totul acolo, fără nici o rânduială: rochii, rufărie, încălțăminte și alte lucruri personale. Lina o ajută neîndemânatică, de parcă s-ar fi prostit brusc. Dinu, în picioare, rezemat de un scrin, privește absent fierberea din jur.)

DINU: Vrei să pleci chiar acum?

(Anda nu răspunde. Ca și când s-ar înăbuși în casa asta dacă ar mai rămâne o singură oră, încuie zorită cufărul și geamantanul, apăsând cu genunchiul, strivind obiectele îngrămădite acolo alandala și scrâșnește de ciudă că o încuietore s-a stricat.)

DINU: De ce nu înțelegi? Rămâi până mâine. Nu te zorește nimeni!

ANDA: Nici o clipă mai mult! Îmi trebuie alt aer. Mă sufoc aici.

DINU: Bine, nu insist, fa cum crezi... (După o pauză): Te duci acasă sau tragi la...

ANDA: Ce-ți pasă? Mai însemnăm ceva unul pentru altul?

DINU: Oricum! E atâta timp de când... !

ANDA: Da, doi ani pierduți. Dar îi voi câștiga la loc. Nenorocirea e o bună învățătoare și are să mă învețe cum să fac.

(Înainte de a isprăvi împachetatul, Lina fuge să aducă o mașină.)

DINU (cu vădită stânjenală, pare că s-ar afla în fața unei străine): Poate ai nevoie de ceva... pentru transport.

ANDA (gest de oroare): Banii tăi? Mi-ar frige degetele. Păstrează-i și înmulțește-i! Ei or să-ți aducă fericirea.

LINA (se întoarce găfâind): A sosit mașina, coniță...

ANDA: Bine. Ajută-mă, Lino, să ducem cufărul. Țsta e mai greu și nu poți să-l cari singură. Apucă de colo...

DINU: Dar ce, tu ai să-l duci? (O dă la o parte, încercând el să ridice cufărul.)

LINA: Conașule, nu-i mai bine să-l chem pe șofer? (Fuge și se întoarce cu șoferul.)

ANDA (rotind privirile prin cameră): Cred că n-am uitat nimic. De altfel, nici n-aveam prea multe lucruri (răsuflând ușurată). Atunci? Adio, cuib care mi-ai adăpostit atâtea visuri deșarte. Oricum, n-a fost tocmai rău aici, adineauri poate am exagerat puțin. Rămâi cu bine! (Dă să plece singură, stăpânindu-se.)

DINU (În plin zbucium: îl doare plecarea ei, după cum l-ar fi durut și rămânerea; o strigă cu patos): Ghi!

ANDA: Ce este?

(Dinu frământă un răspuns. Nu știe ce să-i spună.)

ANDA: Hai, spune odată!

DINU: Cel puțin, nu mă urî!

ANDA (îl privește mirată, clătinând din cap): Ce copil ești! A trecut vremea înduioșărilor fără sens. Adio! (Pleacă dreaptă, cu pasul sigur.)

(Dinu o urmărește de la fereastră, până ce mașina încărcată cu bagaje cotește după colțul străzii. Nădăduise că ea va arunca o privire înapoi, cum faci când părăsești un loc unde ți-ai lăsat o parte din viață. Dar nu, Anda merge înainte, ca un călător care, năzuind către o țintă greu de ajuns, nu caută îndărăt, de frică să nu șovăie.)

DINU: Hm! S-a sfârșit! (Dar, în loc de ușurare, simte o greutate. Parcă ar avea o povară de plumb în spinare, care îl strivește; își face singur curaj.) Așa-i la început, până mă obișnuiesc... (Apoi plimbă fără voie priviri în juru-i. Ce pustiu e, parcă n-ar mai locui nimeni aici.) Eh, fleacuri... (Simte o nevoie acută de a se odihni. Se

trânțește pe pat, îmbrăcat așa cum e, căci nu află în sine energia de a-și scoate măcar haina.)

(Pauză lungă.)

LINA (intră pășind în vârful picioarelor. Întreabă încet, șoptind): Conașule, ce faceți? Mai veniți la masă? (Dinu se preface că doarme.)

(Lina mai așteaptă un timp, fără să îndrăznească a repeta chemarea. Apoi iese ușor, închizând grijulie ușa după ea, ca să nu-l trezească din somn.)

DINU (În sine): Ce proastă e!... Cum poate să creadă că aş putea dormi după cele întâmplate ? (Are însă impresia că e bolnav sau, mai degrabă, istovit de oboseală.) De ce atâta oboseală? Că doar n-am tras la plug? (Clipele se scurg anevoie.) Parcă a bătut cineva la ușă. Sau a sunat? Cine o fi? Și pentru ce a venit la o oră atât de nepotrivită? (Sare din pat și se precipită să deschidă. În spatele ușii ră sare un găligan spătos, îmbrăcat într-o stranie uniformă neagră. Are ochii mari, pe care i-a mai văzut, parcă, și altă dată și care sclipesc neobișnuit de tare.)

DINU: Ce vrei dumneata?

CIOCLUL: Să trăiți, sunt de la crematoriu și am venit să ridic cadavrul...

DINU (ascultă fără să înțeleagă): Ce tot îndrugi ? Care cadavru?

CIOCLUL: Nu e aici strada Popa Savu 13 A?

DINU: Ba da, este, dar...

CIOCLUL: Nu s-a omorât cineva din cauza neveste-sii?

(Omul greșise etajul, trebuia să urce la trei, în loc de doi. Dinu își dă seama de eroare, însă, mai degrabă, crede că întâmplarea asta e o sumbră prevestire, din pricina stării sale sufletești pretabile la o astfel de interpretare.)

DINU (îl îmbrânțește pe cioclul inoportun și strigă ca scos din minți): Afară! Afară! Afară!

CAPITOLUL 8

Codașă la măritiș

Din corespondența Andei Brădeanu

Scumpă prietenă,

Sunt încă buimăcită de ceea ce mi s-a întâmplat ieri. Află că m-am despărțit de el. Nu-i mai spun Ivar, acest nume de alint pe care eu i l-am pus mi se pare îngrozitor, monstruos. Dacă aș putea, l-aș șterge cu buretele și din memorie, ca să nu mai rămână nici o literă din el. Vasăzică, tot ce a fost între noi a murit, amintirile noastre — frumoasele noastre amintiri — s-au stins așa cum stingi un mănunchi de lumânări suflând în ele brutal, dușmănește, ori și mai rău, călcându-le în picioare. Am fi putut să isprăvim frumos, orice are un sfârșit în lumea noastră, dar nici asta nu s-a întâmplat. El a rupt-o cu mine brutal, rușinos, lamentabil, chiar criminal... De ce, tu, cum a fost cu puțință așa ceva? Uite că a fost! În loc să-mi spună deschis, cavaleriește:

— Draga mea, trebuie să ne despărțim, nu te supăra, dar am alte socoteli acum, tu îmi încurci aceste socoteli, n-am ce face, iartă-mă, sunt nevoit să recurg la divorț.

Limpede ca lumina zilei, nu? L-aș fi înțeles și, fără a-i da dreptate, aș fi spus: Uite, măcar e sincer, tot are o calitate. Dragoste cu sila nu se poate și ne despărțeam fără lacrimi și zarvă. Doar nu eram singurii, mii și mii de perechi se unesc și se desfac pe lumea asta. N-a făcut așa. Ce a făcut în schimb? Ascultă, tu, să te crucești! Are un prieten, un boier de neam mare. Relu Apelevianu. Îl

cunoaște de pe băncile școlii. N-a venit la noi în casă decât în ultimul timp. Sta mai mult prin străinătăți. Un tânăr, ce-i drept, foarte prezentabil (mult mai prezentabil decât fostul meu soț). Și îl pune să se lege de mine, i-o fi spus, probabil, că are șanse, și Relu ăsta, cu toată aristocrația lui sau tocmai din pricina asta, se pretează la acest joc murdar. A început să-mi facă o curte asiduă, venea la ore nepotrivite, dându-mi să înțeleg că nutrește unele sentimente pentru mine, mi-a propus să mergem la cinema împreună, ba, uneori, să dansăm, în fine, și-a tocit toate armele fără a reuși ceva. Îți mărturisesc sincer, tipul îmi plăcea, este foarte fin, are o conversație aleasă. Chiar îi spuseseam lui I. că-mi place tipul, lucru destul de imprudent din parte-mi, pentru că, probabil, această scăpare a mea i-a sugerat să apeleze la ajutorul lui, având siguranța reușitei.

Nu știu ce s-ar fi întâmplat dacă Relu Apelevianu se alia cu timpul și dovedea mai multă răbdare. Mai știi, poate că începeam să simt ceva pentru el. Chiar stânca se moaie la stăruințele picăturilor de apă, dar o femeie sensibilă? Păcat că s-a grăbit, bizuindu-se excesiv pe însușirile lui de cuceritor irezistibil, crezând că m-a dat gata! Chiar certitudinea pe care i-o citeam din comportarea față de mine îl degrada și atunci gândeam: Uf! uf!, încrezut mai e nesuferitul ăsta!

În ziua fatală, preagrăbitul suspinător la farmece mele a mers direct la declarație deschisă. L-am pus numaidecât cu botul pe labe. Dar el, sărind dincolo de cal, a continuat șarja, ceea ce m-a determinat să-l dau pe ușă afară. Văzând prăpastia în care îl îmbrâncise imprudența, a avut o zgâlțâire de conștiință și așa mi-a dat în vileag că-mi făcea curte cu asentimentul lui I.

Negru pe alb!

Închipuie-ți ce consternare pe mine! Cum să cred una ca asta ? Dar avea cheia, da, îi dăduse cheia, ca să poată intra oricând și oricum în casă. Doamne, ce mârșăvie! De câtă turpitudine e în stare un bărbat! Și de ce se

despărțea de mine? Ca s-o ia pe verișoara lui Relu, adică să se însoare cu cele 20 de milioane ale ei. Asta a vrut. El, care se bătea cu pumnii în piept că nu m-ar da pe zece Apelevience, m-a dat numai pe una singură. Observasem, de altfel, de la un timp încoace, o ușoară schimbare în felul lui de a fi. Odată i-a picat din buzunar un plic bleu, desigur, de la ea, și n-a vrut să mi-l arate în ruptul capului. Deși acest semnal de alarmă părea concludent pentru orice femeie, eu nu i-am dat decât o minimă importanță. Eram prea sigură de el, și prea sigure de un bărbat nu trebuie să fim niciodată, noi, femeile. Cred că lucrurile dintre ei sunt destul de avansate, după câte îmi dau seama. Aș fi putut să-mi apăr căminul, fie intervenind pe lângă tatăl rivalei mele, fie punând piedici divorțului. Nu, n-o fac, Doamne păzește! M-aș înjosi în ochii mei! I-am spus-o și lui, cât timp sunt frumoasă, nu mă mai plec înaintea bărbaților, bărbații trebuie să se plece înaintea mea. Și se vor pleca, fir-ar al dracului cu stirpea lor. (Uite ce vulgară am devenit, dar nu puteam altfel!)

Cu facultatea am isprăvit, diploma am luat-o cu magna cum laude. La învățat — frunțașă, la măritiș — codașă. Ce ironie! Aș fi obținut o catedră, dar profesorul mi-a făgăduit o bursă pentru străinătate, zice să fac un doctorat la Sorbona. Mă ispitește propunerea, voi sta la Paris un an-doi și, pe lângă teză, mă bate gândul să scriu romanul propriei mele căsnicii, renunțând, de astă dată, la ficțiune. Voi descrie faptele noastre, chiar așa cum s-au întâmplat, fără zorzoane stilistice. Cred că autenticul are o putere de emoționare asupra cititorului incomparabil mai mare decât ficțiunea, ce zici? Și cel mai emoționat dintre acești cititori va fi, desigur, dumnealui, personajul principal. Dar nu emoționat, ci năucit, făcut praf și pulbere. Această stigmatizare va fi răzbunarea mea. Îl voi ucide în roman, îl fac să se omoare din dragoste pentru mine, asta va fi singura adăugare descinsă din ficțiune,

nu pot altfel, prea îl disprețuiesc mult și aș zice că el e o comoară pentru acapararea disprețului meu.

Închei scrisoarea. Nu mai pot. Parcă stau pe cărbuni aprinși. Of să nu fie nimeni în pielea mea!

A ta nefericită prietenă,

Anda

CAPITOLUL 9

Ciudatele căi ale vieții

Din corespondența Andei Brădeanu

I

Draga mea Fulgușor,

În ultimul timp, evenimentele s-au precipitat într-un ritm viu. Motivul e Relu, care îmi poartă o grijă excesivă, punându-mă în centrul preocupărilor sale. Mi-a trimis un avocat priceput și energic, zice-se un as al baroului. În primul rând, l-a evacuat pe I. din casă. Apartamentul din Popa Savu, de fapt, îmi aparține cu mobilă cu tot, doar eu semnasem contractul, nu el. Ex-bărbățul meu și-a luat catrafusele personale și a șters-o cu coada între picioare, ca un cățeluș izgonit. De asemenea, avocatul, care se bucură de trecere, a obținut într-un timp record desfacerea căsătoriei, scutindu-mă de a călca pe la tribunal. Țineam foarte mult la acest lucru, fiindcă nu-mi ardea să-l revăd pe balaurul cu șapte capete. Iată-mă, așadar, din nou Anda Brădeanu, dar de astă dată avansată la rangul de doamnă.

Relu, drăgălaș și manierat cum e, cu guriță de aur ca Sf. Ioan, a câștigat încrederea și chiar afecțiunea doamnei-maman. Așa că, devenind liberă ca pasărea cerului, adoratorul meu și-a găsit de lucru și-mi bate capul să mă recăsătoresc cu domnia-sa, iar doamna-maman, în postură de aliată, îi ține hangul. Numai că biata-mi inimă e făcută ferfeniță, trebuie să mai treacă

timp până ce se vor cicatriza rănilile, ca să-mi dau seama în ce ape se scaldă. Deocamdată, fără un preliminar sentimental bine ancorat de ființa mea, nu-mi arde de măritiş, sunt incapabilă să convieţuiesc cu un nou bărbat, oricât ar fi de Apelevianu, fiindcă simţirea mea e albă. Just, nu? Dacă Relu ţine morţiş să se însoare cu inerţia în persoană, nu accept sunt sătulă de experienţa cu monstrul numărul 1 şi n-aş vrea s-o mai repet cu altcineva. În afară de asta, ştiam chiar de la l. că proaspătul meu pretendent e gata logodit cu o prea faimoasă franţuzoaică, vicontesă de Sabray. Dacă-i adevărat, şi cred că e adevărat, ce tot umblă fantele ăsta pe două cărări? Odată, n-am mai putut răbda şi l-am luat la trei păzeşte:

— Ascultă, domnule Relu, să vorbim deschis, cu cărţile pe faţă: de ce insişti să mă iei de nevastă, când înşurătoarea dumatăle e pregătită la Paris, o jună vicontesă te aşteaptă să faceţi nuntă mare şi să vieţuiţi ani mulţi şi fericiţi?

Nu l-a surprins deloc replica mea.

— Am renunţat la acest proiect...

— Cum? Nu mai eşti logodit cu Lucille?

— Acum trei săptămâni, logodna a fost desfăcută.

— Dacă nu sunt indiscretă, din ce pricină?

— Între noi a apărut o altă femeie.

— Aşaaa ? Poţi să-mi spui cine e?

— Desigur, mai ales c-o cunoşti.

— Cum o cheamă?

— Numele ei e Anda Brădeanu.

Afurisit specimen, cu câtă eleganţă a condus dialogul ca să aflu, până la urmă, că tot de mine e vorba. Vasăzică, a rupt-o cu vicontesă şi, dacă nu-l întrebam, nu-mi spunea nimic. Ce fac, tu, ăsta e căzut rău, nu mă pot juca prea mult cu el. Ca să scap de stăruinţele lui (uneori nu-l pot suferi deloc), m-am internat din nou la Sanatoriul Modern, fără să mă doară nici capul, tot cu complicitatea medicului-şef. Aici, m-am apucat de scris şi, antrenându-

mă din ce în ce, am ajuns să dau gata în câteva ore peste 10-12 pagini, câteodată și mai mult. L-am lăsat în urmă pe confratele Maupassant, care scria abia 4 pagini pe zi. Mi-am pus în gând să nu plec din sanatoriu până nu termin romanul despre care ți-am vorbit în epistola precedentă. Titlul nu e fixat încă.

Din când în când, Relu vine să mă vadă. Știind ora sosirii (pentru că eu i-o fixează) și nevrând să-mi pierd cu el prea mult timp (e în stare să șadă 10 ore în șir), îl primesc în rezerva mea, culcata în pat, suferind rău, neavând voie, chipurile, să vorbesc decât foarte puțin. Se tot miră ce naiba am, ce mă doare, am auzit că se întreține mereu cu medicul-șef. Mi-a propus să mă ducă la Paris, pentru un consult cu niscaiva somități medicale de pe malurile Senei. Lasă, că mă fac bine și pe malurile Dâmboviței noastre. În afară de asta, nu suport... deplasarea. (Aici am făcut o butadă, i-am spus că nu-mi place să fiu... deplasată.) Atunci, el, de acolo:

— Să-l aduc pe Lambert să te vadă.

Nu știam cine e, zice că o celebritate europeană, cel mai vestit internist la ora asta. M-am speriat, când l-am auzit. Nu, nu vreau nici să mă vadă, nici să-l văd. După ieșirea mea de la sanatoriu, i s-a dat legația noastră din Bulgaria și sărăcuțul n-a avut încotro, a plecat la Sofia trist și pricăjit. De acolo îmi trimite la două-trei zile scrisori kilometrice, parcă n-are nimic altceva de făcut decât să-mi scrie. E prins rău de tot de subscrisa Andaluza-Medusa. Cred că-i imposibil ca un bărbat să se prefacă astfel. În ce mă privește, îți mărturisesc sincer, nu simt nimic deosebit pentru el, îl prețuiesc nițeluș la rece și atâta tot. Nici vorbă, e serios, cinstit, capabil, cu maniere alese, tot ce vrei, dar, dacă nu-l iubesc, ce pot face? Nu reușesc să mi-l închipui culcat lângă mine, în ruptul capului. Și dacă ai ști ce frumușel e, poate că aduce nițeluș cu efebul Antinous, ale cărui busturi inundaseră lumea greco-romană pe timpul estetului împărat Hadrian. Cu toate astea, nu frumusețea

bărbatului declanșează fiorul iubirii, ci altceva, sesizabil, de care nu pot să-mi dau seama. (E drept că frumusețea este o premisă favorabilă, ajută la nașterea dragostei.)

II

Vai, tu, ce nenorocire s-a întâmplat. Ieri-noapte, pe când îți scriam rândurile de mai sus, m-am simțit obosită, mi se închideau ochii de somn și atunci am amânat continuarea pe a doua zi și m-am culcat. În faptul dimineții, tocmai făcusem ochi, când aud niște țipete și mă pomenesc cu Ursa năvălind în odaia mea.

— Doamna... directoare... a... a...

Bietei slujnice i se împleticise limba în gură, nu mai putea să articuleze un cuvânt. Ea îi spunea măicuței „doamna directoare”, așa cum se obișnuise la școală de ani de zile. Am priceput despre ce era vorba. O găsisse țepăună în pat, murise, probabil, în timpul nopții, fără să deranjeze pe cineva, sau, poate, o luase moartea chiar în somn.

Eram așa de înspăimântată, că nu știam ce să fac. Mă învârteam de colo până colo, stingheră, fără rost, covârșită de acest act îngrozitor, întâmplat când nimeni nu se aștepta. Ursa plângea tare, aproape răcnea, ghemuită pe un scaun, cu capul în mâini. Atunci mi-au venit și mie lacrimile și amândouă boceam privind moarta care parcă dormea; s-ar fi putut trezi din cauza bocetelor noastre.

I-am telefonat nașului meu, ca să-i vestesc decesul, dar nu erau acasă nici el, nici soția. Sigur, plecaseră la slujbă. Dumnezeu, cum mă descurc?

Se simțea mare nevoie de un bărbat în asemenea împrejurare. Să-i dau de știre lui I.? Nu, ce mai înseamnă el pentru mine? E un străin, un necunoscut, ca omul acela care trece colo, pe stradă. În fine, mi-a dat în gând să chem medicul legist.

Abia l-am găsit, după nu știu câte telefoane. Mi-a spus că vine peste două ore. l-am trimis și lui Relu o telegramă la Sofia. Nu prea știu de ce am făcut asta, doar n-o să-și lase el treburile și să vină în țară, la înmormântare. Și apoi, ce reprezintă doamna-maman pentru el? (Totuși, ea îl prețuia, și el știa acest lucru, discutau deseori împreună, aș zice că deveniseră prieteni.)

Pe când gândeam la toate astea, zbârnâie soneria. Am sărit în sus speriată. Doamne, de ce m-oi fi speriat așa? Că doar am auzit soneria de mii de ori ținându-mi în urechi.

— Du-te, Ursa, și deschide! A venit medicul legist.

Ce l-o fi apucat să vină așa devreme? Spusese că va veni pe la 11, or, până atunci, mai era o oră. Când, surpriza surprizelor — cine era? Relu în carne și oase, căruia îi trimiseseam adineauri o depeșă, uite-l, el e, a venit cum nu se putea mai repede, mânat din spate de nevoia mea. M-am precipitat spre el, l-am îmbrățișat și am început să plâng.

— A murit mama!

Abia acum i-am spus mama pentru întâia oară, în loc de doamna. L-am luat pe Relu de mână și l-am dus în dormitorul moartei. El a făcut o cruce pe piept, a îngenuncheat lângă ea și i-a sărutat pios mâna. Gestul lui m-a zguduit profund.

l-am spus că nu e nici o jumătate de oră de când i-am trimis o telegramă la Sofia și cum de a venit tocmai când îl așteptam mai mult? El a invocat ceva de circumstanță, adevărul mi l-a destăinuit mult mai târziu, socotind că era cel puțin inoportun să-mi vorbească de dragoste, în timp ce mă lovise doliul.

Apoi, a luat toată grija în mâinile lui, ca un veritabil stăpân al familiei. A stat de vorbă cu medicul legist, apoi s-a dus la primărie, la cimitir, în fine, pretutindeni, pentru a îndeplini formele atât de multe și grele pe care le cere legea. Ba mi-a trimis o croitoreasă, care mi-a făcut la repezeală o toaletă de doliu din crep.

A doua zi a apărut în Universul un anunț mortuar. Ce să-ți spun, a depus o energie titanică, s-a comportat admirabil, parcă ar fi fost soțul meu. Ba nu, dacă era soțul meu, poate că nu făcea atâtea... Cum aș fi scos-o la capăt fără el? Mă apucă amețeala când mă gândesc.

La capelă, în timpul slujbei religioase, stătea lângă mine, apoi, în drum spre mormânt, mi-a luat brațul și am mers împreună urmând sicriul. Acum să vezi, tu, surpriză: ne-am oprit în dreptul unui cavou care purta o proaspătă inscripție: Familia Brădeanu. Închipuie-ți, cumpărase un cavou pentru doamna-maman. Cine știe câți bani l-or fi costat...

Ei bine, draga mea, toate astea l-au apropiat de mine. Mi se părea acum un om al casei, o rubedenie, în care aveam încredere, de care aveam nevoie și care, în sfârșit, trebuia să-mi fie soț. Cine s-ar fi gândit vreodată că moartea doamnei-maman mi-l va aduce în brațe! Sunt atât de ciudate căile vieții!

Mai adaug că, în timpul înmormântării și chiar după, purtarea lui a fost perfect corectă. Nu numai că nu mi-a pomenit o vorbă de dragoste, dar nu și-a permis să facă o aluzie măcar, parcă era cu desăvârșire străin de aceste sentimente. Tot eu am adus vorba și i-am spus:

— Relule, după ce trece anul de doliu, ne căsătorim, băiețuș!

Mi-a sărutat ceremonios mâna, în loc de răspuns. Apoi, m-a întrebat:

— Cum înțelegi, până atunci, să-ți organizezi timpul?

— Vreau să folosesc bursa obținută și să plec în Franța pentru doctorat.

— Și aici cum rămâne?...

Vorbea de apartamentul nostru.

— Știi eu? Încă nu m-am gândit... Îl țin mai departe. Îmi pare rău să mă despart de Ursa Mare...

N-a înțeles cine-i Ursa Mare...

— E bucătăreasa noastră de la școală. Răposata a adus-o la ea, împreună cu bărbatul ei, portar, tot acolo.

— Dă-mi un răgaz, să mă gândesc cum să facem mai bine...

I-am dat, firește. După ce s-a gândit îndelung, mi-a spus că e de părere să renunțăm la Paris. Dacă țin morțiș la doctorat, îmi înlesnește el acest lucru, având posibilități nelimitate...

— Trebuie să știi, Anda, că sunt foarte bogat și tot ce am îți aparține. Așa că un fleac de bursă nu contează.

Mi-am dat numaidecât seama că-i era frică să mă lase singură în vălmășagul Parisului, unde primejdii și ispite te pândesc la tot pasul. Firește, cântărea just lucrurile, numai că pân' la nuntă, nu înțelegeam să mă ating de banii lui. Or, până atunci, aveam de străbătut un an de zile, și de ce n-aș profita de ce-i în mână?

A rămas destul de contrariat, când i-am spus că nu renunț la proiectul meu, însă nu și-a impus punctul de vedere.

— Ascultă, Relule, nu-ți fie teamă. Știu să rezist ispitelor, ți-am dat dovezi destule, și mai știu să-mi respect cuvântul.

Cu aceste vorbe, ne-am despărțit. Când a plecat înapoi, la Sofia, l-am petrecut la gară, iar mâine-seară îmi iau zborul spre Parisul mult visat.

Uite, astea am avut de scris, următoarea epistolă o vei primi din Turnul Eiffel.

A ta,
Anda Andaluza

CAPITOLUL 10

Nuntă particulară

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

I

Sunt foarte îngrijorat din pricina lui Relu. Mi-a întors ostentativ spatele și a plecat. Recunosc, vina e a mea. Ce mi-o fi venit să joc teatrul acela absurd pentru a salva aparențele? Ba chiar m-am repezit să-l strâng de gât, ca un veritabil soț înșelat. Judecând la rece, poate că nu era chiar teatru și, dacă nu-mi revenea la timp rațiunea, ajungeam la crimă. Nu știu: se pare că ceva nu-i în regulă, anumite porturi intime ale mele s-au dereglat serios și funcționează anapoda. Până una-alta, amicul meu e supărat foc — și pe bună dreptate — și s-ar putea, la o adică, să-mi dea tot planul peste cap. Numai o vorbă scăpată la urechea unchiului său, atât, și-mi retează picioarele.

Îi telefonez de nenumărate ori, până dau de el. Vreau să încerc o împăcare și, bineînțeles, primul pas trebuie să-l fac eu. Zadarnică osteneală! Nu vrea să audă de nimic. Afirmă impertinent că... nu mă cunoaște, că acest nume, Dinu Gherghel, l-a șters iremediabil din memorie. Până la urmă, îmi trănestește receptorul în nas.

Ridic din umeri stupefiat. Ce pot să fac? Nimic altceva decât să aștept cuminte și îndelung răbdător evoluția evenimentelor. Totuși, nu cred că va vorbi. Dacă deschide gura, știe ce-l așteaptă! Atât ar trebui, să afle protipendada în care se lăfăiește că s-a pretat să-mi

slujească drept seducător, pentru a mă debarasa de nevastă, ca s-o iau, în schimb, pe vară-sa! Faptul că a jucat acest rol îl stigmatizează cu fierul roșu al infamiei. Sigur! Sută la sută!

Las la o parte acest produs aristocratic împotriva căruia de mic nutrisem acea nestinsă aversiune. Când l-am pus să-mi curteze soția, toată ființa îmi spunea: Nu faci bine, nu faci bine! Alege pe altul! Din păcate, n-aveam la îndemână pe cineva mai potrivit ca el.

Trec acum la marmura mea în flăcări, pe care o cheamă Jebbs. O noapte întreagă îmi bat capul să găsesc un motiv plauzibil de a mă repezi până la Paris, unde ea își plimbă vâlvătaia. Trebuie neapărat să stabilem un contact, ca să știu ce-i de făcut. N-ar fi mai bine să-i scriu? Nu, nu-i bine nici una, nici alta. Nu pot, în ruptul capului, să stabilesc un plan rațional de acțiune. Plutesc pe un ocean de incertitudini, nimic nu se poate clarifica, cerul meu e plin de nori răi, amenințători.

Ce-o fi făcând Ghiocela? A ieșit din depresie? S-a împăcat cu situația? E de mirare că doamna-maman n-a dat niciun semn de viață, măcar să întrebe așa, de florile mărlui: „Ce-i, copii, ce s-a întâmplat? Ce-i cu voi de v-ați despărțit?”

O chem pe Lina și o întreb dacă în lipsa mea n-a telefonat cineva. Nu, nimeni. Curios lucru. Nici ea, nici maică-sa! În definitiv, ce-mi pasă! Acum mergem pe drumuri diferite, ce-am avea să ne mai spunem? Slujnica stă locului, frământându-și picioarele. În sfârșit, zice că vrea să plece și cere să-i fac socoteala. Renunț s-o întreb pentru ce, ducă-se!

Primesc o notificare din partea Ghiocelui. Revendică apartamentul, inclusiv mobila care-i aparține, și-mi fixează termen scurt de mutare. Nu-i fac dificultăți, ar fi prea de tot! De altfel, nici n-aveam de gând să rămân aici, îmi voi găsi altă casă, până când... Dar de ce alta, când pot foarte bine să mă mut la Apelevianu? Chiar el

îmi oferise o garsonieră în palatul său. Pe atunci, firește, n-aveam cum să primesc, acum însă e altceva.

Ce bucurie pe majordom când mă vede venind cu bagajele! Mobilă nu-mi trebuie, apartamentul are destulă, aduc numai lenjeria, îmbrăcămintea și cărțile.

Într-adevăr, am avut un gând bun cu mutatul. Aici mă simt destul de bine, servitorimea îmi stă la dispoziție zi și noapte. Dacă aş avea nevoie de cineva care să-mi aprindă țigara ori de câte ori fumez, majordomul mi-ar desemna un om și pentru acest serviciu. Dar nu din pricina asta mă simt bine, ci pentru faptul că am schimbat apartamentul și decorul. Nu mai văd masa unde mâncam cu Ghiocela, divanul unde citea ea, patul unde ne hârjoneam, în sfârșit, atâtea lucruri impregnate de ființa ei, care mi-o înviau mereu. Pe aici, piciorul Ghiocelui n-a călcat și nu va călca vreodată. Or, tocmai așa ceva îmi trebuie!

O telegramă primită în cursul dimineții mă anunță că maestrul a plecat în Suedia, unde va rămâne o săptămână, iar fiică-sa, împreună cu doamna Gerda, se înapoiază mâine-seară în patrie, cu simplonul care sosește în Gara de Nord la 20:45.

A doua zi timpul trece cu plumb în picioare, pentru că ard de nerăbdare să dau cu ochii de Jebbs. De altfel, ea a rămas singura preocupare, având dimensiunile unui eveniment crucial, întrucât de ea atârână propriul meu destin. Totuși, mi-ar fi plăcut să nu se întoarcă așa de repede. Nu de alta, dar mă tem că Relu o să-i împuieze capul cu cine știe ce mârșăvii. Dacă Jebbs începe să dea înapoi? Am s-o previn să se ferească de el. Asta trebuie s-o fac, în primul rând. Și pe urmă, las' pe mine!

De mirare! Simplonul sosește în gară la țanc, dar Jebbs cu doamna Gerda — nicăieri. Ultimii călători se scurg pe largile peroane, dar cei așteptați nu se arată. N-au venit. Ce s-o fi întâmplat? Și-au prelungit șederea în străinătate? M-ar fi anunțat la vreme, scutindu-mă să-i aștept zadarnic. Oricum, ceva nu-i în regulă!

Mă-ntorc acasă prins de gânduri și, cum dau cu ochii de majoram, îl întreb dacă n-a sosit vreo telegramă. Cum să nu, a venit una urgentă. Dă-o-ncoace, să văd ce e! Mi-o aduce. Asta-i bună! Doamnele mele și-au întrerupt călătoria la Timișoara. Gerda s-a îmbolnăvit brusc, a fost internată urgent într-un sanatoriu de alo. Nu se arată în telegramă ce are, probabil nici Jebbs nu știe, dar e cert că n-a putut continua voiajul până la București...

Ce-i de făcut? Bine, să le venim în ajutor! Jebbs nu poate, sărăcuța, să se descurce singură. Și, în afară de asta, faptul că se află acolo nesupravegheată, fără nici un control pe cap, e o adevărată mană cerească pentru mine. Cel puțin o săptămână, cât va întârzia tatăl ei la Stockholm, noi vom fi împreună într-un oraș unde nu ne cunoaște nimeni și, mai ales, vom fi scutiți de prezența lui Relu.

Cer la telefon Gara de Nord. Da, expresul nr. 15 pleacă la ora 23:05 în direcția Timișoara. Are vagon cu paturi. Nu sunt locuri libere, totuși obțin unul cu preț întreit. Fie, că face!

Majordomul îmi urează călătorie bună. Îi surprind un semn discret cu ochii lui mari și bulbucăți. Ca și când mi-ar spune: „Vezi, profită de împrejurare, ești băiat deștept, n-o să-ți dau eu mură-n gură!”

Mi-e tare nesuferit omul acesta, pentru că îmi cunoaște planurile. Îi întorc ostentativ spatele, reprimându-mi pofta de a-i trânti un pumn în nas. Complicitatea cu el mă zgârie pe nervi, dar ce să fac, dacă așa a orânduit năbădăiosul hazard?

A doua zi de dimineață ajung, în fine, la Timișoara. Cobor din vagon preocupat cum să dau de urma lui Jebbs. Operațiunea nu prezintă dificultăți prea mari. Mai întâi, mă voi informa care este cel mai bun hotel din oraș. Dacă n-o găsesc acolo, cu siguranță, trebuie să fie la un sanatoriu, în aceeași rezervă cu doamna Gerda. În afară de cele două eventualități, a treia nu există. Degeaba fac acest calcul al probabilităților, pentru că privirea mi-o

descoperă fără a-l pune în aplicare. De necrezut, chiar ea e: suplă, elegantă, pășind maiestuos, potopită de razele soarelui matinal. A venit la gară, să mă aștepte. Iată un omagiu copleșitor.

— Din, ce fericită sunt că te văd!

Mi-a spus *Din*, a început deja să mă tutuiască, călcând peste convenție, avansând totul fără măsura timpului.

Aș fi vrut să-i sărut mâinile, dar ne pomenim îmbrățișați ca după o absență îndelungată și ne... sărutăm. Asta-i nemaipomenit! Și totuși, ceea ce s-a întâmplat este atât de firesc, încât e de prisos orice comentariu!

— Jeb, iubito, știai că vin?

— O, eram sigură, atât de sigură!

Iată-ne, așadar, escaladând ciudat tatonările gingașe ale începutului, când două ființe se apropie atât de încet una de alta, ca să ne instalăm direct în miezul iubirii. Fata asta știe ce vrea, are, desigur, o maturitate precocă.

O iau de mână și o întreb:

— Ia spune-mi, ce s-a întâmplat? Ce-i cu doamna Gerda?

— Oh, sărmana!

Îmi povestește pe scurt trășenia. În tren, după Jimbolia, i-a venit rău, a făcut o hematemă, după care a leșinat. Ajunși la Timișoara, cu ajutorul unui medic, a fost internată la sanatoriul Dr. Balotă, într-o rezervă cu două paturi.

— Nu s-a stabilit diagnosticul? Ce are?

— Ba da, a fost pusă la raze. Are ulcer. Trebuie operată.

— Dacă am duce-o la București?

— Nu-i transportabilă, a pierdut mult sânge. Sunt și aici medici buni. Mi-a fost recomandat unul, Drăgotescu. Ai auzit de el?

— Nu.

Dialogul nostru se consumă în timp ce parcurgem distanța până la restaurantul gării. Ne așezăm la o masă, pentru a lua gustarea de dimineață. Trag mereu cu coada

ochiului la ea, din nevoia de a-i face prețul. Parcă e alta, s-a făcut mult mai frumoasă și are o grație pe care încă nu i-o cunoșteam. E, cu adevărat, proaspăt renăscută sau o văd eu cu alți ochi? Nu știu, nu-mi dau seama. Oricum, aspectul ei marmorean, privirea distantă, aplombul i-au pierit fără urmă. Fără vrere, o compar mintal cu Ghiocela. E drept că ex-nevastă-mea degajă o feminitate irezistibilă, dar asta-i o adevărată pacoste pentru soț. Jebs nu posedă însușiri care să fie remarcabile la prima vedere și trece, oarecum, neobservată. Frumusețea ei se descoperă cu zgârcenie, în timp îndelungat. E exact ea ce vreau. În plus, are maniere alese, conversație fluentă și, mai cu seamă, o cutezanță de a realiza lucruri aproape imposibile. E mult și-atât, pentru că la toate astea se adaugă copleșitoarea-i avere, care îi estompează defectele sau măcar i le face acceptabile.

Vine un chelner și ne ia comanda. Nici ea nu luase micul dejun, alergase la gară cu stomacul gol, de teamă să nu întârzie. Într-un răstimp, destul de târziu, după un ciudat hiatus în dialogul nostru, mă întrebă cu un ușor reproș, ocolindu-mi înadins privirile:

— Din, tot aștept să-mi confirmi primirea scrisorii mele.

Oh, trebuia s-o fac din capul locului! Din pricina atâtor lucruri inerente și disparate, am vorbit mai întâi despre situația Gerdei, lăsând mai la urmă ceea ce era principal. Salvez răspunsul cu o *minciună necesară* gen Ibsen:

— Draga mea, sunt într-o situație penibilă.

Ea face ochii mari:

— Penibilă? De ce?

— Pentru că eu trebuia să-ți trimit mai întâi scrisoarea.

— Ce scrisoare?

— De dragoste, firește. Ți-am scris-o acum o lună și mai bine, dar cine avea curajul s-o expedieze?

Ea bate din palme, ca un copil podidit de bucurie.

— Mi-ai scris? Într-adevăr? Ce bine îmi pare! Te rog să mi-o dai.

— E primul lucru pe care am să-l fac, când ne vom întoarce la București...

Am potrivit-o de minune: o să-i aștern câteva pagini cu fraze fierbinți și-i creez, astfel, iluzia că sentimentele noastre reciproce au coincis. Ce păcat că ideea asta nu mi-a trecut mai de mult prin cap. Dar e bine și-acum. De ce să creadă Jebs că iubirea ei e unilaterală și, ca atare, ceea ce mă apropie de ea nu-i decât un interesant obiectiv material? Ceea ce, de fapt, și este, dar de ce să nu-i menajez susceptibilitatea? Ce mă costă, la urma urmei?

Deocamdată, schițăm micul program de lucru. Eu mă instalez la hotelul Regal, ea va continua să rămână la sanatoriu, cu rol inversat de însoțitoare a Gerdei. Dejunul și cina le vom lua împreună, la restaurant. Totodată, voi anunța majordomul nostru să-mi trimită corespondența la hotel.

Zis și făcut. După ce rețin o cameră și-mi las geamantanul acolo, o mașină ne duce la sanatoriul Dr. Balotă. Stau de vorbă cu medicul-șef, care îmi spune că intervenția chirurgicală nu poate fi făcută mai înainte de o săptămână, pacienta e slăbită din cauza pierderii de sânge. Vasăzică, o săptămână până la operație, plus alte două sau trei săptămâni pentru convalescență! Oare tot timpul acesta Jebs trebuie să rămână imobilizată la spital? O întreb pe bolnavă dacă n-are vreo rubedenie care s-o vegheze îndeaproape. Cum să nu? Îmi pomenește de o nepoată la Brașov. Foarte bine! Îi telegrafiez fetei, să vină cât mai repede. Până atunci, obțin o rezervă cu trei paturi, și pacienta e mutată acolo. Angajez, de asemenea, o soră de caritate care să stea în permanență cu bolnava, în așa fel ca lipsa lui Jebs să nu fie resimțită.

Prânzim în doi la restaurantul Timiș. Mereu am impresia că suntem bărbat și nevastă, și acest sentiment e atât de copleșitor, încât îmi dă o euforie indescritibilă. Jebs îmi povestește volubil felurite întâmplări din viața ei, unele chiar în legătură cu mine, dar pe astea le cunosc mai

demult, din jurnalul ei intim. Ah, dacă ar ști că l-am citit! Ce minunat lucru e că omul nu cunoaște gândurile semenului său! Dacă savanții ar născoci un mijloc de a le da în vileag, viața ar deveni ternă, insuportabilă, pentru că ar fi nimicît unicul ei farmec: taina.

După copiosul dejun, o invit pe Jebbs în camera mea. Îi explic:

— Nu-i vorba de odihnă. Avem multe de pus la cale.

Acceptă fără mofturi. Nu se teme de nimic. E atât de stăpână pe sine? În tot cazul, pare curajoasă și lipsită de prejudecăți curente.

— Chiar eu voiam să-ți propun acest lucru.

Poftim! Pe legea mea, fata mă uluiește, are o fire deschisă, francă, fără ascunzișuri și ocolișuri. La ea, cum ar spune țăranul nostru, ce-i în gușă, și-n căpușă.

Urcăm la primul etaj. Ne simțim bine în ambianța camerei, căci din primele minute i-am împrumutat ceva din ființele noastre, mă așez pe un fotoliu lângă ea.

— Jebbs, scumpa mea, te-am chemat aici ca să vorbim răspicat, între patru ochi, tot ceea ce ne doare. Tu îmi spui că mă iubești, eu îți spun că te iubesc.

— Acord perfect până acum, nu-i așa?

— Sigur că da. De aceea te întreb: Ce facem cu dragostea noastră? Înțelegi s-o consideri ca pe o simplă aventură trecătoare. Tu te gândești la ceva durabil?

Jebbs dă din cap afirmativ.

— Ce înțelegi prin *durabil*?

— Exact ceea ce înțelegi și tu.

Mă apropiu de ea, îi iau mâinile într-ale mele și mă uit adânc ochii ei:

— Vrei să mergi cu mine la braț toată viața? Evit sistematic să rostesc cuvântul „căsătorie”.

— Da! răspunde ea hotărâtă.

Parcă îmi pare rău că răspunsul ei definitiv l-a spus cu atâta slăbire. N-ar fi stricat nițică frământare, condiment necesar în asemenea împrejurări.

— la seama, Jeb, e o călătorie primejdioasă, ca toate călătoriile lungi. Ni se pot întâmpla multe pe drum. Vei fi atât de oțelită ca să înfrunți pe oricine ar încerca să te smulgă din brațele mele, chiar dacă acela ar fi tatăl tău?

— Da, Din. Și, apoi, n-o să mă aperi tu?

— Desigur, din toate puterile, dar n-ajunge asta. Soarta ta atârână, în primul rând, de tine. Simți că mă iubești într-atât, încât orice sacrificiu pe care l-ai face pentru mine să nu și se pară prea mare?

— Da.

— Ai să spui totdeauna *da*?

— Da.

— Orice s-ar întâmpla, orice ți-aș cere?

— Da-da-da!

Cuvintele sunt preludiul faptelor. O înșfac în brațe ca pe o pradă și o așez pe patul nedesfăcut, apoi, precipitându-mă la fereastră, las storurile. În odaie se instalează întunericul. Probabil că Jeb sesizează intențiile mele.

— Nu, nu, nu! strigă ea contrariată.

— De ce nu? Trebuie să facem un pas hotărâtor, care ne va lega toată viața. Vreau să fii a mea, dacă mă iubești.

— Te iubesc, dar nu pot încă. Mi-e frică! Ai răbdare, până mă obișnuiesc cu gândul!

— Atunci, când, când?

— Știu eu? Poate mâine, poimâine, dacă ții atât.

Mâine? Poimâine? S-o cred? Și eu, care m-așteptam că-mi va răspunde stereotip: După ce ne vom cununa, așa cum a făcut Ghiocela.

— Într-una din nopțile astea dorm aici. Vom avea toată noaptea a noastră.

Și-așa e bine. Nu vreau să precipit lucrurile, ar fi o prostie să folosesc violența, mai ales că știu din însemnările ei cât se teme de acest act.

Beat de fericirea care mă așteaptă, o potopesc cu sărutări. Ea se ghemuiește la pieptu-mi și mi le întoarce cu dobândă. Are toate gingășiile inocenței.

Și în timpul îmbrățișărilor noastre, care nu se văd din cauza întunericului chemat, ea aude, în schimb, potopul meu de cuvinte de dragoste.

— Jeb, mi-ai făgăduit că într-una din nopțile viitoare vei fi a mea. Nu mă îndoiesc c-o să-ți respecti cuvântul dat. Vreau însă, până atunci, să-ți destăinuiesc unele lucruri pe care nu le cunoști. Tu crezi, și-i logic să crezi astfel, că dragostea care mă leagă de tine s-a născut după ce am intrat în slujba tatălui tău, nu-i așa? Ei bine, draga mea, aici te înșeli. Adevărul e că s-a născut de vreo 20 de ani, când încă eram copil. Pe-atunci te jucai cu mingea în curtea castelului vostru de la Apelevii, cu o prietenă de vârsta ta, iar eu mă uitam la voi, printre uluci, și-mi spuneam cu naivitate: „Ah, pe fata asta am s-o iau de nevastă când m-oi face mare!” Odată am intrat în curte și ți-am dat o garoafa albă ca nevinovăția. Ai dus-o la nas și mi-ai spus: „Nu miroase.” Am fost foarte nefericit din cauza asta. Apoi, a venit războiul. Tu ai plecat cu tatăl tău la Iași. Te-am urmărit de departe, și când ai plecat, și când te-ai întors, fără să mă vezi. Și mai târziu, după ani și ani, te-am revăzut la București de-atâta ori. Te făcuseși mare și frumoasă! Odată, te-am zărit într-o mașină deschisă, cu tatăl tău, aveai o eșarfa care flutura în vânt. O prințesă nu arăta altfel. Eram mereu asaltat de toate grijile: Ce fac? De ce stau cu mâinile în sân? Cum ajung până la ea? Îmi spuneam. Atunci, l-am întâlnit pe Relu, cu care, desigur, știi că am fost coleg de liceu. L-am rugat să pună o vorbă bună pe lângă tatăl tău, ca să mă angajeze secretar particular. Crezi tu că aș fi acceptat această slujbă dacă nu era la mijloc gândul meu de-o viață, acela de a fi a mea? Pentru nimic în lume! Aveam existența asigurată, eram funcționar într-un minister, dar am plecat de-acolo numai pentru a fi lângă tine, în preajma ta. Și, uite, strădania mea n-a fost în zadar! Orice ai zice, există

o lege a compensației, mai ales în legăturile sufletești. Nici nu se putea altcumva. Prea am dorit mult să-mi fii soție, încât acest sentiment, luând proporții fantastice prin alimentare, a influențat destinul tău. Să știi că nu glumesc. De aceea nu m-am mirat deloc când Relu mi-a adus scrisoarea ta. O dorisem atât de mult, aveam atâta drept la ea, încât trebuia s-o primesc, orice s-ar fi întâmplat. Și încă ceva: faptul că doamna Gerda s-a îmbolnăvit, că ați descins aici, în orașul ăsta, tot mie mi se datorează. Pentru că voiam să te întâlnesc singură, nesupravegheată, pentru nunta noastră particulară. Cealaltă, cea oficială, o vom face după aceea, n-are importanță data, totul atârână de factori externi. Și știam că ai să mă aștepți la gară, că vom veni aici, în camera asta, pe care mi-o imaginam exact așa cum e, minus etajul.

Trece o oră, trec două, două și jumătate de când îi vorbesc frenetic, torențial, fără virgule și, mai ales, fără puncte. Jebbs mă ascultă cu sufletul la gură, cu respirația întretăiată, cu ochii în ochii mei:

— Adevărat? Te cred! Mai spune-mi, spune! Mi-e frică de atâta fericire!

— Și mie, iubita mea, mi-e frică. Însă frica mea e mult mai mare decât a ta, așa zice că-i paralizantă, mortală. Vezi, din pricina asta ți-am cerut adineauri să fii a mea, ca să-mi pot așeza visul de totdeauna pe o temelie solidă, știind că, de vreme ce mi-ai aparținut, va fi greu să mai devii a altuia, nu-i așa? Spune, nu-i așa?

— Da, așa-i! șoptește ea plutind. Haide, fa-mă femeia ta, așa mă simt hărăzită ție.

...Forța cuvintelor mele îi îngenunchează voința. Noaptea nunții noastre particulare s-a prelungit până a doua zi de dimineață.

De-acum încolo, s-a isprăvit! Domnișoara Apelevianu e legată de mine cu lanțuri grele. Sunt conștient de primejdia în care m-am aruncat cu bună-știință. Mă întreb: aş fi putut face altfel? Nu, hotărât, nu! Câteodată, omul e silit să mizeze totul pe o singura carte. Eu voi câștiga! *Alea iacta est!* În torentul de vorbe cu care o incendiasem pe Jebs, ar fi trebuit să strecor în treacăt și faptul că am fost însurat cu Ghiocela, dar n-am izbutit. Ori de câte ori această destăinuire descindea la poarta gurii mele, o respingeam ca să fac loc cât mai mult amăgirilor abile menite a-i zăpăci capul.

Ne întoarcem la București. Ulcerul doamnei Gerda, ameliorat între timp, scapă de bisturiu. La rândul-mi, scap de Ghiocela. Avocații noștri obțin divorțul prin consimțământ mutual, ocolind termene plicticoase și pierdere inutilă de timp. Cu atât mai bine. Mi-ar fi fost penibil s-o revăd în asemenea circumstanțe.

În sfârșit, sunt liber și, lucru curios, simt libertatea ca pe ceva material. Uneori, noaptea, mă strecor în dormitorul lui Jebs, care e la etajul întâi, fără să fiu observat. Și, chiar dacă cineva din personalul de serviciu ar prinde de veste, încă nu-mi pasă. Majordomul și nevasta lui sunt de partea mea și n-ar sufla o vorbă. Fata Apelevianului începe să-mi fie din ce în ce mai dragă, mă *străduiesc* s-o iubesc și pentru ea, nu numai pentru ceea ce pot să ajung prin ea. Are multă drăgălășenie, naivitate și sfiiciuni de odraslă crescută prea singură și simte organic nevoia unei afecțiuni ocrotitoare. Uneori, pare exuberantă, superficială, prea încrezută, ca fetele de boieri învățate cu plecăriuni și atenții de tot felul. Lucrurile ar merge și mai bine, dacă n-ar fi la mijloc blestemata obsesie a comparației, care mă frânează în permanență. Orice face, orice drege Jebs, gata — o compar cu Ghiocela, și nu pentru că *vreau*, nu *vreau* deloc, e un fenomen care se produce pur și simplu reflex. Jebs sărută așa, Ghiocela săruta altfel, Jebs doarme așa,

Ghiocela altfel, Jebs se piaptână așa, are trupul așa, sânii așa, Ghiocela altfel, altfel și de cele mai multe ori asemuirea iese în favoarea... celeilalte. Nu-mi fac totuși griji. Fleacul ăsta obsesiv va dispărea, probabil, cu timpul. Trebuie să mă dezintoxic de-a binelea de vrăjile Ghiocelui, care încă persistă latent în ființa mea.

În fine, se întoarce și *maestrul* din Suedia, după o întârziere prelungită la Berlin și Viena. N-am de ce mă plânge: în lipsa lui s-au rezolvat toate după inima mea. Să vedem acum ce se va întâmpla.

Fostul prim-ministru Dolfineanu își făcuse bine socotelile: cea mai bună partidă pentru fiul său, Raul, nu era alta decât fiica lui Apelevianu. Din câte aflasem, moșiile sale se înjumătățiseră după expropriere. Ca să-și refacă pierderea suferită, bătrânul se apucă de neguțătorie în stil mare, dar, lipsit de spirit comercial, irosește în operațiuni hazardate tot ce mai avea. Probabil că singura salvare rămăsese însurătoarea băiatului. Cele douăzeci de milioane ale lui Jebs nu erau deloc de disprețuit. În plus, fata descindea din aristocrație, ce ar fi râvnit mai mult bicusnicul său fiu?

Pe la miezul nopții mă pomenesc cu Jebs. Vine sumar îmbrăcată, într-un capot străveziu de mătase. Până acum nu călcase cu piciorul în camera mea; o aducea, desigur, ceva important. E puțin agitată și din capul locului îmi dau seama că nori negri s-au ivit pe cerul nostru. Aseară a fost bătrânul Dolfineanu și a stat două ore de vorbă cu *maestrul*. Ghicesc pentru ce, povestea nu-i nouă.

— Închipuie-ți, Dolfineanu m-a cerut pentru fiul său, Raul.

— Și tu ce i-ai răspuns tatălui tău?

— Că nu vreau să mă mărit. M-a întrebat atunci: „Nu-ți place Raul?” Ce poți răspunde la o astfel de întrebare? Cine își dă seama pentru ce nu-ți place un om și-ți place alt om? I-am spus un nu categoric. Papa nu s-a dat bătut. Nu-i nimic, zice, are să-ți placă mai târziu, cu timpul. S-au mai văzut cazuri. Află, papa, că eu nu mă mărit cu sila. Să

facă bine Raul să-și mute gândul. S-a uitat lung la mine, deconcertat de îndrăzneala mea. Niciodată nu fusesem atât de dârză. I-am spus: Dacă e vorba să cumpăr un bărbat cu zestrea mea, aleg pe cineva care-mi place, nu-i așa? N-am ajuns fată bătrână și, dacă e să mă căsătoresc, înțeleg să fac acest pas numai pentru mine. Să știi că nu mi-e frică de nimeni când sunt nevoită să-mi apăr fericirea.

Bravo, Jeb! S-a împotrivit crâncen, cu toate armele pe care le are la îndemână. În zilele următoare, presiunea tatălui crește din ce în ce. Ea îmi raportează cu fidelitate tot ce se întâmplă. Evident, Apelevianu își iubește fiica, dar în felul său, rece și depărtat. El încearcă s-o convingă:

— Dacă nu-ți vreau eu fericirea, cine altul ți-o dorește?

— Papa, trebuie să înțelegi că nu e aceea pe care o socotești tu. Probabil că bătrânul a înțeles unde bate fata.

— Iubești pe cineva?

— Da! strigă Jeb covârșită de atâta încordare și izbucnește în plâns.

— Cine e? o întreabă Apelevianu tresărind în fața unei taine la care nu se așteptase și care-i strica toate socotelile.

— Nu pot să spun, încă nu. Vei afla la timp.

— Ce vorbă e asta? Numele unui bărbat demn nu se ascunde. Dacă ți-e rușine cu el, poți să-l tănuiești mai departe.

Lovise crunt, frontal! Jeb nu mai poate să tacă, e peste puterile ei.

— Dinu Gherghel! strigă ea, înfruntând un munte de împotrivire.

— Cine? Secretarul meu? Cum a îndrăznit să ridice ochii până la tine? Asta-i de-a dreptul obrăznicie! Eu nu-mi dau fata după slujbașii mei! Omul ăsta n-are decât să-și găsească o nevastă pe potrivă lui.

— Îl respingi pentru că nu descinde din nobilime și e sărac? Dar ce merit are cineva care se naște cu blazon? Eu nu-l dau pe zece Raul al tău, nici pe o sută.

— Destul. Am terminat.

— *Papa*, ia seama, nu trebuie să te joci cu viața mea...

Situația e foarte încordată. Încă nu pot aprecia dacă Jebs a făcut bine dând în vileag taina noastră. În tot cazul, n-avea cum să tacă. Până la urmă, Apelevianu tot trebuia să afle, altă soluție nu era cu putință. Da, da, mai bine că i-a spus.

Împreună cu Jebs iau o seamă de măsuri preventive pentru a face față oricăror eventualități. Vom ține legătura prin majordom, în care trebuie să aibă încredere, fiind omul cel mai potrivit, fiindcă nu e suspectat de nimeni până acum.

A doua zi, *maestrul* mă poartă în cabinetul său de lucru. Nu-mi răspunde la salut. Scrie ceva cu stiloul, probabil o scrisoare. Fără să întrerupă scrisul, mi se adresează:

— Te-am chemat, domnule Gherghel, ca să te anunț că începând astăzi nu mai am nevoie de serviciile dumitale.

Nu-i răspund nimic. De altfel, nu-mi spusese o noutate, mă așteptam la concediere. Calm, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit, îi întind o hârtie împăturită. *Maestrul* se oprește din scris, o ia în mână și o desface cu un gest brusc:

— Ce-i asta?

— Demisia mea.

— Ah, voiai și dumneata să pleci ? tresare el, neplăcut surprins. Interesant! Bine, cu atât mai bine. Ne înțelegem repede. Când vrei să pleci ?

— Chiar acum. Voi trimite după lucruri peste două-trei zile când îmi găsesc o locuință.

— De acord. I-am dat dispoziție lui Filip să-ți achite drepturile bănești.

— Prea bine. Vă mulțumesc.

— Încă ceva: Îți interzic s-o mai vezi pe fiică-mea de aci înainte.

Nu pot să-mi stăpânesc un surâs ironic:

— Îmi interziceți! Dar nu mai aveți dreptul de a-mi porunci. Uitați că nu mai sunt în serviciul dumneavoastră.

Cred că n-am făcut tocmai bine trimițându-i o săgeată drept în inimă. El o primește stoic și ripostează:

— Biiine, domnule Gherghel. Mă ajutați să te cunosc în profunzime.

— Vă mărturisesc că n-am făcut nimic împotriva conștiinței mele.

— Conștiința dumitale nu constituie o normă de conduită pentru mine...

— Dar, oricum, e singurul meu judecător. De aceea, trebuie să adaug că n-am încercat în niciun fel să mi-o apropii sufletește pe fiica dumneavoastră. Inițiativa îi aparține și nu puteam să nu răspund așa cum se cuvenea unei ființe cu atâtea însușiri ca ea. Rămâneți cu bine, *maestre*, vă salut cu respect!

Spunând acestea, părăsesc încăperea cu fruntea sus și, mai ales, cu certitudinea că mă voi întoarce victorios.

CAPITOLUL 11

Recăsătorită la Paris

Din corespondența Andei Apelevianu

I

Draga mea româncuță,

Sunt de o săptămână pe malurile Senei. Peisajul inedit în care respir, oamenii noi în mijlocul cărora mă mișc m-au detașat într-atât de trecut, încât mi se pare că doamna-maman e moartă de când lumea, iar eu trăiesc o a doua viață, plină de noutate și farmec. Încă nu m-am acordat cu stilul și ritmul francez, dar sunt pe cale s-o fac. Ce să-ți spun, când am descins în Gara de Est și am apucat-o pe bulevard, toată numai ochi și urechi, am suferit o decepție. Vai de mine, ăsta-i Parisul mult visat? Cu ochii minții îl vedeam altfel, n-aș zice mai frumos, dar, oricum mai curat, mai atrăgător. Apropo de curățenie: unde-i Goethe să ticluiască o ordonanță în locul primarului municipal? La asta a mai contribuit și păcătosul de șofer, care m-a ocolit lungind cursa cât o zi de post, ca să-mi ia o groază de bani. În fine, am ajuns la adresa pe care mi-a dat-o Relușor, În Rue des Ecoles 14 bis. Dispun de un dormitor elegant mobilat și de un salonaș pentru musafiri. (Pe cine primesc eu aici? Relu e cam țărănit la cap!) Dar să vezi, tot în pensiunea asta, am făcut cunoștință cu o compatrioată de-a noastră. O cheamă Ada Bonciu și stă la mansardă. Încă n-am întrebat-o ce face, știu numai că e aici de patru ani. Arată ca o franțuzoaică sadea, subțire ca o nuieluță, urâtă foc și

deșteaptă tot foc. Când vorbește pe limba domnului Voltaire, nu pricep o iotă, așa de vertiginos îi turuie gurița. E dulce ca o fondantă și cred că mă simpatizează. Și-a pierdut o grămadă de timp plimbându-mă pretutindeni, pe unde nu gândești. Am fost de câteva ori la Turnul Eiffel, ne-am urcat până sus, ca să cinăm la restaurant și să ne rotim privirile asupra vastei panorame a metropolei, ne-am dus la teatru. (Topaze a lui Pagnol are un succes nemaipomenit.) La Luvru am stat singură, m-am uitat o oră la Gioconda lui Leonardo da Vinci, însă aici îți trebuie o lună de zile să te tot zgâiești la celebrități. (Ți-am trimis și ție câteva ilustrate cu reproduceri.)

Și acum, să vezi ce dandana mi s-a întâmplat! La Luvru, ca de altfel și la Uffizi ori Galeria Borghese din Roma, găsești o droaie de pictori care copiază tablouri celebre, mereu te împiedici de ei și de șevaletele lor. Unul dintre ei, bărbos ca un popă ortodox, cum mă vede, îmi și propune să-i pozez pentru a-mi face nudul. Îmi venea să-l pocnesc în chelie, dar în loc să mă înfurii, m-a pufnit râsul. L-am întrebat cu impertinența de care dispun cât oferă, el a spus o mie de franci. Nu știu ce mi-a venit să-i răspund că fără 50.000 de franci nu putem sta de vorbă. El a strigat cuprins, parcă, de revoltă că nu știu ce cer. Un alt pictor (ăsta mai tânăr), auzind cearta, a spus că oferă el suma. S-avem iertare, monsieur, nu era decât o glumă. Nu pozez goală nici pentru o sută cincizeci de mii... Nici n-am vrut să aud, el a insistat și, văzând că plec, a scos o carte de vizită și mi-a dat-o cu de-a sila. Zice: Mai gândiți-vă și telefonați-mi. Vă stau la dispoziție. Nu știu ce nație era, probabil, american, vorbea nu prea corect franțuzește. Seara i-am telefonat că m-am gândit adânc, dar nu pot accepta. Văzând așa, a mărit suma și a rămas să repet telefonul a doua zi. A venit Ada și i-am povestit cele întâmplate, i-am arătat apoi cartea de vizită. S-a crucit, nu-i venea să creadă. Zice:

— Ando, nu fi proastă, americanii ăștia înoată în bani! Și ce dacă-i pozezi goală? Când te duci la plajă, nu-ți etalezi trupul pe gratis? Și pe urmă, gândește-te că frumusețea ta va rămâne imortalizată într-un tablou, nu se va irosi degeaba...

Ah, isteța, mi-a zgândărit vechea mea rană, dându-mi o replică la întrebarea pe care mi-am pus-o de atâtea ori: Ce fac eu cu frumusețea? Mă uit la ea cum se trece? Peste 10-15 ani va fi o amintire tristă și refugiată în fotografii. Și dacă-i pozez americanului, ce rezolv? Mă imortalizează el? Da, desigur, dacă ar fi un pictor celebru, dar nu e. Nici n-am auzit de numele lui.

În clipa aceea mi-am adus aminte de Frederika Honecke, a cărei figurină de porțelan am văzut-o când am trecut prin Germania, la muzeul din Dresda. Am rămas uluită: semăna într-atât cu mine, de parcă eram surori gemene. O jumătate de oră nu m-am putut dezlipi de ea, tot învârtindu-mă și sorbind-o din ochi. Îi spuneam:

— Surioară Frederika, ești una din puținele femei fericite de pe pământ, căci vei trăi de-a pururi zămislită din porțelan de Saxa, de iubitul tău, Conrad Botger, pe când noi, celelalte femei, ne vom întoarce în lut fără să mai rămână o urmă din ceea ce am fost!

Dar Ada, urâtenia și deșteptăciunea pământului, a găsit numaidecât soluția:

— Știi ce faci? Îi pozezi americanului și cu suma obținută îl plătești regește pe Delmas, ca să-ți facă un tablou. E cel mai renumit pictor. Îl cunosc și pot trata cu el...

Ne-am dus împreună și am vorbit cu Delmas. Mi-a cerut 60.000 de franci pentru un portret și 80.000 pentru un nud. Văzând așa, i-am telefonat americanului:

— Accept, monsieur, însă cu condiția să lucrezi la mine acasă, în prezența unei cumnate (cu care, chipurile, locuiesc), iar suma să mi-o dai anticipat.

A fost de acord. În ciuda lipsei mele de încredere, era totuși un om serios. Asta însă nu mă împiedica să mor de

rușine când stăteam goală-puşcă dinaintea lui, întinsă pe divan. Chiar și Ada se mira de sâni mei, spunea că numai negresele mai au sâni așa de pietroși, că sunt un exemplar unic, că trebuie să apelez și la un sculptor, poate chiar la Mestrovici, care stă la Liubliana sau Zagreb, nu prea știa bine unde. Când i-am destăinuit că bărbatul m-a lăsat ca s-o ia pe una bogată, au apucat-o toate furiile:

— Of, tâmpenia guvernează tagma asta infectă a bărbaților!

— Ce păcat că nu putem fără ei! am exclamat eu.

— Ba da. Se poate. Eu pot. Când am nevoie de unul, îl cumpăr. Ada era o comoară. Scăpărătoarea ei inteligență îi diminua urâtenia fizică, o făcea acceptabilă, chiar simpatcă. Urma un doctorat în Litere și acum își pregătea teza. Când a auzit ce scriu, iar s-a mirat. N-aveam la mine nici un exemplar din cartea apărută înaintea căsătoriei, adusesem însă un text bătut la mașină din noul roman, Arivistul, celălalt fiind predat la editură. I-am citit Adei primele două capitole, după care mi-a cerut manuscrisul, ca să-l citească în continuare. A doua zi de dimineață mi-a spus:

— Scumpă mică, nu știu ce să admir mai întâi la tine: frumusețea, inteligența sau talentul? De obicei, femeile frumoase sunt cam prostuțe, tu faci excepție de la regula generală. Ți-am citit romanul: nu e o capodoperă, astea se scriu o dată la o mie de ani, dar e o carte incomparabil mai bună decât cele curente, care umplu vitrinele librăriilor. Mă lași s-o traduc în franțuzește și s-o dau la Gallimard? Sunt sigură că va avea succes, fiindcă e ruptă din viață. Am mai tradus și alte romane, stăpânesc bine limba, așa că...

Prietenia cu Ada s-a dovedit fructuoasă, îmi umple tot timpul, mă învață multe lucruri pe care nu le știu. Am ajuns nedespărțite, numai noaptea ne separă. La Sorbona mergem amândouă, la masă, la teatru și cinema, tot împreună. Și acasă la fel, împreună. Chiar și la Delmas tot

amândouă ne-am dus. Mi-a făcut un portret și un nud superbe. Maestrul mi-a spus:

— De mult n-am mai lucrat cu atâta plăcere. Încerc impresia că tablourile astea s-au făcut parcă singure, de la sine, fără efortul meu. Dacă n-aș avea greutate și, mai ales, datorii, te rog, crede-mă, nu ți-aș lua nici o centimă.

A vrut totuși să-mi reducă prețul la jumătate. N-am acceptat. L-am destăinuit atunci că banii sunt ai unui miliardar american, pictor amator. A zâmbit îngăduitor, iar la plecare m-a sărutat pe frunte ca un tată. Eu, la rândul-mi, i-am sărutat mâna. A fost foarte emoționat. Mi-a destăinuit că simte nevoia să-mi facă încă un portret, fără nici un ban, pour l'amour de l'art, zicea, dar nu s-a putut ține de făgăduială, căci după două sau trei săptămâni am aflat stupefiată din Figaro că a murit doborât de un infarct. L-am condus la Pere Lachaise cu o armată de slujitori ai artelor. Numai că omul e mic și arta e mare, iar Delmas se ridicase prea mult deasupra-i, cucerind o bucată din nemurire... Asta l-a salvat!

II

Ah, draga mea Fulguță, cum alternează tristețea cu bucuria, parcă ar fi ziua cu noaptea. După ce ne-am întors de la cimitir, am și un pachet cu zece exemplare din cartea mea trimise de editor. Nu știam de ce îmi pusese și un număr din revista Cuget Moldovenesc, dar după ce am răsfoit-o în pripă, mi-am dat seama: apăruse recenzie semnată de Olga Comănescu. Am citit-o cu sufletul la gură. Să vezi, tu, ce scrie, o reproduc întocmai:

Vechiul dicton Fabrum esse suae quemque fortunae trebuie interpretat de cele mai multe ori în sensul că vina atâtor nenorociri în viață o purtăm noi înșine, iar fatalitatea oarbă, neînțeleasă în capricioasele ei combinații, cu stranii coincidențe, apare totuși ca o supremă lege a dreptății, când inevitabilul e drumul unic ținut de împrejurările generate dintr-o greșală și tragicul

e o ispășire. Asemenea reflexii ni le-a sugerat povestea lui Ivar, protagonistul romanului Andei Brădeanu. Tânăr capabil, sărac, cu aspirații mari, ambițios, râvnind înalte poziții sociale și bogăție, el nesocotește puterea iubirii. Chemarea ei o ia drept o mărunță pornire trupească, de care încearcă să scape printr-o căsătorie de scurtă durată, ca să divorțeze apoi și să se însoare, din calcul, cu fiica lui Barbu Vianu, fost și viitor ministru, cu vaste relații și putred de bogat. Egoismul acesta masculin ni-l evidențiază faptul de a fi considerat-o pe Ghiocela — care, castă fiind, rezistase dârz tentativelor sale de seducție — drept un obiect ce merită sacrificiul unei căsătorii provizorii. Suflul femeii, sentimentele ei nu-l preocupă decât superficial. Căsătoria cu Ghiocela e prima minciună. Întrebuințează apoi un josnic procedeu de a-și arunca soția în brațele unui prieten, ca să aibă motiv de divorț. Demascarea ce urmează înaintea tovarășei sale de viață nu-l rușinează îndeajuns. O altă mârșăvie, față de fata lui Vianu, îi aduce consimțământul silit al fostului său maestru pentru căsătorie. Drumul unei vieți așa cum a visat-o Ivar e deschis. Ascensiunea vine în ritm grăbit, dar unde e satisfacția? Iubirea pângărită se răzbună. Dorul de fosta soție e chinuitor, gelozia îl roade, cugetul e pustiit de zbucium. Trei suflete înșelate: al celor două femei și propriul său suflet. Prietenul Radu, complice în aranjamentul cu Ghiocela și devenit apoi soțul acesteia, nu este nici el fericit, în urma turpitudinii la care se pretase. Istovit și convins de marea greșală pe care o comisese, Ivar nu va mai găsi o rezolvare decât în moarte. O pagină desprinsă din vastul roman al vieții de toate zilele. Câți bărbați nu se vor fi recunoscut în trăsăturile și faptele lui Ivar? (De ce Ivar și nu un nume românesc!) Autoarea, Anda Brădeanu, povestește viu și dinamic. Peripețiile vieții intime a personajelor se precipită pe un fond realist, figurile centrale sunt bine conturate, momentele psihologice puternic adâncite, succedându-se într-o gradație ascendentă. Toate aceste

Însușiri constituie peremptoriu dovada afirmării unui real talent literar.”

Ce zici, tu, de asemenea aprecieri critice la modul superlativ? Cum să nu mă umflu în pene, că azi-măine sau poimăine devin celebră? Până atunci, e de văzut ce-o să zică monstrul, barbarul și vandalul I. de oglinda în care l-am pus să se privească retrospectiv.

Uite, acum îmi pare rău: trebuia să renunț la mânuși și să folosesc nume reale, scriind un roman-document. Ce-aș fi pățit? Chiar dacă m-ar fi băgat la pușcărie, merita, zău, să-i fac figura! Dar și așa îl va ustura vârtos.

Tot tu, Fulgușor, ai fost mai iute de mână ca mine. Am primit scrisoarea ta, înainte de a ți-o fi trimis pe asta. Dar scriind pe apucate, de câteva săptămâni, mereu găsesc să mai adaug câte ceva, așa că n-am ajuns s-o termin. Nici lui Relu nu i-am scris mai substanțial. Să se mulțumească și el cu ilustratele și telegramele pe care i le-am expediat. Apropo de Relu: nu înțeleg de ce insiști tu atât să grăbesc măritișul cu el. Ți-am spus doar că nu-l iubesc — nici pe pitecantrop, de altfel, nu l-am iubit grozav -, însă pe acest nepot apelevian îl simt acum mai aproape decât orice alt bărbat și, în plus, cred că are suflet bun. Ce, căsătoria presupune numai iubire? Curios lucru, și Ada îmi spune același lucru, să-l iau, o prelungire de timp de un an, cât ține doliul, s-ar putea solda cu surprize, și de ce să-mi complic existența? Știi ce mi-a propus Ada? Cică să-i pretind viitorului meu soț să-mi constituie o zestre de trei milioane, un fel de asigurare pe viața. Dacă mă lasă, ca primul, va trebui să-mi numere bănuții. Dacă e cumsecade și nu umblă după fuste, rămâne cu milioanele în buzunar. Bună socoteală! l-am spus Adei:

— Fugi de-aici, dragă, nu mă pretez la șantaje sentimentale. Nu-i în firea mea.

Ea:

— Fii practică, cherie, lasă naibii scrupulele de conștiință; viața e aspră. Dacă faci așa cum îți spun, sunt sigură că mai târziu ai să-mi mulțumești.

— Nu, nu pot, e imposibil să mă împac cu ideea. Nu mă îndoiesc că Relu ar accepta, el e animat de cele mai bune intenții pentru mine, însă ar trebui să calc singură cu picioarele pe mine. Nu, în ruptul capului, nu!

Văzând intransigența mea, Ada n-a mai insistat. Dacă propunerea ar veni din partea lui Relu, da, așa accepta, nici vorbă, altfel tărășenia ia un aspect interesat, dezgustător și nu țin deloc să mă micșorez în ochii lui. Chiar dacă m-ar lăsa și ăsta, ce? O să crăp de rușine? Muncesc și-mi câștig și singură existența. Uite, Ada nici nu se gândește la măritiș. Susține că, dacă însuși președintele republicii i-ar cere-o, l-ar refuza, chiar fiind Făt-Frumos din lacrimă. Mda, o cred pe jumătate, jumătatea cealaltă o amân până când înaltul demnitar se va hotărî să-i ceară mâna.

Acum, altă noutate. Alaltăieri, când m-am întors de la Fontely-aux-Roses — am fost cu Ada să vizitez Școala română a profesorului Iorga -, pe cine crezi că găsesc în salon, așteptându-mă cu sufletul la gură? Pe drăgălașul suspinător la farmecele mele, Relu Apelevianu. Venise de la Bruxelles.

Făcuse pe dracu-n patru să-l transfere acolo, ca să fie mai aproape de aleasa inimii lui. Îți închipui că n-a fost deloc ușor, dar îndrăgostiții ăștia sunt dotați cu puteri miraculoase și obțin tot ce le... trece prin devlă, numai legația de la Paris, pe asta n-a putut să pună mâna, cu toate intervențiile și paraintervențiile.

În sfârșit, bucurie de zile mari. Ne-am plimbat cu Cadillacul prin piața de Boulogne, iar seara ne-am ospătat regește la Ritz, unde a tras el. Nu știu ce mă apucase, am fost foarte veselă și am băut cam mulțisor. Râdeam întruna, într-o dispoziție îndrăcită. Adevărul e că mă amețisem serios. Când să plecăm, Ada m-a luat de un braț, Relu de altul. Altfel, nici nu mai puteam merge pe

picioare. Se topiseră ca niște lumânările de ceară. Când am ajuns acasă, repede un duș și vâă-te, fato, în pat, ca să adormi pe loc, uitând de Relu și de tot. Dacă era altul, putea să mă atace, dar el, corect ca un cavaler medieval, n-a profitat de situație, s-a dus tiptil în salonaș, ca să doarmă cuminte-cumințel pe divan. A doua zi de dimineață, m-am mirat văzându-l încă la mine.

— Habar n-aveam că ți-ai petrecut aici noaptea.

— Mă temeam să te las singură. Am făcut rău?

Ce mi-a venit să-l iau la trei păzește?

— Foarte rău! Ați făcut totul ca să compromiteți o doamnă. Cine are să mai creadă în virtutea mea, aflând că ați dormit la mine? Vă invit să-mi dați numaidecât cuvenita reparație de onoare.

El se uita ca prostit la mine. A îngăimat:

— Mă rog, în ce constă această reparație?

— Trebuie să mă luați urgent de nevastă. Nu văd altă soluție.

— Dar aceasta e și intenția mea.

— Tant mieux sau, pe românește, gând la gând cu bucurie!...

Astăzi ne-am căsătorit civil. Nunta o facem ceva mai târzior, îți voi comunica data, ca să vii și tu cu bărbățelul. Bine?

Acestea fiind spuse, închei prezenta epistolă, lungindu-mi incomensurabil mâinile ca să te îmbrățișez peste atâtea țări și semnând mai jos,

Anda Apelevianu

PARTEA A TREIA

**Dragostea călcată în picioare se
răzbună, iar cel ce a călcat greșit
pierde totul**

CAPITOLUL 1

Pisc și prăpastie

Din confesiunile lui Dinu Gherghel

I

Așadar, iată-mă fără slujbă, cum s-ar zice, scos din pâine. Cred că până azi nici un șomer n-a fost în pielea mea, pentru bunul motiv că eu mă bucur de cea mai privilegiată situație. De fapt, restriștea nu e altceva decât preludiul suișului pe marile piscuri sociale. Deși am încă multe de făcut, nu-mi umplu timpul gol decât învățând sârguincios să conduc automobilul, îndeletnicire indispensabilă viitorului apropiat.

La rândul ei, Jebbs se află exilată la Apelevii, de autoritatea paternă, împreună cu nelipsita frau Gerda, având-o drept paznică pe femeia majordomului, care, temporar, și-a mutat reședința pe meleagurile copilăriei. Vasăzică, ostilitățile au început! Bietul Apelevianu! Habar n-are că luptă total descoperit, forțele noastre sunt de-a dreptul inegale. Un inamic ca mine nu poate fi înfrânt. Nu numai pentru că e tovarăș cu timpul, dar deține pozițiile cheie și reducta cea mai inexpugnabilă e însăși fiica lui. Prelungesc înadins lupta cu inamicul, nu de alta, dar ca să-i menajez susceptibilitatea. Nu-mi pare deloc prudent să-l umilesc prea greu. Chiar și când m-a dat afară din slujbă, nu l-am ofensat, deși tare mă îmboldea ambiția s-o fac. Nu era omul care să încerce o convingere, când putea să poruncească. Jebbs îmi scrie regulat, mă ține la curent cu tot ce se întâmplă în sihăstria ei de la castel.

Partea proastă e că se plictisește de moarte, i-e dor de mine și mă cheamă acolo, asigurându-mă că a luat măsuri să nu pățesc nimic. Nu mi-e teamă de represalii, principala iscoadă — nevasta majordomului — e aliata mea, în privința asta nu mă doare capul, dar mi se pare că nu-i prudent să complic lucrurile. Însă insistă prea mult, ca să nu-i fac pe plac. E singura pe care mă feresc s-o supăr cumva. N-am încotro, închiriez un Nasch și dă-i drumul! Ajung la Apelevii pe înserat, trec chiar pe lângă casa noastră de lângă primăria comunei și, zău, cât aș vrea să opresc măcar câteva minute, ca s-o văd pe mama! Renunț, nu se poate, va trebui să-i dau explicații ce-i cu mine, vor afla, desigur, și vecinii de neașteptatul meu popas, e mult mai cuminte să-mi văd de drum. Lasă, măicuță, te chem la nuntă, atunci va fi altfel. Numai un bob zăbavă! Și trec mai departe, ca să ajung la porțile castelului, pe care le cunosc atât de bine. Claxonez din timp și ele se deschid larg, ca unui stăpân. Cuprind castelul cu priviri lacome, nu l-am mai văzut de un deceniu și jumătate. Ciudat! Nu mai are grandoarea de odinioară, parcă s-a micșorat întru câtva! Sunt ochii maturității care văd așa sau e la mijloc o iluzie optică? Opresc la peron, unde Jebbs mă așteaptă cu brațele deschise.

Două zile și o noapte, cât rămân acolo, consfătuiri nesfârșite cum să facem și ce să dregem pentru a-l îndupleca pe Apelevianu să ne dea mult așteptatul consimțământ. Nu se poate înfăptui un ideal fără luptă, căci n-ai parte de bucurie. Jebbs propune o încercare de sinucidere, e capabilă de orice suferință. În urma acestui act, simulat bineînțeles, n-o să mai aibă ce obiecta bătrânul.

Mă opun, nu-i bine, nu știi niciodată unde ajungi cu astfel de metode.

— Îi forțăm mâna cu aceeași tărie, dacă, să zicem, declari greva foamei, dar fără s-o faci. E o soluție simplă și, presupun, tot atât de eficace.

Rămânem la ea. Doamna Gerda și nevasta majordomului îl vor anunța pe Apelevianu că Jebbs vrea să moară, de două zile n-a mai pus nimic în gură. Apoi, de trei, de patru și de cinci zile. Tatăl ei se va alarma și, lăsând treburile baltă, va lua drumul la Apelevii, ca să potolească lucrurile. Jebbs, prefăcându-se bolnavă, îl va primi în patul ei de suferință, fără să scoată o vorbă. Este cu neputința ca Apelevianu să reziste acestui șantaj. Dacă totuși se încăpățânează, Jebbs îi va mărturisi până la urmă că a... rămas grea.

Dar pronia cerească ajută pe cei care se iubesc. Ce se întâmplă? Ziarele anunță moartea fostului prim-ministru, Dolfineanu, căruia i se fac funeralii naționale. Acest jalnic eveniment ne aduce apă la moară, căci, de când e lumea, durerea unora face bucuria altora. Acum, tatăl lui Jebbs nu mai e legat de cuvântul dat și fiul lui Dolfineanu, rămas fără tată, nu mai înseamnă nimic pe scara socială. Așa că Apelevianu, chiar de la prima vestire că fiică-sa n-a mâncat de trei zile absolut nimic, aleargă alarmat la castel. Chiar cineva lipsit de imaginație bănuiește ce s-a întâmplat, dacă a doua zi surghiunita mă cheamă telegrafic la castel. Nu, nu mă duc încă, aștept să fiu invitat chiar de... tatăl ei în persoană. O altă telegramă-fulger, de astă dată cu semnătura viitorului socru, mă pofteste de urgență. Da, acum pot să mă prezint cu fruntea sus.

În fine, Apelevianu a capitulat, ne dă consimțământul. Ostilitățile, dacă pot fi numite astfel, iau sfârșit, iar pacea se încheie cu o nuntă grandioasă, chiar la Apelevii, în castelul împodobit cu ghirlande ca de zile mari, unde vin puțini bucureșteni și mulți, arte mulți băștinași, în frunte — bineînțeles — cu mama. Săraca, plânge de bucurie că și-a văzut visul cu ochii: o noră bogată. Eu și Jebbs, învingători, plutim într-al nouălea cer. Chiar și majordomul se bucură de nunta noastră: i-am dăruit cele douăzeci de pogoane făgăduite.

...După cum se vede, de astă dată, fericirea dă mâna cu mulți prieteni.

//

După acest salt uriaș, viața curge mai departe, dar cu perspective lărgite enorm, pe dimensiuni gigantice. Nici nu se poate altfel, că o contemp lu de pe Everestul meu social. Căsnicia cu Jeb s evoluează în timp stând, parcă, pe loc. În câteva zile, noua mea soție a epuizat anemica ei biografie, nu mai are ce să-mi povestească despre ea. Adesea, suntem siliți a ne rezuma la lucrurile strict necesare existenței, abandonând poezia aducerilor- aminte, a cărei fântână a secat cu desăvârșire. Încerc s-o înlocuiesc alunecând în discuții ample din viața cărților, dar parcă aș vorbi numai cu mine. Ea se complace în prelungi tăceri, iar câteodată nici nu mă ascultă, s-ar părea c-o plictisesc. Asta n-ar fi încă nimic, dar între noi intervine persistentul și blestematul reflex al comparației cu *cealaltă*, care face ravagii în mine. N-am încotro, sunt mereu silit să recunosc că Ghiocela în cutare situație a făcut *altfel*, cutare frază a spus-o altfel, cutare problemă a gândit-o *altfel*. Aceste comparații erau solicitate de mii și mii de gesturi și lucruri. În ciuda mea, aproape toate ieșeau în favoarea *celeilalte*. Parcă Ghiocela ar urmări să-și creeze în absență o netă superioritate față de Jeb s. La drept vorbind, nici nu se putea *altfel*. Ghiocela era o ființă, aș zice, fără contur stabil, ci mereu în devenire. Niciodată n-o cuprindeam integral, fiindcă se schimba mereu, mereu intra într-altă piele, urmând un proces de metamorfoză de-a dreptul uluitor. Mi se refuza cu o încăpățănare pe cât de gingașă, pe atât de intransigentă. Și când o făcea, n-o aveam toată, niciodată n-am avut-o toată. Nu mai vorbesc de preliminariile împreunărilor noastre, care atingeau culmi de voluptate. Parcă ar fi fost cea mai rafinată femeie, a cărei experiență tindea să subjuge iremediabil bărbatul. Totuși, rafinată nu era, lucra

numai cu intuiții. În schimb, Jebb se oferă mereu, și când nu se oferă, e oricând disponibilă, ignorând știința iubirii.

Mediocritatea ei nu mă deranjează prea tare, o accept, merg pe concesiile cât mai largi. De altfel, e bună la suflet, plină de atenții față de mine, mă iubește, prostuța, ce dracu' mai vreau?

Nu, nu sunt fericit și probabil că n-am să fiu niciodată. Țasta-i adevărul! Există și oameni inapți de a gusta fericirea. Pentru ei, această fericire nu-i decât un cuvânt rece, înscris în dicționar la litera cuvenită. Incontestabil că eu fac parte din această categorie.

Despre Relu nu mai știu nimic. E adevărat că, după cearta noastră, s-a opus s-o iau pe verișoară-sa, însă a fost un gentleman: n-a suflat nici o vorbă despre căsătoria mea anterioară cu Ghiocela, care, desigur, mi-ar fi creat dificultăți anevoie de învins, cu atât mai mult cu cât am ascuns faptul și nu trebuia s-o fac. Tot au ceva bun oamenii ăștia din aristocrație: își respectă cuvântul dat. Recunosc deschis (de ce nu?) — pentru că într-o împrejurare identică eu unul n-aș fi procedat la fel, sunt sigur de asta. Se prea poate totuși să fi fost la mijloc o pricină de care n-am cunoștință. În orice caz, conduita lui Relu rămâne pentru mine sub semnul enigmei. Cu atât mai mult cu cât, voind să mă evite, s-a răcit de familia Apelevienilor, unde nu mai dădea cu săptămânile. În sfârșit, aud că a plecat la Bruxelles, ca ministru plenipotențiar. Ducă-se! Bine că am scăpat de el și pot răsufla în voie.

Ascensiunea mea își urmează precipitat cursul. Partidul nostru vine la putere, socru-meu ia portofoliul Externelor, iar eu sunt ales deputat. Nu mi-a fost greu să mă remarc în Parlament. Am darul vorbirii, dispun de replici prompte, corosive, mi-e prieten meșteșugul condeiului și, peste toate astea, sunt dârz, incisiv, hotărât să înving.

Și înving adversari puternici, cu faimă! Toate îmi merg din plin, orbește. Eu singur mă mir cum de se poate așa ceva: posed, într-adevăr, stoffa de politician, fără s-o știu?

Și, uite, când mă aștept mai puțin, sunt ales vicepreședinte al Camerei Deputaților. Ar trebui să mă bucur de acest succes, dar de ce să mă mint pe mine însumi ? Eu visam cu totul *altceva*, mă pregătisem să scriu nefericita istorie a literaturii universale, care trebuia să-mi aducă pe tavă o catedră universitară, și iată-mă acum, prin jocul întâmplării, parlamentar cu aspirații ministeriale, dominând mocirla politică în care, de fapt, mă bălăcesc.

De ce sunt silit de acest organism social să fac ceea ce nu-mi place, ocolind linia firească a aptitudinilor mele? E drept, Apelevianu pare foarte încântat de mine și chiar îmi mărturisește n-ar fi găsit un bărbat mai bun pentru fiică-sa. Mulțumesc pentru apreciere, numai că eu sunt ceva mai puțin încântat de însușirile lor. Iar în ceea ce privește situația de ginere al Apelevianului, să nu mai vorbim!

Jebș ciripește toată ziua. Această ființă transparentă ca o pâclă e în elementul ei: duce o viață mondenă, vizite, baluri, concerte, premiere teatrale. Se poate considera fericită și în puritatea ei nici nu râvnește mai mult. În schimb, eu nu mai pot pridi. Avalanșa preocupărilor și obligațiilor de tot soiul, pur și simplu, mă strivește. De un timp încoace sunt mereu obosit, nervos, nu-mi mai intră nimeni în voie. În rarele clipe când stau de vorbă cu mine, mă întreb ce tot mă roade, ce mă doare, dar nu găsesc răspuns. Mai degrabă cred că nu vreau să găsesc răspuns, pentru bunul motiv că mi-e frică de el.

Pe ușa din fund se ivește secretarul meu, un tânăr inteligent și descurcăreț, abia ieșit din facultate, dar sărac lipit, umblă cu haine vechi și ponosite.

— Ce este, Gheorghiu!

— Maestre, a telefonat de la redacție, mi-ați spus că la ora 4 va fi gata articolul de fond.

— Să-l ia dracu', n-am avut timp, n-am putut. Spune-le să nu mai conteze pe mine.

— Prea bine, maestre!

De ce n-aș mărturisi? Mă simt inundat de o tainică satisfacție, când mi se spune *maestre*. În sfârșit, am ajuns să mi se spună și mie *maestre*. Tot așa cum îi spuneam și eu odinioară lui Apelevianu.

Ori de câte ori vine acest Gheorghiu în birou, timid și respectuos, mi se pare că mă văd pe mine, care nu cu mult înainte îndeplineam aceeași funcție. Decât că eu îi făceam lui Apelevianu toate articolele de care avea nevoie, iar acesta nu poate, n-are stofă. Și totuși, mă împinge o negrăită plăcere să mă substitui mintal cu Apelevianu cel de altădată și să întrebuintez față de secretar expresiile obișnuite ale acestuia.

După câteva minute, Gheorghiu se întoarce.

— Domnul ministru al Domeniilor a trimis după proiectul de lege a reformei agrare.

— Nu l-am făcut, nici nu m-am apucat de el. Nu știu ce să fac mai întâi. Toți trag de mine în toate părțile, ca lupii! mă răstesc la secretar, cam scos din fire. Dar numaidecât îmi dau seama că el nu e cu nimic vinovat de toate astea: Iartă-mă, Gheorghiu, sunt cam nervos azi.

— Munciți prea mult, bâiguie el, sunteți extenuat, aveți nevoie de odihnă.

— Mda, așa-i, confirm privind în gol, cred că am să iau un concediu. S-ar putea totuși să nu fie asta! Ce știi dumneata? Dacă te încumeți, fa-mi o expunere de motive la proiectul acela.

— Prea bine, *maestre*, am să încerc.

Mai târziu, vine și socrul meu, Apelevianu. E vesel, jovial, ca un om căruia toate îi merg din plin.

— Dinule, ai primit invitația pentru banchetul de astă-seară?

— Da, *pere*, însă nu cred c-o să vin.

Îi spun *pere*, fiindcă mi-e greu să-l strig „tată”. Pe franțuzește, îmi vine mai ușor.

— Cum? De ce să nu vii? se miră el.

— Nu mă simt tocmai bine. Și apoi, m-am cam săturat de banchete.

— Dar e vorba de sărbătorirea primului-ministru. Lipsa ta va fi remarcată numaidecât și va da naștere la comentarii. Și tocmai acum, când, în urma succeselor tale parlamentare, șansele de a pune mâna pe un portofoliu au crescut atât de mult.

— Nu-mi pasă de intrigi și clevetiri! Îi spun cu o grimasă de dezgust. Nu vreau să ajung nici ministru, nici prim-ministru, nimic. Nu mai vreau nimic.

— Nu-i lucru curat. De câteva săptămâni, observ la tine o schimbare care-mi dă de bănuț. Ce ai? Ești bolnav? Te doare ceva?

— Sunt surmenat, extenuat, nu știu nici eu ce am. Da, asta-i, simt nevoia de odihnă. Cred că n-ar strica să schimb aerul.

— E drept, muncești cam mult. De ce nu-ți iei un concediu? Un voiaj de agrement în străinătate te-ar reconforta. Ascultă-mă, Dinule, nu e greu să cucerești cele mai înalte poziții, e mai greu să le păstrezi!

Câteva clipe tăcem amândoi, fiecare plimbându-ne prin propriile lui gânduri.

Apelevianu reia:

— Și Relu mă îngrijorează cu viața pe care o duce. Când l-am dăscălit să se căpătuiască odată, să-și facă un rost, un cămin. Mi-am bătut zadarnic gura. Am auzit că a stricat logodna cu vicontesa.

— De ce? Era o partidă strălucită. Ce l-a apucat?

— Știu eu? Poți să știi ce gânduri îi umblă prin cap? Ah, tineretul ăsta ne dă multă bătaie de cap!

— Probabil, e o fire independentă, care nu se împacă lesne cu jugul căsniciei.

— Cred, mai degrabă, că încă n-a întâlnit femeia care să-l ducă pe calea cea bună. O femeie superioară exercită asupra bărbatului o înrâurire bună. Numai o astfel de femeie l-ar putea hotărî să se însoare. Ți-a mai scris?

— De când e... ministru plenipotențiar la Bruxelles, niciun rând! De altfel, nici nu mă așteptam la o altă comportare din partea lui.

— Curios! Într-o vreme, erați prieteni buni, știu că ați fost colegi de liceu. Chiar el a stăruit, odinioară, să te angajeze. Și, deodată, v-ați răcit. Ce s-a întâmplat? Vreo femeie?

— Glumești, *pere*. Adevărul e că am ținut foarte mult la el. Dar când s-a împotrivit așa de înverșunat la căsătoria mea cu Jeb...

— Ei, lasă, nu le mai pune toate la inimă. Probabil a fost supărat de procedura ta cam... forte.

III

Cine a văzut cum șovăie o limbă de foc către claia de fân? La început, arată sfioasă, precaută, domoală. Dacă o calci cu piciorul la timp, își trage sufletul și moare; dacă o lași însă în voie, răbufnește deodată într-un uragan de flăcări, care mistuie și preface totul în cenușă.

Așa a pornit la început flăcăruia. Cine s-ar fi așteptat că după aceea mă va cotropi și voi arde ca o torță vie, fără s-o mai pot stinge vreodată?

Cum de nu mi-am dat seama că o iubeam pe Ghiocela? De ce m-am lăsat amăgit de găunoasa măreție a protipendadei? Ce căutam într-o lume stearpă, în care mișună mii și mii de exemplare ca mine, care se îmbrâncesc și se sfâșie, goi de suflet și judecată? Mă pierdeam în tot felul de reflecții asupra dragostei, dintr-o pornire nesăbuită de a strivi *adevărul*, pe care, de fapt, ar fi trebuit să mă sprijin. Spuneam că dragostea e respect, duioșie, jertfa! Prostii! O fi și asta, nu zic ba, dar eram făcut pentru o astfel de dragoste? Înainte de a o lua pe Ghiocela, credeam că ceea ce mă lega de ea era doar dorința neîmplinită. Atunci, de ce am simțit strângerea aceea dureroasă de inimă când am găsit-o în brațele lui Relu? Să fi fost primul semnal de alarmă al dragostei primejduite? Se poate. N-am ținut seamă sau, mai degrabă, l-am pus pe seama altor pricini. Nenorocirea mi se trage din cauză că nu-mi făcusem din capul locului

lumină în creier. Abia acum, după atâtea luni de la despărțire, după ce, între timp, Jebbs a devenit soția mea, am început să-mi dau seama, încetul cu încetul, că tot pe Ghiocela o iubesc. Se vede că i-a fost teamă minții să-mi dezvăluie brusc adevărul. M-a pregătit pe îndelete, cu răbdare, cum pregătești pe cineva căruia trebuie să-i vestești o catastrofă, de frică să nu-și iasă din minți.

Când mă culc noaptea, trudit după ostenele zilei, o simt alături pe Ghiocela fierbinte, cu suflarea ei caldă, întind brațele după trupul râvnit, dar le trag înapoi, goale, fără pradă. Și-n toiul nopții, în revărsatul zorilor, mă pomenesc căutând-o mereu, cu o nevoie ascunsă, reflexă, sau chemând-o Ghi, pe numele ei de alint.

Când dorm, Jebbs mă surprinde uneori strigând un nume prin somn și mă descoase despre cine e vorba. Ca să nu-i trezesc vreo bănuială, iau somnifere și dorm adânc, fără vise. Alteori, mă surprind mirat că întrețin adevărate conversații cu Ghiocela, vorbind tare, ca și cum am fi unul lângă altul. Se pare că simțurile înăbușite încearcă în felul acesta să răbufnească la suprafață. Îi poruncesc cameristei să-mi aducă pernele și cearșafurile din căsătoria trecută și sorb adânc, cu nesaț, aerul lor vechi, crezând că voi descoperi măcar o urmă din mirosul cărnii fragede rămas în ele. Ființa Ghiocelui mă urmează ca propria-mi umbră și-mi șoptește obsedant în urechi, cu batjocură crudă: „Vezi, eu eram femeia care-ți trebuia, și tu mi-ai dat cu piciorul.” Să fi avut dreptate? Ah, nu! Nu! Nu!

IV

Și cu toate acestea!... Ce mi-o fi venit să tocimesc un detectiv articular, ca să-mi aducă vești pe tavă despre ea? Actul parcă nici nu-mi aparține, a fost făcut de cineva pe care nu-l cunosc. Ce rost au veștile astea? Nădărduesc o legătură extraconjugală cu Ghiocela? Încă nu știu

lămurit ce am de gând să fac. Știu numai că fac mereu prostii, una mai gogonată decât alta.

Detectivul îmi aduce știri bune. Timp de două săptămâni, de când tot umblă pe urmele ei, nu descoperă nimic, nici o legătură. Locuiește la maică-sa și duce o viață retrasă, ca o pustnică. Slavă Domnului! Apoi, aflu că e internată la Sanatoriul Modern! A mai fost internată acolo. Ce-o fi având? În fine, după ce iese, altă veste: se stinge din viață doamna-maman. Ah, numai necazuri pe capul ei! Poate, m-aș fi dus la înmormântare, dar tocmai în ziua aceea aveam o interpelare în chestiunea fraudelor cu armament. Imposibil s-o amân, ar fi moarte de om să mă sustrag... Apoi, pe neașteptate, plecarea peste graniță!... Unde? Mda, la Paris. Ce o fi căutând *dumneaei* acolo? Să fie chestiunea bursei? Da, da, nu-i exclus. Umblă după un doctorat? Păi sigur, nu poate fără el, deșteapta! Țin să cunosc precis scopul călătoriei, însă o presimțire neagră îmi strânge inima. Și, odată cu ea, zi de zi, îmi crește dorul de Ghiocela. Ce zic — crește? Mă inundă ca un val de foc, îmi arde gândurile, îmi clocotește sângele. Dar asta încă e prea puțin. O luptă surdă, înăbușită, se dezlanțuie, devastându-mi ființa. Fără voie, îmi revin pe ecranul închipuirii scenele de voluptate nemai-încercate pe care le trăisem împreună, îmbrățișările ei, luptele noastre nebune, cărora le găsesc acum un farmec atât de unic, atât de *al nostru*. Apoi, contopirile cu răsuflarea tăiată, când ne risipeam unul într-altul, până la un pas de inexistență! Mă zbucium nevolnic, îmi frâng mâinile, mă topesc în singurătatea aspră a odăii de lucru, ca și în tumultul Parlamentului. Toate lucrurile, înțelese între ele, îmi vorbesc neconținut de ea. Uite statueta cu amorași, cumpărată de la un anticar din Roma, care îi plăcea atât de mult; uite și romanul lui Zweig, citit și răscitit (se regăsisese amplu în el). De ce reținusem aceste lucruri care nu-mi aparțineau?

Mă sufoc. Deschid larg ferestrele. Aerul de afară dă buzna în odaie și-mi mângâie fruntea cu brațe reci, dar nu izbutește să-mi răcorească sufletul incendiat.

Scot afară lucrurile care îmi vorbesc de ea. Dar râd de aceste copilării naive:

— Ghiocela nu e în mobile, nu e în lucruri, nu e în atmosferă, nici măcar în străinătate. Ea e în mine, în sângele meu. Cum să scap de ea? În ce fel s-o alung?

Mă arunc atunci într-o muncă grea, istovitoare, care-mi înghite zilele laolaltă cu nopțile. Uneori cad zdrobit de oboseală. Numai în felul acesta pot să dorm fără Ghiocela în suflet. A doua zi îmi reîncep activitatea cu încordare, furios, îndârjit. Discursuri, proiecte de legi, articole de gazetă, întruniri. Mă risipesc nebunește pretutindeni, uluind pe toată lumea și stârnind admirație pentru formidabila mea energie, căreia nimeni nu-i ghicește izvorul.

Jebs pare și ea îngrijorată de mine. Mă muștră, uneori, cu blândețe: De ce te-ai *dezlănțuit așa*? Găsise un termen just.

Odată, enervat, mă răstesc la ea:

— Te rog, lasă-mă în pace!

Se uită uluită la mine, nu poate să înțeleagă. Dar în clipa următoare îi îmbrățișez genunchii și o rog să mă ierte.

Ea, tot mai mirată, mă întreabă:

— Ce ai? Ce-i cu tine? Tu suferi!

A ghicit. Suferința mea devenise transparentă: se vedea, dacă te uitai la mine. Drept răspuns, izbucnesc într-un râs zgomotos, neverosimil, încât Jebs se sperie și fuge.

Cufundat într-un fotoliu, rămân o bucată de vreme cu gândurile rătăcite, absente. Apoi, deodată, ca un răzvrătit, sar drept în picioare, plec repede, întărâtat de o hotărâre aprigă.

— Ce Dumnezeu! gândesc. N-am nici o fărâmbă de voință? Doar n-o să mă prăpădesc așa, prostește, din cauza unei fuste.

Îndârjirea împotriva slăbiciunii acesteia care mă ține într-o continuă încordare dăinuiește câteva săptămâni, până când, într-o zi...

V

Ce se întâmplă astăzi? Pe când discutam cu socru-meu, Barbu, o problemă politică destul de controversată, plutind în nori grei de fum, Jebb intră veselă și zgomotoasă, agitănd o hârtie în mână:

— Surpriza surprizelor!

— Ce-i? Ce s-a întâmplat? Ce surpriză? face mirat Barbu, tatăl ei.

— Relu s-a însurat. Uite telegrama!

— Cu cine? o întreb fulgerat de o presimțire stranie.

— Cu o oarecare Anda Brădeanu.

— Cu Anda Bră... îngăim eu, înghițind restul numelui. Și sângele îmi fuge din obraji. Smulg telegrama din mână soției și o citesc fără să văd nimic. Apoi, izbucnesc într-un hohot nestăvilat de râs.

— Ce te-a apucat? mă întreabă nedumerit Apelevianu.

— Nu cumva o cunoști? are o tresărire nevastă-mea.

— De unde s-o cunosc? îi răspund. Habar n-am cine este!

— Atunci de ce râzi așa?

— Ei, o prostie! Am avut imaginea lui Relu cu pirostriile pe cap. El, care avea oroare, care mereu făcea haz de însurătoarea altora, iată, i s-a înfundat și lui.

— Bine, bine, spune socrul meu, nu-i chiar un motiv de ilaritate. Dar cine-i această femeie? N-ai aflat nimic, Jebb? Nu ți-a vorbit niciodată Relu de ea?

— Nu, papa, nu știu nimic! Nesuferitul s-a ascuns și de mine, și de tine, de toată lumea.

— Hotărât, zice îngândurat Apelevianu, legătura trebuie să fie mai veche. Numai așa se explică de ce a renunțat la vicontesă. O greșeală de neiertat, pe care, cândva, are s-o regrete amarnic.

— Nu fi rău, papa, vicontesă era o pupăză de porțelan. I-am văzut fotografia. Nu-mi plăcea nici de frică. Nici eu, dacă eram în locul lui, n-o luam.

— Exagerezi, ca de obicei, zice Apelevianu foarte serios. Dar nu e vorba de vicontesă, ci de Relu. Acest pui de năpârcă s-a purtat ca un ingrat. Nu se cădea să mă întrebe și pe mine, măcar așa, de formă? De ce a ținut morțiș să mă pună în fața faptului împlinit? Se temea că-i voi strica planurile? Eu unul nu-i răspund. Voi n-aveți decât să-l felicitați.

— Haide, papa, se roagă Jebbs, iartă-i pe aceia care te iubesc.

— Îmi vine mai ușor, fata mea, să-i iert pe aceia care nu mă iubesc. Lor, cel puțin, știu că nu trebuie să le pretind nimic.

Neașteptata veste stârnește un adevărat uragan în mine. Mă retrag ca suflat de vânt în odaia mea de lucru. Simt nevoia să fiu singur, cu gândurile mele. E, în fond, o prostie, pentru că în asemenea circumstanțe, omul trebuie să fie în mijlocul altora, într-un cerc vesel, zgomotos, care să-l sustragă din multele brațe ale meduzei sufocante.

VI

Am credința că totul începe să se prăbușească în jurul meu. Când urc pe scară, mi se pare că treptele se scufundă, că zidurile se hâțână ametește, de parcă acel cutremur pe care-l suferisem se dezlănțuia acum și-n afara mea.

„Prăbușească-se totul!” strig fără glas și încleștez pumnii cu atâta încordare, încât abia-i mai pot desface.

Mă trântesc pe divan, ca să rămân acolo într-o încremenire fără sfârșit. Creierul mi-e inert, inform, secătuit. Nu pot să deslușesc un gând limpede în vălmășagul acesta tulbure, fără șir și rânduială. Cum? Relu, cuceritorul, irezistibilul Relu, după care părinții fetelor de măritat alergau cu limba scoasă, care trebuia să facă o partidă strălucită, însurându-se cu vicontesă sau cu oricare altă fată frumoasă și bogată, o lua pe Ghiocela mea? Renunțase, așadar, la toate bunurile libertății, trecea chiar peste voința lui Apelevianu, pentru a lua o femeie de jos, care, pe deasupra, mai fusese măritată? Grea taină! Ah, ce vârtos și repede îl încătușase Ghiocela pe acest zănatic cuceritor de inimi! Îmi vin brusc în minte vorbele ei:

„De-abia acum ies din mocirlă. Aștept să se întâmple ceva.”

Pricep, acum pricep ce-a fost! În creier mi se face o lumină, mare și neașteptată. Așadar, încă de pe atunci erau înțeleși să se ia. Încă de pe atunci puseseră la cale căsătoria lor. De aceea trădarea mi se pare acum și mai odioasă. Dar cine e de vină? Cine e, Dumnezeule, capul răutăților? Îmi dau seama, în sfârșit, de unde ghicise ea planul meu. Relu a dat taina în vileag, folosind această mârșavie în favoarea lui, când a prins, probabil, de veste c-o iubește. De aceea mă înfrunta ea cu atâta semeție, lovind mereu în plin. Atacul mă găsisese descoperit, dezarmat și, din pricina asta, jalnica mea „biruință” fusese, în fond, o înfrângere netă.

— Ce trădare! gem spintecat de o mie de pumnale năpustite din neguri asupra mea.

Și cu cât mă perpelesc de suferință, cu atât mai mult mă înverșunez împotriva-mi. Pe bună dreptate! Recunosc, lucid, că nimeni altul, ci eu, eu, eu sunt făptașul acestei blestemății!

„Așa-mi trebuie! Cine o face ca mine ca mine să pățească!” Noaptea, ori de câte ori mă vâr în așternut și

încerc să dorm, trecutul începe să se miște, întors la viață.

Încet-încet, prind să învieze oameni, întâmplări, locuri care au fost odată. Toate astea nu muriseră, cum credeam, zăceau numai ascunse prin pivnițele ființei mele. Și, iată, mă văd acum cu ochii minții alergând după Ghiocela, ca odinioară în căsuța noastră de pe strada General Doru! De unde îmi venea nevoia de a retrăi tocmai acele întâmplări pe care aș fi vrut cu tot dinadinsul să le îngrop în uitare? Da, o urmăresc pe Ghiocela, care nu se lasă prinsă cu una, cu două. Și când, în sfârșit, pun mâna pe ea, îi răstorn capul și o sărut de două ori.

„Ce fel? Parcă numai o dată a fost vorba!” râde ea batjocoritor.

„Așa se dublează prețul unui lucru după care ești nevoit să alergi atât...”

„Prostule, măcar de-ai fi știut să-ți iei toată plata! Nu-mi place să rămân datoare!” Și, spunând aceasta, mă sărută lung, întreit, împătrit...

„Nebuno, mi s-a oprit răsufarea.”

„Knok-out!” râde ea prelung și în locul ei răsare Relu, așa cum arăta când a venit acasă la mine cu scrisoarea lui Jeb.

— Mi-ar părea rău să dai fata asta pe mâna altuia. Nu de alta, e tare interesantă.

— Desigur, n-am s-o dau pe mâna altuia, am să ți-o trec ție, canalie! Tocmai pentru că e atât de interesantă! Ca să ți se aprindă călcâiele după ea.

Eu nu spuseseam atunci vorbele acestea, abia acum le-am adăugat.

„Ia seama, Ivar, aud din văzduh glasul Ghiocelui, domnul Apelevianu și-a pus în gând să mă seducă.” Un râset prelung răsună biciuitor, ca un vifor: e râsul ei și al lui Relu.

Atunci am râs eu. Dar acum ascult înghețat cum îmi vâjâie în urechi râsul lor batjocoritor.

Mă văd repezindu-mă asupra lui Relu. De ce nu-l sugrumasem de-a binelea în ziua aceea? De ce n-am isprăvit cu el?

— Te rog, nu-l ucide, mă rugase ea privindu-mă batjocoritor.

Mi se îmbulzesc în urechi frânturi de fraze, râsete, exclamații, lățindu-se ca într-un vârtej năprasnic.

— Să vedem cine va râde până la urmă! Are să ți-o plătească Dumnezeu cu vârf și îndesat, dacă mai e dreptate pe lumea asta!

Apoi o aud spunând cu o cochetărie reținută:

— Nevastă cu de-a sila? Mulțumesc! N-am ajuns până acolo. Câtă vreme sunt frumoasă! Ai să ajungi rău de tot, sărmanul de tine, oricât te-ai lăfăi în bănet, oricât te-ai cățăra de sus, oricât te-ar aștepta limuzina la scară...

Abia acum au sens toate săgețile din tolba Ghiocelui. Odinioară mi se păruseră fără sens. Uite acum și umbra cioclului, îmbrăcat în haine negre...

— Am venit să ridic cadavrul bărbatului care s-a sinucis din cauza neveste-sii.

Nu-l mai ocărăsc, nu-l mai azvârl pe ușă afară, turbat de mânie, așa cum făcusem atunci. De data aceasta, în locul meu îi răspunde chiar Ghiocela, modificând realitatea cu tâlc:

— Da, poftim! E în odaia de alături.

Amândoi pătrund în dormitor, unde zace sinucigașul însângerat. E acoperit cu un lîntoliu alb. Când cioclul îi trage pânza, tresar îngrozitor. Mă recunosc: sunt eu! Eu sunt acela care și-a curmat zilele. Îmi contemplan stîrvul, zguduit de surpriza descoperirii. Așadar, nu mai trăiesc, mă aflu în regatul lui Pluton și al Proserpinei.

Brr, ce prostie! Gonesc vedenia macabră. Nici prin gând nu trebuie să-mi treacă astfel de lucruri.

Iaca, acum mi se năzărește detectivul. Stă înaintea mea în poziție de drepti și-mi dă raportul:

— Singură, domnule deputat. A plecat singură. Neînsoțită de nimeni.

— Singurică, domnule deputat, persiflează Ghiocela, pururi prezentă.

— Neînsoțită de nimeni, domnule deputat, strigă Relu și amândoi râd, râd, râd...

Când se curmă râsul, aud îndemnul glasului lăuntric:

— Nu scăpa trenul, unicul tren care te va duce acolo. Urcă-te și nu mai privi înapoi.

— Unde *acolo*? întreb. Ce înseamnă acest acolo?

Zbor. Iată-mă la Gara de Nord. Trenul mă așteaptă. Mă strecor prin mulțime, îmi fac loc cu coatele și mă urc pe scara vagonului. Tocmai la timp, căci conductorul, cu șapcă roșie, strigă agitând clopoțelul:

— Suiți în vagoane... Trenul de pe linia 1 pleacă pentru...

Mi se pare atât de cunoscută vocea ceferistului.

— Unde merge trenul ăsta? îl întreb.

— Pe lumea cealaltă, răspunde clipind șiret din ochi.

Acum îl recunosc. E cioclul... cioclul care mă urmărește pretutindeni, ca o vedenie.

Mă scutur de imaginea lui și iarăși mi se năzare Ghiocela cu Relu. El vrea s-o sărute, dar ea nu se lasă și atunci Relu o fugărește prin cameră, așa cum făceam și eu odinioară, ca s-o prind. Da, și cu Relu procedează la fel. Mereu același clișeu învechit! Aș vrea să n-o prindă, să-i scape din mâini ca argintul viu. Dar nu pot să lungesc la nesfârșit imaginea aceasta. Relu o ajunge din urmă, o lipește de el. E caldă, cu buzele însetate. Și o sărută, o sărută, o sărută...

Oh, cât mă doare sărutarea lor. Simt ceva greu pe piept, mi se-neacă respirația. Dar tot nu pot izgoni din minte scena asta care, hrănită parcă de o putere vrăjmașă, crește și se multiplică, în ciuda voinței mele, pe drumul bătătorit de mine însumi.

Și-l văd pe Relu înșfacând-o pe Ghiocela, purtând-o victorios ca pe o pradă, ca s-o ducă la altarul iubirii. Aud șoptele lor de dragoste, suspinele lor de voluptate, toată această încleștare cosmică a sexelor.

Sar de pe divan dârdâind, scuturat de friguri reci. Nu mai pot îndura, sunt la capătul răbdării. Mă plimb ca o fiară încolțită, spumegând de mânie și revoltă neputincioasă. Fericirea lor îmi sfâșie carnea, bucată cu bucată, inchizitorial, îmi picură otravă în sânge, înnebunit de suferință, înșfac tăblia de marmură de pe măsuța de noapte și, ridicând-o în sus, la înălțimea capului, o azvârl pe podea cu atâta putere, că se prefacă în zeci de bucăți.

O slujnică, speriată de zgomot, aleargă să vadă ce s-a întâmplat. Pe urmă, se ivesc Jebbs și Apelevianu.

— Nu-i nimic, le spun nepăsător. Mi-a scăpat din mâini tăblia. V-ați speriat degeaba.

VII

Ei pleacă liniștiți. Numai eu rămân neliniștit și-mi este frică.

— Ce facem? mă întreabă Jebbs, nu-i trimiți lui Relu o telegramă de felicitare?

— Ai dreptate, îi răspund... Și sun. Secretarul se ivește numaidecât.

— O telegramă, Gheorghiu. Scrie așa: Cele mai cordiale urări celor pe care dragostea îi aduce în fața altarului. Semnat: Jebbs și Dinu. Ai stenografiat?

— Da, maestre, confirmă secretarul.

Jebbs intervine.

— Nu-mi place. E prea umflată, artificială. Și apoi, de unde știi că se iau din dragoste?

— Presupun. Doar nu vei fi crezând că-i o căsătorie din calcul.

— Apropo de căsătorii din calcul, zice Jebbs și, întorcându-se spre secretar, îl țintește cu o privire aspră, incisivă. Adaugă: Dumneata ce zici, domnule Gheorghiu, preferi să te căsătorești din dragoste sau din calcul?

— Evident, doamnă, din dragoste, răspunde el fără a înțelege rostul unei asemenea întrebări atât de directe.

— Mulțumesc, îi spune Jebbs tăios și-i întoarce spatele.

Surprins de gestul soției, o întreb, după plecarea secretarului:

— Ce-a fost asta? I-ai răspuns mulțumesc, având aerul că-i reproșezi ceva.

— Omul acesta îmi displace, e lipsit de suflet. Tocmai voiam să-ți vorbesc despre el.

— Ce anume? Ce s-a întâmplat?

— Închipuie-ți, trăiește de trei ani cu o fată pe care vrea s-o lase pe drumuri, ca să se însoare cu una bogată. Sărăcuța, a venit azi-dimineață la mine. E într-un hal fără de hal! A plâns tot timpul! Dacă ai ști ce frumoasă e! Și frumoasă, și inteligentă. M-a mișcat mult povestea ei. Încearcă, dacă poți, să-i schimbi gândurile secretarului tău.

A, vasăzică asta-i?... O poveste care se repetă și se va repeta mereu pe toate meridianele pământului. Rămân un timp îngândurat, căutând în gol. Trag aer mult în piept, apoi izbucnesc ca un vulcan:

— Am să-l dau afară, canalia!

— Nu, nu așa, încearcă să-l convingi. Dacă-l dai afară, nu îndrepti nimic, dimpotrivă!

— Las' pe mine! știu eu cum trebuie să procedez cu ariviști de asemenea speță! Dacă într-o lună nu-mi aduce actul de căsătorie...

— De ce te înverșunezi așa? N-ai nici un drept să te amesteci în viața lui particulară. Ca să-l îndupleci, trebuie să-l iei cu binișorul, să-i vorbești ca unui frate mai mic.

— Dacă e vorba de o faptă bună, înțeleg s-o fac cu de-a sila. E un rătăcit, un inconstient, un om pierdut. Pricepi, Jeb?

— Și pentru asta te aprinzi atât?

— Dar pentru ce? Vreau să-l salvez, fiindcă nenorocitul se află, fără să-și dea seama, pe marginea unei prăpăstii, și, precipitându-mă spre masa de lucru, sun nervos de câteva ori.

— Ești nebun, Din? Pornit cum ești, mai mult ai să strici decât să reperi. De ce atâta zor? Mâine nu poți să-i vorbești?

— Acum! Mâine e întotdeauna prea târziu.

— Te rog din suflet, fii calm! Nu-l jigni! Nu dărâma totul printr-o nechibzuință. Vai, ce rău îmi pare că ți-am spus! Și plecă repede, ca să nu fie martoră la cele ce urmează.

Gheorghiu se arată în colțul din stânga biroului, acolo unde veneam, de obicei, și eu, ori de câte ori mă chema Apelevianu. E înalt, mlădios, chipeș, de-o îndrăzneală măsurată, aproape plăcută.

Îi fac semn să se apropie, ca să schimbe locul. Nu-mi vine parcă la îndemână să-mi amintească de situația pe care o aveam odinioară. Îi spun:

— Am o plângere împotriva dumitale.

— Împotriva mea? se miră el. Dacă-mi permiteți să vă întreb...

— Uite despre ce e vorba: trăiești de câțiva ani cu o fată buna și cuminte.

— Da... dar nu înțeleg.

— Nu mă întrerupe. Vei înțelege numaidecât. I-ai făgăduit, nu-i așa, c-o iei de nevastă?

Întrebarea cade asupra-i ca un trăsnet. Secretarul, încurcat, bâiguie:

— Să vă spun...

— Mie să-mi răspunzi limpede și răspicat: da sau nu?

— Da, răspunde el.

— Atunci, de ce nu-ți respecti cuvântul dat? De ce umbli să iei pe alta?

— Să vedeți cum stau lucrurile... eu...

— Ascultă, Gheorghiuule, dacă ești sincer cu mine, câștigi însutit, înmiit, înțelegi? Îmi place curajul, insist să joci cu cărțile pe față.

Secretarul meu pare tot mai frământat, în sinea lui se dă vizibil o luptă surdă.

— Ei, bine, da, izbucnește el mocnit, cu toate frânele puse, vreau s-o las. Nu se poate altfel. M-am gândit mult. Trebuie să-mi fac o situație, să ies la suprafață.

— Să ieși la suprafață? Dar ce, soția este o piatră de moară? O piatră de moară care te trage la fund?

Mă apropii de el, îl apuc de umeri cu amândouă mâinile și-l zgudui:

— Nenorocitul, cum de nu-ți dai seama că ești pe marginea unei prăpăstii ?

Îl ocărăsc și-l bruftuluiesc pe simbriașul meu, dar, în realitate, pe mine mă judec, căci rechizitoriul are în vedere mai mult fapta mea decât a lui. Pentru că în acest tinerel care stă smirnă în fața mea mă văd pe mine, pe acela de odinioară, în aceeași slujbă, bântuit de aceleași gânduri, iar cel care sunt astăzi mă consider, evident, intrat în pielea lui Apelevianu. Și, realizând mintal substituirea, simt o tainică alinare subconștientă ponegrind fapta celui care am fost și salvând un suflet de la pierire, acum, când îmi stă în mână puterea s-o fac. Simulacrul e perfect.

Secretarul nu înțelege, nu poate să înțeleagă purtarea neobișnuită a *lui*. Iar eu, odată pornit, e greu să mă opresc din drum.

Vijelios ca un uragan dezlănțuit, îl acopăr cu un potop de muștrări și îndemnuri:

— Ești orbit! Nu te uita la alții, nu te lua după alții! Nu râvni fericirea înșelătoare a altora. Habar n-ai câtă amărăciune și deznădejde se ascund în strălucirea aurului, câtă moarte seamănă aurul!

— Unde vreți să ajungeți? Îndrăznește să mă întrebe secretarul meu.

— Să te scap, norocosule! Pentru că ai avut șansa de a vedea prăpastia cu ochii mei. Ai înțeles? Acolo vreau să ajung. Ești un băiat cumsecade, pe care îl prețuiesc.

Tânărul pare mișcat.

— Vă mărturisesc, uneori mi se strânge inima când mă gândesc să mă despart de ea. Dar ce pot face? O ducem atât de greu!

— De asta te plângi? Numai de atât?

— Credeți că-i puțin lucru? Se vede că n-ați cunoscut mizeria.

La auzul acestor cuvinte tresar brusc. Cred că ochii mi se umplu de fulgere.

— Eu n-am cunoscut mizeria? Eu? Îți închipui că m-am născut în puf și am avut parte de guvernante? Te înșeli crunt, prietene! Am îndurat mizeria mai vârtos decât tine, dacă vrei să știi. Uite, pentru asta te înțeleg și te ajut. Cere-mi orice... îți dublez leafa, fac *tot ce vrei*, dar cu o condiție, una singură: *s-o iei. S-o iei, s-o iei!*

Fața secretarului meu se luminează ca cerul după furtună.

— E de necrezut! Sunteți atât de bun! Vă mulțumesc și vă făgăduiesc că mă voi căsători cu ea.

— Așa... Luați-vă! Eu am să vă cunun! Și vă dăruiesc un apartament și bani... Să zicem, două-trei sute de mii de lei. Poate, chiar mai mult! Să nu duceți niciodată lipsă de nimic. E bine așa?

Sugrumat de emoție, Gheorghiu îmi apucă mâna și o strânge cu putere.

— Maestre, cum să vă mulțumesc ? Mă copleșiți cu atâta generozitate. Nu-s vrednic, atât de...

— Lasă, nu-mi mulțumi. Mi-ajunge numai c-o iei. Și cât mai curând, totul trebuie făcut în pripă, ca să nu-ți vină alte gânduri. Asta-i. Să nu-ți vinzi sufletul! Nu-l mai poți răscumpăra. Ascultă-mă pe mine!

— Mă uluiți de-a binelea! Niciodată nu mi-ați vorbit astfel. Niciodată nu v-am văzut într-o lumină atât de neașteptată. Bănuiesc că vă roade o suferință adâncă.

Îi astup gura cu mâna.

— Taci! Taci! Să nu mai scormonim... lasă asta!

— Cum să-mi explic atunci larga dumneavoastră compasiune?

— La ce bun să-ți explici ? Te simt ca pe un frate mai mic, asta-i! Înțelegi de ce te ajut sau nu — fiindcă mi se pare că mă ajut pe mine, adică pe acela care eram înainte de a ajunge ce sunt. Am fost și eu ca dumneata, în același loc, și bătut de aceleași gânduri. Acum s-au schimbat rolurile. Am ajuns Apelevianu și dumneata mi-ai luat locul. De aceea fac cu dumneata ceea ce trebuia să facă maestrul meu cu mine, dar n-a făcut-o. Pentru că n-a știut nimic sau n-a înțeles. Din cauza asta am răătăcit fără sprijin, bâjbâind în întuneric, până ce... până ce...

Mă înec. Ochii mi se umezesc, gata-gata să mă podidească plânsul. Îmi birui însă cu un efort slăbiciunea și-mi reiau gravitatea obișnuită. Acum sunt din nou *maestrul* ca voință dârză, cu energia și curajul care mi-au făcut faima. Îl întreb scurt, poruncitor, cu tonul obișnuit:

— Ai trimis telegrama?

— Da, maestre.

— Mai expediază una din partea mea: *Toate urările de fericire de la acela care v-a făcut fericirea.*

VIII

Lupt din ce în ce mai dâră cu mine. Nădejdea mă ține încă pe pozițiile cucerite. Sunt convins că marele aliat, timpul, va mistui în pântecele său necuprins frământarea care îmi surpă ființa și, astfel, îmi voi recăpăta echilibrul pierdut.

Zguduitoarea revelație a prețului Ghiocelui mă găsisese într-un impas sufletesc extrem de critic. Până acum, rezistasem mistuitoarei nevoi de ea, fiindcă toată forța mea sufletească era mobilizată pentru realizarea bazei mele materiale. Acestui țel, odată atins, îi urmasse destinderea, starea de repaus, golul visului împlinit. Atât aștepta haita dorințelor nesățioase (mai bine zis, nesatisfăcute), ca făptură fostei mele soții să revină pe primul plan, reclamând imperios dreptul la viață.

Iată, aşadar, de ce fierb acum şi mă mistui zi de zi. Apoi, ca şi când nu mi-ar ajunge suferinţa pe care mi-o provoacă aceste porniri afective, alerg după noi torturi, mai cumplite. Cred că în străfundul durerii există totuşi un sâmbure de voluptate, aşa cum în bucurie se află şi o fărâma de tristeţe. Şi merg înainte, orbeşte, până dau de acea năucitoare voluptate a suferinţei.

Într-una din zile, mânat ca o frunză de rafala vântului, mă duc pe strada Popa Savu. Apartamentul unde locuisem împreună cu neştiuta prezenţă a fericirii are la fereastră un bilet de închiriat. Urc repede scările la etaj, apăs pe butonul soneriei. Dar Ghiocela nu se arată în dreptunghiul uşii, cu soarele răsărind din ochii ei. În schimb, se iveşte o namilă grasă şi hâdă, care sloboade o exclamaţie de uimire, când mă vede pe mine, fostul chiriaş.

— Ce vă aduce pe-aici, domnule Gherghel?

— Vreau să văd apartamentul!

Proprietăreasa îmi deschide cu o anume rezervă, neştiind ce gânduri am.

— Te-aş ruga să mă laşi singur câteva minute.

— Dar ce vrei să faci? întreabă ea tot mai mirată.

— Să-l închiriez, i-o retez oarecum enervat.

Pătrund în sufragerie, în dormitoarele noastre separate, în baie şi bucătărie. Pustiu peste tot! Nici după un pârjol n-ar fi rămas locul o sahară fără grai. Uite, colo, lângă fereastră, faceam semn cu mâna — *Bonjour, beaute!* Dincoace era paravanul după care se ascunsese când mi-a tras teribila păcăleală de 1 aprilie.

Fiecare bucată de loc, fiecare colţişor îmi vorbeşte de ea, răscolind trecutul, trezeşte amintiri din stinsa noastră viaţă.

Ce mult e de-atunci! Nu sunt decât unsprezece luni de când ne-am despărţit şi parcă s-au scurs ani lungi şi grei, ani nenumăraţi! Parcă totul s-a petrecut într-un vis absurd şi neverosimil, într-atât de ireală mi se pare acum convieţuirea cu Ghiocela.

Îmi dau seama că fac o prostie, dar nu pot renunța: închiriez apartamentul. Ce voi face cu el? Cine o să locuiască aici? Nu știu. Ce importanță are? Vreau să învii trecutul care sălășluiește în el? La ce bun? N-am încercat și mai înainte aceeași experiență stranie cu pernele și cearșafurile?

Ghiocela a vândut mobila proprietăresei, eu o cumpăr la loc și mobilez apartamentul cum a fost. Am totuși impresia că s-a produs o schimbare, e ceva care nu mai seamănă cu ceea ce a fost. Au și lucrurile o viață a lor! Mor și ele! Nu, nu sunt nimic prin ele însele, valoarea lor le-o dă numai starea noastră sufletească.

Mă abat deseori în acest apartament al trecutului, care colcăie de amintiri. Când plec de acolo, sunt zdrobit și mă jur că n-o să mai calc cu piciorul. Dar el mă cheamă îndărăt cu toate glasurile unui timp ireversibil și eu revin ca la o datorie de care trebuie s-ascult.

Uneori, în clipe de luciditate, asaltat de o legitimă furie împotriva mea, mă întreb:

„Până când va dăinui acest joc absurd cu umbrele? Ce fac? Mă afund în nebulie?”

Știu, îmi dau seama (destul de târziu, ce-i drept!) că Relu, numai el, mi-a dat lovitura de grație. Aș fi acceptat ca Ghiocela să se mărite cu orice bărbat de pe suprafața pământului, în afară de el. Îl uram încă din liceu, încă atunci ființele noastre se excludeau, toate punctele lor de contact fiind acceptări forțate, suferințe. De aceea sferele noastre de existență n-ar fi trebuit în niciun fel se apropie sau să se întrepătrundă, ele având loc în lume numai departe una de alta. Unde mi-a fost mintea, pentru ce i-am propus tocmai lui să-i facă Ghiocelui curte, ca să scap de ea onorabil și stupid? Și, uite, el s-a îndrăgostit de ea, a renunțat la fosta-i logodnică și a luat-o de soție, împotriva alor săi. Faptul că a fost nevasta mea nu l-a împiedicat deloc, probabil că Ghiocela, cu farmecele ei pure și neprefăcute, îl fascinase și altă cale nu mai avea de ales. Victoria lui în dragoste însemna o cumplită

înfrângere pentru mine: femeia pierdută din propria-mi voință s-a ridicat deasupra-mi la o înălțime copleșitoare, ca să mă sfideze de-acolo, de pe soclu. Dacă mi-ar fi indiferentă, puțin mi-ar păsa, nu m-aș sinchisi măcar. Dar o iubesc încă, am mai spus-o, și această iubire prelungită dincolo de orice prevedere mă frige ca în cazanul cu smoală și socotesc că împotriva ei nu s-a descoperit, încă, un leac și nu se va descoperi niciodată. Eu însă am să duc boala pe picioare, orice s-ar întâmpla, tăind în carne vie, până mă voi obișnui cu ea ca făcând parte integrantă din mine. Nu există atâția oameni cu infirmități care trăiesc până la adânci bătrâneți uitând cum e fără beteșug?

Ca să-mi ușurez într-o câțva povara gândurilor, mă arunc din nou într-o activitate frenetică, în asalt, istovitoare. Nu-mi îngădui nici o odihnă, evit răgazurile și, mai ales, singurătatea. Cine cutează să mă oprească din fugă sau măcar să-mi dea o povață?

Într-o seară, văzând-o pe Jebb timorată, o întreb brusc, cu asprime (tonul aspru, tăios, mi-a devenit o obișnuință):

— Am impresia că ți-e frică de mine. E adevărat?

— Da, răspunde ea. Te porți așa de straniu, de parcă nu mai ești tu.

Destăinuirea ei francă mă înlemnește și, mai mult decât atât, mă îngrijorează. Mi se pare că întotdeauna m-am purtat astfel, în orice caz, nimic nu mi-a dat de bănuț că aș avea ceva care lezează. Voi căuta, de aici înainte, să mă supraveghez.

— Trebuie să te odihnești puțin! Unde vrei să ajungi așa cum ai apucat-o?

Are dreptate. Prea am luat-o razna. Ce razna? Anapoda, chiar în răspăr. Un mic concediu nu strică.

— Bine, vom pleca în străinătate.

Încep pregătirile, febril, excesiv, potrivit stilului meu. Alerg după pașaport, vize, formalități vamale. Pe toate vreau să le fac la repezeală, într-o singură zi, bineînțeles, fără necesitate. Socru-meu mă roagă să mai amân plecarea, până ce se face remanierea guvernului, de care

cercurile oficiale vorbesc stăruitor, în ultimul timp. Nu vreau să aud. Am hotărât să plec, s-a isprăvit, plec!

— Dinu își face de cap, nu mă mai înțeleg cu el, se plânge Apelevianu. Și pe bună dreptate.

Jebs îl roagă cu mâinile împreunate:

— Lasă-l, *papa* să plece! Nu vezi în ce hal a ajuns ?

A doua zi, un grup numeros de prieteni politici ne petrec la gară. Nimeni nu vrea să creadă că *fac* o plimbare de agrement, tocmai în ajunul remanierii guvernului. Fiecare își închipuie că am o misiune importantă, pe care o trec sub tăcere.

Înainte de plecarea trenului, altă poveste! Vrând să cumpăr câteva reviste și ziare, provizie de drum, descopăr în vitrină o carte, *Arivistul*. Ciudat lucru: titlul îmi sare în ochi de parcă mi-aș fi citit numele pe copertă. Eram cu musca pe căciulă, se trezise în mine conștiința arivismului? Mă uit să văd cine este autorul. Surpriza surprizelor: Anda Brădeanu! Hei, lume nouă, Ghiocela s-a întors la uneltele ei și eu habar n-aveam! Cumpăr imediat cartea și o înfășor cu celelalte reviste, ca să n-o vadă nevastă-mea. Precauțiune inutilă, fiindcă Jebs n-a reținut numele ei din telegrama lui Relu.

După ce simplonul pornește, mă aștern pe citit. Jebs și-a găsit o prietenă cu care se întreține, iar eu îmi văd nestingherit de lectură. Ce înseamnă asta? Ghiocela și-a pierdut mințile? Dă în vileag publicului larg povestea căsniciei noastre? Mă rog, cu ce scop? Niciodată n-am parcurs o carte cu sufletul la gură, așa cum fac acum. Dinaintea ochilor rulează viu și antrenant filmul dragostei noastre, a cărei acțiune se repetă fidel, aidoma, chiar în timpul citirii. Retrăiesc episodul când am întâlnit-o întâia oară în compartimentul de clasa întâi. Unele replici din dialogul nostru sunt reproduse cu exactitate. Ba nu, nu chiar exact, sunt nișel prelucrate, șlefuite, în orice caz, mai arătoase decât cele originale. Mda, arta e o exagerare, artistul transfigurează realitatea, ridicând-o ceva mai sus, la nivelul personalității sale.

Reîntâlnirea la cinema Fantasio e foarte bine prinsă. Bravo, Ghiocela, ai condei, fato, progresele tale sunt evidente! Un singur lucru nu-mi place: povestea cu chitaristul. Bine, chitaristul a murit, știu asta, dar ce nevoie era să adauge că a fost la mormântul lui ca să-i ducă flori? E o invenție de prost-gust. Ar fi putut s-o scoată. Prea miroase a romantism desuet. În schimb, tentativele mele de a-mi seduce iubita sunt prinse *sur le vif*, cu o cultivare excesivă a amănuntului, chiar insidios erotice. Astea, da!

Ajungem, în fine, la căsnicie. Ghiocela spune despre ea însăși:

„Sunt o dușmancă neîmpăcată a neîntâmplării sau, cu alte cuvinte, a secetei de fapte. Viața din mine cere ca zilele care pleacă în trecut să nu moară. Dacă ele sunt doldora de fapte, trăiesc și după ce au murit, pentru că mi le amintesc mereu.” Cât de pregnant o definesc rândurile de mai sus! Dar acest pasaj al preocupării ei obsesive că-i frumoasă? Citez: „Uneori, mă văd proiectată pe cerul vast. Vântul nebun îmi umflă impudic rochia, iar cei de pe pământ se uită la mine și îmi văd goliciunea. Mi-e rușine de nu mai pot! Rog vântul să se astâmpere, să nu mai sufle, dar el zice: «Dacă nu suflu, nu mai sunt vânt.» Atunci, chem întunericul să vină, dar lumina se împotrivește, de ce să mă vadă numai întunericul cel lacom, nu-i mai bine să mă vadă toți și să se bucure? Țip speriată: «Nu, nu toți, îl vreau numai pe unul singur! Și cine e acela? Ivar!»”

Popasul prin poezie e scurt. De aici, n-are încotro: necunoscând faptele decât de departe, apelează la imaginație, pentru a le suplini. Astfel, mă angajează la Apelevianu, punându-mă să fac o curte asiduă fetei lui, căreia... îi predau, chipurile, lecții de engleză. Na-ți-o frântă, chiar așa o fi fost? Dar, în fine, merge, pentru cititori verosimilitatea e asigurată. Intervenția autoarei continuă nestânjenită: domnișoara Apelevianu va fi sedusă, iar tatăl ei pus în fața faptului împlinit: sarcina

fetei. Visul meu de mărire s-a realizat, am ajuns în vârful scării sociale. Dar unde-i satisfacția ta, arivistule? Ce ai cucerit despărțindu-te de femeia pe care o iubeai și te iubea? Sufletul ți-e pustiit și gol, sfâșiat de crize, distrus. Pentru că, în sfârșit, îți dai seama că tot pe ea o iubești, însă iubirea ta e lovită de suferință, deznădejde, iad. S-a dus bucuria de a trăi, viața devine un chin insuportabil, tone de aur o apasă, o sugrumă, o ucid.

De ce m-aș amăgi ? Așa-i! Ghiocela a sesizat toate aceste calamități, parcă ea le-ar fi trăit, nu eu. Și, în final, recurge la sinuciderea mea. Da, mă omoară calculat, cu sânge rece. Numai așa îmi răscumpăr greșeala! Morala socială e satisfăcută, monstrul arivist nu trebuie să mai facă umbră pământului.

Îți mulțumesc, Ghiocela, pentru deznodământul pe care mi l-ai oferit pe tavă.

Și, dacă mă gândesc bine, are dreptate. Cu carul! Ea se află acum departe de mine, dar și așa îmi aude bătăile inimii, știe în ce ape mă scald, îmi citește gândurile. Da, Ghi scumpă, ai pus degetul pe rană. S-ar putea prea bine să-ți confirm previziunile, pentru ca triumful tău să fie total. Însă nu mă voi sinucide, înainte de a afla chiar din gura ta că mă iubești încă.

Dumnezeule, sunt de o tâmpenie exasperantă! Să-mi mărturisească încă o dată că mă iubește? Dar toată cartea asta pe care a scris-o ce-i altceva decât o imensă declarație de dragoste, întinsă pe 200 de pagini?! Ce vreau mai mult decât atât?

— Din, nu mai isprăvești odată cu cititul? mă muștră Jeb.

Nu-i răspund. O cuprind încet în priviri: mi se pare atât de ștearsă, de anostă, insuportabilă. Dar ce vină are ?

A doua zi, ajungeam la Trieste, unde ne oprim peste noapte. Mă gândesc să mergem la Milano, de acolo, la Geneva. De Italia sunt sătul și, în afară de asta, n-aș vrea să umblu pe vechile drumuri care îmi amintesc de Ghiocela.

— Din, am o idee, zice Jebbs. Hai să ne abatem câteva zile pe la Montefiore. E o bijuterie de orășel, între Veneția și Florența.

— Ai mai fost acolo?

— Da, acum trei ani, cu *papa* și Relu. N-am rămas decât o săptămână, dar aș fi stat acolo toată viața.

Accept, bucuros, însă, auzind că Relu călcase pe acolo cu piciorul, mi-a cam pierit pofta.

— De ce să ne abatem din drum?

— Te rog, Din, te rog din suflet, fa-mi plăcerea. N-ai să regreti, te încredințez!

Dacă Jebbs insistă atât, n-am încotro, îi fac pe plac:

— Bine, mâine plecăm la Montefiore!

CAPITOLUL 2

Montefiore

Din corespondența Andei Apelevianu

Fulgușoară dragă,

Nu ți-am mai scris de mult. Poate să fie mai bine de două luni. Vai, iartă-mă, tu... Cred că ai primit telegrama și ilustratele, cu prilejul cununiei noastre religioase. Să-ți spun drept, nu mi-au rămas amintiri prea-prea. Poate din cauza faptului că s-a făcut într-un cadru grandios, cu gomă, oficialitate, etichetă etc. etc... Închipuie-ți, nu cunoșteam pe nimeni, în afară de... soțul meu. Adică nu, mint: încă o persoană, pe Ada Bonciu, care a venit de la Paris cu avionul, încolo, numai oameni scrobiți, ambasadori, miniștri plenipotențieri, însărcinați cu afaceri, consilieri. În fine, o nuntă... diplomatică, executată la milimetru, după un strict protocol, în localul legației noastre din Bruxelles. Chiar și dansul a fost rece, glacial, mi se părea că invitații evoluează pe gheață. Unde-i corul de la biserița din strada Sf. Constantin, unde-s colegii și colegele de la facultate, care veniseră cu o grădină de flori, unde-i tânărul care a recitat De ziua nunții tale-ți scriu de l-a podidit plânsul... (Mă iubea, săracuțul, am aflat-o mai târziu, dar ce puteam să fac?) Unde sunt spontaneitatea, antrenul și veselia primei nunți? Absente pe tot frontul!

Dragul meu bărbățul mi-a oferit un cadou princiar de nuntă: două milioane de franci depuse pe numele meu în bancă. Bună treabă! Pesemne că Ada i-o fi suflat ceva la

ureche, ea ținea să fiu asigurată pentru restul zilelor mele pământeste. Dar s-a jurat pe toți sfinții că n-a deschis gurița: așadar, gestul îi aparține în întregime lui Relu.

După nuntă, am plecat în Elveția și timp de câteva săptămâni am colindat țărișoara lui Wilhelm Tell cu munții, lacurile și vilele ei fermecătoare. Cu Relu, nu știu de ce am impresia asta, parca trăiesc singură-singurică. E un om îndatoritor, de o delicatețe extremă, aproape insuportabilă. Și mai are un echilibru care dă încredere, siguranță.

După cum vezi, e dolidora de calitate. Așa că mi-am construit alături de el un nou stil de viață, altul decât cel propriu. Simt însă că nu trăiesc plenar ca mai înainte, cu monstrul de I. Cu toate că Relu îmi satisface toate capriciile, căsnicia cu el e altceva. Nu-mi dau seama ce-i lipsește. Chiar posesia nu mi se pare pasionată, ci numai fiziologică. De aceea nu mă refuz niciodată, așa cum făceam cu I. Toate străduințele mele de a da o consistență sporită existenței noastre le-am abandonat. Nu, orice s-ar spune, prima dragoste nu învie, să nu mai vorbim de ea.

Și totuși, am rămas grea din a doua lună de conviețuire. Când i-am spus, explozie de bucurie! Exagerez când zic explozie. Explozia lui Relu a fost că mi-a sărutat de câteva ori mâna. La drept vorbind, eu mă bucur mai mult: copilul îmi va umple viața de sensuri noi. Ah, de-ar fi un băiețel isteț și drăgălaș!

Până atunci, obsedată încă de trecutul care nu vrea să moară, i-am propus soțului să dăm o raită prin Italia primului meu voyage de noces. Cum am ajuns la Florența, ne-am dus la cabaretul din piața Savoia, unde cântărețul acela plin de el încercase să mă sărute. Nu l-am mai găsit acolo, în locul său cânta altcineva! La Opera din Roma nu se mai juca Giulliano, ci Tosca de Puccini. Dar Relu n-a luat locuri la galerie, a reținut telefonic o lojă de primul rang. Și, după spectacol, n-am rămas să dormim acolo până dimineața, un Fiat somptuos ne-a

transportat la marele hotel Frascatti. Amintirile păleau mereu, acoperite de faptele noi ale prezentului.

Amândoi obosiserăm de atâta colindat și, cu toate că Relu mai avea câteva zile de concediu, voiam să ne întoarcem acasă, la Bruxelles, în cele din urmă, s-a răzgândit. Zice: Mai bine ne-am rezezi la Montefiore, să vezi ce frumos e acolo, n-ai să regreti!

Și ne-am dus la Montefiore, un orășel de-o șchioapă, tupilat la poalele munților Apenini, cu vile albe ca niște mirese și străzi curate. Ciudată și odihnitoare această localitate, în care predomină albul. Aici am închiriat un apartament intim și cochet în vila Beatrice, la un preț foarte scăzut. Apartamentul ca apartamentul, dar vasta grădină cu pomi exotici și terenul de tenis din spatele casei făceau toți banii. Când ne-a zărit, proprietărea ne-a luat drept vedete de cinema și era tare bucuroasă, mai ales c-o găzduise anul trecut pe Greta Garbo. A rămas cam dezamăgită aflând că Relu e... în diplomatie. Ne petrecem mai tot timpul jucând tenis, iar când prințul consort are treburi, eu citesc pe terasă ori traduc un roman de Gide. Seara ne ducem la restaurantul Bertoni, cinăm într-un separeu anume rezervat și ascultăm muzică până noaptea târziu. Când intru acolo, atrag ca un magnet privirile bărbaților și până la masa noastră pășesc mândră prin admirația mulțimii, ca pe un covor de aur. E singura mea plăcere și, dacă aș fi silită să aleg între inteligență, darul scrisului și frumusețe, aș alege, fără ezitare, frumusețea. Superficialitate? Nicidecum! Femeitate în lege! Mi s-a întâmplat nu prea des să fiu acostată de bărbați. Zic nu prea des, fiindcă îi evit sistematic, mă feresc de ei ca de boală, chiar și de cei care nu-mi displac. De altfel, Relu mă apără de asemenea agresioni. Odată, pe unul obraznic și intransigent l-a amenințat chiar cu revolverul și, dacă nu se retrăgea la timp, îl culca la pământ. Până atunci (asta s-a întâmplat la Milano), nici nu știam că al meu soț e înarmat. Curioasă din fire, l-am descusut de ce poartă revolver. Mi-a spus că

de când a avut memorabila scenă cu I. (Știi că i-a înfipt mâna în beregată, era cât pe-aci să-l sugrume, săracul.) Ei bine, de-atunci și-a procurat arma, ca să se apere de agresiuni. I. n-avea nevoie de așa ceva, era puternic ca un bivol, Relu însă e firav, delicat ca un prințisor crescut în puf. Închipuie-ți că-l bate gândul să deprindă boxul. Ce-am râs când mi-a spus!... L-am și văzut provocându-l pe Dempsey, ca să devină campion mondial.

Chiar în prima seară când ne-am dus la Bertoni, orchestra a cântat Serenada de Schubert. Ah, dacă ai ști cât mi-a răscolit sufletul bucata asta! Mă cuprinsese o nostalgie atât de sfâșietoare, încât mi s-au umezit ochii, chiar îmi picurau lacrimi. Mi-am adus aminte de chitaristul cu ochi triști, de melancolia visurilor neîmplinite.

În a doua seară, chelnerul a transmis dirijorului orchestrei dorința mea de a executa aceeași piesă muzicală.

— Mi se pare că serenada asta te obsedează, a observat Relu.

— Îmi face mai mult rău decât bine. Cu toate astea, unele suferințe sunt atât de plăcute!

— Îți trezește vreo amintire dureroasă?

— Îmi aduce aminte de un bal mascat. Acolo am auzit-o pentru întâia oară.

El face ochii mari:

— E vorba de o aventură?

— Da, dragul meu, eu eram — închipuie-ți — Colombină, și el— Pierrot...

— Când s-a întâmplat?

— Oh! nu te speria, nu-i decât un vis... Cel mai frumos vis pe care l-am visat...

Dar ce noimă avea să continui povestea destăinuindu-i bărbatului ce se întâmplase pe urmă cu I. și chitaristul?

Și, în fiecare seară când apăream la Rertorti, orchestra începea să cânte draga mea serenadă, fără s-o mai solicit

prin chelner. Bineînțeles, răsplata era grasă. Relu, ca de obicei, nu se uita la bani.

Închei aici. Data viitoare îți scriu mai mult. Acum trebuie să plecăm.

Pa! Pa! Pa!

Anda

CAPITOLUL 3

O întâlnire neașteptată

Grădina restaurantului Bertoni.
Dinu și Jebs intră conduși de un picolo.

DINU: Aș fi preferat să cinăm la un birt modest. Sunt sătul de restaurantele astea de prim rang. Zău, Jebs, crede-mă...

JEBS: Putem s-o facem oricând. Chiar mâine. Dar de ce te uiți așa la chelnerul ăsta?

DINU: Are niște ochi care mă scot din fire.

JEBS (zărindu-l pe Relu, sloboade un strigăt): Relu! Uite-l pe Relu! Cine și-ar fi închipuit să dăm de urma lui tocmai în văgăuna asta!

DINU (plecând capul, sieși): Mda! Trebuia să se întâmple și asta. (E buimăcit, nu-i vine să-și creadă ochilor. Și cu toate astea, e adevărat. Ei sunt aici, la câțiva pași, unul lângă altul. Dacă tocmea o armată de detectivi, n-ar fi izbutit să-i descopere în acest orășel cochet, tupilat la poalele munților. Și uite, întâmplarea îi scoate în calea lui. Se împotrivise, nu voia să meargă în Italia, ca să fugă de amintirile călătoriei de nuntă, dar Jebs lucra înconștient cu imponderabile, era, parcă, unealta nemilosului său destin și îl adusese nu numai la Montefiore, ci chiar exact acolo unde se aflau cei doi. A îngălbenit. Fiori de spaimă îi scutură trupul. Ce joc sinistru i se pregătește? Să fie numai o simplă întâmplare că nimerise aici? O simplă întâmplare faptul că Apelevianu, Jebs și Relu fuseseră, doi ani înainte, la Montefiore? Dar prima întâlnire în tren cu Ghiocela — tot o simplă

întâmplare a fost? Dar, mai apoi, revederea la cinema? Dar cunoștința lui Relu cu Ghiocela? Nu se legau toate aceste întâmplări una de alta, ca verigile unui lanț nevăzut? Nu țineau ele același drum drept trasat dinainte? Nu, nu-i chip să lupte împotriva imprevizibilului, își spune el cu o grimasă de tristețe și se îndreaptă spre boxa încărcată de verdeață, unde se află Ghiocela cu noul ei soț.)

RELU (tresare, neplăcut surprins, și el): Jebbs, tu?! Ce surpriză! Nu mă așteptam să te văd aici.

JEBS: Dar eu? Habar n-aveam că sunteți în Italia. (Se întoarce spre Dinu.) Vino, Din, ce faci ?

DINU (palid ca un cadavru): Bună seara!

JEBS (sorbind-o din ochi pe Anda, i se adresează lui Relu): Ce soție frumoasă ți-ai luat, norocosule! Parcă-i un tablou de Saso-feratto!

ANDA (măgulită, roșind ușor): Ești foarte indulgentă, doamnă!

RELU: Să facem, mai întâi, prezentările și pe urmă vă complimentați. (Andei): Verișoara mea, doamna Gherghel. (Femeile își strâng mâna.)

JEBS (către Anda): Soțul meu, Dinu Gherghel!

DINU (în gând): Ce ironie! Iată-mă prezentat Ghiocelui. Dacă mi-aș fi închipuit vreodată o scenă ca asta, trebuia să râd cu hohote sau să mă consider nebun. (își aduce aminte de ziua când Relu o cunoscuse pe Ghiocela și încearcă un joc cu săgeți, rostind chiar replica fostului său prieten): Sunt încântat să vă cunosc, preafrumoasă doamnă.

ANDA (sesizând ironia): Mă încântă complimentul, domnule. De ce nu luați loc?

JEBS: Cum să ne așezăm? Hai să trecem noi, femeile, în fund. E mai comod, nu? Tu, Din, stai aici (îi arată un scaun). Cred că o să ne simțim bine. Și-apoi, am un chef teribil de harță.

DINU: Draga mea, te rog să amâni harța pe altă dată.

JEBS: Ah, nu, ce-i în mână nu-i minciună!

ANDA (vorbind despre Jeb): E atât de veselă și zglobie! Trebuie să aibă o fire deschisă.

JEBS (lui Relu): Ia ascultă, Strâmbă-Lemne, ce înseamnă asta? De ce nu ne-ai trimis și nouă o fotografie? Credeam că te-ai însurat cu Muma Pădurii și te ferești s-o arăți în lume. Dar uite ce soție frumoasă ai luat! Nu-i așa, Din?

DINU (zâmbind acru): Nici vorbă! Dacă le place și femeilor?

ANDA: Mă copleșiți, dragă doamnă.

DINU: Jeb are pasiune pentru frumos. De aceea îți face atâtea complimente.

JEBS: Parcă tu n-ai? Ție nu-ți place?

RELU (ca să schimbe vorba): Nu ne-ați spus: sunteți de mult în Italia?

DINU: Mâine se fac cinci zile.

JEBS: Abia vinerea trecută am plecat din țară. Ne-am oprit câte o zi la Trieste și Veneția. Din a fost foarte extenuat în ultimul timp și avea nevoie de odihnă. De aceea, ne-am gândit la un voiaj de agrement. Voi ce faceți?

RELU: Deocamdată, am colindat prin mai multe țări.

JEBS: Și aici unde ați tras?

ANDA: La vila Beatrice.

JEBS: Daa? Noi suntem la câțiva pași, la Santa Madona. Ei, și acum, ce gânduri aveți? Florența sau Neapole? Haideți cu noi la Florența! Ați văzut Fiesole?

ANDA: Nu, doamnă, deși am fost la Florența.

JEBS: Ah, e o adevărată minune! Privești de-acolo, de sus, toată panorama orașului. S-a făcut! Mergem împreună la Fiesole. Ne vom distra mai bine în patru decât în doi.

DINU (atins): Mulțumesc, Jeb.

JEBS: Motanul meu nu se prea pricepe să-i țină tovărășie unei femei. Toată ziua toarce gânduri... gânduri.

RELU: Și asta te indispune?

DINU (prompt): Ar indispune-o, mai degrabă, un soț care nu gândește deloc.

JEBS (Andei): Uită-te la ei cum se înțeapă. Mă întreb ce-or fi având de împărțit acești domni simandicoși...

RELU: Jeb, cred că nu-i deloc prudent...

JEBS: Prudent — nu, dar oportun, în orice caz, știu că erați prieteni nedespărțiți, colegi de școală, vă iubeați ca frații.

DINU: Desigur că nu te-ai gândit la Cain și Abel!

JEBS: Asta mai lipsea! Când a fost să mă mărit, Relu și-a schimbat dintr-odată atitudinea, s-a împotrivit să-l iau pe Din. (Lui Relu): Mă rog, ce-ți venise? Nu cumva ți se înecaseră corăbiile? Sau mă iubeai în ascuns și voiai să mă iei chiar tu de nevastă?

RELU: Ești nebună, Jeb? Ce-ți trece prin cap?

ANDA: Nu puteați să vă luați. Din cât știu, sunteți veri buni.

JEBS: Chiar dacă se putea, nu-l luam eu! Câteodată e urâcios să dai să fugi.

DINU (pentru a schimba cursul dialogului): Jeb, vrei să-mi faci o plăcere? Povestește-ne subiectul filmului pe care l-ai văzut la Trieste.

JEBS: Ții mult? Ascultați! Doi prieteni buni se ceartă din cauza... din cauza unei femei...

RELU: Care femeie?

JEBS: Ce-ați sărit așa? Doar nu din cauza mea!

RELU: Dacă vrei să-mi faci o plăcere, renunță la poveste.

JEBS: Și dacă voi vreți să-mi faceți o plăcere, strângeți-vă mâinile! Să uităm ce a fost, așa cum am uitat eu, deși eram singura îndrituită să țin supărare. Nu-i așa, dragă doamnă? Dă-mi o mână de ajutor, să-i împăcăm.

ANDA: Desigur, ar fi bine să se împace. Dar nu-mi place să mă amestec în treburile care nu mă privesc. (Orchestra cânta Serenada de Schubert.)

JEBS: Le-ar trebui o muștruluială bună la amândoi. Asta-i! Așa cum i-a administrat Dinu secretarului său, care voia să-și lase nevasta ca să ia pe una bogată.

DINU (cu reproș): Jebbs!

RELU: A meritat-o. Secretarii n-ar trebui să se depărteze de linia de conduită a stăpânilor la care slujesc.

ANDA: Foarte interesant. (Lui Dinu): Și cum ați rezolvat chestiunea? L-ați convins să renunțe la planul lui mârșav?

JEBS: Oh, i-a tras o săpuneală pe care cred c-o s-o pomenească toată viața.

ANDA (cu tâlc): Ați făcut-o din convingere, domnule Gherghel?

DINU: Nu întreprind nimic decât din convingere.

ANDA: Vă face multă cinste un asemenea gest. Vă pune chiar într-o lumină simpatică.

DINU: Vă mulțumesc, doamnă, sunteți foarte amabilă. La drept vorbind, trebuie să acordăm circumstanțe atenuante acestor așa-ziși ariviști, cum le spuneți dumneavoastră. Când locurile de seamă sunt ocupate de oameni sclivisiți și puțintei la minte, al căror merit e doar că s-au născut în puf, de ce tineri de valoare, ca secretarul meu, să muncească în umbră, fără să aibă posibilitatea de a-și valorifica potențele? Nu ești de aceeași părere, domnule ministru plenipotențiar?

RELU: Mda, da...

JEBS: Ia mai terminați odată! N-o să stârpiți voi relele care bântuie societatea. Dar ce s-a apucat orchestra să cânte serenade nostalgice? De Schubert ne arde nouă acum? Mai bine ar zice un tangou. Nu de alta, dar aș vrea să dansez.

RELU: Jebbs, serenada asta este o preferință a soției mele.

JEBS: Vai, scuză-mă, dragă doamnă, am făcut o gafa!

DINU: Aș putea să adaug că preferința este și a mea!

ANDA (lui Dinu): Vă leagă de ea o amintire plăcută, domnule Gherghel?

DINU: Da, desigur. Când o aud, mă apucă toate nostalgiile din lume. Dar dumneavoastră?

ANDA: Mie îmi amintește ceva nespus de trist... Un Pierrot care plânge din cauză că Arlechino i-a răpit-o pe Colombină. (Orchestra cântă un tangou.)

JEBS: Uite, așa mai înțeleg și eu. Un tangou... Hai să dansăm, ce ziceți? Ne mai dezmoțim puțin. Tu, Din, ia-o pe doamna, eu mă mulțumesc cu scumpul meu verișor.

DINU: De acord. (Andei): Dacă *doamna* e dispusă...

ANDA: Iartă-mă, te rog! Nu mă simt tocmai bine.

JEBS: Na! Te-a refuzat! Nu vă spuneam eu că motanul meu nu știe cum să se poarte cu femeile? (Lui Relu): Cavaliere, un tangou languros, *je vous prie!*

RELU: Te rog, Jeb, lasă mai târziu! Avem destul timp.

DINU: După cum văd, refuz pe toată linia.

JEBS (lui Dinu): S-o crezi tu! (Lui Relu): Nu, excelență, la mine nu merge cu mofturi. (Îl apucă de mână și-l trage.) Nu admit mojicii! Trebuie să dansezi!

ANDA: Cum poți refuza o invitație așa de amabilă?

RELU (ridicându-se): Dar să știi, Jeb, numai un tur. Atât și nimic mai mult.

JEBS: De când ai devenit grobian? Sau ești gelos? Ți-e teamă să-ți lași nevasta în compania soțului meu? Uite că face fețe-fețe! L-am prins!

RELU (râzând silit): Te înșeli, draga mea. Bărbatul tău se pricepe să cucerească mai degrabă o situație decât o femeie...

JEBS: Te referi la mine? Nimic mai neadevărat. Dacă vrei să știi, eu l-am cucerit pe Din, nu el pe mine...

ANDA: Asta pare mult mai de crezut.

JEBS: Ne-am întins la vorbă. Haide, Relule, că se isprăvește tangoul!

(Jeb și Relu pleacă și se pierd în mulțimea perechilor care dansează. Anda și Dinu rămân singuri, față în față, după atâta timp. Tac și unul, și altul. Amândoi se simt stingheriți, striviți de propria lor prezență, chiar emoționați. Andei îi tremură bărbia sau i se pare lui? Dinu

nu îndrăznește s-o privească în față, lasă privirea în jos, ca un culpabil. După cele petrecute, ce-ar avea să-i spună? Tot Anda, într-un târziu, rupe tăcerea și-l întrebă fără să se uite la el.)

ANDA: E adevărat ce-a spus? Ea te-a cucerit?

DINU: Pe trei sferturi — da. Ultimul sfert îl revendic pentru mine.

ANDA: Tot e ceva, deși ar fi trebuit să fie invers...

DINU: De ce?

ANDA: Fiindcă e atât de fermecătoare, mititica! Atât de veselă și de prietenoasă!

DINU: Adevărat! Ca și cum ar prețui mai mult decât averea ei.

ANDA: Să știi că da! Ești dator s-o faci fericită.

DINU: Am să mă străduiesc din toate puterile.

ANDA (în gând): Așadar, monstrul n-o iubește!? (Lui Dinu): Crezi că pentru asta trebuie să te... *străduiești*?

DINU: Poate, am exagerat puțin. În orice caz, nu sunt în situația dumitale: dumneata poți să-l ferecești pe domnul Apelevianu fără eforturi.

ANDA (în gând): Aha! Îl râcăie pe inimă replica mea! (Lui Dinu): Ai dreptate. Iubirea suplinește efortarea, o face chiar plăcută.

DINU (în gând): E parcă mai frumoasă decât înainte. (Andei): Da, așa e... (Pauză mică.) Vrei să-ți prepar un vermut?

ANDA (în gând): Ce palid e la față! Cred că suferă, ticălosul! (Cu glas): Mulțumesc. Nu beau. (Pauză.)

DINU: Te așteptai să ne revedem? Și, mai cu seamă, într-o împrejurare ca asta?

ANDA (în gând): Mă așteptam. (Lui Dinu): Nu mă așteptam. De altfel, la ce bun? Mai însemnăm noi ceva unul pentru celălalt ?

DINU: Tot mai ești supărată pe mine?

ANDA (în gând): Monstrule, te voi urî până la adânci bătrâneți pentru ceea ce mi-ai făcut! (Cu glas): Supărată? Nu. N-am fost niciodată. De ce era să fiu?

DINU (mirat): Niciodată?

ANDA: Ba da, de ce să mint? O singură dată, atunci când ne-am despărțit. Dar nu prea mult timp, ah, nu! Repede, repede mi-a trecut. Am uitat totul. Știi, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic.

DINU (în gând): S-o creadă ea. Îmi aruncă praf în ochi. (Andei): Îmi pare bine că nu mai ești supărată!

ANDA: Nu mi-ai spus că vrei să rămânem prieteni?

DINU (în gând): Cine se aștepta că ai să devii nevasta lui Relu? (Cu glas): De altfel, e mai bine că s-a întâmplat așa. Ai ajuns soția unui ministru plenipotențiar.

ANDA: E, oricum, de preferat decât soția unui simplu secretar particular.

DINU: Vezi? N-am dreptate?

ANDA: De altfel, nici tu nu ai motiv să te plângi.

DINU (în gând): Dac-ar ști ce-i cu mine! (Andei): Bineînțeles! De ce să mă plâng?

ANDA: Ce ajungeai dacă rămâneam împreună? Am fi dus o viață mizeră, searbădă, anonimă. Pe câtă vreme acum ești vicepreședintele Camerei Deputaților și mâine-poimâine cine știe pe unde te mai cocoți, poate chiar în fruntea guvernului. Nu?

DINU: De astă dată, privești lucrurile mai realist. Oricum, ceea ce a fost între noi nu poate fi înmormântat. Oricât ne-am strădui, oricât am vrea!

ANDA: Ba da. Inima e, câteodată, un cimitir cu gropi multe!

DINU: Degeaba lupți să pari nepăsătoare. Minți! Nu m-ai uitat de tot! De ce ai cerut orchestrei să cânte Serenada?

ANDA (în gând): Monstrul socotește că mă topeam de dorul lui. (Cu glas): Crezi că-mi era dor de tine ? Ce naiv ești! La chitarist m-am gândit!

DINU (cald): Nu, nu sunt naiv. Trăiesc și eu în trecut, așa cum trăiești și tu.

ANDA: Te înșeli. Trăiesc numai în prezent.

DINU: Degeaba ne amăgim unul pe altul! Nimeni nu va izbuti să șteargă din suflet visul pe care l-am trăit împreună. (Tăcere îndurerată.) Ne-a păscut un destin nemilos!

ANDA: Nu înțeleg, de ce dezgropi o poveste moartă?

DINU: Nu-i moartă, nu poate să moară! Nu! Nu!

ANDA (trăgând mult aer în piept): N-au mai terminat cu dansul acela?

DINU (urmându-și ideea): Povestea noastră nu va muri decât odată cu noi, s-o știi, Ghiocela...

ANDA: Nu-ți permit să-mi mai spui așa... Ghiocela nu mai există.

DINU: Ba da. Ghiocela există, numai lvar a murit. Ți-am citit până acum cartea de zece ori, încât o știu pe dinafară.

ANDA (în gând): Ah, a citit-o, ticălosul! Știam că așa are să se întâmple. De altfel, pentru el am scris-o...

DINU: Uite-o aici, în buzunar, o port mereu cu mine. Să nu crezi că am adus-o înapoi. Cine și-ar fi închipuit că ne vom revedea? O citesc mereu și re trăiesc viața noastră, căreia i-am întors spatele. Și acum, iată-ne din nou față în față... (Privind-o adânc în ochi): Ți spun drept, mi-era dor să te revăd. Te faci din ce în ce mai frumoasă!

ANDA (cu o mânie crescândă): Taci! Te urăsc! Te disprețuiesc!

DINU (tresărind de bucurie): Mă urăști? Ce bine îmi pare!

ANDA: Nu cumva crezi că mai țin la tine? Ha-ha-ha! Nu-mi plac deputații, prefer secretarii particulari și diplomații.

DINU: După cele întâmplate, nu mă mai gândesc la așa ceva. Ar fi absurd, revoltător chiar. În orice caz...

ANDA: În orice caz, sunt femeii care nu se mai uită îndărăt.

DINU: Știu. Și foștii lor bărbați fac la fel.

ANDA: Atunci, ne putem socoti în siguranță.

DINU: Bineînțeles. (Deodată, violent): Și pe tine te-a amăgit o nălucă!

ANDA (tresărind): De ce și pe mine?

DINU: Fiindcă iubirii noastre nu-i pasă de sentința tribunalului, își bate joc de judecătorii care ne-au despărțit și chiar de noi înșine.

ANDA (răvășită): Unde vrei să ajungi? Ce gânduri te bat? Pentru ce mă chinuiești ?

DINU (privind-o adânc, cu revelația unei descoperiri): Pari tulburată, îți tremură glasul. Ghi, ce înseamnă asta?

ANDA (izbucnind aprig): Iubire, iubitul meu! (O podidește plânsul.)

DINU: Ce faci? Ce ți-a venit?

(Anda, răvășită toată, plânge tot mai tare, acoperindu-și fața cu mâinile.)

DINU (alarmat de starea ei): Uite ce întâmplare! Te rog, stăpânește-te, pentru Dumnezeu! Ei trebuie să se întoarcă... Îți dai seama ce scandal are să iasă?

(Anda plânge, nu-l mai aude.)

DINU: Iartă-mă, n-am vrut să-ți fac nici un rău. N-o să-ți mai spun o vorbă. Și nici n-ai să mă mai vezi vreodată. Să știi că mă omor, ca-n romanul tău. Chiar așa am să fac. Vei vedea și vei auzi. (Relu și Jebbs revin; sunt uluiți, văzând că Anda plânge.)

RELU: Ce-i asta? Ce s-a întâmplat, Anda?

JEBS (către Dinu): I-a venit rău doamnei?

RELU (apropiindu-se de ea): Ți-e rău? (Lui Jebbs): Dar nu e vorba de asta. (Andei): Plângi, Anda? Spune-mi, de ce?

JEBS: Ce i-ai făcut, Din? Ai jignit-o cumva? De ce plânge?

DINU (ridicând din umeri): Nu pot să-mi dau seama ce-a apucat-o. În fond, n-a fost nimic, absolut nimic...

RELU: Scumpa mea, vino-ți în fire! Suntem în lume...

ANDA: Iartă-mă, n-am vrut. A fost peste puterile mele. Nu mai puteam să îndur...

RELU: Ce să înduri? Te-a insultat? Ce ți-a făcut? Vorbește!

ANDA: Îți explic mai târziu. Hai să mergem. Nu mai putem rămâne aici.

RELU: Bine, mergem, dacă vrei.

ANDA: Da, trebuie... numaidecât... (Se ridică, tremură toată, parcă e cuprinsă de friguri.)

RELU: Vezi, Jeb, ce consecințe a avut capriciul tău? (Lui Dinu, scrâșnind din dinți): Ești o canalie!

DINU (îl apucă violent de guler): Ce? Ce-ai spus?

JEBS: Din, ce faci?! Ai înnebunit? Ce sunt apucăturile astea?

DINU (își revine, îi dă drumul): Ai să-mi dai socoteală!

RELU: Îți stau oricând la dispoziție.

DINU: Nu știu ce mă împiedică să te fac una cu pământul.

RELU: Vezi să nu ți-o iau eu înainte! (Bagă mâna în buzunar și scoate revolverul.)

ANDA (țipând): Nu! Fugi, Ivar, că te omoară!

DINU: N-are decât! Să îndrăznească numai!

JEBS: V-ați pierdut amândoi mințile? Vorbește, doamnă, ce s-a întâmplat, nu pleca așa!

ANDA: Un incident fără importanță. Eu sunt vinovată.

DINU: Nu-i adevărat. Eu am provocat incidentul. I-am răscolit unele amintiri dureroase.

JEBS: O cunoșteai? Vă cunoașteți ? De când?

DINU: Ei bine, a fost soția mea.

JEBS: Ea... soția ta?! Și eu n-am știut nimic?

DINU (plecând capul): Acum știi, ai vrut să afli adevărul!

JEBS: Ah!... înțeleg... Am înțeles...

RELU: Să mergem, draga mea.

DINU: Mâine-dimineață, domnule, aștept martorii dumitale.

ANDA: Nu! Nu vă las să vă bateți.

RELU: Te rog, Anda, nu te amesteca.

DINU: Unul dintre noi trebuie să piară. Și, la urma urmei, chiar amândoi. Pentru asta mă aflu aici. Nu-mi pasă că duelul e interzis, pistoale există câte vrei. Tu văd că ai unul!

RELU: Aha, dai cărțile pe față...

ANDA: Nu, nu se poate. E o nebunie să ajungeți la crimă.

RELU: Aici are dreptate, rezolvările astea cer mijloace tari. (Către Jebbs): Acum înțelegeți de ce n-am mai dat de atâta vreme semne de viață?

JEBBS (înclină capul): Da, da... Am înțeles atâtea lucruri de neînțeles.

RELU (Andei): Să mergem, draga mea...

JEBBS (se uită lung în urma lor; într-un târziu, cu vocea gătită de emoție): O iubești atât de mult?

DINU (după un mare efort): Da...

CAPITOLUL 4

Alba noapte

Ultimele confesiuni ale lui Dinu Gherghel

I

Plec de la restaurantul Bertoni cu străina Jebbs, nevastă-mea. Mergem agale, pășim tăcuți pe asfalt, goi de gânduri. Suntem alături, uneori, simt cotul tovarășei de drum, dar o distanță incommensurabilă ne desparte, parcă s-ar fi instalat Atlanticul între noi. Strada, pustie și ea ca sufletul, e străjuită din loc în loc de felinare care împrăștie o lumină bolnavă. Munții apocaliptici din stânga și dreapta abia așteaptă să se prăbușească peste noi și nu știu de ce tot întârzie! Poate, ar face o faptă bună. (Cel puțin cu mine!)

Vila Santa Madona, la care am tras, e aproape, la o azvârlitură de piatră. Deschid porțița grea de fier și mă precipit să intru în curte înaintea lui Jebbs. Însă îmi dau numaidecât seama de impolitețe și mă opresc, făcându-i loc să treacă. Soția mea surâde trist, imperceptibil, mirându-se, probabil, că, în ciuda copleșitoarei depresii în care navighez, reflexele buneicuviențe încă mai funcționează. În apartamentul nostru luminile se aprind rând pe rând. Ea descoperă pe masa din sufragerie un teanc de gazete. Mi le dă.

— Au sosit ziarele din țară...

Mi-a vorbit, dar vocea nu mai e a ei, are un timbru straniu. Răsfoiesc gazetele absent, ciugulind pe ici-colo câte un titlu ori subtitlu. Nu mă interesează știrile, nu mă

mai interesează nimic. După un minut prea lung, renunț la ele. Sunt extenuat, la capătul puterilor fizice. Aș dormi mult, simt nevoia să nu mai știu de nimeni și, mai ales, de mine.

Jebbs parcă ar sesiza devastarea pricinuită de neașteptatul taifun:

— Ești obosit ?

Îi răspund monosilabic că nu, fără să-mi dau seama de ce o mint fără motiv. Tăcem amândoi, cufundându-ne într-o liniște grea, de plumb.

— Cât o fi ceasul? mă întreabă ea din nou și tot atât de inutil, ocolind adevăratele întrebări pe care aștept să mi le pună.

Îi arăt cu mâna pendula din perete, care arată 10 și jumătate. De afară răbufnește până la noi zgomotul pe care îl stârnește trecerea unui tren.

— E rapidul de Florența.

Îmi dau seama, la rândul-mi, de gravitatea remarcei. Știu, desigur, că-i vorba de rapid, doar ea mi-a atras prima dată atenția asupra lui.

— E așa devreme?! se miră. Mi se pare că s-au scurs ani întregi de când am fost la... omite să spună restaurantul Bertoni, ar fi o precizare nefastă.

Se ridică și trece la fereastră, ca să privească defilarea trenului minuscul în raport cu gigantismul munților.

— A trecut ca gândul!

— Cine ? fac eu neînțelegând.

— Rapidul.

— Mda, da...

— Avea ferestrele luminate.

— Ce-ai spus? N-am auzit.

— Nimic, spune ea și se lasă în brațele unui fotoliu.

Tăcem din nou. Vorbesc numai gândurile, dar cine le aude?

Până la urmă, amuțesc și ele. Și între noi se instalează iarăși o liniște de cavou.

— De ce taci? strig la ea ca apucat de o furie subită. De ce nu te revolți, de ce amâni mereu explicația care-ți stă pe buze?

Jebs rămâne câteva clipe deconcertată. Probabil că nu se aștepta la ieșirea mea intempestivă. Mă privește lung, intens, apoi, cu vocea scăzută — care de astă dată aduce cu a ei — zice:

— Ce ai mai putea să-mi explici?

— Ceea ce s-a întâmplat, cum am ajuns în situația asta, în sfârșit, tot, tot!

— Din, la ce bun? Am înțeles și așa destul. De ce trebuie să știu mai mult?

Îmi plec fruntea. Glasul ei scăzut, tonul resemnat sunt ale înțelepciunii. Atitudinea aceasta mă anulează, îmi închide gura, sunt învins înainte de bătălie. Îngăim la întâmplare:

— Ai dreptate, la ce bun? Și totuși, liniștea ta de aisberg mă îngheață.

— Crezi că mi-aș fi închipuit vreodată că într-o împrejurare ca asta am să dau dovadă de atâta liniște? Nu, Din. Fericirea mea s-a sprijinit pe o sărmană iluzie.

— Toate fericirile se sprijină pe iluzii. Adevărul nu face altceva decât să sfâșie vălul cu care se acoperă ochii ce nu vor să vadă realitatea. Dacă prin absurd cineva ar inventa ghicirea gândurilor după voință, oamenii, deveniți goi pe dinăuntru, n-ar mai putea să trăiască, s-ar măcelări unul pe altul, bărbat pe femeie, copil pe tată, fiică pe mamă. S-ar declanșa un carnagiu universal.

— Poate că ai dreptate. Nici eu nu voiam să aflu adevărul, m-aș fi complăcut să trăiesc într-o continuă amăgire. Dar, uite, nu s-a putut nici asta.

Spunând acestea, își ia capul în mâini. Gestul ei e așa de firesc! De ce mă impresionează într-atât, că nu mă pot stăpâni s-o chem duios:

— Jebs!

— Mi se pare așa de ciudat că mă strigi pe nume, parcă ar fi pentru întâia dată... Doamne, ce zid s-a înălțat între noi!

— Într-un fel, poate că e mai bine...

— Așa-i... Mai târziu, cine știe cât s-ar fi complicat lucrurile, mai ales dacă venea un copil sau...

Se scutură înfiorată:

— Mi-e frig!

Mă reped după o haină cu care să-i acopăr umerii. Ea îmi paralizează gestul.

— Nu-i nevoie, mulțumesc! E un altfel de frig. Surâde trist, iar surâsul ei luminează toată suferința pe care chipul ei nu mai poate s-o ascundă.

— Iartă-mă, îi șoptesc, referindu-mă, desigur, la greșita înțelegere a frigului de care mi-a pomenit. Dar rostirea cuvântului iartă-mă trezește în mine remușcarea, căința, o nevoie de absolvire. Și, fără a mai aștepta, repet verbul căruia i-am deschis drumul, dându-i o nouă semnificație: Jeb, poți să mă ierți? Ai tu puterea asta?

— N-am ce să-ți iert. Ce ești tu vinovat? Ce sunt eu vinovată? Știu cât ai luptat împotriva acestei iubiri. Acum îmi explic tot ceea ce altădată mi se părea ciudat, tot ceea ce mă nedumerea. Mi-aduc aminte cum zile întregi stăteai prins de gânduri, cum nu-ți intra nimeni în voie, cum nu mai aveai astâmpăr. Și, apoi, întâmplarea aceea cu secretarul. Doamne, cum mi s-a deschis mintea! Te fereai de mine, căutai singurătatea. Dacă mi-ai fi destăinuit ce te doare, te-aș fi ajutat, am fi luptat împreună...

Sunt copleșit, desființat! Voiam ca femeia asta să izbească în mine cu târnăcopul, să mă acuze pe drept și pe nedrept, căci vinovăția simte nevoia unei pedepse. Dar Jeb mi se alătură, devine aliata mea, îmi acceptă greșelile. Or, cine acceptă greșelile semenului ajunge stăpânul său. E o situație ciudată, căreia încă nu-i pot înțelege sensul. Îi mărturisesc totuși ca o consolare târzie, care nu va sluji la nimic:

— Să știi că ea mi-e indiferentă. M-am înșelat când ți-am spus c-o iubesc.

— Nu tăgădui. La ce bun? Se cunoaște numai după felul cum o spui.

Tac. Ce să-i răspund? Nenorocirea pe care ți-o faci singur doare mai mult. Jeb's adaugă după o tăcere frământată:

— Și ea te iubește.

Mă prefac că n-o aud. Privesc absent în jurul meu și văd lucrurile nebuloase, fără contur. În mine totul îmbracă forme absurde.

— O femeie — reia ea — simte adesea dincolo de simțuri. Numai eu am plutit în văzduh, orbită de fericire, pierzându-mi și greutatea, dar, mai cu seamă, busola. Știam că umblă nori negri pe cer, dar în mintea mea ei erau destinați altora, nu mie...

Apoi, schimbând tonul, mai spune:

— Vreau să te rog ceva.

— Ce? tresar, ca desprins dintr-un arc. „Ce-o fi vrând să mă roage?”

— Renunță la duelul acela stupid! Făgăduiește-mi! Moartea nu rezolvă nimic... dimpotrivă, complică. Nu știu cum ai să ieși dintr-o situație pe care o stârnești fără necesitate. Și pe urmă, Relu — el însuși — o să-și dea seama că...

— O să-și dea seama ce?

— Că va trebui să se despartă de ea, să-i redea libertatea... înțelege?

— Cum? Tu crezi că e posibil ca...

Îmi sesizează gândul:

— Da, Din. De ce nu?! De altfel, voi face și eu la fel. Poate o să fie mai greu să pornească de la tine.

Ridic ochii, o privesc uluit, fără s-o cuprind în întregime. Din ce aluat e plămădită? Cum poate țâșni dintr-un suflet mutilat atâta mărinimie?! O credeam o ființă mediocră, transparentă, cu vagi exuberanțe, cu palide zburdălnicii, care trăiește numai la suprafață. Și acum îmi pare în

întregime alta, cu adâncimi nebănuite, cu altă fire și chiar alt chip, de parcă s-ar fi născut recent încă o dată.

— Nu te mira așa, Din! Nici n-ai avut vreme să mă cunoști. În fond, sunt o timidă, o senzitivă, care luptă să-și acopere aceste deficiențe prin ingenuitate și, câteodată, prin cutezanță, ca atunci când ți-am trimis scrisoarea aceea de dragoste. Față de lumea necunoscută arborez însă o mască, aceea a gravității sau — dacă vrei — a inaccesibilității. Dar de ce îți spun toate astea, când pentru tine voi rămâne mereu o necunoscută?!

— De ce mereu?

— Voiam să spun toată viața. Măine mă întorc în țară. N-are nici o rațiune să mai rățăcesc pe aceste meleaguri străine. Sunt atât de singură!

E atât de singură! Ce delicat a spus-o, cu infinite menajamente, fără cea mai ușoară jignire. Simt cum îmi fuge pământul de sub picioare în fața ei! Aș zice că e magnifică!

— Jeb, draga mea, dacă nu pedepsești răul înseamnă că tu poruncești să se facă...

— Nu ne înțelegem. Ți-am spus că vreau să te ajut! Nu pot uita visul pe care l-am trăit împreună. Numai trezirea din vis aș vrea s-o uit.

— Nu pleca! Nu mă pot despărți de tine! Vom găsi o formulă care să împace lucrurile! Nu te papi să iei o hotărâre, te implor!

— Din, trebuie să știi că am și eu mândria mea de femeie.

— Dacă-i așa, de ce te oferi să mă ajuți?

— Fiindcă mă consider vinovată că te-am târât în acest impas. Din inițiativa mea ai devenit bărbatul meu. Înțelegi acum de ce?

Cum să nu înțeleg, Dumnezeuule ?! Jeb și-a dat, desigur, seama că nu scrisoarea de dragoste trimisă prin Relu a fost motivul principal pentru care am luat-o de nevastă, ci averea și condiția ei socială, deși atunci, la Timișoara începutului nostru, o năucisem cu o avalanșă

de cuvinte: că o iubesc, că mereu am purtat-o în suflet și alte minciuni tot atât de gogonate ce se debitează în astfel de împrejurări oricui poate să le creadă, dar pe care, acum, le-a trecut sub tăcere. Și bine a făcut!

Oare s-ar fi schimbat ceva, invocându-le?

Ce demnitate în comportarea ei fără cusur! Dacă i-aș descoperi o urmă de afectare sau poză, nu m-aș simți atât de strivit și îngenuncheat! Jebs e firească, limpede, cu sufletul pe față, deschisă ca o carte. Nu minte, nu poate organic să mintă, nici să adopte atitudini de circumstanță.

Într-un târziu, îmi spune cu glas sfârșit:

— Mă duc să mă culc. Sunt foarte obosită. Noapte bună!

În timp ce se îndreaptă spre dormitor o strig pe nume, nu știu pentru ce... când deznodământul a fost trasat și nimic nu se mai poate modifica!

Ea se întoarce brusc:

— Ce este?

Abia acum mi se limpezește în minte motivul inoportunei chemări. E, în fond, ceva pueril, de sentimentalism desuet. Îi propun cu o inflexiune a vocii destul de inabil mascată:

— Îmi dai voie să te îmbrățișez?

Fals! Ce fals sună! Sunt eu croit pentru astfel de gesturi tandre? Haida-de!

Jebs, după o ezitare scurtă și mirată, șoptește un da insesizabil, dar se mărginește să-mi întindă cu reținere mâna. Ce pot face altceva, decât să i-o sărut?! Așadar, mi-a refuzat îmbrățișarea, înlocuind-o corect cu un act mult mai simplu, care nu cere afecțiune. La rândul-mi, trebuie să recunosc deschis:

— Da, ai dreptate...

În clipa aceea se aude soneria. A venit un poștaș. La ora asta? E vorba de o telegramă urgentă. Trebuie să fie din țară. Da, așa-i: e semnată chiar de socrul meu. Să vedem ce se mai întâmplă și pe acolo, că pe-aici știm

prea bine ce este! O desfac și citesc cu stupefacție: în urma remanierii guvernului, ți-a fost încredințat Departamentul Afacerilor Externe. Vino imediat pentru depunerea jurământului. Semnat: Barbu.

Ar trebui să plâng de emoție, cu lacrimi mai mari decât ochii, dar, în loc de plâns, izbucnesc într-un râs homeric, în care nu bucuria are primul loc, ci durerea. Ce ironie cruntă, primirea acestei vești în clipele cele mai critice pe care le-am trăit vreodată! Da, da... există fără doar și poate o justiție imanentă, care știe să pedepsească necruțător, având aerul că-ți face un dar de preț. Căci prăbușirea mea trebuie s-o măsoar de la înălțimea la care m-am ridicat.

//

Rămas singur, mă plimb prin odaie încoace și-ncolo, cu pași grei, invadat de neliniște și presimțiri rele. Uneori, tresar speriat: parcă mi se clatină podeaua de sub picioare. În mine sunt două făpturi în conflict: prima e a trecutului, a doua a prezentului. De partea celei din urmă a trecut și rațiunea.

Fac un popas în fața oglinzii și mă uit în apele ei tot mai mirat: chipul pe care mi-l înapoiază nu mai e al meu, dar nici al altcuiva. M-am schimbat atât de mult, încât nu mai semăn cu mine? Între cel de ieri și cel de azi a intervenit ceva care ne deosebește? Poate, sub aspect fizic, trăsăturile să fi rămas aceleași. Dar în ceea ce privește aspectul psihologic, *non sum qualis* eram, în mine s-a produs o mutație importantă, zbuciumul interior imprimă pe chipul meu amprente nete, modificatoare.

Iată-te, Dinu Gherghel, ajuns la o cotitură a vieții, într-un punct crucial, unde te oprești și te întrebi înspăimântat: încotro?

Înainte nu se poate! Înapoi — nici atât! Atunci, ce faci? Pe unde o apuci ? Pe loc nu-i chip să stai, pe loc e încremenirea, moartea!!!

Nu știi, nu vrei să știi sau ți-e teamă să știi? Dacă-i așa, uită-te îndărăt, la anii ireversibil duși, și întocmește un scurt bilanț al activității tale.

Spune-mi, rogu-te, ce ai făcut în acest timp? Ce ideal ți-a încălzit simțirea și ți-a luminat drumul? În ce ai crezut adânc, halucinant, definitiv?

E drept că te-a zgândărit un „ideal”: era — vai! — acela al chivernisirii personale! Te obseda neconținut angostea bogăției! Neconținut îți crea complexe prosperitatea altora: de ce cutare moșier burtă-verde să se scalde în bănet? De ce cutare debil mintal să te stropească de noroi cu limuzina? De ce cutare mocofan să-și plimbe plictisul prin țări străine, unde nu vede nimic, fiindcă-i lipsesc ochii minții ?

Dispui, nici vorbă, de circumstanțe atenuante: învățăturile auzite acasă, exemplele, mediul ambiant s-au înscris cu timpul în carnea și sângele tău. Dar un om ca dumneata se lipsește de busola rațiunii și alunecă orbește pe panta poftelor, hipnotizat de mirajul vițelului de aur? De ce n-ai întors spatele miasmelor unei societăți decadente, ci le-ai îmbrățișat, preschimbându-le în îndreptar? Nu ți-ai dat seama că valorile sufletești sunt mai scumpe decât orice? Dragostea n-o poți cumpăra cu toate bogățiile pământului, dar o poți avea cu un simplu surâs.

Modelul tău de viață nu era o personalitate, un erou sau un cărturar, idealul tău nu-ți cerea să împingi progresul măcar cu un pas înainte, ci prea puțin: să ajungi tu! Adică partea egoismului, profitul, bunăstarea personală!

Pentru a trage spuza pe propria-ți turtă, ai folosit armele cele mai mizerabile. Ai înșelat-o pe Ghiocela, ai înșelat-o pe fiica lui Apelevianu și, până la urmă, le-ai pierdut pe amândouă. Iar dacă gândești bine, înșelând atât, tu însuși ai fost cel mai *înșelat*. Prima soție s-a redresat, întemeindu-și o nouă căsnicie pe baze mai trainice. Cea de-a doua se va descurca, la rândul-i, sub

protecția averii pe care se reazemă. *Dar tu?* Ce te faci fără femeia repudiată și izgonită, fiindcă e, indiscutabil, o certitudine că nu mai poți trăi fără Ghiocela? Tragi nădejde că se întoarce la cel care a îmbrâncit-o în brațele altuia? Nu, Dinu Gherghel, nu te amăgi degeaba! Posedă un admirabil simț al echilibrului, care o împiedică să facă prostii, iar Jeb, adânc jignită, știind că ai luat-o pentru averea ei, îți va întoarce, la rându-i, spatele!

Așa stând lucrurile, cum rezolvi ceea ce este imposibil de rezolvat? Haide, vorbește, domnule ministru de Externe, ajuns aici (fie vorba între noi) numai pe sfert datorită meritelor proprii, restul — grație catapultării lui... tata-socru.

Adevărul e că, pierzând măsura morală, te-ai pierdut! Nu mai poți trăi izolat, rupt în două. Jumătatea dumitale o să alege neconținut după cealaltă jumătate, organică, pe nume Ghiocela. Cu ea alcătuiai un tot omogen, perfect, și ai fi cucerit viața cu minime eforturi, scriind de-a lungul timpului opera dumitale de căpetenie, acum încredințată uitării, cu toate că, de astă dată, condițiile materiale erau mai mult decât prielnice. Ai pierdut, Dinu Gherghel, greșind lucid, cu premeditare, fără a lua în considerație semnalele care îți prevesteau catastrofa!

Acum ești încă bogat, dispui de avere — plătește! Să vedem, îți ajung banii sau va trebui să-ți achiți datoriile cu alte valori, incomparabil mai mari?

III

Nu închid ochii toată noaptea. Stau cufundat într-un fotoliu, în bătaia gândurilor care nu mai conțin rechizitoriu. Jeb doarme dincolo — însă mă îndoiesc că a apucat-o somnul. În odaia mea de tortură, domnește o liniște materială, care îmi întetește închiziția. Pendula din perete bate prelung patru lovituri sonore. De afară, prin fereastra rămasă întredeschisă, aud un ciripit neverosimil de păsărele. E ceasul lor simfonic, când își cântă

rugăciunea către firea care se trezește la lumină. Natură-mamă, dă-le măcar lor — nevinovaților — o zi bună! N-auzi ce patetic te roagă?

Mă desprind din amândouă inerțiile, fizică și psihică, și trec pe terasa vilei. Aici e răcoare și răcoarea parcă îmi face bine. După ce am fumat două pachete, țigară de la țigară, trag aer proaspăt în piept, nu mă mai satur de aer. Câte binefaceri sunt pe lume, care nu costă nimic, și fiindcă sunt atât de ieftine, nu le prețuiește nimeni. Iau seama la munții difuzi, în ceață, pe care lumina nu i-a îmbrățișat decât ușor, cu un zâmbet sfielnic.

„Ce răscolitoare sunt zorile”, constat rece. De altfel, tot ceea ce fac e mental, fără corespondență cu simțirea.

O umbră trece ușor, ca un foșnet de frunze, pe lângă gardul vilei. Dar nu merge mai departe. S-a oprit în dreptul porții pe care o deschide cu precauție și o închide la loc. Cine o fi? Vreo locatară întârziată a vilei? Și se întoarce așa, singură, în revărsatul zorilor? N-am zăgaz să mă mir prea mult. O recunosc dintr-o mie. Tocmai pe ea să n-o recunosc?

— Tu, Ghiocela?

La ce bun aș întreba-o ce caută și ce vrea la ora asta? Și, ca și când ar fi cel mai firesc lucru ca ea să vină acum la mine, îi ies în întâmpinare și o conduc sus, pe terasă. E înveșmântată într-o mantie lungă, care îi vine până la călcâie.

— Putem vorbi aici în liniște? mă întreabă în șoaptă.

— Sigur că da! Nicio grijă! Ce este? Ce s-a întâmplat?

— Nu ne-aude nimeni?

Nimeni, înțeleg prea bine, înseamnă Jeb, nevastă-mea.

— E dincolo, în camera ei, îi spun. Cred că doarme. Chiar dacă-i trează, nu ne stingherește. Dacă vrei, am putea să trecem în pavilion. Aici e cam răcoare.

— Nu, rămânem pe loc. Nu mi-e frig. Și-apoi, vom isprăvi repede.

— Cum crezi. Soțul tău n-a prins de veste că ai plecat?

— Nu. M-am furișat pe nesimțite. Trebuia neapărat să-ți vorbesc. Știam că nu dormi, că nu poți să dormi în noaptea asta. Eram atât de sigură!

— I-adevărat! Nu s-a lipit somnul de mine! Dacă n-ar fi gândurile! Dar... nu-i nimic! Am început să mă obișnuiesc și cu nopțile albe. Când s-a crăpat de ziuă, am ieșit pe terasă. Cred că m-a chemat dorința ta. Ce ai să-mi spui?

— Ascultă, Ivar, noaptea asta nu ți-a adus gânduri mai bune?

— La ce te referi?

— Știi bine că nu de florile mărilor mi-am luat inima-n dinți. Haide, fii rezonabil și renunță la duel.

— El te-a trimis să mă îndupleci ?

— Îți dau cuvântul că nu! Am făcut-o din proprie inițiativă. Mi-e frică să nu se întâmple o nenorocire. Nu vreau să piară cineva din pricina mea.

— Și dacă se întâmplă să pier eu?

— Chiar și tu, indiferent cine...

— Trebuie să înțelegi că unul dintre noi doi, bărbații, e de prisos!

— De ce? De ce e de prisos?

— Pentru că n-avem loc pe pământ! Unul trebuie să fie sub pământ!

— Ascultă, Ivar, crezi că, după toate cele ce s-au întâmplat, mai e cu putință o conviețuire între noi?

— Nu mă-ntreba! Nu știu! Nici nu m-am gândit la așa ceva. Știu doar că trebuie să mă războiesc cu el, pe viață și pe moarte.

— Ba da, nu tăgădui. La asta te-ai gândit. Altfel, n-ar avea sens duelul. Te previn însă: nu vei izbuti! Cadavrul lui va fi o stavilă de netrecut, care ne va despărți mai mult decât suntem acum.

— Dacă voi cădea eu, n-are să fie între voi un cadavru?

— De ce uiți lucrul cel mai important: că provocarea pornește de la tine ?

Clatin din cap, iscoditor, străpungând-o cu privirea:

— Îl iubești chiar atât de mult?

— E o întrebare deplasată!

— Dar prezența ta aici nu-i deplasată? Ei bine, nu! Nu renunț. Acum sunt mai hotărât ca oricând să duc până la capăt provocarea, orice-ar fi, orice s-ar întâmpla! Nu-mi pasă de nimeni și de nimic.

Ghiocela ascultă înlemnită avalanșa mea de fraze. E numai ochi, și ochii ei scapără scânteii de mânie. Deodată, izbucnește în clocote, ca o autentică eroină de tragedie:

— Monstrule! Ia seama! Nu te mai juca așa cu viața mea! M-ai izgonit mișelește din casă! Ai luat o soție cu douăzeci de milioane! Te-ai folosit de influența tatălui ei, ca să ajungi și tu ceva în țara asta! Ți-ai făcut toate poftele pe spinarea altora! Acum ce mai vrei? De ce nu mă lași în pace?

— Eu nu te las în pace sau tu? Ce cauți aici?

— Ți-am spus că am venit să împiedic duelul.

— Aud mereu asta. Nu văd însă cum ai s-o faci?

— Cum? Uite-cum...

Și Ghiocela, cu un gest precipitat, scoate de sub mantie un revolver mic cât pumnul.

— Ghi, e adevărat? Ai fi tu în stare să tragi?

— Nici nu-ți trece prin minte cât sunt de hotărâtă! În noaptea asta am trăit zece vieți și aș fi fost mulțumită numai cu una singură!

— Te-ai gândit ce se va alege de tine dacă...?

— Nu-mi pasă! Orice s-ar alege. Haide, hotărăște-te! N-am vreme de pierdut!

— Ascultă, Ghi (îi spun foarte calm, fără să mă sinchiesc de țeava îndreptată spre mine), și eu am avut în noaptea asta tot timpul să-mi recapitulez viața. Ca și tine, am ajuns la convingerea că nu mai e cu putință o reconciliere între noi.

— Hotărât, nu, cu atât mai mult cu cât există încă ceva pe care tu nu-l știi.

Tace, ezită, se frământă, parcă s-a răzgândit. Totuși, până la urmă, îmi spune:

— Ei bine, aștept un copil.

Asta? Asta era? Destăinuirea mă spintecă în două ca o sabie. Ghiocela — mamă?! De ce mă podidește o suferință năprasnică?

De ce mi se pare de nesuportat un fapt atât de firesc? Și când era cu mine a rămas însărcinată, dar eu n-am vrut copilul. Dacă l-aș fi lăsat, n-ajungeam aici. Pe-atunci, bineînțeles, mă băteau alte gânduri, fugeam de o conviețuire trainică, admitând numai blestematul provizorat, și acum, uite cum mă dau peste cap toate acele meschine socoteli.

— Ghi, gem zguduit din țâțâni, trebuia din capul locului să-mi spui asta. Ei bine, renunț la răzbunare. Îmi dau seama că te-am pierdut pentru totdeauna. Ah, dacă ai ști tot ceea ce n-ai de unde să știi! Și sunt atâtea... atâtea... Cine m-a adus aici, la Montefiore? Fugeam mereu de tine, apucând tocmai pe drumul unde trebuia să te întâlnesc. Până și soția m-a îmbrâncit încoace, ca să ne revedem! Împotriva cui să lupt mai întâi, dacă totul luptă împotriva mea? De aceea, trage, descarcă aici, în piept toate gloanțele! E mult mai bine. Mi-e așa de sete de moarte!

— E ultima ta declarație de dragoste?

— Da, Ghi! Și ultimul cuvânt. De ce ai îngălbenit așa? Haide, ochește aici! Și, spunând acestea, îmi dezgolesc larg pieptul. Aici, în inimă, unde e rana care doare mai mult decât toate gloanțele.

— Nu... pot! se tânguie ea, tremurând, cu sângele fugit din obraji.

— Dă-mi revolverul, să-ți arăt eu cum se face isprava!

Ghiocela se trage înapoi speriată și ascunde arma.

— Nu, asta nu!

— Ba da. Mă voi pedepsi singur. De ce să mă împuști, ca să înduri atâtea consecințe? Eu am greșit, eu voi plăti! Să isprăvim odată! E mai bine pentru amândoi!

— Nu te aproia! țipă ea.

Încingem o luptă scurtă. Vreau cu tot dinadinsul să-i smulg arma și eram gata să izbutesc, dacă ea nu s-ar fi

debarasat de pistol, azvârlindu-l peste balustrada terasei, unde se deschide o prăpastie adâncă.

— Așa faci? strig muștrând-o. Crezi că mă poți împiedica să alerg după o lume mai bună?

— Mă sperii! Mi-e frică! Doamne, de ce am venit?

— Trebuia să ne luăm rămas-bun! Pentru asta ai venit. Știi bine că nu mă înduram să plec altfel.

— Nu. Nu. Ești nebun!

— Îmi dau seama ce fac. Liniștește-te... Ți-am spus că-ți las teafăr bărbatul, renunț la luptă, la tot... E foarte greu, firește, fiindcă trebuie să escaladez munți de împotrivire, înțelegi? Ți-am sfărâmat cea dintâi căsnicie. Ar fi prea crud s-o sfărâm și pe-a doua!

— Fericită fără tine, cu alt soț? Admiți tu așa ceva? De unde ți-a venit acest al doilea suflet?

— Știu eu? Poate conștiința vinovăției mi l-a trimis. Am păcătuț greu față de dragostea noastră și acum... ispășesc cu vârf și îndesat. Și dacă împotriva ta am comis o nelegiuire, față de mine comit o crimă. Tu poți să trăiești, ți-ai durat un nou cămin, mergi firesc, ascendent, pe linia vieții, pe când eu... Să nu mai vorbim!

Ea înțelege. E emoționată și parcă emoția ei tronează pe cea mai deplină satisfacție. Dar nu ezită să-mi arunce în obraz cu o asprime nepotrivită:

— Ticălosule! Așa-ți trebuie! Suntem chit!

— Te înșeli. N-am ispășit încă. Dar voi ispăși, pentru că tot ce facem pe lumea asta se plătește. Mintea asta, în care credeam atât de mult, m-a dus numai pe drumuri greșite, dându-mi viața peste cap.

— Ți-amintești când îți spuneam că ai să ajungi rău, sărmanul de tine, oricât te-ai lăfăi în bănet, oricât te-ar aștepta limuzina la scară?

— Hei, dacă mi-aș fi dat seama! Mereu mă obseda bogăția! Și după foamea de bani, a venit, firește, setea mării. Râvneam să mă urc sus de tot, în vârful piramidei sociale, și m-am urcat. De ieri, închipuie-ți, sunt ministru

de Externe. Auzi, tu, Ghi, ministru! Nu crezi? Uite, citește peticul ăsta de hârtie care se numește depeșă.

Ea își apleacă privirea pe telegramă și-mi urează cu ironia cea mai mușcătoare:

— La mai mare, Excelență! Apoi, adaugă cu glasul scăzut: Dacă rămâneam împreună, n-ajungeai nici atașat de legăție.

Răcnesc ca scos din fire:

— N-ajungeam, firește, căci fără să știu eram împărat. Iar acum, pentru un mizerabil de minister, mi-am pierdut împărăția. Nu-i o sinistră neghiobie?

Spunând acestea, sfâșii telegrama, o prefac în bucățele și o azvârl în văzduh.

— Îți mulțumesc pentru împărăție. Simt că acum nu minți.

— Să știi că da. Există anume împrejurări când nu mai poți minți. Mă simțeam împins parcă de cineva de la spate, care-mi ducea pașii. M-am zbatut, am încercat să mă împotrivesc. Degeaba. Te-am iubit, Ghi, tu ai fost unica mea iubire, și așa vei rămâne până închid ochii. De ce nu mi-am dat seama de asta decât după ce te-am pierdut? Umblam zănată după o nălucă pe care n-o prinzi niciodată. Nu, nu m-am cunoscut, mi-am fost străin, chiar vrăjmaș, propriul meu vrăjmaș. Acum nu te mai pot iubi, pentru că am suferit prea mult din pricina ta. Sunt plin de răni, zdrobit, mutilat.

Dacă, prin absurd, mi-ai deveni iarăși soție, ne-am sfâșia între noi, măcinându-ne zi de zi. De aceea, fericirea ta e departe de mine și, mai ales, fără mine. Povestea noastră s-a sfârșit...

Ghiocela mă privește printr-o perdea de lacrimi. Pieptul îi saltă neregulat, răsuflarea i se precipită, sufletul parcă i-a venit la gură.

— Știam, Ivar, că nu se poate altfel. Te rog, însă înainte de a ne despărți, să-mi făgăduiești că n-ai să mai ieși niciodată în calea mea!

— Îți făgăduiesc, Ghi, asta — da!

— Atunci... și-mi întinde mâna ca pentru bun-rămas. Ce frică mi-e să spun adio. Cuvântul ăsta mă-nspăimântă!

— Da, are ceva din rezonanța veșniciei. Haide să-l pronunț eu: Adio, Ghi scumpă!

Și, în clipa când dă să plece, o cuprind în brațe și o sărut nesățios, de zece ori, strivindu-i buzele, gemând de durere și spaimă.

Nu mai știu cum s-a desprins de mine și a fugit. Nu știu nici cum mi-a strecurat în mână o hârtie veche, împăturită. Ce-o fi asta? O desfac să văd ce cuprinde. Ah, e scrisoarea de dragoste pe care i-am trimis-o odinioară! Singura, unica scrisoare din partea mea. Uite, mi-a dat-o acum înapoi, după atâția ani! La ce bun? Ce rost avea s-o păstrez, când între noi nu mai era — să zicem — nimic? Nimic, în afară de Marea Iubire...

IV

Pe la amiază primesc câteva rânduri din partea lui Relu. Îmi cere scuze pentru nesăbuita lui purtare de aseară. Mofturi! Incidentul mi se pare anacronic, dispărut de mult din actualitatea mea sufletească, așa că numai de scuze nu-mi arde. Arunc plicul cât colo, fiindcă nu merită nici osteneala unui răspuns.

Când cobor de pe terasă, dau cu ochii de revolverul cu care Ghiocela avea de gând să mă trimită pe lumea cealaltă. Nu căzuse în prăpastie, ci alături, într-o scobitură de piatră. Îl ridic cu oarecare dificultate și mă uit la el cu luare-aminte. E încărcat. De unde o fi făcut ea rost de această armă ucigașă și ce gânduri îi umblau prin cap venind la mine în revărsatul zorilor? Voia, cu adevărat, să mă ucidă? Mă îndoiesc. În ceea ce mă privește, era mai bine dacă o făcea, însă pentru ea ar fi fost mult mai rău.

Pe Jebbs n-am văzut-o de aseară. Stă zăvorâtă în camera ei și în ea. Nu primește pe nimeni, nici pe mine. S-a înarmat iarăși cu pavăza de suveran dispreț față de tot ce o înconjoară, așa cum proceda înainte de măritiș. Numai

camerista are acces în dormitor. Îmi trimite vorbă că vrea să se întoarcă în țară chiar în cursul după-amiezei. Bizară dispoziție! Cum poate să plece singură, pașaportul e pentru amândoi, și oricât m-ar repudia, n-are încotro, trebuie s-o însoțesc, formalitățile pentru obținerea unui nou pașaport durează prea mult. Și, în definitiv, de ce n-am merge împreună?

Îi transmit toate astea din spatele ușii, aproape strigând, ca să mă audă. În sfârșit, acceptă, cu condiția să călătorească separat. Bine. Voi lua două cușete, în loc de una. O înțeleg prea bine. Zace și ea în neștire, mutilată, într-un pat străin, la câteva mii de kilometri departe de casă. Nici nu știu dacă a dormit azi-noapte. Mă întreb: cum îndură de atâtea ore apăsarea necruțătoare a timpului?

Așadar, vom pleca mâine, pe înserat. Voiajul nostru de agrement s-a isprăvit înainte de a începe cu adevărat. Administratorul vilei rămâne surprins când îi anunț plecarea și mă întreabă dacă nu cumva am avut o nemulțumire care... Nu, niciuna, vai de mine, serviciul a fost ireproșabil, dar sunt rechemat urgent în România. Cum îi plătesc și pe timpul cât trebuia să rămânem (ducă-se dracului banii ăștia odioși!) — omul devine subit maleabil și îndatoritor, asigurându-mă că-mi va face rost de două cușete la vagonul de dormit și va avea grijă de transportarea bagajelor la gară.

Deci e hotărât, mă întorc în țară. Și acolo reiau viața de la capăt ?Dumnezeule, ce grozăvie! Bine, Jebbs divorțează sau nu, mi-e indiferent. Socrul meu o să afle ce s-a întâmplat între noi. Și asta mi-e indiferent. Dar eu, ce fac eu? Nu e o întrebare gratuită, dimpotrivă, una fundamentală. Vreau să scap de mine și mă văd pretutindeni multiplicat în juru-mi, ca într-o galerie doldora de oglinzi. Fug zadarnic de acela care sunt, iar el aleargă ca umbra după mine. Nu-l mai pot îndura pe Dinu Gherghel din clipa când l-am cunoscut cine este, și mi-e teamă să mai gândesc cu capul său ori să umblu cu

picioarele sale. Vreau să devin al meu, să văd și să aud cu ochii și cu urechile mele proprii.

Dar se poate așa ceva în realitate? E cu putință să te desfaci în bucățele, alegând ce-i bun din tine și aruncând la gunoi restul? Binele și răul coexistă, se împlinesc. Numai că, în ceea ce mă privește, echilibrul dintre ele s-a frânt în favoarea celui din urmă și nu-l mai pot restabili. De altfel, nici nu vreau și nici nu doresc nimic! Lumea mea a dispărut înghițită de neant. Așadar, la ce bun să plec într-o călătorie care nu duce nicăieri? Sunt împrejurări când omului i-e frică mai mult de viață, decât de moarte...

Prăpastia pe care stau n-o pot ocoli. Simt că mă cere. Să fug de fatalitate, să mă revolt împotriva ei? Dar cum? Pe ea n-o cunoști decât după ce trece!

Nu-i nimic de făcut. M-am gândit în fel și chip, chemând toate posibilitățile de a mă salva. Am mers până la ideea unei noi conviețuiri cu Ghiocela, în ciuda oricărei rezistențe exterioare. Voința mi-ar fi adus-o înapoi, dar ce folos? Ghiocela nu mai e ea, cea de odinioară, cu puritatea care-i făcea farmecul de căpetenie. A aparținut altuia, sângele ei s-a amestecat, ființa ei a dobândit însușiri străine și însuși pântecul ei se pregătește să sloboadă o viață străină. Chiar dacă, prin absurd, aş convinge-o să întrerupă sarcina, femeia asta este și va rămâne maculată prin al doilea măritiş, ceea ce înseamnă că pentru mine e definitiv pierdută. Și atunci, de ce aş înnoda firul rupt? Să-i aduc iadul? Să-i provoc o nouă dramă?

Cu Jebs situația nu-i disperată. A suferit o decepție în dragoste. Nu-i nimic, i se întâmplă oricui. Va suferi și alte decepții. Sunt răni pe care timpul le cicatrizează, iar averea le unge cu alifie tămăduitoare.

Marele *mutilat* sunt eu, care nu mai pot trăi, și dacă-i așa, de ce să nu termin aici, pe loc? Ce rost are s-o însoțesc pe Jebs ca un paznic? Poate să nimerească și singură la București, în sânul familiei. N-are nevoie de

prezența mea, ci numai de pașaport. Poftim: i-l las... Și pașaport... și bani... tot...

Eu rămân să mor în văgăuna asta, la câțiva pași de Ghiocela. E cel mai cuminte lucru. Și cu cât isprăvesc mai repede, cu atât mai bine! E de crezut că fosta mea soție mi-a adus revolverul chiar așa, de florile mărilor? Nu! La mijloc n-a fost decât imperativul propriei mele sorți, căreia Ghiocela i-a slujit drept unealtă docilă. într-adevăr, pentru moarte e nevoie, în afară de decizie, și de o armă. Cehov spune undeva că dacă în primul act al unei piese vezi agățată o pușcă în perete, trebuie să te aștepți că în ultimul act eroul își va zbura creierii.

Haide, Dinu Gherghel, isprăvește frumos! Trage cortina peste drama vieții tale! Marile iubiri care ies din matca obișnuitului se rezolvă numai în moarte! Nu-ți trebuie curaj, deznădejdea ta are aripi mai vâjnoase decât curajul! Iar spectatorii vor lua drumul spre casă mai grei de gânduri ca de obicei, înfiorați de cele văzute, monologând în sinea lor: Să nu batjocorim dragostea, cu ea nu se joacă nimeni! Să n-o sacrificăm ademeniți de strălucirea aurului! Tragica pățanie a lui Ivar să ne fie învățătură de minte!

Mă încui în odaia mea și scot revolverul din buzunar. Îl mângâi cu degetele, îl sorb din ochi, îi pipăi încheieturile șlefuite, mânerul încrustat în sidef. Jucăria asta mică și drăguță are parcă ceva din farmecul stăpânei sale. Ce minune poate să facă! Încetul cu încetul, țeava ei micuță se prelungește pierzându-se în infinit. Aș zice că s-a prefăcut într-o subțire punte de trecere în altă lume, unde va trebui să alunec fără întârziere... Nu-i o voluptate și asta?

Tresar. Mă smulg din brațele închipuirii. N-am vreme de pierdut. Ar trebui să aștern câteva scrisori: una Ghiocelui, a doua lui Jebbs, a treia — cui? Ah, mamei! Uitasem de biata mama. Mă răzgândesc repede. Primelor două n-am ce să le mai spun în plus față de ceea ce știu ele. Îi scriu

mamei. Pe ea nu mă rabdă inima s-o părăsesc fără un cuvânt. Și-i scriu apucat de febră:

„Dragă măicuță, am ajuns la capătul zilelor mele. Nimeni altul, ci singur mi-am tăiat creanga de sub picioare. În ascensiunea mea nebunească, am mutilat trei suflete: al Ghiocelui, al lui Jebș și propriul meu suflet. Turpitudinile la care am recurs m-au dezumanizat! Abia acum, în preajma sfârșitului, m-am întâlnit cu omenia, cruțând viețile lui Relu Apelevianu și a soției sale. E singura floare pe care am sădit-o în grădina mea pustie. Ba nu, mai e încă una: mâna pe care i-am întins-o secretarului meu particular, Gheorghiu. Marea putere anonimă a societății noastre burgheze poartă o bună parte de vină în ceea ce mi s-a întâmplat. De câte ori nu-l auzeam pe tata: Mă, băiete, fără o bază materială, n-ajungi nicăieri. Chiar tu, mamă, îmi împuiai mereu urechile: Dinuțule, dacă ochești o fată bogată și de neam, pune mâna pe ea, nu lăsa pe altul s-o înșface! Astea erau îndemnurile, după care veneau exemplele de pretutindeni: iată pe un nimeni ajungând consilier de legație la Paris; iată anulat un concurs la care reușisem primul — ca să fie numit prin protecție cineva care nu reușise. În ambianța noastră socială, meritul atârna ca plumbul, și se târa nevolnic pe pământ, iar nimicurile ușoare ca fulgul se ridicau sus, pluteau în măreție, sfidând. Să nu te apuce nebunia?

E drept, dragă mamă, că nu trebuia să mă las influențat. Aveam o minte lucidă, detestam aceste carențe sociale, n-aveam decât să lupt ca să mă realizez prin mine însumi. Ușor de spus, dar greu de făcut! Chiar și acum, când sunt bogat și mă joc cu banii, simt că încă mi-e foame, că nu mă satur niciodată, pentru că știi și tu cât am răbdat noi, pe vremea războiului, câte lipsuri am îndurat. Toate astea au lăsat urme adânci în ființa mea. De aceea, n-am găsit răbdarea de a mă înălța singur, prin mijloace proprii. Și iată-mă acum ajuns la marginea prăpastiei.”

Înterup. Îmi scapără prin minte un gând neașteptat: de ce, adică, să-mi curm zilele pe față, prostește? N-aș oferi gratuit lui Relu, care mă urăște de moarte, o satisfacție imensă pe tavă? Și, concomitent, nu-i pricinuiesc mamei o durere dincolo de capacitatea ei de suferință?

Nu, nu trebuie să știe nimeni, nici să bănuiască măcar că m-am sinucis. Dacă sunt silit să întorc spatele vieții, de ce n-aș simula o nenorocire? În felul ăsta provoc o compătimire generală, în loc să le dau de lucru celor rămași, punându-i să dezlege misterul dramei mele și să exclame: „Așa-i trebuia! Ce-a căutat a găsit!”

De asemenea, Relu n-are să exulte de beția triumfului că m-a răpus. Bucuria lui m-ar durea chiar dincolo, unde durerea nu mai are acces. Și, chiar față de Ghiocela, n-aș vrea să apar un învins. E o mândrie a mea, rezonabilă, firească.

Ce să născocesc, Dumnezeuule mare? Îmi trebuie ceva perfect verosimil, un plan ingenios, lucrat cu grijă mare. O simplă scăpare din vedere, o neglijență cât de mică m-ar da de gol.

Tot plec mâine după-amiază cu Jebbs! Voi recurge la un accident de cale ferată. Dar cum, cum? Ei, asta-i! Când călătorești cu trenul, poți să-ți găsești moartea într-o sută de feluri, nu-i o problemă!

Să zicem că într-o stație, alergând să prind trenul, am căzut sub roți. Sau în timpul mersului, trecând dintr-un vagon într-altul, am alunecat între linii. Cui îi va trece prin minte că singur mi-am căutat moartea? Voiajul meu are o motivare perfectă: mă întorceam în țară ca să depun jurământul înainte de a lua în primire Departamentul Afacerilor Externe. Datorită acestei justificări, compătimirea primită va lua amploare: sărmanul! Să-l găsească moartea tocmai când ajunsese ministru!... Ce crud destin l-a păscut!

Chiar și Ghiocela va gândi la fel! Dar cum ea știe totuși mai mult decât alții, se prea poate să întrezărească adevărul. Numai o clipă doar. Și pe urmă își va schimba

repede părerea! Este imposibil ca raționamentul să n-o conducă acolo.

„Dacă s-a sinucis, își va spune, a făcut-o din cauza mea și a lui Relu. De ce ne-a cruțat, când lesne ar fi putut să se răzbune pe noi, mai ales cu o fire vindicativă ca a lui? De cine se temea? Ce avea de pierdut, odată ce era hotărât să sfârșească? Nu, n-a fost la mijloc decât o nenorocire. Și, în afară de asta, era cu putință ca el să-și aleagă o moarte atât de îngrozitoare ca aceea sub roțile trenului? Exclus! Cu desăvârșire exclus!”

Așadar, nici o pricină de neliniște! Am cântărit toate ipotezele, cu chibzuință, pe îndelete. Voi căuta să mă împac cu Ghiocela și Relu, mai ales că el mi-a cerut scuze în scris. Am să-i rog să ne petreacă la gară și acolo, într-o simulată dispoziție sufletească, voi arăta prietenie, tandrețe, afecțiune, ca și când nimic n-ar mai umbri relațiile noastre. Nu strică să agreez întâlnirea cu câteva glume la care mă voi strădui să râd cât mai copios. Da, așa trebuie, așa am să fac!

Mă culc! Sunt frânt de oboseală... Doamne sfinte, ce-o mai fi cu Jebbs? De azi-noapte și azi toată ziua n-a ieșit din dormitor. Stă încuiată și nu-mi dă voie să intru... Mă îngrijorează foarte mult situația asta... Ce-i de făcut dacă...

(Aici se sfârșește manuscrisul.)

CAPITOLUL 5

Sinucigașii

Din corespondența Andei Apelevianu

Draga mea, draga mea,

Află că Ivar nu mai e printre cei vii. Îngrozitor! De necrezut! S-a sinucis azi-dimineață, cu soția lui! I-am zărit pe amândoi: ea întinsă pe pat, el alături, într-un fotoliu, cu capul plecat pe umărul stâng. Mă uitam ca halucinată la ei, parcă dormeau. Cum să accept o realitate atât de cruntă? Vedeam cu ochii și refuzam să cred, că nu era de crezut!

Dumnezeule, ce grozăvie! Ieri trăiau, erau sănătoși, se bucurau de viață, și azi?! Azi iată-i trecuți în împărăția neființei. Cum se poate o răsturnare atât de năprasnică? Și amândoi deodată! Ce-a fost, ce s-a întâmplat? S-au înțeles să moară împreună? Dar de ce? Sau el și-a curmat primul zilele, după care, neavând încotro, a făcut și ea la fel? Chiar îmi spusese Ivar că se va sinucide, ca în cartea mea, și, uite, așa a făcut. Vasăzică, a murit din pricina mea. Doamne sfinte, de ce din pricina mea? Mă iubea? Dacă-i așa, pentru ce m-a părăsit și a luat-o pe alta? El singur e de vină, singur și-a tăiat creanga de sub picioare. Totuși, nu m-așteptam să meargă până la jertfa supremă! Vezi, asta n-o mai înțeleg. Mă frământ, îmi pun tot felul de ipoteze, una mai năstrușnică decât cealaltă, dar degeaba: nu-mi dau seama ce s-a petrecut. Sunt frântă de trudă, cu oasele zdrobite, parcă m-ar fi schingiuit cineva. Nu, nu-i durere, nici oboseală fizică, sufletul mi-l

simt bolnav. Mereu mi se pare că plutesc pe tărâmurî nepământești, într-un feroce neverosimil. Și, când mă trezesc, mă sperii de lume și iar fug departe, unde nu sunt oameni.

Mă mir că reușesc să aștern pe hârtie rândurile astea, probabil că o fac mecanic. Habar n-am ceea ce scriu, dacă frazele sunt coerente și nu alandala, rod al unui creier istovit.

Să vezi cum am aflat: în cursul dimineții, pe la ora 10, slujnica vine și ne spune că la vila Santa Madona cei doi locatari de la parter au fost găsiți morți; chiar sora ei, care face serviciul acolo, i-a dat de știre.

— Cine sunt? a întrebat-o Relu.

Ea însă nu știa cum îi cheamă.

— Soții Gherghel! am țipat sărind în picioare, fulgerată de un groaznic presentiment.

Zadarnic a încercat să mă liniștească. Strigam mereu: Ei sunt! Ei sunt! Și, pradă haitelor de gânduri, mi-am aruncat pe umeri mantia și, așa cum eram, nepieptănată, în pijama și papuci, am zbughit-o ca o nebună să văd ce s-a întâmplat. Relu a venit după mine, m-a ajuns tocmai când urcam scara terasei. Erau și câteva persoane acolo, nu știu cine anume, nici n-au avut timp să mă întrebe ce caut și ce vreau, că am pătruns în dormitor și i-am văzut pe amândoi. Am început să plâng și să-mi smulg părul.

Persoanele aflate acolo și-au dat seama că pesemne suntem rude și s-au retras, spunându-ne că au anunțat autoritățile. Nu știu ce a vorbit Relu cu procurorul, eu stăteam doborâtă într-un fotoliu din camera lui Ivar și, într-o clipă de luciditate, văzând pe masă un caiet gros, l-am luat și l-am răsfoit în pripă. N-am putut citi mare lucru, însă mi-a sărit în ochi cuvântul „Ghiocela”, numele de alint pe care mi-l dăduse el. Am ascuns caietul sub mantie. Ah, ăsta nu trebuie să cadă în mâini străine, aici sunt lucruri intime care mă privesc, în primul rând, pe mine!

E ora 2 după miezul nopții. Toată lumea doarme, numai eu nu pot închide ochii. Îi țin deschiși de două nopți, atât de lungi și nesfârșite. Nici să citesc memoriile lui Ivar nu pot! Nu înțeleg nimic, mintea mi-e grea, incapabilă de atenție.

După ce s-or mai așeza faptele acestei zile crunte, îți voi scrie pe-ndelete drama care s-a consumat aici și al cărei personaj principal, din nefericire, sunt chiar eu...

A ta prietenă, atât de nenorocită,

Anda

P.S. Relu a vorbit după-amiază la telefon cu Bucureștiul, trebuia să-l anunțe, nu-i așa, pe Barbu Apelevianu de cele întâmplare. Convorbirea a rămas neterminată, unchiul său n-a mai răspuns la un moment dat, cu toate insistențele soțului meu, care s-a întors acasă galben ca ceara, tremurând tot, încovoiat ca un moșneag de povara răspunderii, regretând că l-a chemat. Dar putea să-i ascundă nenorocirea? E convins că tatăl lui Jeba a făcut un infarct, auzind de moartea fiicei sale. S-ar putea, era suferind de inimă. Doamne, Dumnezeuule, tragedia asta ia proporții, nu se mai sfârșește, o simt plutind materială în jurul nostru, îi respir aerul greu, sufocant. Dacă aș întinde mâna, aș apuca-o de mantia ei neagră.

Nu știu ce vom face. În orice caz, trebuie să ne întoarcem în țară, nu se poate altfel. Câtă nevoie am de o prietenă! Dacă ai fi tu lângă mine sau măcar Ada Bonciu, multe s-ar schimba, parcă aș îndura mai lesne toate astea!

CAPITOLUL 6

Pentru ce?

Din corespondența Andei Apelevianu

Draga mea, scumpa mea,

Când au trecut pe firul vremii zece zile? Le tot număr, dacă sunt cu adevărat atâtea, mereu mi se par mai multe. Ce zic mai multe ? Luni, ani, chiar decenii! N-am reușit să fac mental socoteala, am luat creion și hârtie: tot zece ies... Dar ce-au putut să facă! Dacă, prin imposibil, Cronos le sărea din calendar, viața mea ar fi fost alta. Însă așa ceva nu se poate, mecanica cerească nu se sinchisește de durerile noastre, își vede impasibilă de rosturile ei, asta de când lumea și pământul.

Te pun acum la curent cu datele pregătitoare ale tragediei. Am adunat faptele, supunându-le unei logici strânse, încât cred că nu mai există în relatarea mea nici o fisură, nimic în minus sau în plus, și, mai ales, niciun semn de întrebare nerezolvat.

Ji-am scris că prima parte a voiajului nostru de nuntă am petrecut-o în Elveția, iar cea de-a doua — în Italia. Relu ținea să mergem în Spania (Sevilla, Granada, Barcelona). Nu era rău să fi văzut lucruri noi, oameni noi. Ce m-a împins să-i spun că prefer Italia? De fapt, țara lui Leonardo da Vinci o mai colindasem, știi bine că în prima căsătorie tot pe meleagurile astea mi-am petrecut luna de miere, cu Ivar. Să mă fi atras farmecul aceluia timp care încă nu se ștersese definitiv din memoria mea afectivă? Se poate și asta... Fapt e că Relu a acceptat

numaidecât. De altfel, nu e de mirare, fiindcă face tot ce vreau. Două luni de zile l-am purtat pretutindeni pe unde fusesem cu celălalt. De ce aş minţi? Mult mai mult, incomparabil mai mult îmi plăcuse Italia la braţ cu Ivar decât cu Relu. Ce să fac, dacă acesta-i adevărul?

După ce i-am destăinuit soţului că am rămas însărcinată, şi-a prelungit concediul cu încă o lună, făcea orice ca să-mi fie pe plac. În cele din urmă, cu puţin înainte de a ne întoarce la Bruxelles, mi-a propus să mergem la Montefiore, cică localitatea asta e un mic rai, unul dintre cele trei sau patru edenuri de pe pământ. Mai fusese pe-acolo, acum câţiva ani, cu unchiu-său, Barbu Apelevianu, şi fiica acestuia, Jebbs. Am fost de acord, ce aveam de pierdut? M-apucasem să traduc La pofte étroite a lui Andre Gide, mai mult aşa, ca să-mi omor timpul. Până la urmă, i-am spus lui Relu că sunt sătulă de atâta rai şi, în plus, că mi-e frică să nu-mi cadă munţii în cap! El a râs, nu m-a luat în serios. Se simţea bine acolo şi pentru prima dată a rezistat voinţei mele. Insista să mai rămânem trei zile. La urma urmei, ce însemnau încă trei zile? E drept, plătise chiria şi întreţinerea, dar pentru el nu era o problemă, putea trece peste asta. Fiind vorba de o amânare atât de neînsemnată, n-am mai stăruit. După aceea, trebuia să ne întoarcem la Bruxelles. Plecarea fusese fixată într-o miercuri, pe la amiază. Aşadar, în ajun, adică marţi, ne-am dus să cinăm, ca de obicei, la Bertoni. Şi chiar atunci, în seara aceea fatală, ne-am întâlnit cu... ei.

Dacă nu amânam plecarea cu cele trei zile nefaste, nu se întâmpla nimic, absolut nimic. Ivar şi soţia lui ar fi trăit mai departe în minciuna lor şi, poate, cu timpul, această minciună se diminua, topindu-se într-o realitate acceptabilă de o parte şi de alta. Însă pesemne că aşa trebuia să se întâmple. Când i-am zărit pe amândoi răsărind ca din pământ la câţiva paşi dinaintea noastră, mi se părea că visez. Nu, nu e adevărat! ţipa fiinţa mea în panică, privirile mă amăgesc, nu se poate, ei n-au ce să

caute aici și, mai ales, nu trebuie să ne întâlnească. Relu i-a văzut și el, a pălit brusc și a întors capul, crezând că va scăpa neobservat. Zadarnică manevră! Verișoara lui, cu ochii ei iscoditori, l-a recunoscut pe loc.

Nu știu dacă poți să-ți imaginezi ceea ce a urmat. Eu, Relu și Ivar ne prefăceam, jucam teatru, singurul personaj natural rămăsese doar fiica lui Apelevianu. Exulta de bucurie că-l întâlnise pe verișorul ei și, bineînțeles... pe mine, într-o împrejurare atât de neprevăzută. L-a strigat cu o ingenuitate rară:

— Norocosule: ce soție frumoasă ți-ai luat!

Am roșit, măgulirea directă mă stingherește întotdeauna. Nu știu ce i-am răspuns, probabil că... exagerează. Pe urmă, a urmat, între bărbați, o avalanșă de replici pline cu înțepături cărora eu le cunoșteam tâlcul, dar soția lui Ivar naviga mai departe în nedumerire. Într-un târziu, m-a întrebat mirată:

— Ce-or fi având de împărțit acești domni simandicoși?

Atunci, orchestra a început Serenada lui Schubert. Ea, cam superficială, a ripostat:

— De Schubert ne arde nouă? Mai bine ar cânta un tango.

Înțelegi, voia să danseze. Relu a fost gata cu replica:

— E o preferință a soției mele.

După asta, orchestra a început un tango, și Jebbs, insistentă, ținea morțiș să se distreze, l-a luat pe vărul ei la dans, cu toate că lui numai de așa ceva nu-i ardea. Amândoi s-au pierdut în vălmășagul perechilor, iar noi, adică Ivar și cu mine, am rămas singuri, între patru ochi.

Mi-e imposibil, peste puteri, să transcriu dialogul care a urmat. În primul rând, mă scosese din fire. Fostul meu soț susținea pe un ton insidios, convingător și încrezut că tot ceea ce fusese între noi nu se poate înmormânta, de unde concluzia că nu l-am uitat, chipurile, de tot, că-l mai... iubesc. Chiar așa să fi fost, ce-i ținea lui de cald? L-am retezat-o brusc, din capul locului, să nu viseze cai verzi pe pereți, că m-am împăcat cu soarta mult mai

repede decât mă așteptam, așa încât astăzi mă pot considera realmente fericită. M-a contrazis:

— Dacă-i așa, de ce ai cerut orchestrei să-ți cânte Serenada, care-i a noastră, a amândurora?

— Pardon, i-am spus, e numai a mea, nu și a ta. Am vrut să-mi aduc aminte de chitaristul acela, căruia îi duceam flori la mormânt.

Nu m-a crezut, spunea că povestea e născocită. A continuat să peroreze că iubirea noastră nu va sucomba decât odată cu noi (să aștepte mult și bine vremea aia), că a citit noua mea carte, nu o dată, ci de zece ori (exagerări de-ale lui!), că o poartă cu sine ca pe un talisman și multe altele, care, până la urmă, m-au tulburat într-atât, că m-a podidit un plâns pustiitor ca o furtună. Doamne, asta mai trebuia! Când Relu cu verișoara lui s-au întors, ne-au întrebat, uluiți, ce s-a întâmplat. De ce plâng? Nu m-a jignit cumva?

Ce-aș fi putut să le răspund? M-am ridicat ostentativ să plec. Dar ce rezolvam cu asta? Pentru Relu nu era tocmai greu să-și închipuie ce se petrecuse. Și atunci, omul calm, ponderat, amabil, cu maniere alese, pe care îl știam, și-a ieșit brusc din fire și l-a apostrofat vehement:

— Ești o canalie!

Atât i-a trebuit lui Ivar. Parcă a luat foc! Violent cum e, l-a apucat de guler pe rival și gata-gata să se-ncaiere. Din fericire, Jebs a intervenit la timp, intercalându-se între adversari, ca să-i despartă. Totuși, acțiunea ei energică n-a dat roade. Relu s-a retras puțin înapoi și a dus mâna la spate. Sesizând gestul, am țipat la el îngrozită.

Voia să scoată revolverul din buzunarul de la spate. Nu mi dau seama dacă Jebs și Ivar au înțeles ce avea de gând. Ostilitatea se stinsese la suprafață, mocnea însă dedesubt, ca jarul sub cenușă. Prea târziu: amândouă perechile noastre intraserăm în atenția clienților din local, în speciala celor din separeurile învecinate. Câțiva chiar se apropiaseră la o distanță cuviincioasă și urmăreau curioși desfășurarea conflictului. Noroc că din

româneasca noastră nu pricepeau o boabă, dar ce piedică era cuvântul rostit, când înțelegeau cu văzul tot ce se petrecea? Exact ca într-un film mut. Nu mai puteam de rușine, parcă nimerisem undeva, pe o scenă, fără să fi învățat rolul. Insistam ca bărbații să isprăvească spălatul rufelor în public. Ivar nu s-a lăsat, ce să se lase el mai prejos, l-a provocat la... duel, spunându-i că a doua zi de dimineață îi trimite martori. Relu, semeț și el, l-a înfruntat:

— Ce martori? Ce mâine? Acum ne batem cu pistoalele de la cinci pași, în păduricea de lângă Corso Vittoria.

Nu l-am văzut niciodată atât de îndârjit, îi scăpărau scânteii din ochi și tremura tot. Sunt sigură că n-ar fi ezitat deloc să facă ceea ce propusese. Ivar i-a replicat că n-are armă, dar își va procura una, așa că rămâne stabilit pentru a doua zi, la ora 9. Noi, femeile, am protestat, fără a fi luate în seamă, ca și când nici nu existam. În cele din urmă, am izbutit să plecăm separat, fără a se ivi alte incidente care să agraveze conflictul.

În drum spre casă, i-am mărturisit lui Relu tot ce-mi îndrugase balaurul cu șapte capete. Stăruiam mai mult asupra aerului său de bărbat-idol, cum se credea, care, datorită invincibilelor însușiri de cuceritor, nu poate fi înmormântat de victimă, că oricând vrea e în stare să reînnoiască vechea legătură, în virtutea trecutului rămas mereu viu pe undeva, că eu - în pofida recăsătoririi - n-aș fi rămas decât permanenta lui iubită.

Nu știu dacă am procedat bine înșirând toate astea. Probabil că nu. Însă n-am putut face altfel, prea eram răscolită și, mai cu seamă, revoltată împotriva aceluia monstruos zeu al dragostei. Relu mă asculta încordat, fără a scoate o vorbă. Într-un târziu, a spus cu voce hotărâtă:

— Anda, una din două: ori îl omor, ori mă omoară. Altă ieșire din impas nu văd.

Ne-am certat ore întregi retrași pe poziții adverse. Eu o țineam întruna că nu admit duelul, ce înseamnă

bazonia asta în secolul rațiunii? Moartea lui Pușkin e un sacrilegiu pentru omenire, nu mai trăim pe vremea romanticilor mușchetari ai lui Dumas-Pere, astăzi e de neconceput așa ceva, să fim serioși, ce naiba!

Numai că argumentele mele, în loc să-l convingă, treceau pe lângă el sau dincolo de el, nimerind în gol. Perora mereu:

— Nu pot să fiu laș. Mi-ar fi rușine... de mine, de tine și de toți cei care ne cunosc. Îmi dau seama ce risc, s-ar putea să-mi pierd viața, dar e mai greu să trăiesc astfel, în propriul meu dispreț.

Atunci, i-am spus:

— Bine, bateți-vă. Dar să știi că, dacă te ucide, voi fi din nou a lui. Dacă-l ucizi însă, voi fi nevoită să mă despart de tine. Nu pot îndura un cadavru între noi.

— Ciudată contradicție. Cadavrul lui te-ar împiedica să trăiești mai departe cu mine, al meu însă nu-ți creează nici o dificultate?

— Nu uita că, întorcându-mă la el, n-o fac de bunăvoie, dimpotrivă. El însuși nu știe ce putere are asupra-mi. Trecutul ăsta nefericit nu moare așa ușor.

Nici această argumentare nu l-a convins. Teribilul orgoliu masculin pusese asupra-i stăpânire, încât nimic pe lume nu-i clintea hotărârea.

Am depus armele. În marile crize ale existenței, Relu rămâne numai al său. Bine, făcă ce-o vrea! Eram frântă de oboseală, abia așteptam să mă culc. Dar voi putea dormi? Hai să iau un somnifer, el mă cufundă într-un somn adânc și tocmai asta vreau, să nu mai știu de mine și, mai ales, de ceilalți până mâine-dimineață.

Una vrea omul, alta iese! Înainte de a înghiți pastila, mi-a trecut fulgerător prin cap o idee: de ce, adică, n-aș rezolva eu însămi conflictul care s-a ivit între cei doi bărbați? Mă duc la Ivar și-i cer să renunțe la duel. La început, n-o să vrea. Voi stăruii până în pânzele albe și, dacă nici așa nu-l înduplec, ei bine — îl împușc! Fără ezitare, fără milă, rece ca rațiunea. Până când acest

monstru cu chip de om mă va teroriza? M-a izgonit, s-a înșurat cu alta, ce mai vrea de la mine? De ce nu mă lasă în pace? Socotește că mai... țin la el, că mă topesc după farmecele lui și că sunt gata să mă întorc acolo de unde am fost alungată? S-o creadă mult și bine! De ce vrea să-l suprim pe Relu și-i caută ceartă cu lumânarea? Ce? Chiar toate i se cuvin acestui mascul? Ce, am ajuns sclava lui, trebuie să-i satisfac toate poftele, să-i pun viața plocon la picioare? Nu, monstrule, să-ți iasă gărgăunii din cap! Te ucid ca pe un câine, fără să mă sinchisesc de consecințe. Adică, ce consecințe? Doar mi-am apărat căsnicia de distrugere! Am fost în legitimă apărare, ex-iubitule! Și chiar dacă nu eram... Să zicem că l-am ucis așa... de florile mărilor! Ei bine, și așa tot scap de osândă: Relu o să mă scape! Cu influența și vastele lui relații, izbutește orice! Și, pe urmă, crimele pasionale se judecă, de obicei, cu mai puțină severitate, jurații nu sunt ținuți să păzească litera legii!

Numai în felul ăsta rezolv situația. Altfel, nu-i chip. Și fără risc, nu se poate. Arma o procur, firește, de la Relu... Dar cum? I-o iau în timp ce doarme și, după aceea, las'pe mine!

Dar dacă nu-l prinde somnul? (Și e mai mult ca sigur că nu-l va prinde.) Pun rămășag că se va perpeli toată noaptea, sărăcuțul! Atunci, ce-i de făcut? Stai, un somnifer rezolvă lucrurile. Dacă adoarme buștean, habar n-are când îi iau revolverul și nici cât timp voi lipsi de acasă.

Odată planul schițat în liniile lui mari, am trecut la acțiune. L-am propus lui Relu:

— Dragul meu, ne așteaptă o noapte grea. Cred că ar fi cazul să luăm câte o pastilă, nu?

— Da, Anda, m-am gândit și eu la asta...

Dumnezeule, parcă ar fi vrut să cadă și eu i-am dat brânci. L-am sărutat pentru că nu mi-a făcut greutăți. S-a mirat și el, ce mă apucase? Dar cine poate citi gândurile semenului său, fie el cât de apropiat? L-am dat o pastilă

de somnalin, am luat și eu una, simulând c-o înghit, însă el a înghițit-o cu adevărat...

Chiar asta voiam. Dar, Dumnezeuule, până să adoarmă el cu somnalinul, era să adorm eu fără somnalin. Trecuseră două ore, chiar mai mult. În sfârșit, Morfeu s-a milostivit și l-a luat în brațe. Mi-am pus o mantie pe umeri și am coborât într-un peisaj neverosimil. Era aidoma ca în decorul ultimului act din Tosca. Zorile se lăsau pe nesimțite peste ciripitul păsărelelor, o geană de lapte se arăta la orizont, iar răcoarea la braț cu liniștea completeau priveliștea. Altă suflare omenească în afară de a mea nu exista la ceasul acela. Ba nu, mai era una, a lui Ivar. Parcă mă aștepta. El nu-și dădea seama că mă așteaptă, dar asta făcea. Când i-am zărit silueta pe terasa vilei, am știut că el era. Ce s-a mai mirat văzându-mă! Desigur, nu părea un lucru obișnuit ceea ce întreprindeam. Era singur acolo, soția lui dormea în odaia ei, totul mi se supunea ca să-mi realizez planul. I-am spus tot ce aveam pe suflet, l-am chemat la rațiune, conjurându-l să renunțe la duelul acela fără sens. Cu cine să te înțelegi? Parcă vorbeam fiecare într-o limbă străină. Văzând că n-ajung la capăt cu el, am scos revolverul și l-am amenințat. N-o să uit niciodată cum a tresărit. Nu de spaimă, nu s-a speriat, a avut doar un gest de surprindere, de mirare, chiar de uluire.

— Ghiocela, ai venit să mă omori cu mâna ta? Doamne! Nici nu visam atâta fericire! Haide, ucide-mă, trage colea, drept în inimă!

Și, spunând acestea, și-a dezgolit pieptul, ca să ochesc mai bine. Nu-i era deloc frică. Eu, deși cu arma în mână, mă temeam mai mult decât el. Cum să trag, dacă îmi ușura fapta, îndemnându-mă el însuși la crimă? Ah, prea voia să moară ca să-i fac voia, încât această facilitate a actului a avut drept urmare scăderea puterii mele de a ucide. Atunci i-am spus, ca o justificare, că n-am urmărit decât să-mi apăr copilul pe care îl aștept. A fost replica supremă, care a rezolvat situația. Când a auzit că sunt

însărcinată, parcă toți munții din Montefiore s-au prăvălit peste el. Striga sfâșiat de toate durerile lumii acesteia:

— Tu — Ghiocela — mamă?! De ce nu mi-ai spus până acum?

Dacă ai ști cum a pronunțat numele meu de alint, câtă suferință a pus în aceste patru silabe! Toate coardele mele sufletești răsunau adânc stârnite de vorbele lui. Mi-a cerut revolverul. De astă dată, voia moartea din mână lui, nu dintr-a mea, ca să mă cruțe de urmări. M-am împotrivit — cum era să-i dau satisfacție? S-a iscat o scurtă luptă între noi. De frică să nu mi-o smulgă și să-și facă seama (era în stare de orice nebunie), am azvârlit arma ucigașă dincolo de terasă, într-o prăpastie.

Dacă a văzut așa, mi-a spus:

— Ghi, îmi dau seama că te-am pierdut pentru totdeauna, numai și numai din vina mea. Du-te! Renunț la răzbunare împotriva bărbatului tău. De azi înainte, orice s-ar întâmpla, nu ne mai vedem niciodată! M-auzi ? Nici-o-da-tă!

Nu credeam. Și-a dat cuvântul de cinste, s-a jurat pe ce are mai bun și sfânt. Când să plec, n-am putut rosti acel cuvânt de spaimă, acel adio care e sinonim cu niciodată. L-a pronunțat el, în schimb, m-a cuprins în brațe și m-a sărutat ca un nebun, încât nu știam cum să fug mai repede.

Am ajuns la vila unde locuiam cu picioarele altcuiva, buimacă, nemaștiind pe ce lume sunt. Izbutisem ceea ce voiam, înlăturasem duelul, e adevărat, dar pe un drum sinuos, altul decât cel prevăzut, pentru că orice faptă omenească are în ea zeci de variante pe care nici cea mai destoinică minte nu le poate cuprinde. Soțul meu dormea. I-am lăsat somnul nestingherit și m-am întins în pat, zdrobită de toate câte se petrecuseră, zdrobită și tristă chiar de biruința mea. N-am mai avut timp să recapitulez, cum fac de obicei, faptele și vorbele imediatei realități, căci m-a prins somnul.

Pe la amiază, în timp ce dormeam încă după alba noapte, Relu i-a trimis lui Ivar, prin cameristă, o scrisoare de scuze. Când m-am trezit, mi-a spus. Să-ți spun drept, nu-mi venea a crede. Cum se hotărâse să revină la gânduri mai bune? Vezi, dacă lași să treacă o noapte peste un fapt, judeci altfel a doua zi, din alt unghi de vedere, oricum, se înmoaie sau chiar dispare tensiunea imediată sub al cărei impuls trebuia să acționezi. Dându-mi seama că devenise mai accesibil, n-am ezitat prea mult (totuși, am ezitat) să-l pun la curent cu vizita mea în revărsatul zorilor, de care nu știa încă. Îmi stătea pe suflet, trebuia, în fine, să afle, nu puteam să-i ascund mereu că fusesem la Ivar, cu gând să-l împușc, dacă nu renunță la duel.

Relu mă asculta, ochi și urechi, fără a scoate o vorbă, răscolit de toate îndoielile. Să fie Anda capabilă de o asemenea acțiune în extremis? se întreba pe sine și eu îi auzeam gândul. Arborând un surâs abia perceptibil (surâsul neîncrederii), m-a întrebat:

— Și, mă rog, cu ce voiai să-l omori?

În aceeași clipă, și-a pipăit cu un gest reflex buzunarul de la spate, unde ținea, de obicei, revolverul. Era gol. Abia atunci s-a convins că tot ce-i spuseseam era adevărat.

— Anda, mă sperii. N-aș fi crezut în ruptul capului că...

— Trebuia să îndrăznesc, nu puteam altfel, era în joc viața ta, viața noastră...

Bineînțeles, destăinuirea mea a avut câteva lacune destul de necesare. M-am ferit să-l pun pe Ivar într-o lumină prea strălucitoare. Și, într-adevăr, a fost, de ce să nu recunosc, făcând acel gest mărinimos, când a aflat că aștept un copil. De aceea am trecut peste acest lucru, tocmai ca să nu-l doară atitudinea adversarului și am mai omis să-i povestesc emoționanta despărțire, când fostul meu soț, plângând pe propriile-i ruine, m-a sărutat nebunește de zeci de ori, încât abia am reușit să mă eliberez din brațele lui. Care femeie în locul meu ar fi

avut curajul să-i povestească bărbatului o asemenea scenă? La urma urmei, nici nu era ceva esențial, ci de-a dreptul secundar. După care l-am descusut pe Relu:

— Ce crezi, am făcut bine sau nu?

— Nu știu, nu pot să-mi dau seama. Trebuie să așteptăm rezultatul. Am așteptat toată ziua. Martorii pe care trebuia să-i trimită la ora 9 n-au venit. Deci era limpede că renunțase la duel, așa cum, de altfel, îmi și făgăduise. N-a venit nici răspunsul la scrisoarea soțului meu. Pe Relu asta l-a intrigat mult, pe mine — nu prea. Ca să-l aduc pe linia de plutire, am încercat să-i explic:

— Nu înțeleg pentru ce aștepți acest răspuns! El a renunțat, după cum ți-am spus, la duel, iar tu, aflând de acest lucru, i-ai trimis scuze. Și, cu asta, finita la commedia! Nu văd pentru ce ți-ar mai scrie!

Relu avea în carnea și sângele lui anumite norme de conduita din care nu putea să iasă: îți trimit un mesaj — respectă eticheta, omule, și răspunde. Aspecte protocolare menite să complice inutil viața multora, de care, însă, Ivar nu se sinchisea. Lăsând toate astea în plata Domnului, ne-am folosit ziua pregătindu-ne de plecare. Relu ofta din rărunchi.

— Ah, de ne-am vedea mai repede la Bruxelles! Să isprăvim odată cu tărășenia asta!

Îl săpa însă grija, vedeam că se frământă întruna și câteodată rămâne pe loc cotropit de gânduri. Pricini erau mai multe, cea principală — una singură: Ivar ajunsese ministru de Externe (mai bine nu-i spuneam), iar soarta soțului meu se afla oricum în mâinile lui. Dintr-un condei, putea să-l transfere la dracu-n praznic, într-o legație pricăjită, tocmai la capătul celălalt al globului. Dar era la mijloc și unchiul Apelevianu, care avea un cuvânt de spus, oricum, nu l-ar fi lăsat să-și facă de cap, așa că, până una-alta, Relu n-avea motiv să țiepe, înainte de a fi lovit. Dacă, până la urmă, nu se întâmpla nimic?

Și totuși, s-a întâmplat. Nu ceea ce se aștepta Relu, ci cu totul altceva, de altă natură, ceva îngrozitor și

imposibil de prevăzut chiar și de cea mai iscoditoare minte: tragedia soților Gherghel. (Ți-am vorbit pe scurt despre ea în scrisoarea precedentă.) Un lucru straniu: dacă menajera de la Santa Madona nu era soră cu subreta noastră, am fi putut foarte bine pleca la Bruxelles fără să avem habar de cele petrecute la câțiva pași de vila noastră. Dar există, pesemne, un fir nevăzut care-i leagă pe oameni unii de alții pe deasupra conștiinței de alarmă, care se declanșează din senin, fie sub forma știrilor telepaticе, fie a presimțirilor neliniștitoare, și aceste subtile și tainice mecanisme ne vestesc ceea ce trebuie să aflăm. Sunt ferm convinsă că sora subretei noastre nu întâmplător i-a comunicat acesteia vestea dramei (ca să ne-o transmită nouă, la rândul ei), ci în mod obligatoriu, ascultând de o poruncă din afara ei. Altfel, e de neînchipuit ce-ar fi fost. Nu, hotărât, altfel nu se puteau desfășura lucrurile...

Acum sunt, bineînțeles, în posesia tuturor datelor. Pot afirma cu certitudine că Jebs a fost aceea care a dezlănțuit drama. Menajera ne-a spus că o zi și două nopți n-a ieșit deloc din dormitorul-ei. A stat acolo zăvorâtă, fără a vorbi cu cineva, nici cu soțul ei (mai ales, cu el), lăsându-se pradă gândurilor și deznădejdi. E sigur că în a doua noapte (miercuri spre joi) s-a decis să-ți curme zilele, a înghițit o doză mare de somnalin și a adormit pe vecie. Se zice că Ivar totuși ar fi comunicat miercuri cu ea, prin ușa închisă, amintindu-i că vor pleca a doua zi cu rapidul de seară. Drept confirmare, a primit pe sub ușă o hârtiuță pe care scria atât: Am înțeles. Ziua următoare, adică joi, el a strigat-o din nou, dar ea n-a răspuns.

I-a strecurat și un bilet, rugând-o insistent să răspundă. Niciun semn, nimic. Văzând așa, a bătut puternic în ușă, fără nici un rezultat. S-a uitat prin gaura cheii, cheia era acolo, întoarsă. Atunci, Ivar s-a speriat, ceva părea în neregulă, a spart ușa și, intrând în cameră, a găsit-o moartă în pat. Se crede că murise de vreo 4-5 ore.

Doamne, ori de câte ori îmi închipui starea lui Ivar în fața cadavrului soției sale plecată în eternitate fără un cuvânt de rămas-bun, nu numai lui, ci și tatălui ei, tresar zguduită de toți fiorii. Ce deznădejde cruntă a stăpânit-o, ce dispreț total de viață, ce sete de moarte! Dar despre el ce aș mai putea să adaug? Cum se poate zugrăvi un biet om într-o situație ca asta? Totuși, sunt sigură că Ivar a vorbit cu moarta. A stat lângă ea, i-a luat o mână și i-a mângâiat-o, poate chiar a sărutat-o, apoi i-a spus:

— Jebbs, draga mea, de ce ai făcut asta? Cum de ți-a trecut prin minte o asemenea grozăvie? Pentru cine te-ai lipsit de ziua însorită de azi, de mâine, de miile și zecile de mii de zile care așteptau să le trăiești? Și de tot atâtea nopți care te îmbiau să visezi? Ce-ai făcut cu ele? Pentru ce ai întors spatele acestor bunuri de necumpărat, fiindcă nimeni nu și le poate vinde, oricât ai plăti. Pentru ce, Jebbs, dragă, scumpă, nebună, pentru ce? Admit că nu te iubeam cu măsura ta, admit că încă eram legat de altă femeie, admit că am fost un ticălos care te-a amăgit, dar tu, tu, tu, încă nu știai că nu sunt singurul bărbat de pe lume și ceea ce n-ai găsit la mine puteai să afli la atâtea alții? Chiar așa de mult m-ai iubit pe mine și atât de puțin pe tine, încât pierderea mea trebuia să te piardă? Jebbs, Jebbs, Jebbs, jertfa ta atât de copleșitoare, incomensurabilă, n-o pot cuprinde cu mintea! Și totuși, într-un fel, te admir pentru marele și nebunescul act al renunțării la tot și toate. Ai știut să vrei, de aceea, nu pot să te plâng, fiindcă e un nonsens să-i plângi pe cei care vor atât de mult, chiar cu prețul propriei lor nimiciri, fiindcă ei ating, fără să-ți dea seama, un pisc al măreției. Dimpotrivă, trebuie să-i urmezi, dacă poți. Și eu chiar asta fac, Jebbs, te urmez cu toată luciditatea și puțința. Acum a sosit momentul să-ți dau în vileag ceea ce n-aveai de unde să știi: eu însumi fiind într-o situație identică, plănuisem să mă sinucid. Greșesc: nu-i deloc identică: la tine, răul vine din afară, de la altcineva, chit că acel altcineva sunt chiar eu, pe câtă vreme, în ceea ce mă privește, răul vine chiar

de la mine, ceea ce e cu totul altceva. Așadar, eram și eu candidat la sinucidere și nu așteptam decât locul și ora de a executa sentința dată de tribunalul conștiinței mele. Locul îl fixasem în tren, adică în expresul cu care trebuia să ne întoarcem în țară. Voiam să simulez un accident de cale ferată care masca destul de abil sinuciderea, pentru unele prejudecăți prea puțin valabile. Or, dacă tu ai plecat în eternitate cu o stare civilă precisă, doamna Gherghel, ei bine, renunț la planul anterior și te voi urma ca soț legitim. Numai așa, îți vei realiza dragostea ta supremă, fiindcă de-acum încolo nimeni și nimic nu va reuși să ne despartă. Suntem sortiți să fim împreună pe toată întinderea veșniciei. Așteaptă-mă! Vin îndată!

Așa a vorbit Ivar! Crezi că toate astea sunt scorneli, că am bătut câmpii? Nu, nu! Ceea ce ți-am așternut mai sus corespunde adevărului și asta este esențial. Poate n-am redat întocmai cuvintele lui, poate oi fi omis ori alterat câteva fraze, însă ideile în succesiunea lor sunt respectate cu grijă. Îți amintești, mi se pare, ți-am scris de rândul trecut că am găsit un caiet gros în care Ivar îți nota gândurile și faptele. Acolo el scria negru pe alb că se hotărâse să-și curme zilele, simulând un accident de cale ferată. Oh! era mândru, vanitos; cine cuteza să măsoare nesăbuitul său orgoliu? Cum să apară în ochii lumii drept un sinucigaș, adică învins — el, pururi învingătorul? Așa ceva nu concepea. Iată de ce ținuse să arunce praf în fața tuturor, transformând într-un accident exterior până și înfrângerea de pe urmă.

Dar asta n-a mai reușit s-o facă. Cutremurătorul act al morții lui Jebbs i-a modificat hotărârea. Și-a tras un glonț în tâmplă și acel plumb minuscul a stricat miraculoasa și atât de fragila cutie a gândurilor, iar trupul său masiv, în stare să țină piept lumii întregi, s-a prăvălit inert pe fotoliu, preschimbându-se într-un lucru inutil și groaznic la vedere.

Un amănunt emoționant: Ivar pășise în veșnicie ținând-o pe Jebbs de mână. Era, desigur, o strângere crispată,

neverosimilă, dar zguduitor de omenească. Cele două corpuri se uniseră parcă să se apere de necunoscut! În timpul vieții, nu erau aproape unul de altul, îi despărțea golul unei prăpăstii... Abia acum izbutiseră, în sfârșit, să realizeze acest acord final și definitiv.

Alt amănunt: pe jos, lângă fotoliu, zăcea arma ucigașă de care se slujise Ivar. Relu, zărind-o, a luat-o, s-a uitat la ea îngrozit și a pus-o repede la loc, parcă îi fripsese degetele. Părea contrariat, ar fi vrut să-mi spună ceva, însă n-avea cum, erau de față persoane străine. Mai târziu, găsind un moment prielnic, mi-a șoptit precipitat:

— Anda, cum se face că revolverul acela e chiar al meu? Spuneai că l-ai aruncat undeva!

Vezi ce bine am făcut mărturisindu-i la timp că fusesem la Ivar? Dacă, din motive lesne de înțeles, îi ascundeam temerara vizită din revărsatul zorilor, cum s-ar fi justificat prezența nefastă a revolverului? Evident, am susținut ceea ce, de fapt, se întâmplase: eu azvârlisem arma în prăpastia de lângă terasă; după plecarea mea, probabil, a căutat-o sau a pus pe cineva s-o caute, se vede că îi trebuia. (După aceea, am citit în confesiunile sale în ce fel o găsisese.)

Îți mai scriam ce spaimă am tras atunci când Relu a avut convorbirea telefonică cu Bucureștiul. Eram aproape sigură că unchiul său, Apelevianu, a făcut un infarct, auzind îngrozitoarea veste. Bietul meu soț, copleșit de remușcări, o ținea una și bună, că nu trebuia să-l anunțe, dar nu se putea altfel. După aceea, au venit una după alta trei depeșe semnate Barbu Apelevianu, așa că ne-am liniștit. Adică, de fapt, eu m-am liniștit, pentru că Relu... Ei, bine, află că, într-un fel, lui i-a părut rău. Da, tu, așa-i, am simțit asta, sensibilitatea mea înregistrează orice, ca un seismograf. I-a părut rău că unchiu-său, Barbu, a scăpat teafăr. Dacă murea, trebuia să-i lase toată averea, fiindcă el devenise unicul moștenitor.

Numai judecându-i pe alții îmi dau seama că nu-s de lepădat, deși chiar părinții mei au fost de altă părere... Lui

Relu nu i-am pomenit nimic (asta mai lipsea!) — însă una din coardele afecțiunii pentru el a plesnit, și cum s-o mai înlocuiesc? La urma urmei, ce înseamnă încă o decepție, pe lângă toate celelalte?

Îți închipui că l-am urât și disprețuit pe Ivar pentru odioasa lui comportare față de mine. Și, uite, acum am uitat, trăgând cu buretele peste tot ce a fost negru între noi. Și nu numai atât, dar am revelația valorii lui, vreau să spun că îmi dau seama ce teritoriu important ocupă în ființa mea. Dragul și nefericitul de el! Nimeni nu cred că mă va iubi pe măsura lui, nici eu pe altcineva la fel. De altfel, așa ceva n-ar fi cu puțință, decât dacă m-aș mai naște încă o dată.

Și acum, nu-ți mai spun câtă bătaie de cap a fost cu plecarea în țară. Trebuia vagon mortuar, coșciug de metal, îmbălsămare și o puzderie de formalități. Toate astea cereau o maximă urgență, căci timpul ne zorea din spate. Un sac de bani s-a golit până la fund, dar ce importanță aveau banii?

În sfârșit, a dat Dumnezeu și am plecat. Biletele pentru Bruxelles n-am mai avut cum să le recuperăm, așa că le-am pierdut. Cui i-ar fi trecut prin minte că ne aștepta alt drum decât acela spre Belgia? E cazul să exclam: Ciudate sunt căile Tale, Doamne! Tatăl lui Jebbs n-a putut veni la Montefiore, era bolnav, prăpădit, a renunțat în ultimul ceas. Relu s-a descurcat, bineînțeles, și fără el.

Tot timpul n-am coborât din cușetă decât pentru dejun și cină. Rămâneam înadins singură, ca să citesc, tremurând de emoție, confesiunile lui Ivar. Uneori, aveam impresia că el e lângă mine și mi se spovedește ca unui duhovnic. Îi auzeam glasul pe care l-aș fi recunoscut dintr-o mie, în așa fel mi-era de familiar timbrul, numai că, de rândul acesta, îmi vorbea încet, pe șoptite. Odată, Relu m-a surprins și a vrut să știe ce e cu caietul acela. L-am mințit că sunt notițe ale mele despre o carte în gestație. S-a mulțumit cu acest răspuns și n-a mai insistat. Dacă ar citi cum e încondeiat acolo, și-ar face

mult sânge rău și de ce să nu-l cruț? Fostul său coleg de școală îi purta pică - ce spun pică? -, îl ura îngrozitor. Sunt sigură că una din pricinile sinuciderii lui Ivar a fost măritișul meu cu Relu. Dar cine e de vină? Cine l-a introdus în viața mea? Cine l-a pus să-mi facă curte?

Telegrama de felicitare pe care ne-a trimis-o personal, cu prilejul cununiei mele, nu-i o dovadă? Chiar de la prima lectură mi-am dat semna că printre cuvinte se putea înțelege mai mult decât din cuvinte.

Și, în afară de asta, însuși memorialul acesta constituie o mărturie supremă.

Am avut (de ce n-aș mărturisi?) și probleme de conștiință. Știi că în romanul meu autobiografic am făcut multe completări descinse din ficțiune. Așa, de pildă, destinul personajului meu principal l-am rezolvat prin sinucidere. Nu puteam altfel, logica acțiunii mă conducea la acest deznodământ. Și atunci, îmi spuneam: nu cumva eu i-am sugerat lui Ivar să-ți pună capăt zilelor?

După asta, altă întrebare: Dacă nu mă duceam cu revolverul la el în dimineața aceea de pomină, ar fi avut cu ce să-ți zboare creierii? Lipsa unei arme ucigașe nu-i modifica oarecum sfârșitul? Hm, se prea poate! Numai că eu nu i-am servit pistolul pe tavă, ci l-am aruncat în prăpastie. Pentru ce s-a dus să-l caute? Faptul că nu căzuse în adânc, ci undeva la vedere, oprindu-se simptomatic într-o scobitură, nu mi se poate imputa, mâna propriului său destin i-a înlesnit găsirea. Era sortit pieirii prin marile sale calități și defecte, poate și mai mari, aflate în permanent conflict, care îl urcau când pe vârfuri, când îl prăvăleau în genuni.

Și totuși, niciodată nu m-a stăpânit el așa de mult ca acum, când nu mai este. Nu mai este e un fel de a spune, fiindcă Ivar există, îl simt în mine, în sensibilitatea și gândurile mele, mai viu și actual ca oricând. Mă uit pe geam și, în loc să văd peisajul, îmi apare el, multiplicat în mii de înfățișări și culori. Chipul lui izvorăște mereu și din ființa mea, unde se află culcușul amintirilor noastre bune

și rele, și re trăiesc fragmentar tot ce a fost și tot ce a fost are un farmec inedit, pentru că știu că de-acum n-o să mai fie nimic, de-acum încolo începe neantul. Trăiesc stări sufletești atât de stranii, încât, cu toată deprinderea mea de a mă introspecta, mă sperii de ceea ce mi se întâmplă; mai mult decât asta, mă mir întruna. Mă mir că Ivar nu mai e, și totuși eu sunt și am devenit nevasta altcuiva, împotriva iubirii, pentru că firesc era să fiu numai a lui, așa cum m-am știut întotdeauna. A fost o glumă sinistră că m-a lăsat, a vrut să-mi încerce dragostea cu măsuri tari, ce gânduri smintite au trecut prin creierul lui care fierbea fără astâmpăr, zi și noapte — noapte și zi — neconținut? O glumă a fost căsătoria lui de-a doua, o glumă — sinuciderea? Prea multă glumă, Ivar, atâta glumă trebuia să devină ceva înspăimântător de serios. Și chiar așa s-a întâmplat. Credeai că ești stăpânul lumii, ținând globul în palmă, cu mușchii abia tresărind? Te-ai înșelat și te-ai năruit în țărână cu toată voinicia ta. Și, uite, lumea merge mai departe fără tine, așa cum mergea și înainte și cum va merge întotdeauna, fără a se sinchisi de nimeni și de nimic, soarele răsare la fel cum face de milioane și milioane de ani, pământul se rotește după cum a învățat de milioane și milioane de ani, și toată această mecanică se repetă regulat și tăcut, până în vecii vecilor. Asta n-ai știut-o, Ivar? Pentru ce? Pentru ce?

Mereu întreb pentru ce. Și bătrânul Apelevianu va întreba: Pentru ce? Pentru ce, Jeb?

Nici eu, nici el nu vom afla vreodată răspunsul.

Ivar și Jeb au coborât amândoi în criptă, la Apelevii, în cavoul familiei. Cortina a căzut pe ultimul act al tragediei.

Dar noi, care am rămas după el, ce vom face? Ce ne mai pregătește viața?

Anda

---- Sfârșit ----